

INFORMATOR

kultura, sport, rekreacja, turystyka

KALISZ 2024

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Wydawca
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu
na zlecenie
Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki
Urzędu Miasta Kalisza

Informator opracowali
Kamila Kidoń, Marcin Galant i Grzegorz Tomżyński
na podstawie nadesłanych materiałów, stron internetowych instytucji
oraz zbiorów Działu Informacji Naukowej i Zbiorów Specjalnych
Biblioteki Głównej

Copyright by MBP Kalisz 2024

www.mbp.kalisz.pl
www.kalisz.pl

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka w Kaliszu na zlecenie Wydziału Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki Urzędu Miasta Kalisza przygotowała kolejne wydanie Informatora: kultura, sport, rekreacja, turystyka. Kalisz 2024. Podobnie jak w poprzednich edycjach, w publikacji zamieszczamy informacje o imprezach kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych zaplanowanych na rok 2024 przez kaliskie instytucje kultury, organizacje i stowarzyszenia. W dalszej części znaleźć można kalendarz rocznic wydarzeń regionalnych wraz z krótkimi opisami. W ostatniej części znajdują się adresy administracji rządowej i samorządowej, instytucji oraz placówek upowszechniania kultury, szkół artystycznych, jak również stowarzyszeń i organizacji kulturalnych, sportowych i turystycznych działających w Kaliszu.

Kalendarium ma formę elektroniczną, więc w każdej chwili pracownicy MBP mogą wprowadzić do niego niezbędne zmiany. Ewentualne uwagi i sugestie dotyczące wydawnictwa prosimy kierować na adresy e-mail: biblio@mbp.kalisz.pl; informator@mbp.kalisz.pl

Robert Kuciński
dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej
im. Adama Asnyka w Kaliszu

Spis treści

IMPREZY.....	5
KULTURA I SZTUKA.....	5
SPORT I REKREACJA.....	27
KALENDARZ UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNYCH.....	31
ŚWIĘTA I ROCZNICE.....	31
WYDARZENIA I ROCZNICE.....	35
STAŁE ŚWIĘTA I OBCHODY MIĘDZYNARODOWE.....	35
KALENDARZ ROCZNIC I WYDARZEŃ.....	46
KALENDARZ LOKALNY I REGIONALNY.....	111
INFORMATOR ADRESOWY.....	152
ADMINISTRACJA RZĄDOWA I SAMORZĄDOWA.....	152
BIURA POSELSKIE I SENATORSKIE.....	155
WYBRANE INSTYTUCJE KOŚCIELNE.....	157
INSTYTUCJE ARTYSTYCZNE.....	161
INSTYTUCJE I PLACÓWKI UPOWSZECZNIANIA KULTURY.....	161
BIBLIOTEKI.....	161
MUZEA I GALERIE.....	166
OŚRODKI KULTURY.....	169
KINA.....	170
KLUBY.....	171
INSTYTUCJE NAUKOWO-BADAWCZE I STOWARZYSZENIA.....	172
STOWARZYSZENIA I ZWIĄZKI KOMBATANCKIE.....	180
FUNDACJE.....	182
SZKOLNICTWO ARTYSTYCZNE.....	183
AGENCJE ARTYSTYCZNE.....	185
CHÓRY.....	185
WYBRANE ZESPOŁY ARTYSTYCZNE.....	187
WYBRANE INSTYTUCJE OŚWIATOWE.....	187
OŚRODKI SPORTU, OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE.....	190
ZWIĄZKI I STOWARZYSZENIA SPORTOWE.....	191
KLUBY SPORTOWE.....	194
UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE (UKS).....	197
INNE.....	198
TURYSTYKA.....	199
PRASA, RADIO, TELEWIZJA.....	200
PRASA.....	200
RADIO.....	202
KALISZ NA WYBRANYCH STRONACH INTERNETOWYCH.....	204

IMPREZY

*Informacje posiadają następujący układ: nazwa imprezy, data, miejsce, organizator.
Dane teleadresowe znajdują się w części „Informator adresowy”*

KULTURA I SZTUKA

STYCZEŃ

Izba Pamięci Szczypiorna – ekspozycja stała
Filia nr 6 MBP, ul. Wrocławska 189a, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Czytanie przez oglądanie. Najlepsi polscy ilustratorzy książek – wystawa
Filia nr 9 MBP, ul. Serbinowska 1a, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Wystawa malarstwa Wiktora Jerzego Jędrzejaka
do 31 stycznia 2024 r., Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66 (Galeria 66),
62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Flora z Kalisza – wystawa
do 31 stycznia 2024 r., Filia nr 3 MBP, ul. Krótka 3, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

ALA MA KOTA krótka historia elementarza – wystawa
do 31 stycznia, Filia nr 16 MBP, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 15, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Pole słoneczników jest jak niebo z tysiącem słońc – wystawa malarstwa Emilii
Kuczyńskiej
styczeń 2024 r., Filia nr 7 MBP, ul. Tuwima 10, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

„Prologis, Rysunek i Malarstwo” – Bartosz Kowalczyk – wystawa plastyczna
8 grudnia 2023 – 27 stycznia 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień”
im. Bogdana Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

„Obserwator (NIE)codzienności” – Władysław Hasior – wystawa plastyczna
15 grudnia 2023 – 27 stycznia 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień”
im. Bogdana Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

Świąteczne reklamy w kaliskiej prasie przełomu XIX/XX wieku – wystawa
do 1 marca 2024 r., Filia nr 6 MBP, ul. Wrocławska 189a, 62-800 Kalisz

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Biblioteka dla wszystkich. Moje miejsce – zajęcia kulturalne i edukacyjne dla dzieci i młodzieży

styczeń – grudzień 2024 r., filie MBP, według odrębnego harmonogramu
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

B jak Biblioteka – zajęcia kulturalne i edukacyjne

styczeń – grudzień 2024 r., filie MBP, według odrębnego harmonogramu
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Kaliski Parnas Literacki – lekcje poetyckie

styczeń – grudzień 2024 r., terminy w uzgodnieniu ze szkołami, Filia nr 7 MBP,
ul. Tuwima 10, 62-800 Kalisz

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Powstanie styczniowe w malarstwie polskim – wystawa plenerowa

od 1 stycznia 2024 r., Filia nr 9 MBP, ul. Serbinowska 1A, 62-800 Kalisz
(ogrodzenie IV Liceum Ogólnokształcącego)

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Witamy w naszej bajce – wystawa fotograficzna

od 2 stycznia 2024 r., Filia nr 5 MBP, ul. Złota 26-28, 62-800 Kalisz

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Koncert Noworoczny „Gala Straussowska” – koncert symfoniczny

5 stycznia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz

Filharmonia Kaliska

Spotkanie Noworoczne Kaliszan – Koncert Myslovitz – koncert muzyczny

6 stycznia 2024 r., Hala Sportowo-Widowiskowa „Kalisz Arena”, ul. Prymasa Stefana
Wyszyńskiego 22-24, 62-800 Kalisz

Miasto Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji

Zaczytane – czytające kobiety w malarstwie światowym – wystawa

od 8 stycznia 2024 r., Filia nr 4 MBP, al. Wolności 27, 62-800 Kalisz

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Wystawa Kaliskiego Stowarzyszenia Fotograficznego „Perspektywa” – wystawa
fotograficzna

10 – 20 stycznia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Jestem na chwilę. Wieczór wspomnień o Arkadiuszu Pacholskim

11 stycznia 2024 r., godz. 17:00, Filia nr 7 MBP, ul. Tuwima 10, 62-800 Kalisz

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

12 stycznia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne
13 stycznia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Gala Noworoczna „Wiedeński Nowy Rok” – koncert muzyczny
14 stycznia 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala widowiskowa, ul. Łazienna 6,
62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

Koniec srebrnej nitki – plenerowa wystawa sonetów Izabeli Fietkiewicz-Paszek
połączona ze spotkaniem autorskim oraz inauguracją plenerowego systemu
wystawienniczego
18 stycznia 2024 r., godz. 17:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Z cyklu „Scena Studio zaprasza”: koncert BaiKA – koncert muzyczny
19 stycznia 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala studio, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

Koncert z cyklu karnawał w Filharmonii: Grażyna Brodzińska i Jakub Milewski
19 stycznia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Dyskusyjny Klub Książki „Dialogi Literackie”
22 stycznia 2024 r., godz. 17:00, Filia nr 1 MBP, ul. Górnośląska 29, 62-800 Kalisz
Lektura na spotkanie: „Pępowina” Majgull Axelsson
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Dzień Babci i Dziadka – koncert Stowarzyszenia „anima e corpo” i warsztaty
międzypokoleniowe
24 stycznia 2024 r., godz. 17:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
26 stycznia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wspólne Granie – Jam Session
27 stycznia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

„W rytmie swingu” – rodzinny koncert karnawałowy
28 stycznia 2024 r., godz. 12:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz

Filharmonia Kaliska

Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy 32. Finał – zbiórka charytatywna
28 stycznia 2024 r., Hala widowiskowo-sportowa OSRiR Kalisz, ul. Łódzka 19-29,
 62-800 Kalisz
 Miasto Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji

LUTY

Zapisy malarskie 2000-2004 – Jarosław Lewera – wystawa
luty – kwiecień 2024 r., Muzeum Historii Przemysłu, ul. Kościelna 1, 62-860 Opatówek
 Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku

Wystawa Jana Pływacza – wystawa plastyczna
1 – 17 lutego 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
 Akcelerator Kultury

„Nightmers” – Tomasz Górnicki – wystawa plastyczna
2 – 24 lutego 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana
 Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
 Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

„Kobiety świata” – karnawał w Filharmonii – koncert
2 lutego 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
 w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
 Filharmonia Kaliska

„Baby w AKcji!” – warsztaty interdyscyplinarne
3 lutego 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
 Akcelerator Kultury

Wojaże książki – wystawa
od 5 lutego 2024 r., Filia nr 16 MBP, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 15,
 62-800 Kalisz
 Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Anna Nasiłowska – spotkanie autorskie
7 lutego 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
 Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Moi żydowscy rodzice, moi polscy rodzice – wystawa
9 – 26 lutego 2024 r., Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
 Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
9 lutego 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
 Akcelerator Kultury

„Fajnie, miło, kolorowo” – Kinga Popiela – wystawa plastyczna
9 lutego – 8 marca 2024 r., Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, pl. św. Józefa 5,
 62-800 Kalisz
 Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Wystawa autorstwa Dominiki Pinczak – wystawa plastyczna
9 lutego – 8 marca 2024 r., Galeria PULSAR, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina,
 pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz
 Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne
10 lutego 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
 Akcelerator Kultury

Mateusz Ziółko – koncert walentynkowy – koncert muzyczny
11 lutego 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala widowiskowa,
 ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
 Centrum Kultury i Sztuki

Agnieszka Lingas-Łoniewska – spotkanie autorskie
12 lutego 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
 Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Warsztaty komiksowe – warsztaty interdyscyplinarne
12 – 16 lutego 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala studio, ul. Łazienna 6,
 62-800 Kalisz
 Centrum Kultury i Sztuki

Architektura w zeszycie – uncjała, spencerian, antykwa, kursywa angielska i inne kroje czcionek. Studia stylometryczne – wystawa
15 lutego – 30 kwietnia 2024 r., Filia nr 3 MBP, ul. Krótka 3, 62-800 Kalisz
 Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Kino Pleo. Edycja Walentynkowa – seans filmowy
16 lutego 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
 Akcelerator Kultury

„Najpiękniejsza jest muzyka klasyczna” – koncert symfoniczny
16 lutego 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
 w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
 Filharmonia Kaliska

MUSICAMP – warsztaty musicalowe – warsztaty interdyscyplinarne
19 – 23 lutego 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala widowiskowa, sala studio, sala konferencyjna, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
 Centrum Kultury i Sztuki

Wystawa Przemysława Świątka – wystawa plastyczna

22 lutego – 9 marca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
23 lutego 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wspólne Granie – Jam Session
24 lutego 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

William Shakespeare „Wszystko dobre, co się dobrze kończy”, reż. Szymon Kaczmarek – przedstawienie teatralne
24 lutego 2024 r., Duża Scena, Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego,
pl. Wojciecha Bogusławskiego 1, 62-800 Kalisz
Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego

Koncert rocznicowy w Antoninie – Denis Zhdanov – koncert muzyczny
25 lutego 2024 r., Pałac Myśliwski Książąt Radziwiłłów, Antonin, ul. Pałacowa 1,
63-421 Przygodzice
Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

Dyskusyjny Klub Książki „Dialogi Literackie”
26 lutego 2024 r., godz. 17:00, Filia nr 1 MBP, ul. Górnośląska 29, 62-800 Kalisz
Lektura na spotkanie: „Niebo w kolorze siarki” Kjella Westö
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Robert Małecki – spotkanie autorskie
28 lutego 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

MARZEC

Wystawa Elżbiety Baneckiej – wystawa plastyczna
1 – 30 marca 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

„Baby w Akcji!” – warsztaty interdyscyplinarne
2 marca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Podróże w czasie i przestrzeni. Festiwal pasjonatów – warsztaty interdyscyplinarne
2 – 3 marca 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala widowiskowa, sala studio,
ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

„Viva España” – koncert symfoniczny

2 marca 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Z cyklu „Scena Studio zaprasza” Domina Przegina – koncert muzyczny
5 marca 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala studio, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
8 marca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Edyta Świątek – spotkanie autorskie
8 marca 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne
9 marca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Mery Spolsky – koncert muzyczny
9 marca 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala widowiskowa, ul. Łazienna 6,
62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

„Tarcze” – Bogusława Kowalczyk – wystawa plastyczna
14 marca – 19 kwietnia 2024 r., Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, pl. św. Józefa 5,
62-800 Kalisz
Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Wystawa autorstwa Sylwii Owczarek – wystawa plastyczna
14 marca – 19 kwietnia 2024 r., Galeria PULSAR, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina,
pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz
Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

„Europa romantica” – koncert symfoniczny
15 marca 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Konkurs recytatorski „Zabawa z Poezją” dla szkół podstawowych – powiatowy
konkurs recytatorski
15 marca 2024 r., Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 3, 62-800 Kalisz
Młodzieżowy Dom Kultury, Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Jacek Dehnel – spotkanie autorskie – w ramach cyklu KALISKA WIOSNA POETYCKA
18 marca 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Poetyckie przesilenie. Kaliski Salon Poezji – w ramach cyklu KALISKA WIOSNA POETYCKA

20 marca 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Konkurs Plastyczny „Jak stworzyć coś z niczego? ROBO – ZWIERZ” – powiatowy konkurs oraz wystawa plastyczna

20 marca 2024 r., Młodzieżowy Dom Kultury – Galeria „Szatnia”, ul. Teatralna 3,
62-800 Kalisz
Młodzieżowy Dom Kultury

Światowy Dzień Poezji. Wiersze w drodze, Okno na Poezję i Poetic Silent Disco – w ramach cyklu KALISKA WIOSNA POETYCKA

21 marca 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
oraz przestrzeń miasta
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

22 marca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Koncert rodzinny na pierwszy dzień wiosny – koncert muzyczny

22 marca 2024 r., Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM w Kaliszu,
ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Wspólne Granie – Jam Session

23 marca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

„Ad fontes! Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego” – konkurs naukowy
marzec – czerwiec 2024 r., Archiwum Państwowe w Kaliszu, ul. Poznańska 207,
62-800 Kalisz

Archiwum Państwowe, Miasto Kalisz, Starostwo Powiatowe w Kaliszu

XIII Marcowy Maraton Archiwalny – warsztaty, konkurs naukowy

marzec 2024 r., Archiwum Państwowe w Kaliszu, ul. Poznańska 207, 62-800 Kalisz
Archiwum Państwowe

KWIECIEŃ

Jarosław Napora – malarstwo – wystawa

kwiecień – maj 2024 r., Muzeum Historii Przemysłu, ul. Kościelna 1, 62-860 Opatówek
Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku

Wystawa pokonkursowa „W Obiektywie 2023. 29 Edycja Konkursu Fotograficznego”
– międzynarodowa wystawa plastyczna

4 kwietnia 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego,
ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

„W Obiektywie. Spotkania Istotne. Edycja III” – festiwal
5 – 6 kwietnia 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana
Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

„Kopernik – Malapert” – koncert symfoniczny
5 kwietnia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Regionalne Spotkania Taneczne „TYLKO DANCE MA SENS” – przegląd taneczny
5 kwietnia 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
Młodzieżowy Dom Kultury, Centrum Kultury i Sztuki

„Baby w AKcji!” – warsztaty interdyscyplinarne
6 kwietnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Jakub Małecki – spotkanie autorskie
8 kwietnia 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Wystawa Malarska Uniwersytetu Trzeciego Wieku – wystawa plastyczna
11 – 27 kwietnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
12 kwietnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Jubileusz Piotra Mossa – koncert symfoniczny
12 kwietnia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne
13 kwietnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Kristo Šagor „Trik Patricka”, reż. Katarzyna Hora – przedstawienie teatralne
13 kwietnia 2024 r., Scena Kameralna, Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego,
pl. Wojciecha Bogusławskiego 1, 62-800 Kalisz
Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego

Kabaret Skeczów Męczących – widowisko kabaretowe

14 kwietnia 2024 r., Hala widowiskowo-sportowa OSRiR Kalisz, ul. Łódzka 19-29, 62-800 Kalisz

Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji, Dariusz Sułkowski, Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe „Impresariat”

23. Konkurs Piosenki Przedszkolaków – powiatowy konkurs muzyczny

17 kwietnia 2024 r., Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 3, 62-800 Kalisz

Młodzieżowy Dom Kultury, Gminny Ośrodek Kultury „Sokół” – Czerwonak

Koncert Cugowski – koncert muzyczny

20 kwietnia 2024 r., Hala widowiskowo-sportowa OSRiR Kalisz, ul. Łódzka 19-29, 62-800 Kalisz

Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji, Agencja Artystyczna „Medial” Albert Małek

Konkurs Plastyczny dla przedszkolaków „Cztery Pory Roku” – powiatowy konkurs oraz wystawa plastyczna

24 kwietnia 2024 r., Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 3, 62-800 Kalisz

Młodzieżowy Dom Kultury

„ĆWICZENIA Z UWAGAŃNOŚCI”, Alicja Bielawska i Teresa Starzec – wystawa plastyczna

25 kwietnia – 24 maja 2024 r., Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

26 kwietnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Koncert laureatów konkursów pianistycznych

26 kwietnia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz

Filharmonia Kaliska

Wspólne Granie – Jam Session

27 kwietnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

1. Ogólnopolski Festiwal Aranżacji Muzycznej AranżacJA Fest 2024 – festiwal muzyczny

27 – 28 kwietnia 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala widowiskowa, sala studio, sala konferencyjna, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz

Stowarzyszenie „Wielkopolskie Centrum Chopinowskie – Antonin”, Centrum Kultury i Sztuki

Joanna Kuciel-Frydryszak – spotkanie autorskie

29 kwietnia 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

MAJ

„Moja przygoda w Muzeum” – konkurs i wystawa
maj – czerwiec 2024 r., Muzeum Historii Przemysłu, ul. Kościelna 1, 62-860 Opatówek
Muzeum Okręgowe w Toruniu, Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku

„Baby w AKcji!” – warsztaty interdyscyplinarne
4 maja 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

„Twarze Agaty” – Agata Di Masternak – wystawa plastyczna
7 maja 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego,
ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
10 maja 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wystawa Anity Haduch – wystawa plastyczna
10 – 25 maja 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wystawa dot. Ryszarda Cieślaka – wystawa plastyczna
10 maja – 6 lipca 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

Koncert Muzyki Operowej – koncert symfoniczny
10 maja 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne
11 maja 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Koncert dyplomantów PSM – koncert symfoniczny
17 maja 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

„Czego nauczył mnie mój TATA” – powiatowy konkurs plastyczny oraz koncert
22 maja 2024 r., Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 3, 62-800 Kalisz
Młodzieżowy Dom Kultury

27. eliminacje powiatowe do Wojewódzkiego Festiwalu Piosenki Przedszkolaków

„Czerwonak” – konkurs muzyczny

23 maja 2024 r., Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 3, 62-800 Kalisz
Młodzieżowy Dom Kultury, Gminny Ośrodek Kultury „Sokół” – Czerwonak

Ewa Lipska – spotkanie autorskie

23 maja 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

24 maja 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

„Impresjonizm w muzyce” – koncert symfoniczny

24 maja 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Wspólne Granie – Jam Session

25 maja 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

CZERWIEC

„Od kreacji do rzeczy” – prace dyplomowe studentów UAM w Kaliszu – pokaz sztuki
projektowania ubioru

czerwiec – wrzesień 2024 r., Muzeum Historii Przemysłu, ul. Kościelna 1,
62-860 Opatówek
Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku, Pracownia Sztuk Projektowych WPA UAM

„Baby w AKcji!” – warsztaty interdyscyplinarne

1 czerwca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

39. konkurs plastyczny „ŚWIAT DZIECKA” – konkurs plastyczny

1 – 15 czerwca 2024 r., Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, pl. św. Józefa 5,
62-800 Kalisz
Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

„Kolonja karna” wg Franza Kafki, reż. Krzysztof Rekowski – przedstawienie teatralne

3 czerwca 2024 r., Scena Kameralna, Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego,
pl. Wojciecha Bogusławskiego 1, 62-800 Kalisz
Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego

Olga Stelmach – spotkanie autorskie

4 czerwca 2024 r., godz. 11:00, Filia nr 9 MBP, ul. Serbinowska 1a, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Wystawa Martyny Zaleckiej – wystawa plastyczna
6 – 22 czerwca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
 Akcelerator Kultury

„Zaczarowany świat Disneya” – koncert symfoniczny
6 czerwca 2024 r., godz. 18:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
 w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
 Filharmonia Kaliska

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne
8 czerwca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
 Akcelerator Kultury

Międzynarodowy Dzień Archiwów – konferencja naukowa
9 – 10 czerwca 2024 r., Archiwum Państwowe w Kaliszu, ul. Poznańska 207,
 62-800 Kalisz
 Archiwum Państwowe

31. Międzynarodowy Festiwal Ulicznych Działań Artystycznych La Strada „Ciało i umysł” – festiwal interdyscyplinarny
11 – 15 czerwca 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
 Centrum Kultury i Sztuki

Krystyna Mirek – spotkanie autorskie
12 czerwca 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
 Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
14 czerwca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
 Akcelerator Kultury

Zakończenie sezonu artystycznego 2023/2024 – koncert symfoniczny
14 czerwca 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
 w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
 Filharmonia Kaliska

Konkurs Plastyczno-Fotograficzny „Pejzaże Kalisza w Roku Marii Dąbrowskiej” –
 powiatowy konkurs oraz wystawa plastyczna
19 czerwca 2024 r., Młodzieżowy Dom Kultury, ul. Teatralna 3, 62-800 Kalisz
 Młodzieżowy Dom Kultury

Michał Witkowski – spotkanie autorskie
20 czerwca 2024 r., godz. 18:00, Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
 Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

7 Konkurs dla Kuratorów – konkurs plastyczny
„Umieranko” – wystawa pokonkursowa dla jednego z wymienionych autorów: Paweł
 Baśnik, Maciej Cholewa, Ewa Gola, Wiktoria Kucharczyk, Zuza Piekoszewska, Katarzyna

Olma, Martyna Sakowska, Mateusz Sarzyński.

duet kuratorski: Gabriela Skrzypczak, Ida Dziublewska

20 czerwca – 24 sierpnia 2024 r., Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Wspólne Granie – Jam Session

22 czerwca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Wystawa Marleny Jezierskiej – wystawa plastyczna

27 czerwca – 13 lipca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

28 czerwca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Estrada Folkloru Wielkopolski – powiatowy festiwal folklorystyczny

29 czerwca 2024 r., Żegocin

Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

Estrada Folkloru – powiatowy festiwal folklorystyczny

30 czerwca 2024 r., Moszczanka

Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

LIPIEC

„Baby w AKcji!” – warsztaty interdyscyplinarne

6 lipca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Biesiada Folkloru Ziemi Kaliskiej – powiatowy festiwal folklorystyczny

6 – 7 lipca 2024 r., Brzeziny

Stowarzyszenie „Wielkopolskie Centrum Chopinowskie – Antonin”, Centrum Kultury i Sztuki

Wystawa we współpracy z Muzeum Sztuki Współczesnej w Krakowie – wystawa plastyczna

12 lipca – 31 sierpnia 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

12 lipca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne

13 lipca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Wystawa Marty Pawłowskiej – wystawa plastyczna

18 lipca – 3 sierpnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

26 lipca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Wspólne Granie – Jam Session

27 lipca 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

SIERPIEŃ

„Baby w AKcji!” – warsztaty interdyscyplinarne

3 sierpnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Wystawa Tomasza Wrześniewskiego – wystawa plastyczna

8 – 24 sierpnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

9 sierpnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne

10 sierpnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Roztrąbiona Filharmonia – koncert plenerowy

22 sierpnia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz

Filharmonia Kaliska

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

23 sierpnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Festiwal po Drodze

między 24 a 31 sierpnia 2024 r.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Wspólne Granie – Jam Session

24 sierpnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Queen symfonicznie – koncert plenerowy na Święto Rzeki Prosny
24 sierpnia 2024 r., godz. 19:00
Filharmonia Kaliska

Wystawa MaloFanek – Uniwersytet Trzeciego Wieku – wystawa plastyczna
29 sierpnia – 14 września 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

WRZESIEŃ

„Malarstwo”, Zygmunt Miszczuk – wystawa plastyczna
5 – 27 września 2024 r., Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz
Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Wystawa autorstwa Adama Nowickiego – wystawa plastyczna
5 – 27 września 2024 r., Galeria PULSAR, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina,
pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz
Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Wystawa Janusza Lewandowskiego – wystawa plastyczna
6 – 28 września 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

Narodowe Czytanie – „Kordian” Juliusza Słowackiego
7 września 2024 r., godz. 12:00, Biblioteka Główna lub plener, ul. Legionów 66,
62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

„Baby w Akcji!” – warsztaty interdyscyplinarne
7 września 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

43. Międzynarodowy Festiwal „Chopin w barwach jesieni” – festiwal
12 – 15 września 2024 r., Ostrowskie Centrum Kultury, ul. Wolności 2, 63-400 Ostrów Wielkopolski, Pałac Myśliwski Książąt Radziwiłłów, Antonin, ul. Pałacowa 1, 63-421 Przygodzice
Stowarzyszenie „Wielkopolskie Centrum Chopinowskie – Antonin” w Ostrowie Wielkopolskim, Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
13 września 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Inauguracja Sezonu Jubileuszowego 2024/2025 – koncert symfoniczny
13 września 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA

UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

„Słodki Kalisz” – wystawa w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa
14 – 15 września 2024 r., Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne
14 września 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Polski Dzień Bluesa – Harmonijkowy Atak – koncert muzyczny
14 września 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki, ul. Łazienna 6,
62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

Wystawa Danuty Watras-Kocur – wystawa plastyczna
19 września – 5 października 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a,
62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Koncert kameralny – kwartet Jakuba Śmigielskiego
20 września 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA
UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
27 września 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Koncert symfoniczny
27 września 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA
UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Wspólne Granie – Jam Session
28 września 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Dzień Archiwisty – pokaz, warsztaty naukowe
30 września 2024 r., Archiwum Państwowe w Kaliszu, ul. Poznańska 207, 62-800 Kalisz
Archiwum Państwowe

Miesiąc z NIKE – spotkania autorskie
- Radosław Rak
- Zbigniew Rokita
- Jerzy Jarniewicz
- Zyta Rudzka

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

PAŹDZIERNIK

Kolekcja numizmatów Grzegorza Przybysza – wystawa
październik – grudzień 2024 r., Muzeum Historii Przemysłu, ul. Kościelna 1,
62-860 Opatówek
Muzeum Historii Przemysłu w Opatówku

Wystawa Tomka Machcińskiego – wystawa plastyczna
4 października – 2 listopada 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień”
im. Bogdana Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

Legendy Polskiego Rocka – Turbo akustycznie – koncert muzyczny
4 października 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

Koncert Laureatów Konkursu Viva Calisia
4 października 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA
UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

„Baby w AKcji!” – warsztaty interdyscyplinarne
5 października 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wystawa Aleksanjana Armena – wystawa plastyczna
10 – 26 października 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Międzynarodowy konkurs na eksperyment w sztukach wizualnych – Próba 5 –
wystawa oraz konkurs plastyczny
10 października – 29 listopada 2024 r., Galeria Sztuki im. Jana Tarasina,
pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz
Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja
11 października 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Koncert dla Ukrainy – koncert symfoniczny
11 października 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA
UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne
12 października 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

Festiwal Kultur Europy – festiwal

18 – 20 października 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
DOM BRETANII, Fundacja Poznań – Ille-et-Vilaine, Centrum Kultury i Sztuki

Koncert rocznicowy w Antoninie – koncert muzyczny

20 października 2024 r., Pałac Myśliwski Książąt Radziwiłłów, Antonin, ul. Pałacowa 1,
63-421 Przygodzice
Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu

Koncert rodzinny – koncert symfoniczny

20 października 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA
UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

25 października 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wspólne Granie – Jam Session

26 października 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Kino Pleo. Halloween – seans filmowy

31 października 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

LISTOPAD**„Baby w AKcji!”** – warsztaty interdyscyplinarne

2 listopada 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wystawa Jakuba Seydaka – wystawa plastyczna

7 – 23 listopada 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wystawa Andrzeja Niekrasza – wystawa plastyczna

8 – 30 listopada 2024 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana
Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz
Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

8 listopada 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne

9 listopada 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Dzień tolerancji – wystawa fotograficzna

16 listopada 2024 r., Biblioteka Główna MBP, ul. Legionów 66, 62-800 Kalisz
Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

„Czar Hiszpańskiej Muzyki” – koncert symfoniczny

19 listopada 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA
UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

51. Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych w Kaliszu – festiwal

21 – 24 listopada 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

Koncert E.S.T. Symphony w ramach 51. Międzynarodowego Festiwalu Pianistów Jazzowych

21 listopada 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA
UAM w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

22 listopada 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wspólne Granie – Jam Session

23 listopada 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wystawa Marka Morawskiego – wystawa plastyczna

28 listopada – 14 grudnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

GRUDZIEŃ

„Fałda”, Krzysztofa Nowickiego – wystawa plastyczna

5 grudnia 2024 r. – 31 stycznia 2025 r. Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz
Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Wystawa autorstwa Łukasza Glapki – wystawa plastyczna

5 grudnia 2024 r. – 31 stycznia 2025 r., Galeria PULSAR, Galeria Sztuki im. Jana Tarasina, pl. św. Józefa 5, 62-800 Kalisz
Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

Wystawa Normana Leto – wystawa plastyczna

6 grudnia 2024 r. – 4 stycznia 2025 r., Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego, ul. Górnośląska 66a, 62-800 Kalisz

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

Dzień Darczyńcy – prelekcja naukowa

6 grudnia 2024 r., Archiwum Państwowe w Kaliszu, ul. Poznańska 207, 62-800 Kalisz
Archiwum Państwowe

Koncert Familijny – koncert symfoniczny

6 grudnia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

„Baby w AKcji!” – warsztaty interdyscyplinarne

7 grudnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

20. Świąteczne Spotkanie Folklorystów Południowej Wielkopolski – spotkanie
twórców ludowych i folklorystów

7 – 8 grudnia 2024 r., Centrum Kultury i Sztuki – sala widowiskowa, ul. Łazienna 6,
62-800 Kalisz
Centrum Kultury i Sztuki

24. Konkurs Plastyczny „Wolność bez nałogów” – powiatowy konkurs oraz wystawa
plastyczna

11 grudnia 2024 r., Młodzieżowy Dom Kultury – Galeria „Szatnia”, ul. Teatralna 3,
62-800 Kalisz
Młodzieżowy Dom Kultury, Miasto Kalisz – Wydział Spraw Społecznych i Mieszkaniowych

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

13 grudnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Koncert symfoniczny

13 grudnia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Słuchowisko. Wspólne Słuchanie Winyli – słuchowisko muzyczne

14 grudnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Koncert świąteczny „Jazz kolęda, kolęda”

20 grudnia 2024 r., godz. 19:00, Sala Koncertowa Filharmonii Kaliskiej – Aula WPA UAM
w Kaliszu, ul. Nowy Świat 28-30, 62-800 Kalisz
Filharmonia Kaliska

Kino Pleo. Spotkanie z Pleografem – seans filmowy, dyskusja

27 grudnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz
Akcelerator Kultury

Wspólne Granie – Jam Session

28 grudnia 2024 r., Akcelerator Kultury, ul. Nowy Świat 2a, 62-800 Kalisz

Akcelerator Kultury

SPORT I REKREACJA

STYCZEŃ

Bieg Noworoczny – lokalna impreza sportowa

1 stycznia 2024 r., Korty Centrum Kultury i Sztuki w Kaliszu, ul. Łazienna 6, 62-800 Kalisz
Miasto Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu

22. Zawody Strzeleckie w ramach WOŚP – lokalne zawody strzeleckie

28 stycznia 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica pneumatyczna ZSPP Kalisz,
ul. Rzemieślnicza 6, 62-800 Kalisz
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

LUTY

33. Drużynowe Zawody Strzeleckie z broni pneumatycznej – powiatowe zawody strzeleckie

24 lutego 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica pneumatyczna ZSPP Kalisz,
ul. Rzemieślnicza 6, 62-800 Kalisz
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

MARZEC

Otwarte Mistrzostwa Kalisza w Kolarstwie Przelajowym – zawody kolarskie

2 marca 2024 r., Stadion Miejski, Wał Matejki 2, 62-800 Kalisz
Wielkopolski Związek Kolarski

Otwarte Mistrzostwa Kalisza w Kolarstwie MTB – zawody kolarskie

9 marca 2024 r., Stadion Miejski, Wał Matejki 2, 62-800 Kalisz
Wielkopolski Związek Kolarski

18. Zawody Strzeleckie o Puchar Wiosny – wojewódzkie zawody strzeleckie

16 marca 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica Karczemka, ul. Ludwina K1, 63-300 Ludwina k. Pleszewa
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn, Klub Strzelectwa Sportowego LOK „Gilza” Pleszew

23. Turniej Wielkanocny w strzelaniu z broni pneumatycznej – klubowe zawody strzeleckie

22 marca 2024 r., godz. 17:00, Strzelnica pneumatyczna ZSPP Kalisz,
ul. Rzemieślnicza 6, 62-800 Kalisz
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

KWIECIEŃ

Mistrzostwa Kalisza Dzieci i Młodzieży – lokalne zawody strzeleckie

6 kwietnia 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica pneumatyczna ZSPP Kalisz,
ul. Rzemieślnicza 6, 62-800 Kalisz
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

Mistrzostwa KSS LOK Bursztyn – klubowe zawody strzeleckie
23 i 25 kwietnia 2024 r., godz. 16:30, Strzelnica pneumatyczna ZSPP Kalisz,
ul. Rzemieślnicza 6, 62-800 Kalisz
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

MAJ

Mistrzostwa KSS LOK Bursztyn – klubowe zawody strzeleckie
18 maja 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica, ul. Stanisława Augusta Poniatowskiego 7,
63-300 Pleszew
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn, Klub Strzelectwa Sportowego LOK „Gilza”
Pleszew

Regaty Kajakowe – Memoriał Tadeusza Pasika
25 maja 2024 r., Przystań Letnia KTW – Wał Piastowski 1, 62-800 Kalisz
Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, Wielkopolski Związek Kajakowy, Urząd Marszałkowski
Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Urząd Miasta Kalisza

Zawody Kolarskie z okazji Święta Miasta Kalisza „Wielka Nagroda Kalisza” – zawody
kolarskie
30 maja 2024 r., Tor kolarski w Kaliszu, Wał Matejki 2, 62-800 Kalisz
Kaliskie Towarzystwo Kolarskie, Wielkopolski Związek Kolarski

CZERWIEC

Regaty Wioślarskie – Memoriał Władysława Żyto – międzynarodowe regaty
8 czerwca 2024 r., Przystań Sportowa KTW – ul. Kaliska 84, 62-860 Szale
Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, Wielkopolski Związek Towarzystw Wioślarskich, Urząd
Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Urząd Miasta Kalisza

Zawody Strzeleckie Trap 50 – ogólnopolskie zawody strzeleckie
8 czerwca 2024 r., godz. 8:00, Strzelnica Myśliwska Wolica PZŁ im. Jana Kolendy,
62-872 Wolica
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

Mistrzostwa KSS LOK Bursztyn – klubowe zawody strzeleckie
8 czerwca 2024 r., godz. 11:00, Strzelnica Myśliwska Wolica PZŁ im. Jana Kolendy,
62-872 Wolica
Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

Puchar Polski w kolarstwie torowym – eliminacje OOM – zawody kolarskie
8 – 9 czerwca 2024 r., Tor kolarski w Kaliszu, Wał Matejki 2, 62-800 Kalisz
Wielkopolski Związek Kolarski

30. Otwarte Mistrzostwa Południowej Wielkopolski o Puchar TASOMIX Sp. z o.o. – wojewódzkie zawody strzeleckie

22 czerwca 2024 r., godz. 8:00, Strzelnica Karczemka, ul. Ludwina K1,

63-300 Ludwina k. Pleszewa

Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn, Klub Strzelectwa Sportowego LOK „Gilza”
Pleszew

LIPIEC

VI Kaliski Półmaraton Nocny „Bursztynowa Hellena” – ogólnopolska impreza sportowa

6 lipca 2024 r., Hala Sportowo-Widowiskowa „Kalisz Arena”, ul. Prymasa Stefana

Wyszyńskiego 22-24, 62-800 Kalisz

Miasto Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu

SIERPIEŃ

24. Zawody Strzeleckie Rezerwistów Wojska Polskiego – wojewódzkie zawody strzeleckie

15 sierpnia 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica Karczemka, ul. Ludwina K1,

63-300 Ludwina k. Pleszewa

Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn, Klub Strzelectwa Sportowego LOK „Gilza”
Pleszew

Międzynarodowy Otwarty Turniej Kajak Polo w Kaliszu i V edycja Pucharu Polski – międzynarodowy turniej kajakowy

17 – 18 sierpnia 2024 r., Przystań Sportowa KTW, ul. Kaliska 84, 62-860 Szale

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, Wielkopolski Związek Kajakowy, Urząd Marszałkowski
Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Urząd Miasta Kalisza

19. Otwarte Mistrzostwa Kalisza w Strzelaniach z Broni Centralnego Zapłonu

o Puchar JMJ Sp. z o.o. Producent Katalizatorów Kotowiecko – wojewódzkie zawody strzeleckie

31 sierpnia 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica Myśliwska Wolica PZŁ im. Jana Kolendy,
62-872 Wolica

Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

WRZESIEŃ

24. Zawody Strzeleckie „Złota Jesień” o Puchar TOMPOL Dębe Kolonia – klubowe zawody strzeleckie

24 września 2024 r., godz. 8:00, Strzelnica Myśliwska Wolica PZŁ im. Jana Kolendy,
62-872 Wolica

Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

PAŹDZIERNIK

64. Jesienne Zawody Strzeleckie Ziemi Kaliskiej – wojewódzkie zawody strzeleckie
5 października 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica Myśliwska Wolica PZŁ im. Jana Kolendy,
62-872 Wolica

Zarząd Rejonowy LOK, Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

43. Międzynarodowy Bieg Uliczny Ptolemeusza – międzynarodowa impreza sportowa
6 października 2024 r., plac Wojciecha Bogusławskiego, 62-800 Kalisz

Miasto Kalisz, Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji w Kaliszu

LISTOPAD

34. Zawody Strzeleckie z Broni Pneumatycznej o Puchar Niepodległości – lokalne zawody strzeleckie

2 listopada 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica pneumatyczna ZSPP Kalisz,
ul. Rzemieślnicza 6, 62-800 Kalisz

Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

26. Zawody Strzeleckie z Broni Sportowej o Puchar Niepodległości – lokalne zawody strzeleckie

9 listopada 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica, ul. Stanisława Augusta Poniatowskiego 7,
63-300 Pleszew

Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn, Klub Strzelectwa Sportowego LOK „Gilza”
Pleszew

Zawody na ergometrze wioślarskim – ogólnopolskie zawody sportowe

15 – 16 listopada 2024 r., Hala Lekkoatletyczna OSRiR ul. Łódzka 19-29, 62-800 Kalisz
Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie, Wielkopolski Związek Towarzystw Wioślarskich, Urząd
Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, Urząd Miasta Kalisza

GRUDZIEŃ

25. Mikołajkowe Zawody Strzeleckie z Broni Sportowej – lokalne zawody strzeleckie

7 grudnia 2024 r., godz. 9:00, Strzelnica pneumatyczna ZSPP Kalisz,
ul. Rzemieślnicza 6, 62-800 Kalisz

Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

Turniej Noworoczny z Broni Pneumatycznej – lokalne zawody strzeleckie

30 grudnia 2024 r., godz. 17:00, Strzelnica pneumatyczna ZSPP Kalisz,
ul. Rzemieślnicza 6, 62-800 Kalisz

Klub Strzelectwa Sportowego LOK Bursztyn

KALENDARZ UROCZYSTOŚCI PATRIOTYCZNYCH ŚWIĘTA I ROCZNICE

Kolejność informacji: uroczystość, termin, główny organizator/rzy, program i miejsce uroczystości

79. rocznica rozstrzelania 56 żołnierzy Armii Krajowej

19 stycznia (piątek), godz. 12:00

Prezydent Miasta Kalisza, Przewodniczący Rady Miasta Kalisza

Las w Skarszewie i mogiła zbiorowa na cmentarzu Tynieckim

Władze miasta

161. rocznica Powstania Styczniowego

22 stycznia (poniedziałek), godz. 12:00

Władze miasta przy udziale: I Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka w Kaliszu,

Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka w Kaliszu, Rady Osiedla Adama Asnyka

Pomnik Adama Asnyka – złożenie wiązanek kwiatów

79. rocznica zakończenia okupacji niemieckiej w Kaliszu

23 stycznia (wtorek), godz. 12:00

Władze miasta, delegacje władz miasta

Główny Rynek – tablica, udział pocztów sztandarowych szkół

Dzień Żołnierzy Niezłomnych

1 marca (piątek), godz. 12:00

Wg odrębnego scenariusza, Archiwum Państwowe w Kaliszu

Tablica przy byłym więzieniu

Miesiąc Pamięci Narodowej

21 kwietnia (niedziela), godzina do uzgodnienia (ok. 13:00)

Władze miasta, Parafia pw. bł. Michała Kozala na Winiarach

Msza św. polowa przy obelisku ofiar II wojny światowej w lesie na Winiarach oraz apel

Prezydenta Miasta do organizacji i szkół o ochronę miejsc pamięci i udział młodzieży

szkolnej w uroczystościach wynikających z niniejszego wykazu – udział pocztów

sztandarowych szkół

84. rocznica Zbrodni Katyńskiej

13 kwietnia (sobota), godz. 10:00

Władze miasta

„Rodzina Katyńska” – według odrębnego scenariusza

Msza św. w kościele Garnizonowym, przejście do ogródka klasztoru oo. Jezuitów – udział

pocztów sztandarowych szkół

Dzień Męczeństwa Duchowieństwa Polskiego

25 kwietnia (czwartek), godzina do uzgodnienia

Władze miasta z udziałem ZHP

Złożenie przez władze miasta kwiatów w kaplicy podziemnej w sanktuarium św. Józefa

Święto Flagi Państwowej**2 maja (czwartek), godz. 12:00**

Władze miasta z udziałem ZHP

Wciągnięcie flagi państwowej na maszt przed ratuszem w obecności delegacji władz miasta przy akompaniamencie hymnu państwowego

233. rocznica uchwalenia Konstytucji 3. Maja**3 maja (piątek)**

Władze miasta

Główny Rynek i katedra kaliska, 17. Wielkopolska Brygada Zmechanizowana z Międzyrzecza, poczty sztandarowe szkół

79. rocznica podpisania kapitulacji kończącej II wojnę światową**8 maja (środa), godz. 12:00**

Władze miasta

Główny Rynek – udział pocztów sztandarowych szkół

79. rocznica Powstania Warszawskiego i „Akcji Burza”**1 sierpnia (czwartek), godz. 17:00**

Władze miasta, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej

Ogrójec oo. Jezuitów

Przed uroczystością ogólną delegacja władz miasta złoży kwiaty pod tablicą ks. Stanisława Piotrowskiego w kruchcie kościoła oo. Jezuitów – udział pocztów sztandarowych szkół

W przeddzień tj. 31 lipca msza św. polowa na cmentarzu przy ul. Częstochowskiej przy grobie śp. ks. Józefa Sieradzana

Przed mszą św. delegacje złożą kwiaty i zapalą znicze przy pomniku przed Zespołem Szkół Techniczno-Elektronicznych – ul. Częstochowska 99. Referat okolicznościowy przy grobie ks. Sieradzana

31 lipca (środa), godz. 18:00

Władze miasta oraz Parafia św. Gotarda

Cmentarz parafialny przy ul. Częstochowskiej – udział pocztów sztandarowych szkół

110. rocznica wymarszu I Kompanii Kadrowej**6 sierpnia (czwartek)**

Władze miasta

godz. 12:00, zapalenie zniczy przy pomniku Legionistów przed IV Liceum

Ogólnokształcącym, ul. Serbinowska / Widok – udział pocztów sztandarowych szkół

godz. 12:30, cmentarz Miejski – tablica pamiątkowa poświęcona siedmiu legionistom – udział pocztów sztandarowych szkół**110. rocznica wybuchu I wojny światowej i spalenia miasta****14 sierpnia (środa), godz. 12:00**

Delegacja władz miasta

Złożenie wiązanek kwiatów obelisk przy ul. Podmiejskiej
mogiła ofiar I wojny światowej na cmentarzu Tynieckim

Święto Żołnierza WP oraz 103. rocznica Bitwy Warszawskiej zwanej „Cudem nad Wisłą”**15 sierpnia (czwartek), godz. 12:00**

Władze miasta

Kościół Garnizonowy oraz cmentarz Wojskowy przy kaplicy mjr. Stefana Waltera,
17. Wielkopolska Brygada Zmechanizowana z Międzyrzecza – udział pocztów
sztandarowych szkół

Obchody 80. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto w Łodzi**26 – 27 sierpnia**

Wg odrębnego scenariusza Miasta Łodzi i Gminy Wyznaniowej Żydowskiej w Łodzi
W uroczystości biorą udział władze miasta Kalisza

85. rocznica wybuchu II wojny światowej**1 września (niedziela), godz. 12:00**

Władze miasta

Główny Rynek – udział pocztów sztandarowych szkół

Uroczystość ku czci Bohaterów Westerplatte**16 września (poniedziałek)**

Wg odrębnego scenariusza Parafii

Kościół pw. św. św. ap. Piotra i Pawła – udział pocztów sztandarowych szkół

85. rocznica napaści Związku Sowieckiego na Polskę**Dzień Sybiraka****17 września (wtorek), godz. 10:00 – 12:00**

Wg odrębnego scenariusza

Zespół Szkół im. Zesłańców Sybiru i władze miasta

Z ogródka oo. Jezuitów przejście indywidualne do kościoła Garnizonowego – udział
pocztów sztandarowych szkół

Dzień Polskiego Państwa Podziemnego**27 września (piątek)**

Władze miasta, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej

godz. 11:30, obelisk w Skarszewie – złożenie wiązanek kwiatów

godz. 12:00, cmentarz Tyniecki przy zbiorowej mogile ofiar II wojny światowej – udział
pocztów sztandarowych szkół

85. rocznica rozstrzelania ks. Romana Pawłowskiego**18 października (piątek), godz. 12:00**

Delegacja władz miasta

Złożenie wiązanek kwiatów

pl. św. Józefa, tablica pamiątkowa poświęcona ks. Romanowi Pawłowskiemu

Narodowe Święto Niepodległości**106. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości. Kaliski Marsz Niepodległości****11 listopada (poniedziałek)**

Władze miasta

Wg odrębnego scenariusza

godz. 10:00, pomnik Marszałka Józefa Piłsudskiego i tablica – złożenie wiązanek kwiatów

godz. 11:30, Kaliski Marsz Niepodległości

godz. 12:00, Narodowa do Hymnu. Wspólne odśpiewanie Mazurka Dąbrowskiego,

godz. 13:00, msza św. – katedra kaliska

17. Wielkopolska Brygada Zmechanizowana z Międzyrzecza – udział pocztów sztandarowych szkół

85. rocznica pierwszych deportacji kaliskich Żydów

2 grudnia (poniedziałek), godz. 14:00

Wg odrębnego scenariusza ustalonego z Prezes Rady Związku Gmin Wyznaniowych Żydowskich RP

Skwer Rozmarek, złożenie wiązanek kwiatów i zapalenie zniczy przed trzema tablicami na skwerze Rozmarek

157. rocznica urodzin Józefa Klemensa Piłsudskiego

5 grudnia (czwartek)

Władze miasta, Związek Piłsudczyków RP Społeczny Komitet Budowy Pomnika

Złożenie wiązanek kwiatów przez władze miasta pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego

Dzień pamięci ofiar stanu wojennego

13 grudnia (piątek)

NSZZ Solidarność

Wg odrębnego scenariusza NSZZ Solidarność

Uroczysta msza św. w kościele oo. Jezuitów

106. rocznica wybuchu Powstania Wielkopolskiego – Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego

27 grudnia (piątek)

Władze miasta

Wg odrębnego scenariusza

Złożenie wiązanek przed tablicą ku czci Powstania Wielkopolskiego (ściana kościoła św. Rodziny na Rogatce)

SP nr 16 im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919 w Kaliszu

Tablica ku czci Powstania Wielkopolskiego w podcieniach Bazy Szkoleniowej Akademii Wymiaru Sprawiedliwości przy ul. Wrocławskiej

Poczet sztandarowy Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Kaliszu oraz Szkoły

Podstawowej nr 16 im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919 w Kaliszu

WYDARZENIA I ROCZNICE

STAŁE ŚWIĘTA I OBCHODY MIĘDZYNARODOWE

1 stycznia	Światowy Dzień Pokoju Ustanowiony przez papieża Pawła VI, obchodzony przez Kościół katolicki od 1968
3 stycznia	Dzień Pamięci Ofiar Reżimu Hitlerowskiego Proklamowany przez prezydenta Niemiec Romana Herzoga 3 stycznia 1996
17 stycznia	Dzień Dialogu z Judaizmem Obchodzony przez Kościół katolicki
21 stycznia	Dzień Babci
22 stycznia	Dzień Dziadka
27 stycznia	Dzień Dialogu z Islamem Ogłoszony przez Konferencję Episkopatu Polski
27 stycznia	Międzynarodowy Dzień Pamięci o Ofiarach Holokaustu Ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w dniu 1 listopada 2005
28 stycznia	Międzynarodowy Dzień Mobilizacji Przeciwko Wojnie Nuklearnej Obchodzony od 1968
2 lutego	Dzień Polonii Uchwalony przez Sejm RP w dniu 15 marca 2002
3 lutego	Międzynarodowy Dzień Walki z Rakiem Ustanowiony przez Konferencję Onkologiczną w Paryżu w 2000 roku, obchodzony od 2001
11 lutego	Światowy Dzień Chorego Obchodzony w dniu Matki Boskiej z Lourdes, ustanowiony w 1992 przez papieża Jana Pawła II
12 lutego	Międzynarodowy Dzień Dzieci-Żołnierzy Obchodzony od 2002, symbolem dnia jest czerwona ręka
14 lutego	Walentynki – Dzień Zakochanych
15 lutego	Światowy Dzień Młodzieży Prawosławnej

	Obchodzony w 40. dniu po prawosławnym Bożym Narodzeniu
20 lutego	Światowy Dzień Sprawiedliwości Społecznej Ogłoszony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, obchodzony od 2009
21 lutego	Międzynarodowy Dzień Języka Ojczystego Ustanowiony przez UNESCO w 1999
22 lutego	Europejski Dzień Ofiar Przestępstw
1 marca	Międzynarodowy Dzień Walki Przeciwko Zbrojeniom Atomowym Obchodzony w rocznicę wybuchu amerykańskiej bomby wodorowej na atolu Bikini w 1954
1 marca	Narodowy Dzień Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” Ustanowiony 3 lutego 2011, poświęcony pamięci żołnierzy antykomunistycznego i niepodległościowego podziemia
3 marca	Międzynarodowy Dzień Pisarzy Ustanowiony przez Międzynarodowy PEN-Club w 1984
8 marca	Światowy Dzień Kobiet Ustanowiony w czasie II Międzynarodowego Zjazdu Kobiet Socjalistek w Kopenhadze w 1910
17 marca	Światowy Dzień Morza Ogłoszony w 1978 przez Międzyrządową Morską Organizację Konsultatywną (agenda ONZ)
21 marca	Międzynarodowy Dzień Walki z Dyskryminacją Rasową Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1967
21 marca	Święto Dzieci Ulicy Ustanowione w 1998 przez Międzynarodowe Forum Przyjaciół Dzieci Ulicy
21 marca	Światowy Dzień Poezji Ogłoszony przez UNESCO
22 marca	Dzień Ochrony Bałtyku Ustanowiony przez Komisję Helsińską w 1997
22 marca	Światowy Dzień Wody Ustanowiony podczas Szczytu Ziemi w Rio de Janeiro w 1992, obchodzony od 1993
23 marca	Światowy Dzień Meteorologii Obchodzony od 1967 w rocznicę utworzenia Światowej Organizacji

	Meteorologicznej
24 marca	Światowy Dzień Zapobiegania Gruźlicy Obchodzony z inicjatywy ONZ
27 marca	Międzynarodowy Dzień Teatru Obchodzony w rocznicę otwarcia w Paryżu Teatru Narodów w 1957
1 kwietnia	Tydzień Czystości Wód Obchodzony w Polsce w pierwszym tygodniu kwietnia
1 kwietnia	Światowy Dzień Ptaków Obchodzony od 1906 na mocy konwencji o ochronie ptactwa użytkowego
2 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci Obchodzony od 1967 w rocznicę urodzin Hansa Christiana Andersena
7 kwietnia	Światowy Dzień Zdrowia Obchodzony od 1950 w rocznicę wejścia w życie międzynarodowej konwencji zawierającej statut Światowej Organizacji Zdrowia (WHO)
10 kwietnia	Dzień Służby Zdrowia (Polska)
11 kwietnia	Dzień Radia Polskie święto obchodzone w celu podkreślenia roli radia w codziennym życiu społeczeństwa
11 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Solidarności Wyzwolonych Więźniów Politycznych Obchodzony w rocznicę wyzwolenia obozu koncentracyjnego w Buchenwaldzie w 1945
11 kwietnia	Światowy Dzień Chorych na Chorobę Parkinsona Proklamowany 10 kwietnia 1997 przez królową Wielkiej Brytanii Elżbietę II
12 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Załogowych Lotów Kosmicznych Ustanowiony 7 kwietnia 2011 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
13 kwietnia	Światowy Dzień Pamięci Ofiar Zbrodni Katyńskiej Obchodzony w rocznicę opublikowania przez Niemcy w 1943 informacji o odkryciu w Katyniu masowych grobów polskich oficerów zamordowanych przez NKWD w 1940
14 kwietnia	Dzień Ludzi Bezdomnych Ogłoszony w 1997 przez Ruch Wychodzenia z Bezdomności - „Markot” (Polska)

15 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Kombatanta Obchodzony w miesiącu pamięci narodowej
18 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Ochrony Zabytków Obchodzony z inicjatywy UNESCO od 1984
19 kwietnia	Dzień Pamięci o Holocauście i Przeciwdziałaniu Zbrodniom Przeciwko Ludzkości Ustanowiony z inicjatywy Rady Europy; w Polsce obchodzony dla upamiętnienia daty wybuchu powstania w Getcie Warszawskim
20 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Wolnej Prasy Ogłoszony w 1991 z inicjatywy Stowarzyszenia Reporterów bez Granic
22 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Ziemi Obchodzony po raz pierwszy w USA w 1970 z inicjatywy działaczy ekologicznych
23 kwietnia	Światowy Dzień Książki i Praw Autorskich Ustanowiony przez UNESCO w 1996 na wniosek rządu Hiszpanii i Międzynarodowej Unii Wydawców
24 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Solidarności Młodzieży Ogłoszony w 1956
28 kwietnia	Światowy Dzień Miast Bliźniaczych Obchodzony w ostatnią niedzielę kwietnia, w rocznicę założenia Światowej Federacji Miast Bliźniaczych w 1957
29 kwietnia	Międzynarodowy Dzień Tańca Obchodzony od 1982 w rocznicę urodzin francuskiego tancerza i choreografa Jeana George'a Noverre'a (1727)
1 maja	Międzynarodowy Dzień Solidarności Ludzi Pracy Uchwalony na kongresie założycielskim II Międzynarodówki w Paryżu w 1889
1 maja	Dzień Świętego Józefa Ustanowiony przez papieża Piusa XII w 1955
2 maja	Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej Obchodzony w Polsce od 2004
2 maja	Dzień Polonii i Polaków za Granicą Ustanowiony przez Sejm RP z inicjatywy Senatu w dowód uznania wielowiekowego dorobku oraz wkładu Polonii i Polaków za granicą

w odzyskanie przez Polskę niepodległości, obchodzony od 2002

3 maja	Święto Narodowe
Upamiętniające uchwalenie Konstytucji 3 Maja przez Sejm Czteroletni w 1791
3 maja	Międzynarodowy Dzień Wolności Prasy
Ogłoszony w 1991 przez UNESCO i Światową Federację PEN-Clubu
4 maja	Dzień Strażaka
Obchodzony w Polsce w dniu św. Floriana, patrona strażaków
5 maja	Europejski Dzień Godności Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie
8 maja	Międzynarodowy Dzień Zwycięstwa
Obchodzony w rocznicę podpisania w Berlinie (1945) bezwarunkowej kapitulacji III Rzeszy
8 maja	Międzynarodowy Dzień Czerwonego Krzyża
Obchodzony w rocznicę urodzin H. Dunanta (1828), współtwórcy organizacji Czerwonego Krzyża
8 maja	Dzień Bibliotekarza i Bibliotek (Polska)
Obchodzony od 1994, inaugurujący Tydzień Bibliotek w dniach 8-15 maja
9 maja	Dzień Europy
Ustanowiony w 1985 przez Radę Europy dla upamiętnienia ogłoszenia przez Roberta Schumana, ministra spraw zagranicznych Francji, „Deklaracji 9 Maja” (1950), zwanej „Planem Schumana”, która dała początek Wspólnocie Europejskiej
12 maja	Międzynarodowy Dzień Pielęgniarek
15 maja	Międzynarodowy Dzień Rodziny
Proklamowany przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
15 maja	Święto Polskiej Niezapominajki
17 maja	Światowy Dzień Telekomunikacji
Obchodzony w rocznicę powołania Unii Telegraficznej w 1865
18 maja	Międzynarodowy Dzień Muzeów
Obchodzony od 1978 na wniosek Międzynarodowej Rady Muzeów
21 maja	Światowy Dzień Kosmosu
Obchodzony od 1998 z inicjatywy NASA

24 maja	Europejski Dzień Parków Narodowych
25 maja	Dzień Działacza Kultury i Drukarza
25 maja	Międzynarodowy Dzień Dziecka Zaginionego W Polsce obchodzony od 2004, pod patronatem Fundacji ITAKA, symbolem dnia jest niebieski kwiat niezapominajki
26 maja	Dzień Matki
27 maja	Dzień Samorządu Terytorialnego Uchwalony przez Sejm RP 29 czerwca 2000
31 maja	Światowy Dzień Rozwoju Kultury Obchodzony z inicjatywy UNESCO
31 maja	Światowy Dzień bez Papierosa
1 czerwca	Międzynarodowy Dzień Dziecka
5 czerwca	Światowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego Obchodzony od 1973 na wniosek ONZ
14 czerwca	Narodowy Dzień Pamięci Ofiar Nazistowskich Obozów Koncentracyjnych Uchwalony 8 czerwca 2006 przez Sejm RP w 66. rocznicę przybycia pierwszego transportu więźniów do KL Auschwitz w 1940
16 czerwca	Międzynarodowy Dzień Pomocy Dzieciom Afrykańskim Obchodzony od 1991 z inicjatywy Organizacji Jedności Afrykańskiej i UNICEF
20 czerwca	Światowy Dzień Uchodźcy Obchodzony w tym dniu z inicjatywy ONZ od 2001
23 czerwca	Dzień Ojca (Polska)
26 czerwca	Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii Ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ
26 czerwca	Międzynarodowy Dzień Współpracy na Rzecz Pokoju i Demokracji Ustanowiony dla upamiętnienia 50. rocznicy utworzenia ONZ
27 czerwca	Światowy Dzień Walki z Cukrzycą Ogłoszony w 1991 przez Międzynarodową Organizację Diabetyków przy WHO

28 czerwca	Narodowy Dzień Pamięci Poznańskiego Czerwca 1956 Polskie święto, obchodzone od 2006 na mocy uchwały Sejmu RP
1 lipca	Światowy Dzień Architektury Ustanowiony z inicjatywy International Union of Architects (UIA)
2 lipca	Dzień Dziennikarza Sportowego Obchodzony z inicjatywy Międzynarodowego Stowarzyszenia Prasy Sportowej od 1994
5 lipca	Dzień Słowiańskich Apostołów Cyryla i Metodego
15 lipca	Światowy Dzień bez Telefonu Komórkowego
24 lipca	Święto Policji Państwowej Obchodzone w rocznicę jej powołania w 1919
1 sierpnia	Narodowy Dzień Pamięci Powstania Warszawskiego Polskie święto państwowe, obchodzone od 2010
12 sierpnia	Międzynarodowy Dzień Młodzieży Ustanowiony w 1999 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ na wniosek Światowej Konferencji Ministrów Odpowiedzialnych za Sprawy Młodzieży
15 sierpnia	Dzień Wojska Polskiego Ustanowiony dla upamiętnienia zwycięskiej bitwy o Warszawę z bolszewikami w 1920
23 sierpnia	Europejski Dzień Pamięci Ofiar Stalinizmu i Nazizmu Ustanowiony przez Parlament Europejski w 2008 w 70. rocznicę Paktu Ribbentrop – Mołotow
28 sierpnia	Święto Polskiego Lotnictwa Upamiętniające zwycięstwo Franciszka Żwirki i Stanisława Wigury podczas Międzynarodowych Zawodów Lotniczych w Berlinie w 1932
31 sierpnia	Dzień Solidarności i Wolności Ustanowiony w 2005 w celu upamiętnienia 25. rocznicy historycznego zrywu Polaków do wolności
1 września	Światowy Dzień Pokoju Obchodzony w rocznicę wybuchu II wojny światowej w 1939
1 września	Dzień Weterana Polskie święto obchodzone od 1997, ustanowione przez Sejm RP jako hołd obrońcom Ojczyzny

8 września	Międzynarodowy Dzień Walki z Analfabetyzmem Ustanowiony przez UNESCO w 1965, obchodzony od 1966
10 września	Światowy Dzień Zapobiegania Samobójstwom
12 września	Światowy Dzień Pierwszej Pomocy Ustanowiony przez Międzynarodową Federację Stowarzyszeń Międzynarodowego Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy, obchodzony w drugą sobotę września
17 września	Dzień Sybiraka Obchodzony dla uczczenia pamięci Polaków z Kresów Wschodnich II RP deportowanych do więzień i łagrów ZSRR w latach 1940-56, ustanowiony na dzień rocznicy napaści ZSRR na Polskę
21 września	Światowy Dzień Walki z Chorobą Alzheimera Obchodzony od 1994
22 września	Europejski Dzień bez Samochodu Obchodzony w Polsce od 2002, pod patronatem Ministerstwa Klimatu i Środowiska
27 września	Światowy Dzień Turystyki Obchodzony na wniosek Światowej Organizacji Turystyki od 1980
27 września	Dzień Podziemnego Państwa Polskiego Obchodzony w rocznicę utworzenia w 1939 sił zbrojnych w kraju (Polska)
29 września	Międzynarodowy Dzień Ludzi Niesłyszących Obchodzony w ostatnią niedzielę września od 1958 z inicjatywy Międzynarodowej Federacji Niesłyszących
30 września	Dzień Chłopaka
1 października	Międzynarodowy Dzień Muzyki Ustanowiony na wniosek Międzynarodowej Rady Muzyki w 1975
1 października	Międzynarodowy Dzień Lekarza Obchodzony od 1984
1 października	Międzynarodowy Dzień Osób Starszych Ustanowiony przez ONZ w 1991, obchodzony w rocznicę pierwszego posiedzenia Światowej Organizacji ds. Ludzi Starszych
4 października	Światowy Dzień Ochrony Zwierząt Obchodzony w dniu św. Franciszka z Asyżu

9 października	Światowy Dzień Unii Pocztovej Obchodzony w rocznicę założenia Światowej Unii Pocztovej
9 października	Dzień Filatelisty Obchodzony w Polsce w myśl Statutu Polskiego Związku Filatelistów od 2004
10 października	Światowy Dzień Zdrowia Ustanowiony przez Pierwsze Zgromadzenie Ogólne Światowej Organizacji Zdrowia (WHO), obchodzony od 1950
14 października	Dzień Edukacji Narodowej Ustanowiony dla uczczenia powołania Komisji Edukacji Narodowej w 1777, pierwszego ministerstwa oświaty (Polska)
15 października	Międzynarodowy Dzień Niewidomych - „Dzień Białej Laski” Uchwalony przez Europejską Unię Niewidomych w Warszawie w 1993
16 października	Dzień Papieża Jana Pawła II Ustanowiony w 2005 dla oddania hołdu Janowi Pawłowi II, przypadający w rocznicę dnia wyboru kardynała Karola Wojtyły na papieża
17 października	Międzynarodowy Dzień Walki z Ubóstwem Obchodzony od 1987 z inicjatywy Międzynarodowego Ruchu ATD „Czwarty Świat”; od 1993 uznany przez ONZ
17 października	Dzień Walki z Rakiem Ogłoszony przez prezydenta RP – Aleksandra Kwaśniewskiego w 1997
18 października	Dzień Łączności, Dzień Poczty Polskiej
23 października	Międzynarodowy Dzień Bibliotek Szkolnych Zainicjowany przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Bibliotekarzy Szkolnych
24 października	Dzień Organizacji Narodów Zjednoczonych Obchodzony w rocznicę wejścia w życie Karty ONZ w 1945
24 października	Światowy Dzień Informacji Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1972
27 października	Światowy Dzień Modlitw o Pokój
31 października	Światowy Dzień Oszczędzania Obchodzony z inicjatywy przedstawicieli największych banków

europejskich od 1924

3 listopada	Dzień św. Huberta – Święto Myśliwych
10 listopada	Międzynarodowy Dzień Młodzieży
11 listopada	Narodowe Święto Niepodległości
14 listopada	Światowy Dzień Zwalczania Cukrzycy
15 listopada	Międzynarodowy Dzień Pisarzy Uwięzionych Obchodzony z inicjatywy Światowej Federacji PEN-Clubu
16 listopada	Międzynarodowy Dzień Tolerancji Proklamowany przez UNESCO, obchodzony od 1996
17 listopada	Międzynarodowy Dzień Studentów Obchodzony od 1941 w rocznicę prześladowań studentów czeskich przez hitlerowców w 1939
19 listopada	Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Przemocy wobec Dzieci
21 listopada	Światowy Dzień Życzliwości Obchodzony od 1973
25 listopada	Dzień Kolejarza
29 listopada	Dzień Podchorążego Obchodzony na pamiątkę nocy listopadowej 1830
1 grudnia	Światowy Dzień Walki z AIDS Ogłoszony przez WHO z inicjatywy Międzynarodowej Konferencji AIDS w Londynie w 1988
2 grudnia	Światowy Dzień Walki z Uciskiem Obchodzony z inicjatywy ONZ od 1984
3 grudnia	Światowy Dzień Osób Niepełnosprawnych Ogłoszony przez ONZ w 1992
4 grudnia	Barbórka – Dzień Górnika, Naftowca i Gazownika
5 grudnia	Dzień Wolontariusza Ogłoszony w 1985 z inicjatywy Zgromadzenia Ogólnego ONZ, obchodzony od 1986
7 grudnia	Międzynarodowy Dzień Lotnictwa Cywilnego Proklamowany w 1996 przez Zgromadzenie Ogólne ONZ

- 10 grudnia** **Międzynarodowy Dzień Praw Człowieka**
Obchodzony w rocznicę uchwalenia przez Zgromadzenie Ogólne ONZ Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka (1948)
- 10 grudnia** **Dzień Ochrony Praw Dziecka**
Obchodzony w myśl Konwencji Praw Dziecka uchwalonej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ w 1989
- 13 grudnia** **Dzień Pamięci Ofiar Stanu Wojennego**
Polskie święto uchwalone 6 grudnia 2002 poprzez aklamację przez Sejm RP, obchodzone w rocznicę wprowadzenia stanu wojennego

KALENDARZ ROCZNIC I WYDARZEŃ

- 2024 Rok Marka Hłaski**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 90. rocznicą urodzin prozaika i autora scenariuszy filmowych.
- 2024 Rok arcybiskupa Antoniego Baraniaka**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku ze 120. rocznicą urodzin sekretarza prymasa kard. Augusta Hlonda, a następnie metropolity poznańskiego.
- 2024 Rok Romualda Traugutta**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku ze 160. rocznicą śmierci dyktatora powstania styczniowego.
- 2024 Rok Wincentego Witosa**
Ogłoszony przez Sejm i Senat Rzeczypospolitej Polskiej w związku ze 150. rocznicą urodzin premiera, działacza samorządowego i przywódcy ruchu ludowego.
- 2024 Rok Kazimierza Wierzyńskiego**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku ze 130. rocznicą urodzin poety, współtwórcy grupy literackiej Skamander, działacza Polskiej Organizacji Wojskowej.
- 2024 Rok Melchiora Wańkowicza**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 50. rocznicą śmierci reportażysty, dziennikarza i pisarza.
- 2024 Rok Rodziny Ulmów**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 80. rocznicą zamordowania rodziny społeczników, ukrywających Żydów w czasie II wojny światowej.
- 2024 Rok Zygmunta Fortunata Miłkowskiego**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 200. rocznicą urodzin pisarza (pseudonim Teodor Tomasz Jeż), żołnierza i działacza niepodległościowego.
- 2024 Rok Polskich Olimpijczyków**
Ogłoszony przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 100. rocznicą zdobycia pierwszego medalu olimpijskiego przez polskich sportowców.
- 2024 Rok Witolda Gombrowicza**
Ogłoszony przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w związku ze 120. rocznicą urodzin pisarza.

- 2024 Rok Czesława Miłosza**
Ogłoszony przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 20. rocznicą śmierci poety, prozaika, eseisty, historyka literatury, tłumacza i dyplomaty.
- 2024 Rok Władysława Zamoyskiego**
Ogłoszony przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej w związku z 100. rocznicą śmierci działacza społecznego, fundatora Zakładów Kórnickich, członka założyciela Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Krakowie.
- 2024 Rok Edukacji Ekonomicznej**
Ogłoszony przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej m.in. w związku z 100. rocznicą: reform gospodarczych Władysława Grabskiego, powstania polskiego złotego, utworzenia Banku Polskiego i Banku Gospodarstwa Krajowego oraz wydania książki Janusza Korczaka „Bankructwo Małego Dżeka”.
- 2024 Rok Marii Dąbrowskiej**
Ogłoszony przez Radę Miasta Kalisza z okazji 135. rocznicy urodzin pisarki, Honorowej Obywatelki Miasta Kalisza (1960 r.).

Kalendarz ma układ miesięczny. Liczba umieszczona w nawiasie oznacza rocznicę odnoszącą się do daty wydarzenia.

STYCZEŃ

- 01.01.1919** (105) Urodził się Jerome David Salinger, amerykański pisarz; autor powieści *Buszujący w zbożu*, (zm. 2010).
- 01.01.1929** (95) Urodził się Zbigniew Nienacki właśc. Nowicki, pisarz, dziennikarz; sławę przyniosła mu seria powieści dla młodzieży o przygodach Pana Samochodzika, (zm. 1994).
- 01.01.1999** (25) W Polsce wprowadzono nowy podział administracyjny państwa, tworząc 16 województw, zamiast dotychczasowych 49.
- 02.01.1929** (95) Rozpoczęły działalność Polskie Linie Lotnicze LOT; uruchomiono pięć tras krajowych i jedną zagraniczną Katowice – Brno – Wiedeń.
- 02.01.1839** (185) Francuski pionier fotografii, Louis Daguerre, wykonał w Paryżu pierwsze zdjęcie Księżycy.
- 03.01.1819** (205) Urodził się Jerzy Aleksandrowicz, botanik; założyciel pierwszej w Polsce Szkoły Ogrodniczej; pionier jedwabnictwa, (zm. 1894).
- 03.01.1944** (80) W nocy na 4 stycznia w rejonie Sarn na Wołyniu Armia Czerwona przekroczyła granicę Rzeczypospolitej Polskiej.
- 04.01.1729** (295) Urodził się Joachim Chreptowicz, kanclerz wielki litewski, działacz oświatowy; współtwórca Komisji Edukacji Narodowej, (zm. 1812).
- 04.01.1969** (55) Weszła w życie międzynarodowa konwencja o likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej.
- 04.01.1989** (35) Zmarł Kazimierz Brusikiewicz, aktor, działacz Związku Artystów Scen Polskich; popularność przyniosły mu występy w radiowym *Podwieczorku przy mikrofonie*, (ur. 1926).
- 05.01.1949** (75) Została powołana Rada Wzajemnej Pomocy Gospodarczej (RWPG), organizacja współpracy gospodarczej państw podporządkowanych politycznie i ekonomicznie ZSRR; przestała istnieć z chwilą ostatecznego rozpadu tzw. bloku wschodniego, oficjalnie rozwiązana 28.06.1991.
- 05.01.1994** (30) Zmarł Władysław Kurpiewski, lekkoatleta, gimnastyk, szermierz; podoficer 9. Pułku Strzelców Konnych, uczestnik kampanii wrześniowej, żołnierz AK; po wojnie trener, współtwórca sukcesów polskich szermierzy i florecistów, (ur. 1903).

- 06.01.1879** (145) Zmarł Józef Mianowski, społecznik, rektor warszawskiej Szkoły Głównej; jego imieniem nazwano największą polską organizację wspomagającą badania naukowe, (ur. 1804).
- 06.01.1919** (105) Zmarł Theodore Roosevelt, amerykański polityk, 26. prezydent USA, laureat pokojowej Nagrody Nobla w 1906, (ur. 1858).
- 06.01.1929** (95) Urodził się Lucjan Kydryński, dziennikarz, konferansjer, prezenter sceniczny, publicysta; autor monografii George'a Gershwina i Johanna Straussa, (zm. 2006).
- 07.01.1839** (185) Francuski malarz Louis Jacques Daguerre wynalazł technikę fotograficzną, zwaną dagerotypią; datę tę uważa się za dzień narodzin fotografii.
- 07.01.1909** (115) Urodziła się Helena Słomczyńska, lekarz pediatra, podporucznik AK, w powstaniu warszawskim lekarz batalionu Chrobry I, (zm. 1971).
- 07.01.1949** (75) Zmarł Jan Rodowicz pseud. Anoda, harcerz *Szarych Szeregów*, porucznik AK, uczestnik Akcji pod Arsenalem, powstaniec warszawski, (ur. 1923).
- 08.01.1884** (140) Urodził się Kornel Makuszyński, prozaik, krytyk teatralny, publicysta; członek Polskiej Akademii Literatury, autor książek dla dzieci i młodzieży: *Awantura o Basię*, *Panna z mokrą głową*, *Szatan z siódmej klasy*, (zm. 1953).
- 08.01.1894** (130) Urodził się Maksymilian Maria Kolbe właśc. Rajmund Kolbe, franciszkanin, kapłan, męczennik; kanonizowany 10.10.1982 przez Jana Pawła II; zmarł 14.08.1941 w Oświęcimiu, oddając życie za współwięźnia Franciszka Gajowniczka.
- 08.01.1964** (60) W Warszawie Centralna Rada Związków Zawodowych przyznała nagrodę *najbardziej znanej w Polsce rodzinie robotniczej*, radiowym Matysiakom.
- 09.01.1774** (250) Zmarł Józef Andrzej Załuski, biskup kijowski, pisarz, mecenas sztuki; współzałożyciel Biblioteki Załuskich – pierwszej biblioteki publicznej w Warszawie, (ur. 1702).
- 09.01.1894** (130) Urodził się Henryk Stażewski, malarz, grafik; członek awangardowych grup artystycznych *Blok*, *Praesens*, *a.r.*; pionier abstrakcji geometrycznej w Polsce, (zm. 1988).
- 09.01.1954** (70) W Nowym Jorku po raz pierwszy zaprezentowano kalkulator elektroniczny.
- 09.01.1989** (35) Zmarł Szczepan Baczyński, aktor, reżyser teatralny; założyciel

najstarszego polskiego teatru lalek *Baj*, (ur. 1901).

- 10.01.1994** (30) Zmarł Stefan Inglot, historyk, badacz historii gospodarczej i społecznej, działacz ruchu spółdzielczego; profesor uniwersytetów Jagiellońskiego i Wrocławskiego, (ur. 1902).
- 10.01.1999** (25) Zmarł Juliusz Żuławski, prozaik, poeta, tłumacz; były prezes polskiego PEN Clubu, a także aktywny taternik i alpinista, (ur. 1910).
- 11.01.1474** (550) Krakowska drukarnia Kacpra Straubego wydała *Kalendarz Ścienny na rok 1474* – pierwszy druk wykonany w Polsce.
- 12.01.1919** (105) Urodził się Jan Józef Szczepański pseud. Ziutek, pisarz, reporter, eseista, scenarzysta, tłumacz; powstaniec warszawski, żołnierz batalionu AK *Parasol*, (zm. 2003).
- 12.01.1944** (80) Rozpoczęła się bitwa o Rzym – najdłuższa bitwa II wojny światowej trwająca do 4 czerwca.
- 12.01.1949** (75) Urodził się Andrzej Zaucha, popularny piosenkarz, muzyk jazzowy, (zm. 1991).
- 12.01.1999** (25) Zmarł Kazimierz Grześkowiak, satyryk, piosenkarz, kompozytor; współtwórca kabaretu *Silna Grupa pod Wezwaniem*; autor piosenek: *Panny z Cicibora*, *To je moje*, *Chłop żywemu nie przepuści*, (ur. 1941).
- 13.01.1894** (130) Urodził się Stanisław Grzmot-Skotnicki, generał brygady Wojska Polskiego; żołnierz Pierwszej Kompanii Kadrowej Józefa Piłsudskiego; w kampanii wrześniowej walczył na pierwszej linii frontu wraz ze swoimi żołnierzami; odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Wojennego *Virtuti Militari*, (zm. 1939).
- 13.01.1964** (60) Karol Wojtyła został mianowany arcybiskupem metropolitą krakowskim.
- 14.01.2019** (5) Zmarł Paweł Adamowicz, zaatakowany 13 stycznia na gdańskiej scenie podczas Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy przez nożownika. Był prawnikiem i samorządowcem, prezydentem Gdańska nieprzerwanie od 1998 roku, a wcześniej radnym od 1990 oraz przewodniczącym Rady Miasta Gdańska w latach 1994-98. Urodził się 2 listopada 1965 r.
- 14.01.1739** (285) Urodził się Feliks Oraczewski, działacz polityczny i oświatowy, komediopisarz; współzałożyciel i zasłużony działacz Komisji Edukacji Narodowej, (zm. 1799).
- 14.01.1984** (40) Zmarł Henryk Glass, harcmistrz; współtwórca harcerstwa, działacz antykomunistyczny, (ur. 1896).
- 14.01.1999** (25) Zmarł Jerzy Grotowski, reżyser teatralny; reformator teatru XX w.,

założyciel i dyrektor eksperymentalnego Teatru Laboratorium we Wrocławiu, (ur. 1933).

- 15.01.1869** (155) Urodził się Stanisław Wyspiański, dramatopisarz, poeta, malarz okresu Młodej Polski; autor dramatów: *Warszawianka*, *Wesele*, *Wyzwolenie*, (zm. 1907).
- 15.01.1914** (110) Urodził się Jan Maria Gisges, poeta, prozaik; wieloletni działacz Związku Literatów Polskich; w latach 1943-45 więzień niemieckich obozów koncentracyjnych, (zm. 1983).
- 15.01.1919** (105) Zmarł Andrzej Juliusz Małkowski, współtwórca polskiego skautingu, instruktor i teoretyk harcerstwa; działacz polskich organizacji młodzieżowych i niepodległościowych, (ur. 1888).
- 16.01.1904** (120) Urodził się Zygmunt Marian Łotocki, łucznik, pisarz, publicysta; trener polskiej kadry narodowej w łucznictwie w latach 1930-34; podporucznik rezerwy więziony w Kozielsku, zamordowany w Katyniu w 1940.
- 16.01.1934** (90) Zmarła Helena Maria Paderewska, działaczka społeczna, w 1919 pod jej patronatem powstało Polskie Towarzystwo Czerwonego Krzyża; żona Ignacego Jana Paderewskiego, (ur. 1856).
- 16.01.2023** (1) Zmarła Gina Lollobrigida, właśc. Luigina Lollobrigida, włoska aktorka filmowa i fotoreporterka. Zagrała m.in. Esmeraldę w filmie *Dzwonnik z Notre Dame*, (ur. 1927).
- 17.01.1649** (375) Jan II Kazimierz Waza został koronowany na króla Polski.
- 17.01.1909** (115) Urodził się Tadeusz Mikulski, historyk literatury, znawca polskiego oświecenia, redaktor *PAMIĘTNIKA LITERACKIEGO*; uczestnik kampanii wrześniowej, żołnierz AK, powstaniec warszawski, (zm. 1958).
- 18.01.1849** (175) Urodził się Aleksander Świętochowski, publicysta, pisarz, filozof; twórca polskiego pozytywizmu; zainicjował walkę pozytywistów z romantykami drukując głośny manifest *My i Wy*, (zm. 1938).
- 18.01.1894** (130) Urodził się Zygmunt Brockhusen, działacz konspiracyjny, major, żołnierz 30. Pułku Strzelców Kaniowskich; uczestnik powstania warszawskiego, więzień niemieckich oflagów, (zm. 1981).
- 18.01.1919** (105) W Wersalu pod Paryżem rozpoczęła się konferencja pokojowa po I wojnie światowej z udziałem 27 zwycięskich państw.
- 18.01.2004** (20) Zmarła Irena Sławińska, teatrolog, historyk i teoretyk sztuki; autorka ponad 300 prac dotyczących teorii interpretacji dramatu, szczególnie twórczości Norwida; w czasie II wojny światowej żołnierz AK, (ur. 1913).

- 19.01.1809** (215) Urodził się Edgar Allan Poe, amerykański poeta, nowelista, krytyk literacki; prekursor symbolizmu; twórca utworów z pogranicza fantastyki i horroru: *Złoty żuk*, *Zabójstwo przy Rue Morgue*, *Zagłada domu Usherów*, (zm. 1849).
- 19.01.1839** (185) Urodził się Paul Cézanne, francuski malarz postimpresjonistyczny; twórca obrazów: *Gracze w karty*, *Kąpiący się*, *Tłusty wtorek*, (zm. 1906).
- 19.01.1999** (25) Powołano Instytut Pamięci Narodowej, urząd państwowy zajmujący się m.in. ściganiem zbrodni nazistowskich i komunistycznych oraz prowadzeniem działalności edukacyjnej.
- 20.01.1924** (100) Urodził się Zdzisław Sierpiński, dziennikarz, krytyk muzyczny; żołnierz AK, człowiek, który rozpoczął powstanie warszawskie, od 1945 przez ponad 50. lat redaktor muzyczny w *ŻYCIU WARSZAWY*, (zm. 2004).
- 20.01.1924** (100) Opublikowano rozporządzenie prezydenta RP, wprowadzające w całym kraju jednolitą walutę narodową – złoty.
- 21.01.1874** (150) Urodził się Wincenty Witos, polityk, współtwórca ruchu ludowego, przywódca chłopski I połowy XX wieku, (zm. 1945).
- 21.01.1919** (105) Urodziła się Stanisława Fleszarowa-Muskat, pisarka, autorka powieści *Pozwólcie nam krzyczeć!* oraz radiowego cyklu powieściowego *Kochankowie róży wiatrów*, (zm. 1989).
- 21.01.1959** (65) Zmarł Stanisław Młodożeniec, poeta, współtwórca polskiego futuryzmu; autor zbioru wierszy *Kreski i futureski* oraz opowiadań *W dolinie małej wody*, (ur. 1895).
- 22.01.1849** (175) Urodził się August Strindberg, szwedzki pisarz; twórca dramatów, powieści, esejów i utworów poetyckich; przedstawiciel naturalizmu i prekursor ekspresjonizmu, (zm. 1912).
- 22.01.1914** (110) Urodził się Wincenty Okoń, pedagog, specjalista w dziedzinie dydaktyki i pedeutologii; autor teorii kształcenia wielostronnego, żołnierz AK, (zm. 2011).
- 22.01.2009** (15) Zmarł Stanisław Karolkiewicz, żołnierz AK, generał brygady Wojska Polskiego, działacz WiNu, współzałożyciel i prezes Światowego Związku Żołnierzy AK, (ur. 1918).
- 23.01.1944** (80) Zmarł Edvard Munch, norweski malarz, grafik; twórca obrazów: *Krzyk*, *Taniec życia*, *Dziewczęta na moście*, (ur. 1863).
- 23.01.1989** (35) Zmarł Salvador Dalí, hiszpański malarz, czołowy przedstawiciel surrealizmu; twórca obrazów: *Trwałość pamięci*, *Płonąca żyrafa*, (ur. 1904).

- 24.01.1934** (90) Urodził się Stanisław Grochowiak, pisarz, poeta; przedstawiciel *Pokolenia 56*; zapoczątkował w poezji polskiej nurt zwany *turpizmem*; autor zbiorów: *Menuet z pogrzebaczem*, *Rozbieranie do snu*, (zm. 1976).
- 24.01.1984** (40) Firma Apple zaprezentowała pierwszy komputer z serii Macintosh wyposażony w system operacyjny z graficznym interfejsem użytkownika.
- 25.01.1924** (100) W Chamonix, we Francji, rozpoczęły się pierwsze Zimowe Igrzyska Olimpijskie, trwały do 5 lutego.
- 25.01.1929** (95) Urodził się Edmund Zientara, piłkarz, trener i działacz piłkarski; reprezentant Polski, olimpijczyk z Rzymu (1960), w latach 1991-95 sekretarz generalny PZPN, (zm. 2010).
- 25.01.1979** (45) Rozpoczęła się pierwsza pielgrzymka zagraniczna Jana Pawła II; w ciągu ośmiu dni stycznia i lutego papież odwiedził Dominikanę, Meksyk i Bahamy.
- 26.01.1809** (215) Urodził się Sabała właśc. Jan Krzeptowski, góral, myśliwy, przewodnik tatrzański; legendarny muzyk i gawędziarz góralski, (zm. 1894).
- 26.01.1919** (105) Odbyły się pierwsze po odzyskaniu niepodległości przez Polskę wybory do Sejmu Ustawodawczego.
- 26.01.1934** (90) W Berlinie podpisano niemiecko-polską deklarację o nieagresji, wypowiedzianą przez Niemcy w 1939.
- 26.01.1964** (60) Zmarł Xawery Dunikowski, twórca rzeźby polskiej; autor cyklu *Głowy wawelskie*, (ur. 1875).
- 27.01.1919** (105) Naczelnik państwa Józef Piłsudski powołał Urząd Pośrednictwa Pracy.
- 27.01.1999** (25) Zmarł Jerzy Turowicz, dziennikarz, publicysta, współzałożyciel i wieloletni redaktor naczelny *TYGODNIKA POWSZECHNEGO*, (ur. 1912).
- 27.01.2009** (15) Zmarł John Hoyer Updike, amerykański pisarz; autor powieści: *Czarownice z Eastwick*, *Jarmark domu ubogich*, *Farma*, (ur. 1932).
- 27.01.2023** (1) Zmarł Aleksander Krawczuk, historyk, pisarz, prof. nauk humanistycznych, minister kultury i sztuki (1986–1989), poseł na Sejm I i II kadencji, (ur. 1922).
- 28.01.1819** (205) Zmarł Jan Kiliński, z zawodu szewc, radny Warszawy, pułkownik insurekcji warszawskiej 1794, (ur. 1760).
- 28.01.1954** (70) Zmarł Eugeniusz Romer, geograf; twórca nowoczesnej kartografii polskiej, współzałożyciel Książnicy-Atlasu; jego imię nosi jeden z lodowców Alaski, (ur. 1871).

- 28.01.1989** (35) Zmarła Halina Konopacka, lekkoatletka, pierwsza polska złota medalistka olimpijska (rzut dyskiem – Amsterdam 1928), po wojnie na emigracji w USA, (ur. 1900).
- 29.01.1889** (135) Urodził się Jan Piwowarczyk, dziennikarz, działacz społeczny, ksiądz; współzałożyciel i pierwszy redaktor naczelny *TYGODNIKA POWSZECHNEGO*, (zm. 1959).
- 29.01.1919** (105) Stany Zjednoczone Ameryki jako pierwszy kraj na świecie uznały niepodległość Polski odzyskaną po I wojnie światowej.
- 30.01.1969** (55) The Beatles zagrali swój ostatni koncert w pełnym składzie, grając na dachu budynku swojej firmy płytowej *Apple Records* przy Savile Row w Londynie.
- 31.01.2014** (10) Zmarła Nina Andrycz, aktorka, recytatorka, poetka, pisarka; kojarzona głównie z rolami królowych (Maria Stuart u Słowackiego, Elżbieta w *Marii Stuart* Schillera, Królowa w *Don Carlosie*), (ur. 1912).
- 31.01.2023** (1) Zmarła Anna Czerwińska, polska alpinistka i himalaistka, zdobywczyni sześciu ośmiotysięczników i Korony Ziemi. Odznaczona Srebrnym Krzyżem Zasługi *za zasługi dla polskiego taternictwa i alpinizmu, za popularyzowanie sportu wspinaczkowego*, (ur. 1949).

LUTY

- 01.02.1874** (150) Urodził się Kazimierz Nitsch, językoznawca; twórca dialektologii polskiej, współzałożyciel Polskiego Towarzystwa Językoznawczego, (zm. 1958).
- 01.02.1889** (135) Urodził się Tadeusz Piskor, generał; w latach 1926-31 szef Sztabu Generalnego WP, dowódca Armii *Lublin* w kampanii wrześniowej 1939, (zm. 1951).
- 01.02.1944** (80) W okupowanej Warszawie żołnierze harcerek oddziału AK *Agat* dokonali udanego zamachu na Franza Kutscherę, dowódcę SS i Policji na dystrykt warszawski Generalnego Gubernatorstwa.
- 01.02.1994** (30) Weszła w życie umowa o stowarzyszeniu Polski z Unią Europejską.
- 01.02.2023** (1) Zmarł Leonard Pietraszak, aktor teatralny, filmowy i telewizyjny, znany m.in. z ról w serialach *Czarne chmury*, *Czterdziestolatek* i *Kariera Nikodema Dyzmy*, odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2000), (ur. 1936).
- 02.02.1919** (105) Urodził się Zbigniew Lengren, grafik, rysownik, plakacista, scenograf; twórca serii rysunkowej z Profesorem Filutkiem i psem Filusiem publikowanej na łamach *PRZEKROJU*, (zm. 2003).

- 03.02.1809** (215) Urodził się Felix Mendelssohn-Bartholdy, niemiecki kompozytor; autor uwertury do *Snu nocy letniej* Williama Szekspira, z popularnym *Marszem weselnym*, (zm. 1847).
- 03.02.1899** (125) Zmarł Juliusz Kossak, akwarelista, rysownik, ilustrator; specjalizował się w malarstwie historycznym i batalistycznym; współinicjator utworzenia Muzeum Narodowego w Krakowie, (ur. 1824).
- 03.02.1959** (65) Z Kanady wróciła do kraju część skarbów narodowych, m.in. Szczerbiec, *Kronika polska* Galla Anonima i insygnia koronacyjne.
- 03.02.2023** (1) Zmarł Szewach Weiss, ambasador Izraela w Polsce w latach 2001-2003. Kawaler Orderu Orła Białego (2016), Honorowy Obywatel Miasta Kalisza (2003), (ur. 1935).
- 04.02.1894** (130) Urodził się Marcei Porowski, samorządowiec, podczas powstania warszawskiego pełnił funkcję prezydenta Warszawy; skazany na karę śmierci za działalność okupacyjną w 1953; zwolniony z więzienia i zrehabilitowany w 1956, (zm. 1963).
- 04.02.1929** (95) Polska ratyfikowała protokół genewski o zakazie stosowania broni chemicznej.
- 04.02.2004** (20) Na Uniwersytecie Harvarda uruchomiono serwis społecznościowy *Facebook*.
- 05.02.1984** (40) Zmarł Zbigniew Jasiński pseud. Rudy, dziennikarz, poeta-marynista; uczestnik wojny obronnej w 1939, podporucznik, pracownik radiostacji AK *Błyskawica*, mąż Wandy Karczewskiej, (ur. 1908).
- 05.02.2009** (15) Zmarł Władysław Bartkiewicz, filolog; współtwórca i organizator festiwali opolskich, (ur. 1932).
- 06.02.1894** (130) Urodziła się Maria Czapska, historyk literatury, eseistka, tłumaczka literatury francuskiej; autorka wydanej w 1931 biografii Adama Mickiewicza, (zm. 1981).
- 06.02.1919** (105) Urodził się Jan Karoń, skrzypek, artysta lutnik; współzałożyciel Stowarzyszenia Polskich Artystów Lutników, (zm. 2008).
- 06.02.1989** (35) W Magdalence pod Warszawą rozpoczęły się obrady *Okrągłego Stołu*; zapoczątkowały one pokojowe przejmowanie władzy przez środowiska antykomunistyczne w Polsce, zakończyły się 5.06.1989.
- 07.02.1909** (115) Urodziła się Anna Świrszczyńska, poetka, dramatopisarka, prozaiczka; autorka utworów dla dzieci i młodzieży: *Królewna Wanda*, *Paź królowej Barbary*, (zm. 1984).

- 07.02.1919** (105) Powołano Najwyższą Izbę Kontroli i Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej.
- 07.02.1949** (75) Ukazał się pierwszy numer czasopisma młodzieżowego *ŚWIAT MŁODYCH*.
- 07.02.1994** (30) Zmarł Witold Lutosławski, kompozytor, dyrygent, pianista; jako jeden z niewielu kompozytorów XX w. dyrygował wykonaniami niemal wyłącznie swoich kompozycji, (ur. 1913).
- 08.02.1834** (190) Urodził się Dymitr Mendelejew, rosyjski chemik; twórca układu okresowego pierwiastków chemicznych, (zm. 1907).
- 08.02.1909** (115) Zginął Mieczysław Karłowicz zasypany lawiną w Tatrach, młodopolski kompozytor, zapalony taternik, artysta fotografik, działacz ruchu muzycznego, (ur. 1876).
- 08.02.1919** (105) Urodziła się Anna Zawadzka, instruktorka harcerstwa, anglistka; autorka monografii poświęconej harcerstwu *O Aleksandrze Kamińskim „Kamyku”*, (zm. 2004).
- 09.02.1959** (65) Zmarł Stefan Dąb-Biernacki, oficer Legionów Polskich, członek Polskiej Organizacji Wojskowej, uczestnik I wojny światowej i walk o niepodległość Polski w wojnie polsko-bolszewickiej oraz II wojny światowej; generał dywizji Wojska Polskiego, zdegradowany w październiku 1940 i zwolniony z wojska, (ur. 1890).
- 09.02.1999** (25) Zmarł Aleksander Gieysztor, historyk; profesor Uniwersytetu Warszawskiego, badacz średniowiecza, dyrektor Zamku Królewskiego w Warszawie, prezes PAN; uczestnik obrad *Okrągłego Stołu*, (ur. 1916).
- 10.02.1919** (105) Naczelnik Państwa Józef Piłsudski zainaugurował obrady Sejmu Ustawodawczego, był to pierwszy sejm odrodzonej Polski.
- 10.02.1939** (85) Do służby w Polskiej Marynarce Wojennej wszedł zbudowany w Holandii okręt podwodny *Orzeł*.
- 10.02.2009** (15) Zmarł Jan Błoński, historyk literatury, eseista, tłumacz; przedstawiciel *krakowskiej szkoły krytyki literackiej*, w latach 1996-2001 juror Literackiej Nagrody Nike, (ur. 1931).
- 12.02.1809** (215) Urodził się Karol Darwin, angielski przyrodnik; twórca teorii ewolucyjnego powstawania gatunków zwierzęcych i roślinnych drogą doboru naturalnego, (zm. 1882).
- 12.02.1999** (25) Premiera filmu historycznego *Ogniem i mieczem* w reż. Jerzego Hoffmana z udziałem Michała Żebrowskiego, Aleksandra Domogarowa, Izabelli Scorupco.

- 13.02.1769 (255)** Urodził się Iwan Kryłow, rosyjski bajkopisarz; autor ponad 200 bajek, (zm. 1844).
- 13.02.1909 (115)** Urodził się Kazimierz Kucharski, lekkoatleta, olimpijczyk, średniodystansowiec, (zm. 1995).
- 13.02.1969 (55)** Zmarł Kazimierz Wierzyński, poeta, prozaik, eseista; współtwórca i czołowy przedstawiciel grupy poetyckiej *Skamander*; w 1935 otrzymał Złoty Wawrzyn Polskiej Akademii Literatury, (ur. 1894).
- 13.02.1974 (50)** Aleksander Solżenicyn został pozbawiony obywatelstwa i deportowany z ZSRR po wyrażeniu zgody na opublikowanie we Francji *Archipelagu Gułag*.
- 14.02.1779 (245)** Zginął James Cook, angielski żeglarz; wybitna postać w historii żeglugi i odkryć geograficznych, (ur. 1728).
- 14.02.1919 (105)** Zmarł Wiktor Gomulicki, poeta, pisarz, varsavianista; autor autobiografii *Wspomnienia niebieskiego mundurka*, (ur. 1848).
- 14.02.1919 (105)** Wybuchła wojna polsko-bolszewska; konflikt pomiędzy odrodzoną II RP a Rosyjską Federacyjną Socjalistyczną Republiką Radziecką.
- 15.02.1564 (460)** Urodził się Galileusz właśc. Galileo Galilei, włoski filozof, astronom; twórca nowożytnej mechaniki i astrofizyki, odkrywca prawa ruchu wahadła i swobodnego spadania ciał, konstruktor lunety astronomicznej, (zm. 1642).
- 15.02.1989 (35)** Sejm PRL przywrócił święto narodowe w dniu 11 listopada, obchodzone od 1937 dla uczczenia rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918.
- 16.02.1514 (510)** Urodził się Georg Joachim von Lauchen (znany z przybranego nazwiska Retyk), niemiecki matematyk, kartograf; twórca przyrządów nawigacyjnych; propagator odkryć Mikołaja Kopernika i orędownik wydania drukiem jego dzieła *De Revolutionibus*, (zm. 1574).
- 16.02.1884 (140)** Urodził się Robert Flaherty, amerykański reżyser, operator filmowy, podróżnik; pionier filmu dokumentalnego, (zm. 1951).
- 16.02.1919 (105)** W Trewirze podpisano rozejm kończący powstanie wielkopolskie, jedno z dwóch (obok powstania wielkopolskiego 1806) zwycięskich powstań w dziejach Polski.
- 16.02.1939 (85)** Urodził się Czesław Niemen, piosenkarz, kompozytor; legenda polskiej piosenki, autor przebojów: *Dziwny jest ten świat*, *Czy mnie jeszcze pamiętasz?*, (zm. 2004).
- 18.02.1564 (460)** Zmarł Michał Anioł, włoski malarz, rzeźbiarz, architekt; artysta

renesansu, twórca fresków w Kaplicy Sykstyńskiej, (ur. 1475).

- 19.02.1884 (140)** Urodził się Maciej Rataj, działacz ruchu ludowego, polityk, publicysta, marszałek Sejmu; po zamordowaniu Gabriela Narutowicza przez kilka dni pełnił obowiązki Prezydenta RP; rozstrzelany w Palmirach 21.06.1940.
- 19.02.1939 (85)** W Zakopanem zakończyły się trwające od 11 lutego Narciarskie Mistrzostwa Świata, ostatnia wielka impreza sportów zimowych okresu międzywojennego.
- 19.02.1974 (50)** Zmarł Antoni Nurzyński, operator filmowy; autor zdjęć do filmów: *Matka Joanna od Aniołów*, *Skąpani w ogniu*, *Giuseppe w Warszawie*, (ur. 1935).
- 20.02.1894 (130)** Urodził się Jarosław Iwaszkiewicz pseud. Eleuter, poeta, prozaik; współtwórca grupy poetyckiej *Skamander*, współpracownik *WIADOMOŚCI LITERACKICH*, wieloletni redaktor naczelny *TWÓRCZOŚCI*; autor powieści *Sława i chwała*, (zm. 1980).
- 20.02.1944 (80)** W obozie koncentracyjnym Gross-Rosen zginął Florian Marciniak, pierwszy naczelnik *Szarych Szeregów*, (ur. 1915).
- 21.02.1574 (450)** Henryk III Walezy został koronowany na pierwszego elekcyjnego króla Polski.
- 21.02.1984 (40)** Zmarł Michaił Szołochow, rosyjski pisarz; autor powieści *Cichy Don*, opowiadań z czasów II wojny światowej: *Los człowieka*, *Oni walczyli za ojczyznę*; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1965, (ur. 1905).
- 22.02.1814 (210)** Urodził się Oskar Kolberg, etnograf, muzyk, kompozytor; autor monumentalnego dzieła *Lud. Jego zwyczaje, sposób życia, mowa, podania, przysłowia, obrzędy, gusła, zabawy, pieśni, muzyka i tańce* – dającego najpełniejszy opis polskiej kultury ludowej, (zm. 1890).
- 23.02.1859 (165)** Zmarł Zygmunt Krasiński, poeta okresu romantyzmu; autor dramatów: *Irydion*, *Nie-Boska komedia*, (ur. 1812).
- 24.02.1829 (195)** Zmarł Jan Stefani, skrzypek i kompozytor pochodzenia czeskiego; autor muzyki do komedii Wojciecha Bogusławskiego *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale*, (ur. 1746).
- 24.02.1929 (95)** Urodził się Zdzisław Beksiński, malarz, rzeźbiarz, fotograf; prekursor grafiki komputerowej; posiadający, jako jedyny Europejczyk, stałą ekspozycję w muzeum sztuki japońskiej w Osace, (zm. 2005).
- 24.02.1969 (55)** Do Gdyni powrócił ze swojego ostatniego rejsu *MS Batory*; pod polską banderą pływał przez 33 lata.
- 25.02.1909 (115)** Urodził się Kazimierz Draczyński, generał brygady WP, uczestnik

powstania warszawskiego; odznaczony Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, (zm. 2012).

- 25.02.1934** (90) Urodził się Leszek Bogdanowicz, kompozytor, muzyk, aranżer; założyciel pierwszej grupy rockowej w Polsce – *Rhythm and Blues*; wieloletni kierownik muzyczny festiwali opolskich, (zm. 1984).
- 25.02.1934** (90) Zmarł Andrzej Stopka-Nazimek, pisarz, nauczyciel, badacz folkloru podhalańskiego; spisał gawędy Sabaty; autor podania *Rycerze śpiący w Tatrach*, (ur. 1868).
- 26.02.1829** (195) Urodził się Levi Strauss, pochodzący z Niemiec żydowski imigrant w USA; twórca pierwszej firmy produkującej dżinsy, (zm. 1902).
- 26.02.1834** (190) Zmarł Alois Senefelder, niemiecki grafik, wynalazca litografii; w 1826 wykonał pierwszy druk wielobarwny, (ur. 1771).
- 27.02.1864** (160) W Opatowie został stracony Ludwik Zwierzdowski pseud. Topór, działacz niepodległościowy w powstaniu styczniowym, (ur. ok.1825).
- 27.02.1904** (120) Urodził się Jalu Kurek, poeta, prozaik, publicysta; autor powieści: *Grypa szaleje w Naprawie*, *Księga Tatr*, *Ludowa lutnia*, (zm. 1983).
- 28.02.1819** (205) Urodził się Ryszard Berwiński, poeta, tłumacz; uczestnik wojny krymskiej w oddziałach kozaków sułtańskich Sadyka Paszy, (zm. 1879).

MARZEC

- 01.03.1794** (230) W Warszawie odbyła się premiera opery *Cud mniemany, czyli Krakowiacy i Górale* z librettem Wojciecha Bogusławskiego.
- 03.03.1914** (110) Urodził się Hilary Jastak, ksiądz, doktor teologii, pierwszy kapelan *Solidarności*, major Wojska Polskiego, komandor podporucznik Marynarki Wojennej, (zm. 2000).
- 03.03.1924** (100) Urodziła się Lys Assia właśc. Rosa Mina Schärer, szwajcarska piosenkarka, zwyciężczyni 1. Konkursu Piosenki Eurowizji z piosenką „Refrain” oraz uczestniczka dwóch kolejnych edycji, (zm. 2018).
- 04.03.1819** (205) Urodziła się Narcyza Żmichowska, poetka, powieściopisarka; prekursorka feminizmu w Polsce; autorka *Poganki*, (zm. 1876).
- 04.03.1979** (45) Papież Jan Paweł II ogłosił swoją pierwszą encyklikę *Redemptor hominis* (*Odkupiciel człowieka*), w której zapowiedział główne punkty programu pontyfikatu.
- 04.03.2004** (20) Zmarł Jeremi Przybora, poeta, pisarz, satyryk; współtwórca (wraz z Jerzym Wasowskim) telewizyjnego *Kabaretu Starszych Panów* i *Kabaretu*

Jeszcze Starszych Panów; autor libretta do musicalu *Piotruś Pan*, (ur. 1915).

- 05.03.1234 (790)** Urodziła się błogosławiona Kinga, księżna krakowska i sandomierska, żona Bolesława Wstydlwego, patronka Polski i Litwy; kanonizowana w 1999 przez papieża Jana Pawła II, (zm. 1292).
- 05.03.1939 (85)** Zmarł Jan Gwalbert Pawlikowski, publicysta, badacz literatury polskiej, orędownik utworzenia Tatrzańskiego Parku Narodowego, (ur. 1860).
- 05.03.1994 (30)** Zmarł Jan Dobraczyński, pisarz, działacz społeczny i polityczny; uczestnik kampanii wrześniowej i powstania warszawskiego; autor powieści: *Najeźdźcy*, *Listy Nikodema*, *Samson i Dalila*, (ur. 1910).
- 06.03.1619 (405)** Urodził się Savinien Cyrano de Bergerac, francuski filozof, pisarz; autor powieści fantastycznej *Tamten świat*, (zm. 1655).
- 06.03.1909 (115)** Urodził się Stanisław Jerzy Lec pseud. Stach, poeta, satyryk; autor cykli aforyzmów: *Myśli Nieuczesane* i *Myśli Nieuczesane nowe*, (zm. 1966).
- 06.03.1909 (115)** Urodził się Włodzimierz Puchalski, reżyser, fotografik, podróżnik; pionier polskich filmów przyrodniczych, (zm. 1979).
- 07.03.1839 (185)** Urodził się Adolf Dygasiński, pisarz, publicysta, pedagog; czołowy przedstawiciel polskiego naturalizmu, mistrz w odtwarzaniu świata zwierzęcego, (zm. 1902).
- 07.03.1919 (105)** Zmarł Leopold Kula pseud. Lis, legionista, pułkownik Wojska Polskiego; uczestnik walk polsko-ukraińskich 1918-19, Kawaler Orderu *Virtuti Militari*, (ur. 1896).
- 07.03.1999 (25)** Zmarł Stanley Kubrick, amerykański reżyser, scenarzysta; twórca filmów: *Lolita*, *Spartakus* i *Mechaniczna Pomarańcza*, (ur. 1928).
- 08.03.1929 (95)** Urodził się Franciszek Bernaś, żołnierz podziemia niepodległościowego, uczestnik powstania warszawskiego, pisarz, publicysta; autor utworów: *Mordercy z Wilhelmstrasse*, *Mściciele*, *Złoto i krew*, (zm. 2015).
- 08.03.1964 (60)** W katedrze na Wawelu odbył się ingres arcybiskupi Karola Wojtyły.
- 08.03.2009 (15)** Zmarł Zbigniew Religa, kardiochirurg; dokonał pierwszej w Polsce transplantacji serca i płuc oraz implantacji sztucznych komór serca i sztucznego serca, (ur. 1938).
- 09.03.1934 (90)** Urodził się Jurij Gagarin, rosyjski kosmonauta, w 1961 jako pierwszy człowiek odbył lot kosmiczny po orbicie satelitarnej Ziemi, zginął podczas lotu treningowego w 1968.
- 09.03.1949 (75)** Sejm Ustawodawczy przyjął ustawę o likwidacji analfabetyzmu.

- 09.03.1974** (50) Zmarł Tomasz Rostworowski, jezuita, muzyk-pedagog, harcerz; żołnierz AK, uczestnik obrony Lwowa i kapelan powstania warszawskiego; działacz społeczny oraz duszpasterz akademicki na terenie Łodzi, (ur. 1904).
- 09.03.1454** (570) Urodził się Amerigo Vespucci, włoski kupiec, nawigator, podróżnik morski, kartograf; od jego imienia nazwano Amerykę, (zm. 1512).
- 10.03.1809** (215) Urodził się Konstanty Gaszyński, poeta, prozaik, publicysta; po powstaniu listopadowym 1830-31 na emigracji; autor wierszy patriotycznych *Pieśni pielgrzyma polskiego*, (zm. 1866).
- 10.03.1934** (90) Sejm uchwalił pierwszą polską ustawę o ochronie przyrody, która dała podstawy prawne do tworzenia parków narodowych.
- 10.03.2023** (1) Zmarł Janusz Weiss, polski dziennikarz, artysta kabaretowy, prezenter radiowy i telewizyjny, znany m.in. jako prowadzący teleturniej „Miliard w rozumie”, (ur. 1948).
- 11.03.1544** (480) Urodził się Torquato Tasso, włoski poeta, autor poematu *Jerozolima wyzwolona*; jego utwory do dziś są śpiewane przez gondolierów weneckich, (zm. 1595).
- 11.03.1974** (50) Zmarła Stanisława Leszczyńska, bohaterska położna z obozu koncentracyjnego Auschwitz-Birkenau, gdzie w ciągu 2 lat przyjęła ok. 3000 porodów, (ur. 1896).
- 12.03.1794** (230) Rozpoczęła się insurekcja kościuszkowska, polskie powstanie narodowe przeciw Rosji i Prusom.
- 12.03.1999** (25) Polskę, Czechy i Węgry przyjęto do Paktu Północnoatlantyckiego (NATO).
- 13.03.1884** (140) Urodził się Józef Węgrzyn, aktor; wyjątkowa postać przedwojennego teatru i kina, odtwórca ról dramatycznych w *Dziadach*, *Mazepie*, *Kordianie*, (zm. 1952).
- 13.03.1899** (125) Urodził się Jan Lechoń właśc. Leszek Serafinowicz, poeta, eseista, krytyk literacki i teatralny; współtwórca grupy poetyckiej *Skamander*; autor tomu poetyckiego *Karmazynowy poemat*, (zm. 1956).
- 14.03.1794** (230) Urodził się Józef Bem, generał, oficer, teoretyk artylerii; bohater narodu polskiego i węgierskiego; uczestnik powstania listopadowego, dowódca rewolucyjnych wojsk węgierskich, (zm. 1850).
- 14.03.1804** (220) Urodził się Johann Strauss (ojciec), austriacki kompozytor, skrzypek, dyrygent; nazwany *królem walca*, (zm. 1849).
- 14.03.1879** (145) Urodził się Albert Einstein, niemiecki fizyk pochodzenia żydowskiego;

twórca teorii względności, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1921, (zm. 1955).

- 15.03.1849 (175)** W Paryżu ukazał się pierwszy numer międzynarodowego dziennika politycznego *TRYBUNA LUDÓW*, którego założycielem, redaktorem naczelnym i głównym autorem był Adam Mickiewicz.
- 15.03.1854 (170)** Urodził się Emil von Behring, niemiecki bakteriolog, wynalazca surowicy przeciwbłoniczej i przeciwżółciowej; laureat pierwszej Nagrody Nobla w dziedzinie medycyny w 1901, (zm. 1917).
- 15.03.1899 (125)** Urodził się Stefan Napierski, poeta, prozaik, krytyk literacki; wydawca i redaktor *ATENEUM* w latach 1938-39; zamordowany przez hitlerowców w Palmirach k. Warszawy 2.04.1940.
- 16.03.1569 (455)** Król Zygmunt II August wydał dekret inkorporujący Prusy Królewskie do Korony.
- 16.03.1839 (185)** Urodził się Sully Prudhomme, francuski poeta, laureat pierwszej Literackiej Nagrody Nobla w 1901, (zm. 1907).
- 17.03.1899 (125)** Po raz pierwszy wykorzystano łączność radiową do wezwania pomocy w sytuacji zagrożenia na morzu.
- 17.03.1929 (95)** Zmarł Antoni Lange, dramatopisarz, krytyk literacki; zaliczany do pierwszego pokolenia poetów Młodej Polski; wspólnie z Zofią Trzuszczkowską, pierwszy w Polsce tłumacz poezji Charles'a Baudelaire'a, (ur. 1862).
- 18.03.1844 (180)** Urodził się Nikołaj Rimski-Korsakow, rosyjski kompozytor epoki romantyzmu; twórca oper: *Śnieżka*, *Noc wigilijna*, *Złoty kogucik*, (zm. 1908).
- 19.03.1779 (245)** Urodził się Józef Dwernicki, generał; uczestnik kampanii napoleońskich, w powstaniu listopadowym stoczył zwycięską bitwę pod Stoczkiem, (zm. 1857).
- 19.03.1809 (215)** Urodził się Mikołaj Gogol, rosyjski pisarz; autor utworów: *Ożenek*, *Rewizor*, *Martwe dusze*, (zm. 1852).
- 19.03.1869 (155)** Urodził się Józef Mehoffer, pedagog, malarz, witrażysta, wytrawny portrecista, uczeń Jana Matejki; twórca: polichromii skarbca wawelskiego, witraży w katedrze na Wawelu, obrazów: *Plac Pigalle w Paryżu*, *Rynek krakowski*, (zm. 1946).
- 19.03.1909 (115)** Urodziła się Elżbieta Zawacka pseud. Zo, kurierka AK, cichociemna (jedyna kobieta); po wojnie więziona; profesor UMK w Toruniu; druga Polka w historii Wojska Polskiego awansowana do stopnia generała; Dama Orderu Orła Białego, (zm. 2009).

- 21.03.1839 (185)** Urodził się Modest Musorgski, rosyjski kompozytor; nowator w rosyjskiej muzyce XIX w., twórca opery *Borys Godunow*, poematu symfonicznego *Noc na Łysej Górze*, utworów fortepianowych *Obrazki z wystawy*, (zm. 1881).
- 21.03.1909 (115)** Urodził się Zdzisław Skowroński, literat, scenarzysta; uczestnik kampanii wrześniowej; kierownik – wspólnie z Leonem Kruczkowskim i Józefem Słotwińskim – teatru jenieckiego w oflagu Grossborn, gdzie powstały jego pierwsze utwory dramatyczne, (zm. 1969).
- 22.03.1599 (425)** Urodził się Anton van Dyck, malarz flamandzki, najwybitniejszy portrecista XVII w., uczeń i współpracownik Rubensa, (zm. 1641).
- 22.03.1609 (415)** Urodził się Jan II Kazimierz Waza, król Polski w latach 1648-68, tytularny król Szwecji do 1660; Kawaler Orderu *Złotego Runa*; abdykował w 1668 przerywając ciągłość dynastyczną, był ostatnim członkiem rodu Wazów blisko spokrewnionym z Jagiellonami, (zm. 1672).
- 22.03.1809 (215)** Urodził się Józef Dunin Borkowski, poeta, tłumacz, hellenista; inicjator *DZIENNIKA MÓD PARYSKICH*, (zm. 1843).
- 22.03.1934 (90)** Urodził się Marian Grześczak, poeta i prozaik, tłumacz literatury pięknej, krytyk literacki; współzałożyciel i kierownik artystycznego Klubu Studenckiego *Od Nowa* oraz współtwórca grupy poetyckiej *Wierzbak*, (zm. 2010).
- 23.03.2019 (5)** Zmarła Maria Iwaszkiewicz, pisarka, dziennikarka, felietonistka. Córka Anny i Jarosława Iwaszkiewiczów, po ich śmierci realizując testament ojca podjęła starania o utworzenie w Stawisku muzeum imienia rodziców. Autorka licznych artykułów i felietonów prasowych, książek o tematyce kulinarnej oraz wspomnieniowych, długoletnia redaktorka spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik”. Urodziła się 22 lutego 1924 r. w Warszawie.
- 23.03.1589 (435)** Zmarł Marcin Kromer, historyk, dyplomata; biskup warmiński, sekretarz Zygmunta I Starego i Zygmunta II Augusta; autor *Rozmów dworzanina z mnichem*, (ur. 1512).
- 23.03.1909 (115)** Zmarł Wojciech Dzieduszycki, polityk galicyjski, publicysta, filozof, historyk sztuki, dramaturg, powieściopisarz, nowelista; autor *Historii filozofii*, (ur. 1848).
- 24.03.1794 (230)** Tadeusz Kościuszko złożył przysięgę na krakowskim Rynku Głównym i został naczelnikiem insurekcji kościuszkowskiej.
- 24.03.1839 (185)** Otwarto Bibliotekę Polską w Paryżu, której inicjatorami byli m.in. Adam Jerzy Czartoryski, Julian Ursyn Niemcewicz, Karol Sienkiewicz.
- 24.03.1914 (110)** Urodziła się Krystyna Krahelska pseud. Danuta, poetka, żołnierz AK;

pozowała do pomnika Syreny w Warszawie; autorka piosenki *Hej, chłopcy, bagnet na broń*, zginęła w powstaniu warszawskim w 1944.

- 25.03.1954 (70)** Zmarł Leon Schiller, reżyser, kompozytor, pieśniarz polski pochodzenia austriackiego; twórca teatru polskiego oraz znakomitych inscenizacji: *Kordiana* – Juliusza Słowackiego, *Dziadów* – Adama Mickiewicza, *Burzy* – Williama Szekspira, (ur. 1887).
- 26.03.1779 (245)** Urodziła się Anna Potocka, pamiętnikarka, jedna z najsłynniejszych dam tamtego okresu; pozostawiła po sobie pamiętniki z lat 1794-1820, będące ważnym źródłem historycznym, (zm. 1867).
- 26.03.1959 (65)** Zmarł Raymond Chandler, amerykański pisarz; przedstawiciel czarnej odmiany powieści kryminalnej; znany jako autor utworów: *Żegnaj laleczko*, *Tajemnica jeziora*, *Długie pożegnanie*, (ur. 1888).
- 27.03.1839 (185)** Został rozstrzelany Szymon Konarski, działacz niepodległościowy, uczestnik powstania listopadowego, współorganizator tajnego *Stowarzyszenia Ludu Polskiego*, (ur. 1808).
- 27.03.1879 (145)** Zmarł Dezydery Chłapowski, generał, działacz społeczny, pionier pracy organicznej, prekursor nowoczesnego rolnictwa, (ur. 1788).
- 28.03.1914 (110)** Urodził się Bohumil Hrabal, czeski pisarz; autor powieści: *Zbyt głośna samotność*, *Pociągi pod specjalnym nadzorem*, *Obsługiwałem angielskiego króla*, (zm. 1997).
- 28.03.1969 (55)** Premiera filmu *Pan Wołodyjowski* w reż. Jerzego Hoffmana z udziałem Tadeusza Łomnickiego, Magdaleny Zawadzkiej.
- 29.03.1979 (45)** Zmarł Tadeusz Łopalewski, poeta, prozaik, dramatopisarz; autor powieści *Kaduk, czyli wielka niemoc*, (ur. 1900).
- 30.03.1844 (180)** Urodził się Paul Verlaine, francuski poeta; zaliczany do grona *poetów* wyklętych, przedstawiciel *impresjonizmu* w literaturze; autor *Elegii* i *Księgi mądrości*, (zm. 1896).
- 30.03.1919 (105)** Zmarł Józef Puzyna, matematyk, członek Akademii Umiejętności w Krakowie; współtwórca polskiej terminologii matematycznej, (ur. 1856).
- 31.03.1909 (115)** Rozpoczęto budowę brytyjskiego liniowca pasażerskiego RMS TITANIC.
- 31.03.1914 (110)** Urodził się Octavio Paz, meksykański poeta, eseista, dyplomata; autorytet moralny i polityczny Meksyku; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1990; autor esejów: *Labirynt samotności*, *Postdata*, *Podwójny płomień*. *Miłość i erotyzm*, (zm. 1998).

KWIECIEŃ

- 01.04.1579 (445)** Król Stefan Batory założył Uniwersytet Wileński.
- 01.04.1784 (240)** W Krakowie odbył się pierwszy publiczny pokaz lotu balonem.
- 01.04.1924 (100)** Urodził się Tadeusz Sumiński, fotografik krajobrazu; w powstaniu warszawskim walczył w szeregach harcerek batalionu *Zośka*; w 1949 przetrzymywany w więzieniu mokotowskim za *próbę obalenia ustroju siłą*, (zm. 2009).
- 02.04.1969 (55)** Zginął w katastrofie lotniczej Zenon Klemensiewicz, językoznawca, pedagog; prezes Towarzystwa Miłośników Języka Polskiego; autor *Historii języka polskiego*, (ur. 1891).
- 04.04.1794 (230)** Wojska polskie pod dowództwem Tadeusza Kościuszki odniosły zwycięstwo nad oddziałami wojsk rosyjskich pod Racławicami.
- 04.04.1919 (105)** Założono Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu; obecnie trzecią co do wielkości uczelnię w Polsce.
- 04.04.1919 (105)** Powstał kabaret *Qui Pro Quo* – najśłynniejszy w międzywojennej Warszawie; istniał do 1932.
- 04.04.1949 (75)** W Waszyngtonie podpisano Traktat Północnoatlantycki powołujący do życia NATO.
- 05.04.1969 (55)** W okolicach Wysp Kanaryjskich Leonid Teliga na jachcie OPTY zakończył samotny rejs dookoła Ziemi.
- 06.04.1199 (825)** Zmarł Ryszard I Lwie Serce, król Anglii; uważany za ideał *króla-rycerza*, bohater wielu pieśni i legend, (ur. 1157).
- 07.04.1884 (140)** Urodził się Bronisław Malinowski, etnolog, socjolog i antropolog społeczny, teoretyk kultury; autor prac: *Mit, magia i religia*, *Kultura i jej przemiany*, *Wolność i cywilizacja*, (zm. 1942).
- 07.04.1889 (135)** Urodziła się Gabriela Mistral właśc. Lucila de María del Perpetuo Socorro Godoy Alcayaga, chilijska poetka, dyplomata i działaczka oświatowa; laureatka Literackiej Nagrody Nobla w 1945, (zm. 1957).
- 07.04.1969 (55)** Opublikowano zbiór technicznych oraz organizacyjnych dokumentów RFC 1; wydarzenie to uważa się za początek funkcjonowania Internetu.
- 08.04.1874 (150)** Urodził się Stanisław Taczak, generał, pierwszy naczelny dowódca powstania wielkopolskiego w 1918, podpułkownik Armii Wielkopolskiej, (zm. 1960).

- 08.04.1909** (115) Zmarła Helena Modrzejewska właśc. Jadwiga Helena Misel, po ślubie Chłapowska; aktorka XIX w. specjalizująca się w rolach szekspirowskich i tragicznych; zaliczana do najpiękniejszych kobiet epoki, (ur. 1840).
- 08.04.1919** (105) Założono Akademię Górniczą w Krakowie; dzisiaj AGH.
- 08.04.1929** (95) Urodził się Jacques Brel, francuski piosenkarz pochodzenia belgijskiego, kompozytor, poeta, aktor; legenda francuskiej estrady, ceniony jako wykonawca własnych ballad poetyckich, (zm. 1978).
- 08.04.1994** (30) Polska złożyła oficjalny wniosek o członkostwo w Unii Europejskiej.
- 09.04.1884** (140) Urodził się Kazimierz Gostyński, ksiądz, pedagog, opiekun harcerstwa, błogosławiony Kościoła katolickiego; zamordowany 6.05.1942 w KL Dachau w tzw. *transporcie inwalidów*.
- 09.04.1949** (75) Sejm przyjął ustawę o likwidacji analfabetyzmu w Polsce.
- 10.04.1864** (160) Upadło powstanie styczniowe, ostatnie powstanie narodowe przeciw Rosji, rozpoczęte 22.01.1863.
- 10.04.1899** (125) Urodziła się Ewa Szelburg-Zarembina, pisarka, poetka, działaczka społeczna; autorka książek dla dzieci i młodzieży; inicjatorka budowy Szpitala – Pomnika Centrum Zdrowia Dziecka w Warszawie, (zm. 1986).
- 10.04.2004** (20) Zmarł Jacek Kaczmarski, poeta, prozaik; twórca piosenek o tematyce historycznej i społeczno-politycznej; identyfikowany jako głos antykomunistycznej opozycji, (ur. 1957).
- 11.04.1079** (945) Zmarł śmiercią męczeńską na Skalce w Krakowie biskup Stanisław ze Szczepanowa, polski duchowny katolicki, kanonizowany 17.09.1253 przez papieża Innocentego IV w Asyżu, (ur. 1030).
- 11.04.1969** (55) Statek pasażerski TSS STEFAN BATORY (następca przedwojennego MS BATORY) wypłynął w swój pierwszy rejs przez Atlantyk.
- 13.04.1854** (170) Urodziła się Anna Tomaszewicz-Dobrska, pierwsza w Polsce kobieta lekarz; działaczka społeczna, (zm. 1918).
- 13.04.1939** (85) Urodził się Seamus Heaney, irlandzki poeta; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1995, (zm. 2013).
- 14.04.1629** (395) Urodził się Christiaan Huygens, holenderski matematyk, astronom; jako pierwszy obliczył prędkość światła, (zm. 1695).
- 14.04.1759** (265) Zmarł Georg Friedrich Händel, niemiecki kompozytor późnego baroku i wczesnego klasycyzmu, organista; twórca nowego gatunku muzycznego *angielskiego oratorium*, (ur. 1685).

- 14.04.1924** (100) Prezydent Stanisław Wojciechowski wydał rozporządzenie o zmianie ustroju pieniężnego RP; markę polską miała zastąpić nowa jednostka monetarna - *złoty*.
- 15.04.2019** (5) W katedrze Notre-Dame w Paryżu wybuchł pożar. Całkowitemu spaleniu uległ dach budynku, zawaliła się sygnaturka, uszkodzone zostały fragmenty sklepienia nawy głównej oraz kilka witraży. Najcenniejsze zabytki stanowiące elementy wyposażenia wnętrza ewakuowano w porę. Prezydent Francji już w dniu pożaru zapowiedział odbudowę katedry.
- 15.04.1874** (150) W Paryżu otwarto pierwszą wystawę obrazów malarzy impresjonistów.
- 16.04.1879** (145) Zmarła św. Bernadetta z Lourdes właśc. Marie-Bernadette Soubirous, francuska zakonnica, mistyczka; uczestniczka objawień w Lourdes w 1858, kanonizowana w 1933, (ur. 1844).
- 16.04.1889** (135) Urodził się Charlie Chaplin, angielski aktor, reżyser i scenarzysta filmowy, niekwestionowany król komików kina niemego i dźwiękowego; zasłynął filmami *Światła rampy*, *Gorączka złota*, (zm. 1977).
- 17.04.1794** (230) Rozpoczęła się insurekcja warszawska, której przewodził szewc Jan Kiliński.
- 17.04.2014** (10) Zmarł Gabriel García Márquez, kolumbijski pisarz, dziennikarz; współtwórca realizmu magicznego; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1982; autor powieści: *Sto lat samotności*, *Miłość w czasach zarazy*, (ur. 1927).
- 18.04.1869** (155) Debiut publicystyczny Henryka Sienkiewicza – recenzja teatralna na łamach *PRZEGLĄDU TYGODNIOWEGO*.
- 18.04.1919** (105) Powołano Muzeum Wielkopolskie (obecnie Muzeum Narodowe) w Poznaniu.
- 19.04.1809** (215) W bitwie pod Raszynem poległ Cyprian Godebski, poeta, żołnierz Legionów Polskich, (ur. 1765).
- 19.04.1824** (200) Zmarł George Byron, brytyjski poeta, dramaturg; czołowy twórca i prekursor romantyzmu; bojownik o niepodległość Grecji; autor powieści poetyckiej *Giaur*, dramatów: *Manfred*, *Kain*, poematu *Don Juan*, (ur. 1788).
- 19.04.1914** (110) Urodziła się Olga Siemaszko, grafik; autorka ilustracji do *Alicji w krainie czarów* – Lewisa Carolla, (zm. 2000).
- 20.04.1924** (100) Władysław Zamoyski, w oparciu o przekazaną Narodowi Polskiemu część rodzinnego majątku utworzył fundację Zakłady Kórnickie, której celem była m.in. pomoc finansowa dla zdolnej młodzieży, utrzymanie zamku i biblioteki w Kórniku, upowszechnianie wiedzy rolniczej i ogólnej wśród

ludności; funkcjonowała do 1939, formalnie została rozwiązana w 1953, restytuowana w 2001.

- 22.04.1724 (300)** Urodził się Immanuel Kant, niemiecki filozof; twórca filozofii transcendentalnej; autor *Krytyki czystego rozumu*, (zm. 1804).
- 22.04.1899 (125)** Urodził się Vladimir Nabokov, rosyjski pisarz; sławę zyskał dzięki powieści *Lolita* opublikowanej w Paryżu w 1955, (zm. 1977).
- 22.04.1904 (120)** Zmarł Piotr Chmielowski, historyk i krytyk literatury, publicysta, pedagog; członek Akademii Umiejętności; redaktor miesięcznika *ATENEUM*; autor 6-tomowej *Historii literatury polskiej*, (ur. 1848).
- 23.04.1564 (460)** Urodził się William Szekspir, angielski poeta, aktor; uważany za najwybitniejszego dramaturga świata oraz reformatora teatru, (zm. 1616).
- 23.04.1854 (170)** Ignacy Łukasiewicz założył w Bóbrce pierwszą w Polsce kopalnię ropy naftowej.
- 23.04.1969 (55)** Zmarł Krzysztof Komeda właśc. Krzysztof Trzciński, pianista, kompozytor, jazzman; twórca muzyki do filmów: *Dziecko Rosemary*, *Nóż w wodzie*, *Matnia*, *Prawo i pięść*, (ur. 1931).
- 23.04.1984 (40)** W Waszyngtonie ogłoszono odkrycie wirusa HIV, wywołującego chorobę AIDS.
- 24.04.1914 (110)** Urodził się Jan Karski właśc. Jan Koziński, prawnik, dyplomata, historyk; legendarny kurier Polskiego Państwa Podziemnego; (zm. 2000).
- 24.04.2014 (10)** Zmarł Tadeusz Różewicz, poeta, dramaturg, prozaik; autor utworów: *Kartoteka*, *Do piachu*, *Matka odchodzi*, *Białe małżeństwo*, (ur. 1921).
- 25.04.1719 (305)** Ukazała się powieść *Przypadki Robinsona Crusoe* angielskiego pisarza Daniela Defoe, do końca XIX w. najczęściej wydawana książka w historii.
- 27.04.1954 (70)** Zmarł Antoni Bolesław Dobrowolski, geofizyk, podróżnik polarny; inicjator powstania Obserwatorium Sejsmologicznego w Warszawie; jego imieniem nazwano pierwszą polską stację polarną na Antarktydzie, (ur. 1872).
- 28.04.2019 (5)** Zmarł w Warszawie Karol Modzelewski, historyk mediewista, profesor, opozycjonista, działacz Solidarności. W 1989 r. wybrany na senatora, członek Polskiej Akademii Nauk, wielokrotnie nagradzany i wyróżniany tak za działalność społeczną, jak i naukową. Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Orderem Orła Białego, Legią Honorową, otrzymał Nagrodę Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Nagrodę Literacką „Nike”, Nagrodę Historyczną im. Kazimierza Moczarskiego i wiele

innych. Urodził się 23 listopada 1937 r. w Moskwie.

- 28.04.1899** (125) Urodził się Stanisław Lorentz, historyk sztuki, muzeolog; wieloletni dyrektor Muzeum Narodowego w Warszawie, (zm. 1991).
- 28.04.1904** (120) Urodził się Jan Izydor Sztaudynger, poeta, satyryk, teoretyk lalkarstwa, tłumacz; autor popularnych fraszek, (zm. 1970).
- 28.04.1939** (85) Niemcy wypowiedziały Polsce układ o nieagresji, zawarty 26.01.1934.
- 29.04.1919** (105) Trzeci Maja ustanowiono Polskim Świętem Narodowym.
- 29.04.1929** (95) Urodził się Waldemar Kazanecki, pianista, dyrygent, kompozytor; skomponował muzykę do przeszło 500 filmów i seriali, m.in. *Noce i dnie*, *Czarne chmury*, *Hrabina Cosel*, *Dom*, (zm. 1991).
- 29.04.1934** (90) Prezydent Ignacy Mościcki uroczystie otworzył Port lotniczy Warszawa – Okęcie, obecnie Lotnisko Chopina w Warszawie.
- 29.04.1984** (40) Zmarł Karol Estreicher (mł.), historyk sztuki; dzięki jego staraniom Polska odzyskała wiele zrabowanych w czasie wojny dzieł, m.in. ołtarz Wita Stwosza, (ur. 1906).
- 30.04.1664** (360) Jan Heweliusz, wybitny gdański astronom, został wybrany pierwszym w historii zagranicznym członkiem Towarzystwa Naukowego w Londynie.
- 30.04.1929** (95) Urodził się Zygmunt Kubiak, prozaik, eseista; autor *Mitologii Greków i Rzymian*, tłumacz *Eneidy*, (zm. 2004).

MAJ

- 01.05.1899** (125) Urodził się Stanisław Skarżyński, pilot, podpułkownik, pierwszy Polak, który w 1933 przeleciał Atlantyk ustanawiając przy tym światowy rekord, (zm. 1942).
- 01.05.1914** (110) Urodziła się Franciszka Leszczyńska, kompozytorka, pianistka, pedagog; autorka muzyki do piosenek: *Augustowskie noce*, *Mój pierwszy bal*, (zm. 1987).
- 01.05.1919** (105) Polska została członkiem Światowego Związku Pocztowego (Universal Postal Union).
- 01.05.2004** (20) Polska wraz z innymi 9 państwami została członkiem Unii Europejskiej.
- 02.05.1519** (505) Zmarł Leonardo da Vinci, włoski malarz, artysta, uczony epoki renesansu; twórca obrazów: *Dama z łasiczką*, *Mona Lisa*, (ur. 1452).
- 02.05.1954** (70) Przedstawieniem *To idzie młodość*, zainaugurował działalność

warszawski Studencki Teatr Satyryków – STS; działał do 1975.

- 02.05.2004** (20) W Polsce po raz pierwszy obchodzono Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej.
- 03.05.1469** (555) Urodził się Niccolò Machiavelli, florencki filozof, dyplomata, pisarz społeczny i polityczny epoki odrodzenia; autor traktatu *Książe*, (zm. 1527).
- 03.05.1999** (25) Zmarł Władysław Terlecki, pisarz, scenarzysta; autor powieści i opowiadań związanych tematycznie z powstaniem styczniowym: *Spisek*, *Dwie głowy ptaka*, *Powrót z carskiego siola*, (ur. 1933).
- 04.05.1929** (95) Urodziła się Audrey Hepburn właśc. Audrey Kathleen Ruston, brytyjska aktorka, modelka, działaczka humanitarna; laureatka Oscara za rolę w filmie *Rzymskie wakacje* w 1954, (zm. 1993).
- 05.05.1819** (205) Urodził się Stanisław Moniuszko, kompozytor, dyrygent, pedagog, organista; *ojciec polskiej opery narodowej*; jego najśłynniejsze dzieła to: *Halka*, *Straszny dwór*, (zm. 1872).
- 05.05.1829** (195) Edward Raczyński otworzył ufundowaną przez siebie i darowaną miastu bibliotekę; zaczątek Biblioteki Raczyńskich w Poznaniu.
- 05.05.1994** (30) Przedstawiciel władz ukraińskich przekazał stronie polskiej tzw. *Ukraińską Listę Katyńską* – listę obywateli polskich zamordowanych przez NKWD na Ukrainie.
- 06.05.1904** (120) Urodził się Harry Edmund Martinson, szwedzki pisarz, poeta, dramaturg, malarz; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1974, (zm. 1978).
- 06.05.1949** (75) Zmarł Maurice Maeterlinck, belgijski dramaturg, poeta, eseista; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1911, (ur. 1862).
- 06.05.1959** (65) Zmarła Maria Dulęba, aktorka teatralna i filmowa; najbliższa współpracowniczka Juliusza Osterwy; występowała głównie w teatrach warszawskich; w latach 1919-23 należała do zespołu Reduty, której była sercem, (ur. 1881).
- 07.05.1824** (200) W Wiedniu odbyło się prawykonanie *IX Symfonii* Ludwika van Beethovena, ostatniej ukończonej przez kompozytora.
- 07.05.1919** (105) Urodziła się Eva Perón, argentyńska aktorka, żona prezydenta Argentyny Juana; działaczka polityczna i społeczna; w 1947 doprowadziła do przyznania kobietom praw wyborczych, (zm. 1952).
- 07.05.1974** (50) Z inicjatywy Jerzego Waldorffa w Warszawie powstał *Spółeczny Komitet Opieki nad Starymi Powązkami*.

- 08.05.1889** (135) Hrabia Władysław Zamoyski nabył dobra zakopiańskie w celu ratowania lasów tatrzańskich.
- 08.05.1989** (35) Ukazał się pierwszy numer *GAZETY WYBORCZEJ*.
- 09.05.1924** (100) Urodził się Bułat Okudźawa, rosyjski bard pochodzenia gruzińskiego, poeta, prozaik; kompozytor ballad, pieśni lirycznych i satyrycznych, (zm. 1997).
- 09.05.1994** (30) Unia Zachodnioeuropejska przyznała status *partnera stowarzyszonego* państwom Europy środkowej (Bułgarii, Czechom, Estonii, Litwie, Łotwie, Polsce, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Węgrom).
- 10.05.1789** (235) Francuz Jean-Pierre Blanchard odbył nad Warszawą pierwszy w Polsce lot balonem.
- 10.05.1889** (135) Urodził się Antoni Piekarski, aktor teatralny i filmowy; pionier widowisk plenerowych w Polsce, w 1916 wystawił na polach racławickich *Kościuszkę pod Racławicami*, (zm. 1939).
- 10.05.1899** (125) Urodził się Fred Astaire właśc. Frederick E. Austerlitz, tancerz, aktor, wokalista; twórca niepowtarzalnego stylu tanecznego, będącego połączeniem stepowania, tańca towarzyskiego i baletowego, (zm. 1987).
- 10.05.1989** (35) Parlament Europejski przyznał Lechowi Wałęsie nagrodę Praw Człowieka Europy.
- 12.05.1364** (660) Król Kazimierz III Wielki wydał przywilej fundacyjny Akademii Krakowskiej (obecnie Uniwersytet Jagielloński).
- 12.05.1919** (105) Zmarł Karol Miarka zw. Młodszym, drukarz, wydawca; działacz społeczny na Górnym Śląsku walczący o utrzymanie polskości; drukował w masowych nakładach książki (Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Zygmunta Krasińskiego), kalendarze i śpiewniki, (ur. 1856).
- 13.05.1859** (165) Urodził się Teodor Axentowicz, malarz, rysownik, grafik pochodzenia ormiańskiego; profesor i rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, (zm. 1938).
- 14.05.1789** (235) Jan Potocki, pisarz, autor powieści *Rękopis znaleziony w Saragossie*, jako pierwszy Polak dokonał lotu balonem.
- 14.05.1984** (40) Na ekrany polskich kin wszedł film *Seksmisja* w reż. Juliusza Machulskiego z udziałem Jerzego Stuhra, Olgierda Łukaszewicza.
- 15.05.1849** (175) Urodziła się Zofia Urbanowska, pisarka; autorka powieści: *Gucio zaczarowany*, *Róża bez kolców*; członkini kolegium redakcyjnego *PRZEGŁADU PEDAGOGICZNEGO*, (zm. 1939).

- 15.05.1859** (165) Urodził się Pierre Curie, francuski fizyk, mąż Marii Skłodowskiej, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki w 1903, (zm. 1906).
- 15.05.1909** (115) Utworzono Akademicki Związek Sportowy (AZS), studenckie stowarzyszenie sportowe, które dba o rozwój kultury fizycznej i promocję zdrowego stylu życia.
- 16.05.1919** (105) Urodził się Zbigniew Kurtycz, piosenkarz, kompozytor; występował w programie *Podwieczorek przy mikrofonie*, jego największy przebój to piosenka *Cicha woda*, (zm. 2015).
- 16.05.1929** (95) W Poznaniu została otwarta Powszechna Wystawa Krajowa (PeWuKa), impreza wystawiennicza zorganizowana z okazji dziesięciolecia odzyskania niepodległości w celu zaprezentowania dorobku odrodzonego państwa; protektorat nad PeWuKa objął Ignacy Mościcki, a na czele Komitetu Honorowego stanął Józef Piłsudski, wystawa trwała do 30 września.
- 16.05.1929** (95) Po raz pierwszy wręczono nagrody amerykańskiej Akademii Filmowej, nazwane później Oscarami.
- 16.05.1984** (40) Zmarł Irwin Shaw, amerykański pisarz; autor powieści: *Młode lwy*, *Pogoda dla bogaczy*, (ur. 1913).
- 17.05.1869** (155) Zmarł Franciszek Ksawery Godebski pseud. Dobrogost, pisarz, publicysta; redaktor pism literackich: *WANDA*, *WARSZAWIANIN*, *GAZETA LITERACKA*, *PSZCZÓŁKA KRAKOWSKA*; powstaniec listopadowy, (ur. 1801).
- 17.05.1924** (100) Urodził się Kazimierz Dejmek, reżyser, dyrektor teatrów w Łodzi i Warszawie; twórca inscenizacji *Dziadów* Adama Mickiewicza, która stała się pretekstem wydarzeń marcowych 1968, (zm. 2002).
- 18.05.1944** (80) Żołnierze 2. Korpusu Polskiego we Włoszech, pod dowództwem gen. Władysława Andersa, zdobyli twierdzę na wzgórzu Monte Cassino otwierając sprzymierzonym armiom drogę do Rzymu.
- 19.05.1974** (50) Zmarł Michał Chmielowiec pseud. Michał Sambor, krytyk literacki, poeta, eseista, dziennikarz; w latach 1940-42 więzień sowieckich łagrów, po wojnie pracownik *Radia Wolna Europa*, (ur. 1918).
- 20.05.1799** (225) Urodził się Honoré de Balzac, francuski powieściopisarz, mistrz realizmu; autor monumentalnego cyklu powieściowego *Komedia ludzka*, (zm. 1850).
- 20.05.1919** (105) Urodził się Gustaw Herling-Grudziński, pisarz, krytyk literacki, publicysta; autor: *Dziennika pisanego nocą*, *Innego świata*, (zm. 2000).
- 20.05.1979** (45) Zmarł Eugeniusz Paukšta, powieściopisarz, publicysta, autor

słuchowisk radiowych, twórca powieści współczesnych i historycznych oraz utworów dla młodzieży: *Złote korony księcia Dardanów*, *W cieniu hettyckiego Sfinksa*, (ur. 1916).

- 21.05.1674 (350)** Jan Sobieski został wybrany królem Rzeczypospolitej.
- 21.05.1904 (120)** W Paryżu powstała Międzynarodowa Federacja Piłki Nożnej – FIFA.
- 22.05.1859 (165)** Urodził się Arthur Conan Doyle, angielski pisarz; autor powieści sensacyjno-kryminalnych; twórca postaci detektywa Sherlocka Holmesa, (zm. 1930).
- 22.05.1964 (60)** Zmarł Michał Karaszewicz-Tokarzewski pseud. Torwid, generał, organizator i pierwszy dowódca Służby Zwycięstwu Polski; więzień NKWD; zastępca dowódcy Armii Polskiej na Wschodzie, (ur. 1893).
- 23.05.1919 (105)** Urodził się Ryszard Zarzycki, harcmistrz, uczestnik powstania warszawskiego jako żołnierz batalionu *Zośka*; kierownik Zrzeszenia Kręgów Starszoharcerskich *Kuźnica*, (zm. 1944).
- 24.05.1844 (180)** Samuel Morse przesłał z Waszyngtonu do Baltimore pierwszą w historii wiadomość, wykorzystując telegraf elektryczny własnej konstrukcji.
- 24.05.1939 (85)** Zmarł Aleksander Brückner, filolog, historyk języka i kultury polskiej; odkrywca *Kazań Świątokrzyskich* – najstarszego zabytku polskiej prozy kaznodziejskiej, (ur. 1856).
- 24.05.2023 (1)** Zmarła Tina Turner, właśc. Anna Mae Bullock – amerykańska piosenkarka soulowa i rockowa, autorka tekstów, choreografka, tancerka, muzyczka, aktorka, producentka i pisarka. Śpiewała m.in. takie piosenki jak: *Private Dancer*, *Goldeneye*, *The Best*, (ur. 1939).
- 25.05.1904 (120)** Urodził się Józef Kuropieska, generał Wojska Polskiego, uczestnik wojny obronnej 1939; więzień niemieckich oflagów, ofiara represji stalinowskich, (zm. 1998).
- 26.05.1914 (110)** W Polsce (w Krakowie) po raz pierwszy obchodzono *Dzień Matki*.
- 27.05.1839 (185)** Urodził się Lucjan Malinowski, językoznawca, folklorysta, podróżnik; pierwszy badacz dialektu górnośląskiego, (zm. 1898).
- 27.05.1914 (110)** Urodził się Bohdan Arct, pisarz, pilot; uczestnik wojny obronnej 1939, żołnierz Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; autor opowieści lotniczych: *W pogoni za Luftwaffe*, *Cena życia*, (zm. 1973).
- 28.05.1609 (415)** Nieformalnie przeniesiono stolicę Polski z Krakowa do Warszawy.
- 28.05.1899 (125)** Urodziła się Irena Krzywicka, pisarka, publicystka, tłumaczka; żołnierz

AK; autorka powieści *Dzieci wśród nocy*, (zm. 1994).

- 28.05.1929 (95)** Urodził się Leszek Herdegen, aktor, pisarz; uczestnik powstania warszawskiego; znany jako wykonawca *Pieśni o małym rycerzu* z serialu *Przygody pana Michała*, (zm. 1980).
- 28.05.1999 (25)** Zmarł Jan Lebenstein, malarz, grafik i rysownik, autor cyklu ilustracji do *Księgi Hioba* i *Apokalipsy*, (ur. 1930).
- 29.05.1904 (120)** Zmarł Tadeusz Romanowicz, galicyjski polityk i dziennikarz, działacz narodowy, dowódca oddziałów w powstaniu styczniowym; poseł na Sejm Galicyjski, członek Rady Państwa w Wiedniu, (ur. 1843).
- 29.05.1974 (50)** Sejm PRL przyjął ustawę o przekazywaniu gospodarstw rolnych na własność państwa w zamian za dożywotnią rentę.
- 30.05.1909 (115)** Urodził się Stefan Chałubiński, nauczyciel, taternik, przewodnik tatrzański, ratownik TOPR; odkrywca trzeciej pod względem długości w Polsce Jaskini Wysokiej – Za Siedmiu Progami, (zm. 2001).
- 31.05.1594 (430)** Zmarł Tintoretto właśc. Jacopo Robusti, włoski malarz, rysownik okresu manieryzmu; twórca monumentalnych obrazów religijnych: *Ukrzyżowanie*, *Sąd Ostateczny*, *Ostatnia wieczerza*, (ur. 1518).
- 31.05.1809 (215)** Zmarł Joseph Haydn, austriacki kompozytor, najstarszy z klasyków wiedeńskich; twórca oratoriów: *Stworzenie świata*, *Pory roku*, (ur. 1732).
- 31.05.1989 (35)** Założono Stowarzyszenie Pisarzy Polskich.

CZERWIEC

- 01.06.1434 (590)** Zmarł Władysław Jagiełło, wielki książę litewski i król Polski; założyciel dynastii Jagiellonów; dowódca wojsk polsko-litewskich w bitwie pod Grunwaldem w 1410; za jego panowania państwo polsko-litewskie było największym królestwem świata chrześcijańskiego, (ur. ok.1362).
- 01.06.1899 (125)** Urodził się Antoni Marczyński, pisarz, prawnik; autor poczytnych przed II wojną światową powieści sensacyjnych, także autor scenariusza do filmu *Szpieg w masce* z udziałem Hanksa Odonówny, (zm. 1968).
- 01.06.1909 (115)** Urodził się Henryk Worcell właśc. Tadeusz Kurtyka, prozaik, publicysta; autor dzieł: *Zakłęte rewiry*, *Grzech Antoniego Grudy*, (zm. 1982).
- 02.06.1979 (45)** Początek pierwszej pielgrzymki papieża Jana Pawła II do ojczyzny pod hasłem: *Niech zstąpi Duch Twój ...*
- 02.06.1994 (30)** Zmarł Walenty Szwajcer, nauczyciel; odkrywca szczątków prehistorycznej osady kultury łużyckiej w Biskupinie, (ur. 1907).

- 03.06.1899** (125) Zmarł Johann Strauss (syn), austriacki kompozytor, dyrygent, skrzypek, zwany *królem walca*; twórca kompozycji: *Nad pięknym modrym Dunajem*, *Zemsta nietoperza*, (ur. 1825).
- 03.06.1924** (100) Zmarł Franz Kafka, niemieckojęzyczny pisarz pochodzenia żydowskiego; autor powieści: *Proces*, *Zamek*, *Ameryka*, (ur. 1883).
- 03.06.1964** (60) Zmarł Frans Eemil Sillanpää, fiński powieściopisarz, nowelista; przedstawiciel ruchu modernistycznego; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1939; autor powieści: *Śmierć i zmartwychwstanie*, *Słońce życia*, *Ludzie w noc letnią*, (ur. 1888).
- 04.06.1899** (125) Urodził się Antoni Sanojca, pułkownik; oficer Komendy Głównej AK, uczestnik powstania warszawskiego, od 1945 w dowództwie Ruchu Oporu bez Wojny i Dywersji *Wolność i Niezawisłość*; Kawaler Orderu *Virtuti Militari*, (zm. 1990).
- 04.06.1939** (85) Urodził się Ireneusz Iredyński, poeta, prozaik; twórca licznych słuchowisk radiowych; autor utworów: *Żegnaj, Judaszu*, *Dzień oszusta*, *Człowiek epoki*, (zm. 1985).
- 04.06.1989** (35) Odbłyły się pierwsze w powojennej historii Polski częściowo wolne wybory do Sejmu i Senatu.
- 05.06.1894** (130) We Lwowie, z okazji odbywającej się tam Powszechnej Wystawy Krajowej oraz w stulecie bitwy pod Racławicami, po raz pierwszy wystawiono *Panoramę Racławicką*, monumentalny obraz namalowany pod kierunkiem Jana Styki i Wojciecha Kossaka; od 14.06.1985 panorama jest eksponowana we Wrocławiu.
- 05.06.1944** (80) Zginął w obozie koncentracyjnym Auschwitz-Birkenau Bronisław Czech, narciarz okresu międzywojennego, trzykrotny olimpijczyk, taternik, ratownik górski, instruktor narciarski, pilot i instruktor szybowcowy, (ur. 1908).
- 06.06.1799** (225) Urodził się Aleksander Puszkina, poeta, dramaturg, prozaik; przedstawiciel rosyjskiego romantyzmu; autor utworów: *Eugeniusz Oniegin*, *Rusłan i Ludmiła*, *Borys Godunow*, (zm. 1837).
- 06.06.1994** (30) Na antenie TVP 2 rozpoczęła się emisja teleturnieju *Jeden z dziesięciu*, najdłużej emitowanego przez Telewizję Polską i niezmiennie prowadzonego przez Tadeusza Szuka.
- 07.06.2019** (5) Zmarł w Warszawie Ryszard Bugajski, reżyser filmowy i telewizyjny, scenarzysta, pisarz. Twórca m.in. filmów *Przesłuchanie* z 1982 i *Generał Nil* z 2009 r. Nagradzany za pracę zawodową, otrzymał też Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski za zasługi w działalności na rzecz przemian demokratycznych w Polsce (2008). Urodził się 27 kwietnia 1943 r.

- 07.06.1984** (40) Zmarł Stanisław Pagaczewski, pisarz; autor utworów dla dzieci; twórca trylogii poświęconej przygodom Baltazara Gąbki, (ur. 1916).
- 08.06.1999** (25) Zmarła Zofia Kuratowska, lekarz hematolog; działaczka polityczna, senator; w 1989 uczestniczyła w obradach *Okrągłego Stołu*, (zm. 1931).
- 09.06.1794** (230) Zmarł w wyniku ran odniesionych w bitwie pod Szczekocinami Bartosz Głowacki, bohater insurekcji kościuszkowskiej, (ur. 1758).
- 09.06.1904** (120) Urodził się Józef Krzeptowski, narciarz, przewodnik i ratownik górski; w czasie II wojny światowej uczestnik ruchu oporu; *król kurierów tatrzańskich*, (zm. 1971).
- 09.06.2023** (1) Zmarła Barbara Borys-Damięcka, polska reżyserka teatralna i telewizyjna oraz senatorka, (ur. 1937).
- 10.06.1914** (110) Urodził się Henryk Tomaszewski, grafik, scenograf, ilustrator książek; jeden z głównych twórców nowoczesnego plakatu polskiego, (zm. 2005).
- 10.06.1949** (75) Zmarła Sigrid Undset, norweska pisarka; laureatka Literackiej Nagrody Nobla w 1928; autorka trylogii *Krystyna, córka Lawransa*, (ur. 1882).
- 11.06.1864** (160) Urodził się Richard Strauss, niemiecki kompozytor, neoromantyk, mistrz instrumentacji; twórca oper: *Salome, Elektra, Kawaler Srebrnej Róży*, (zm. 1949).
- 12.06.2023** (1) Zmarł Silvio Berlusconi, włoski polityk i przedsiębiorca, trzykrotny premier Włoch. Założyciel partii Forza Italia, następnie twórca ugrupowań Lud Wolności i reaktywowanego FI, parlamentarzysta krajowy i europejski. Twórca holdingu Fininvest i imperium medialnego Mediaset, były prezes i właściciel klubu piłkarskiego A.C. Milan, (ur. 1936).
- 13.06.1949** (75) Rozpoczęto budowę Nowej Huty.
- 13.06.1984** (40) Zmarł Karol Małcużyński, dziennikarz okresu powojennego, korespondent z procesów zbrodniarzy hitlerowskich w Norymberdze; autor książki *Oskarżenia nie przyznają się do winy*, (ur. 1922).
- 13.06.1999** (25) Papież Jan Paweł II beatyfikował 108 polskich męczenników – ofiar nazistowskiego terroru z czasów II wojny światowej.
- 13.06.2004** (20) W Polsce po raz pierwszy przeprowadzono wybory do Parlamentu Europejskiego.
- 14.06.1914** (110) Na Kongresie Olimpijskim w Paryżu baron Pierre de Coubertin zaprezentował flagę olimpijską; pięć kolorowych okręgów przedstawiających pięć kontynentów.

- 14.06.1969** (55) Zmarł Marek Hłasko, pisarz; idol młodzieży lat 50. i 60. XX w.; autor opowiadań: *Ósmy dzień tygodnia*, *Baza ludzi umarłych* oraz wspomnień *Piękni dwudziestoletni*, (ur. 1934).
- 15.06.1764** (260) Urodził się Zygmunt Vogel, malarz, rysownik, pedagog; autor widoków miast i budowli zabytkowych, (zm. 1826).
- 15.06.1919** (105) W Warszawie utworzono Wojenną Szkołę Sztabu Generalnego, pierwszą akademię wojskową niepodległej Rzeczypospolitej.
- 15.06.1954** (70) W Bazylei (Szwajcaria) utworzono Europejską Federację Piłki Nożnej – UEFA.
- 16.06.1869** (155) Zmarł Bronisław Trentowski, filozof i pedagog XIX wieku, mesjanista, twórca systemu *pedagogiki narodowej*; dziełem jego życia jest *Chowanna*, (ur. 1808).
- 16.06.1924** (100) Urodził się Adam Hanuszkiewicz, aktor, reżyser teatralny; wieloletni dyrektor stołecznych teatrów; w 1951 wyreżyserował swój pierwszy spektakl, *Niespokojną starość* Leonida Rachmanowa, (zm. 2011).
- 16.06.1944** (80) W walce z Niemcami zginął major Jan Piwnik pseud. Ponury, cichociemny, legendarny dowódca partyzancki AK w Górach Świętokrzyskich i na Nowogródczyźnie, (ur. 1912).
- 17.06.1939** (85) Urodziła się Ludmiła Jakubczak, piosenkarka, tancerka; wykonawczyni przebojów: *Gdy mi ciebie zabraknie*, *Alabama*, *Tylko raz*, (zm. 1961).
- 18.06.1969** (55) Zmarł Jerzy Zawieyski, dramaturg, prozaik; publicysta związany z *TYGODNIKIEM POWSZECHNYM*, działacz Klubu Inteligencji Katolickiej, (ur. 1902).
- 19.06.1909** (115) Urodził się Tadeusz Wittlin, pisarz, publicysta; autor opowiadań obozowych *Diabeł w raju*, (zm. 1998).
- 19.06.1909** (115) Urodziła się Henryka Łazowertówna, poetka; autorka kolekcji wierszy: *Zamknięty pokój*, *Imiona świata*, (zm. 1942).
- 20.06.1819** (205) Urodził się Jacques Offenbach, francuski kompozytor pochodzenia niemieckiego; twórca operetek: *Orfeusz w piekle*, *Piękna Helena*, *Życie paryskie*, (1880).
- 20.06.1949** (75) Komisja Praw Człowieka ONZ przyjęła rezolucję potępiającą tortury, niewolnictwo, przymusową pracę i inne formy zniewolenia człowieka.
- 20.06.1989** (35) Zmarł George Chandos Bidwell, angielski prozaik, eseista, publicysta; autor poczytnych powieści historycznych i podróżniczych: *Ostatni rycerz króla Artura*, *Pirat królowej*, *Lwie serce*, (ur. 1905).

- 21.06.1629** (395) Zmarł Szymon Zimorowic, poeta barokowy; autor cyklu 69 pieśni *Roskolanki, to jest ruskie panny ...*, (ur. 1608).
- 21.06.1739** (285) Urodził się Alojzy Fryderyk Brühl, starosta warszawski, generał artylerii konnej, dramatopisarz; założyciel w 1766 szkoły artyleryjskiej; przyczynił się do uporządkowania i rozbudowy dzielnic Warszawy, (zm. 1793).
- 21.06.1914** (110) Zmarła Bertha von Suttner, austriacka pisarka, jedna z pierwszych pacyfistek; autorka głośnej powieści *Precz z orężem*; pierwsza kobieta – laureatka pokojowej Nagrody Nobla w 1905, (ur. 1843).
- 22.06.1904** (120) Urodził się Michał Choromański, prozaik, dramaturg; autor powieści: *Zazdrość i medycyna, Szpital Czerwonego Krzyża*, (zm. 1972).
- 23.06.1889** (135) Urodziła się Anna Achmatowa właśc. Anna Goriienko, rosyjska poetka; przedstawicielka modernizmu, nazywana *duszą rosyjskiego Srebrnego Wieku*, (zm. 1966).
- 23.06.1894** (130) Zmarł książę Władysław Czartoryski, emigracyjny działacz polityczny; założyciel Muzeum Czartoryskich w Krakowie, (ur. 1828).
- 23.06.1944** (80) Rozpoczęła się likwidacja łódzkiego getta.
- 23.06.1949** (75) Premiera filmu *Ulica Graniczna* w reż. Aleksandra Forda z udziałem Mieczysławy Ćwiklińskiej, Jerzego Pichelskiego.
- 24.06.1909** (115) Zmarł Adam Józef Feliks Boniecki, prawnik, heraldyk, genealog; w 1899 rozpoczął wydawanie wielotomowego dzieła *Herbarz polski*, (ur. 1842).
- 24.06.1909** (115) Urodził się Ludwik Widerszal, historyk, archiwista, żołnierz AK; wykładowca tajnego uniwersytetu w Warszawie, kierownik Podwydziału „Z” w Armii Krajowej, (zm. 1944).
- 25.06.1779** (245) Urodził się Jan Paweł Jerzmanowski, generał; uczestnik kampanii napoleońskich w latach 1799-1814; dowódca szwadronu szwoleżerów podczas pobytu Napoleona I na Elbie, (zm. 1862).
- 25.06.1944** (80) W Puszczy Solskiej rozpoczęła się bitwa pod Osuchami, jedna z największych bitew partyzanckich II wojny światowej; kulminacyjny punkt niemieckiej akcji *Sturmwind II*, której celem było rozbicie polskich oddziałów partyzanckich.
- 26.06.1824** (200) Urodził się William Thomson (lord Kelvin), angielski fizyk, matematyk, pedagog; twórca bezwzględnej skali temperatur zwanej skalą Kelvina, (zm. 1907).
- 26.06.1919** (105) Zmarł Mieczysław Kowalewski, zoolog, parazytolog; pionier

helmintologii w Polsce; miłośnik Tatr, wydawca przewodnika *Zakopane i Tatry. Kalendarzyk tatrzański*, (ur. 1857).

- 26.06.1974 (50)** Po raz pierwszy zastosowano kod kreskowy – formę automatycznej identyfikacji towaru i jego ceny.
- 27.06.1574 (450)** Zmarł Giorgio Vasari, włoski artysta, historiograf sztuki; autor pierwszej historii sztuki włoskiej *Żywoty najślawniejszych malarzy, rzeźbiarzy i architektów*, (ur. 1511).
- 27.06.1869 (155)** Urodził się Wacław Gąsiorowski, powieściopisarz, publicysta, działacz społeczny; autor popularnych powieści: *Rok 1809, Huragan, Pani Walewska*, (zm. 1939).
- 27.06.1979 (45)** Zmarł Antoni Gołubiew, historyk, pisarz, publicysta katolicki; współzałożyciel dwutygodnika *PAX*, współtwórca grupy poetyckiej *Żagary*; autor powieści historycznej *Bolesław Chrobry*, (ur. 1907).
- 28.06.1914 (110)** W Sarajewie, w wyniku zamachu, zginął austriacki następca tronu arcyksiążę Franciszek Ferdynand; stało się to bezpośrednią przyczyną wybuchu I wojny światowej.
- 28.06.1974 (50)** Premiera filmu *Wiosna panie sierżancie* w reż. Tadeusza Chmielewskiego z udziałem Józefa Nowaka, Małgorzaty Pritulak.
- 29.06.1854 (170)** Urodził się Stanisław Smolka, historyk; współtwórca krakowskiej szkoły historycznej; rektor UJ; autor publikacji: *Mieszko Stary i jego wiek, Uwagi o pierwotnym ustroju społecznym Polski piastowskiej*, (zm. 1924).
- 29.06.1914 (110)** Urodziła się Jolanta Poszepczyńska, działaczka konspiracji, łączniczka szefa kontrwywiadu w Komendzie Okręgu AK Warszawa por. Bolesława Kozubowskiego; aresztowana 4.04.1944 i osadzona na Pawiaku, zginęła rozstrzelana w ruinach warszawskiego getta 19.05.1944.
- 30.06.1789 (235)** Urodził się Horace Vernet, francuski malarz; współtwórca nurtu orientalistycznego w malarstwie francuskim XIX w.; twórca obrazu *Śmierć księcia Józefa Poniatowskiego*, (zm. 1863).
- 30.06.1929 (95)** Urodził się Jan Łomnicki, reżyser; scenarzysta filmów dokumentalnych i fabularnych: *Akcja pod Arsenalem, Wielka Wsypa, Modrzejewska*, (zm. 2002).

LIPIEC

- 01.07.1569 (455)** Zaprzysiężono unię polsko-litewską, powstała Rzeczpospolita Obojga Narodów.
- 01.07.1804 (220)** Urodziła się George Sand właśc. Amandine-Aurore-Lucile Dupin,

francuska pisarka epoki romantyzmu; kochanka i muza Fryderyka Chopina, (zm. 1876).

- 01.07.1964 (60)** Zmarł Ignacy Koziński, pedagog; współtwórca polskiego harcerstwa; autor opublikowanego w 1911 wiersza *Wszystko co nasze*, do którego refren dopisała w 1912 Olga Drahonowska-Małkowska; od 1918 pierwsza zwrotka i refren są oficjalnym hymnem ZHP, (ur. 1882).
- 01.07.1979 (45)** Na rynku pojawił się pierwszy walkman, przenośny odtwarzacz kaset magnetofonowych, wyprodukowany przez japońską firmę Sony.
- 02.07.1919 (105)** Urodził się Ladislav Čapek, czeski reżyser filmów animowanych; twórca *Przygód rozbójnika Rumcajsa*, (zm. 1996).
- 02.07.1924 (100)** Sejm II RP przyjął ustawę o pracy młodocianych i kobiet.
- 02.07.1999 (25)** Zmarł Mario Puzo, amerykański pisarz włoskiego pochodzenia; twórca powieści: *Ojciec chrzestny*, *Sycylijczyk*, (ur. 1920).
- 03.07.1904 (120)** Urodziła się Halina Auderska, pisarka, publicystka; autorka powieści: *Ptasi gościniec*, *Babie lato*, współautorka 11-tomowego *Słownika języka polskiego*, (zm. 2000).
- 03.07.1944 (80)** Zmarł Adolf Nowaczyński, poeta, dramatopisarz, satyryk, publicysta, krytyk i historyk literatury; autor publikacji: *Szkice literackie*, *Plewy i perły*, (ur. 1876).
- 03.07.1969 (55)** Zmarł Brian Jones, brytyjski gitarzysta i kompozytor; twórca i lider zespołu *The Rolling Stones*, (ur. 1942).
- 04.07.1769 (255)** Urodził się Józef Niemojewski, uczestnik powstania kościuszkowskiego, żołnierz Legionów Jana Henryka Dąbrowskiego, generał armii Księstwa Warszawskiego; kolekcjoner i bibliofil, (zm. 1839).
- 04.07.1934 (90)** Zmarła Maria Skłodowska-Curie, wybitna polska uczona, fizyk, chemik; współtwórczyni nauki o promieniotwórczości, dwukrotna laureatka Nagrody Nobla, (ur. 1867).
- 05.07.1889 (135)** Urodził się Jean Cocteau, francuski pisarz, reżyser, malarz; wypromował aktora Jeana Marais i piosenkarkę Edith Piaf; twórca filmów: *Piękna i Bestia*, *Orfeusz*, (zm. 1963).
- 05.07.1914 (110)** Urodził się Konrad Bartoszewski, uczestnik wojny obronnej 1939, żołnierz AK; opracował plan bitwy pod Osuchami; przeprowadził udany atak na więzienie NKWD w Biłgoraju 28.01.1945; współtwórca *Encyklopedii Katolickiej*, (zm. 1987).
- 05.07.2014 (10)** Zmarł Kazimierz Winkler, pisarz, powstaniec warszawski; autor tekstów

piosenek: *Czerwony autobus*, *Dozwolone od lat osiemnastu*, *Gdy mi ciebie zabraknie*, *O mnie się nie martw*, *Pierwszy siwy włos*, (ur. 1918).

- 06.07.1919** (105) Brytyjski sterowiec R-34 po raz pierwszy w historii pokonał trasę Europa – Ameryka, lot trwał 108 godzin.
- 07.07.1874** (150) Urodził się Władysław Grabski, polityk narodowej demokracji, ekonomista, historyk; minister skarbu oraz dwukrotny premier II RP; autor reformy walutowej, (zm. 1938).
- 07.07.1904** (120) Urodził się Wojciech Natanson, krytyk teatralny, eseista; działacz kulturalnego podziemia w czasie II wojny światowej, żołnierz AK; autor monografii *Stanisław Wyspiański*, (zm. 1996).
- 07.07.1914** (110) Urodził się Kazimierz Sławiński, pisarz, publicysta, porucznik pilot; autor artykułów i powieści o tematyce lotniczej, (zm. 1985).
- 07.07.1994** (30) Sejm uchwalił ustawę o denominacji złotego od 1.01.1995 (1 nowy złoty = 10 tys. starych zł).
- 08.07.1839** (185) Urodził się John D. Rockefeller, amerykański przedsiębiorca, uważany za najbogatszego człowieka w historii; fundator Uniwersytetu Chicagowskiego, (zm. 1937).
- 08.07.1969** (55) Premiera komedii wojennej *Rzeczpospolita babska* w reż. Hieronima Przybyła z udziałem Aleksandry Zawieruszkanki, Jana Machulskiego.
- 09.07.1764** (260) Urodziła się Ann Radcliffe, angielska poetka, powieściopisarka; autorka romansów sentymentalnych oraz powieści gotyckich, prekursorka horroru; nazywana *Szekspirem powieściopisarzy*, (zm. 1823).
- 09.07.1929** (95) Zmarł Julian Fałat, akwarelista, zwany *malarzem śniegu*; twórca obrazów: *Oszczepnicy*, *Powrót z niedźwiedziem*, *Modlący się starzec*, (ur. 1853).
- 10.07.1509** (515) Urodził się Jan Kalwin, francuski reformator religijny; współtwórca kalwinizmu i Kościoła ewangelicko-reformowanego, (zm. 1564).
- 10.07.1969** (55) Zmarł Bogumił Kobiela, aktor, scenarzysta; odtwórca ról w filmach: *Zezowate szczęście*, *Popiół z diament*, *Rękopis znaleziony w Saragossie*, (ur. 1931).
- 11.07.2023** (1) Zmarł Milan Kundera, czeski i francuski pisarz i eseista, m.in. autor powieści *Niežnośna lekkość bytu* (ur. 1929).
- 12.07.1884** (140) Urodził się Amadeo Modigliani, włoski malarz, rysownik, rzeźbiarz pochodzenia żydowskiego; na jego dorobek twórczy składa się: 420 obrazów, rysunki i ok. 25 rzeźb, (zm. 1920).

- 13.07.2014** (10) Zmarła Nadine Gordimer, południowoafrykańska pisarka; laureatka Literackiej Nagrody Nobla w 1991; autorka powieści: *Gość honorowy*, *Zachować swój świat*, (ur. 1923).
- 14.07.1789** (235) Lud Paryża zdobył i zburzył Bastylę, co zapoczątkowało rewolucję francuską.
- 14.07.1874** (150) Urodził się Jerzy Żuławski, poeta, pisarz, dramaturg, eseista, taternik, alpinista; żołnierz Legionów; jeden z twórców TOPR; autor trylogii science fiction: *Na srebrnym globie*, *Zwycięzca* i *Stara ziemia*, (zm. 1915).
- 14.07.1999** (25) Zmarł Władysław Hasior, rzeźbiarz; autor pomników: *Rozstrzelani Partyzanci* oraz *Ratowników górskich* w Zakopanem; stała galeria jego prac znajduje się w Zakopanem, (ur. 1928).
- 15.07.1854** (170) Urodził się Jacek Malczewski, malarz symbolista; twórca obrazów: *Śmierć Ellenai*, *Wigilia na Syberii*, *Autoportret z hiacyntem*, (zm. 1929).
- 15.07.1904** (120) Zmarł Antoni P. Czechow, rosyjski nowelista, dramaturg; mistrz małych form literackich; twórca: *Wujaszka Wani*, *Trzech siostr*, *Wiśniowego sadu*, (ur. 1860).
- 15.07.1989** (35) Zmarła Maria Kuncewiczowa, pisarka; publikowała m.in. na łamach tygodnika *BLUSZCZ*; autorka *Cudzoziemki*, (zm. 1989).
- 15.07.1989** (35) Zmarł Artur Sandauer, krytyk literacki, eseista, tłumacz; rzecznik odnowy literatury współczesnej, (ur. 1913).
- 16.07.1594** (430) Zmarł Thomas Kyd, angielski dramaturg, autor *Tragedii hiszpańskiej*; jeden z najważniejszych pisarzy epoki teatru elżbietańskiego, (ur. 1558).
- 16.07.1919** (105) Zwycęstwem strony polskiej zakończyła się wojna polsko-ukraińska o przynależność państwową Galicji Wschodniej, toczona od 1918.
- 16.07.1969** (55) Z Przylądka Canaveral na Florydzie wystartował statek kosmiczny APOLLO 11, który jako pierwszy statek załogowy wylądował na Księżycu.
- 16.07.1989** (35) Zmarł Herbert von Karajan, austriacki dyrygent; animator nowych technik audiowizualnych, (ur. 1908).
- 17.07.1399** (625) Zmarła Jadwiga Andegaweńska, święta, królowa Polski, poślubiona Władysławowi Jagielle; przyczyniła się do powstania dynastii Jagiellonów na tronie polskim, (ur. 1373).
- 17.07.2009** (15) Zmarł Bruno Mieugow, dziennikarz, publicysta, pisarz; przez wiele lat związany z *DZIENNIKIEM POLSKIM*; twórca tekstów dla *kabaretu Jama Michalika*; autor książek: *Morderstwo w Arce Noego*, *Grzeszne życie Brunona Mieugowa*, (ur. 1927).

- 17.07.2009** (15) Zmarł Leszek Kołakowski, filozof, publicysta; Kawaler Orderu *Orła Białego*; od 1968 na emigracji; autor publikacji: *Rozmowy z diabłem*, *Główne nurty marksizmu. Powstanie-rozwód-rozkład*, (ur. 1927).
- 18.07.1944** (80) Zginął podczas rozbrajania miny pod Ankoną Adolf Maria Bocheński, publicysta, pisarz polityczny lat 30. XX w.; podporucznik Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie; uczestnik walk w bitwie o Narvik, w walkach pod Tobrukiem i w bitwie o Monte Cassino; jego śmierć opisał Melchior Wańkowicz w książce *Zupa na gwoździu*, (ur. 1909).
- 18.07.1949** (75) Zmarł Jan Kaim, działacz narodowy, uczestnik wojny obronnej 1939; po wojnie uczestnik podziemia antykomunistycznego, (ur. 1912).
- 19.07.1834** (190) Urodził się Edgar Degas, francuski malarz, rzeźbiarz; przedstawiciel impresjonizmu; twórca obrazów: *Lekcja tańca*, *Primaballerina*, *Błękitne tancerki*, (zm. 1917).
- 19.07.1934** (90) Urodził się Janusz Christa, rysownik, scenarzysta; autor jednej z najpopularniejszych serii komiksów *Kajko i Kokosz*, (zm. 2008).
- 20.07.1304** (720) Urodził się Francesco Petrarca, włoski poeta; wybitna postać europejskiego humanizmu XIV w.; twórca liryki miłosnej – *Sonetów do Laury*, (zm. 1374).
- 20.07.1904** (120) Urodziła się Hanna Ożogowska, pisarka, pedagog; redaktor *PŁOMYKA*; autorka słuchowisk radiowych oraz popularnych książek dla dzieci i młodzieży: *Dziewczyna i chłopak, czyli heca na czternaście fajerek*, *Ucho od śledzia*, *Głowa na tranzystorach*, (zm. 1995).
- 20.07.1919** (105) Urodził się Edmund Hillary, nowozelandzki himalaista i polarnik; w 1953 jako pierwszy człowiek w historii wraz z Sierpą Tenzingiem Norgayem zdobył szczyt Mount Everest, (zm. 2008).
- 21.07.1899** (125) Urodził się Ernest Hemingway, amerykański pisarz, prozaik; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1954 za opowiadanie *Stary człowiek i morze*, (zm. 1961).
- 21.07.1969** (55) Neil Armstrong, dowódca statku kosmicznego Apollo 11, jako pierwszy człowiek stanął na powierzchni Księżyca.
- 22.07.1944** (80) Ogłoszono Manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego, przygotowaną w Moskwie deklarację polityczną nowej władzy; jego rocznica była najważniejszym świętem państwowym w okresie PRL.
- 22.07.1949** (75) W Warszawie oddano do użytku Trasę W-Z o długości prawie 7 km, pierwszą tak dużą inwestycję komunikacyjną w stolicy po II wojnie światowej.
- 23.07.1944** (80) Wyzwolono obóz koncentracyjny na Majdanku; na jego terenie Rosjanie

utworzyli obóz filtracyjny NKWD dla żołnierzy Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych.

- 24.07.1909 (115)** Urodził się Jerzy Różycki, matematyk, kryptolog; członek zespołu, który złamał szyfr niemieckiej maszyny szyfrującej *Enigma*, (zm. 1942).
- 24.07.1959 (65)** W Fabryce Samochodów Ciężarowych w Lublinie rozpoczęto produkcję samochodu dostawczego ŻUK.
- 24.07.1979 (45)** Zmarł Edward Stachura, poeta, prozaik, tłumacz; zaliczany do grona *kaskaderów literatury*; autor powieści: *Cała jaskrawość*, *Siekierezada* oraz poematu *Przystępuję do ciebie*, (ur. 1937).
- 25.07.1909 (115)** Francuski konstruktor Louis Blériot jako pierwszy człowiek przeleciał samolotem własnej konstrukcji nad kanałem La Manche.
- 26.07.1894 (130)** Urodziła się Magdalena Samozwaniec, pisarka satyryczna; autorka powieści autobiograficznej *Maria i Magdalena*, (zm. 1972).
- 26.07.1979 (45)** Zmarł Stefan Wiechecki pseud. Wiech, satyryk, dziennikarz; nazywany *Homerem warszawskiej ulicy*; autor cyklu popularnych felietonów warszawskich oraz powieści *Café „Pod Minogą”*, (ur. 1896).
- 26.07.2023 (1)** Zmarła Sinéad O'Connor, irlandzka piosenkarka, kompozytorka i autorka tekstów, znana zwłaszcza z przeboju *Nothing Compares 2 U*, (ur. 1966).
- 27.07.1849 (175)** Urodził się Leopold Julian Kronenberg, bankier, działacz gospodarczy; fundator i prezes zarządu Filharmonii Warszawskiej, wspierał utworzenie Instytutu Politechnicznego oraz budowę pomnika Adama Mickiewicza, (zm. 1937).
- 27.07.1909 (115)** Zmarł Kajetan Abgarowicz pseud. Abgar Sułtan, polski dziennikarz, powieściopisarz, nowelista pochodzenia ormiańskiego; popularyzator kultury huculskiej w Polsce; autor powieści: *Klub nietoperzy*, *Polubowna ugoda*, (ur. 1856).
- 27.07.1929 (95)** Urodził się Janusz Grabiński, grafik; ilustrator *Elementarza Falskiego*, (zm. 1976).
- 28.07.1794 (230)** Został ścięty na gilotynie Maximilien de Robespierre, polityk okresu rewolucji francuskiej 1789-99, z wykształcenia adwokat; przywódca jakobinów; wprowadził rządy dyktatury i terroru, (ur. 1758).
- 28.07.1914 (110)** Miesiąc po zabójstwie arcyksięcia Ferdynanda Austro-Węgry zaatakowały Serbię; rozpoczęła się I wojna światowa.
- 29.07.1939 (85)** Z Gdyni w pierwszy rejs (do Ameryki Południowej) wypłynął transatlantyk MS CHROBRY; na pokładzie znajdował się m.in. Witold

Gombrowicz, który pozostał na emigracji.

- 30.07.1944** (80) Zmarł Nikołaj Polikarpow, radziecki konstruktor lotniczy, zwany *królem samolotów myśliwskich*, (ur. 1892).
- 30.07.1994** (30) Zmarł Ryszard Riedel, charyzmatyczny wokalista zespołu Dżem, (ur. 1956).
- 31.07.1784** (240) Zmarł Denis Diderot, francuski pisarz, krytyk, filozof, encyklopedysta okresu oświecenia; autor dzieła *Kubuś Fatalista i jego pan* oraz powieści *Zakonnica*, (ur. 1713).
- 31.07.1914** (110) Urodził się Louis de Funès, francuski aktor komediowy; do łez rozbawiały kreowane przez niego role choleryka w filmach: *Wielka włóczęga*, *Żandarm z Saint-Tropez*, *Kapuśniaczek*, (zm. 1983).
- 31.07.1919** (105) Urodził się Primo Levi, włoski pisarz, chemik pochodzenia żydowskiego; więzień obozu Auschwitz; przeżycia obozowe opisał w książkach: *Czy to jest człowiek*, *Pogrążeni i ocaleni*, (zm. 1987).
- 31.07.1944** (80) Zginął podczas lotu zwiadowczego Antoine de Saint-Exupéry, francuski pisarz i lotnik; autor prozy tematycznie związanej z lotnictwem: *Nocny lot*, *Ziemia, planeta ludzi* oraz poetyckiej opowieści *Mały książę*, (ur. 1900).

SIERPIEŃ

- 01.08.1819** (205) Urodził się Herman Melville, amerykański powieściopisarz, poeta, eseista; autor powieści *Moby Dick*, (zm. 1891).
- 01.08.1834** (190) Urodziła się Deotyma właśc. Jadwiga Łuszczewska, poetka, pisarka; autorka powieści dla młodzieży *Panienka z okienka*; założycielka słynnego w Warszawie salonu literackiego, (zm. 1908).
- 01.08.1944** (80) Wybuchło powstanie warszawskie; trwało 63 dni do 2.10.1944.
- 02.08.1879** (145) Zmarł Kazimierz Władysław Wójcicki, pisarz, historyk, edytor, pamiętnikarz; uczestnik powstania listopadowego; zasłużony kronikarz życia kulturalnego i literackiego XIX w. Warszawy, (ur. 1807).
- 02.08.1899** (125) Urodził się Stanisław Baliński, poeta; członek grupy poetyckiej *Skamander*; współpracownik *Radia Wolna Europa*; jego wiersz *Mój kapitanie, już wieczór* spopularyzowała Sława Przybylska, (zm. 1984).
- 03.08.1909** (115) Urodził się Stanisław Piętak, poeta, prozaik; na motywach jego powieści zrealizowano 1987 serial telewizyjny *Ucieczka z miejsc ukochanych*, (zm. 1964).
- 03.08.1914** (110) W Krakowie powstała Pierwsza Kompania Kadrowa.

- 03.08.1924** (100) Zmarł Joseph Conrad właśc. Teodor Józef Konrad Korzeniowski, angielski pisarz pochodzenia polskiego; autor powieści: *Lord Jim*, *Smuga cienia*, (ur. 1857).
- 04.08.1859** (165) Urodził się Kunt Hamsun, norweski pisarz; prekursor modernistycznych tendencji w powieści psychologicznej oraz egzystencjalnej, laureat literackiej Nagrody Nobla w 1920 za powieść *Błogosławieństwo ziemi*, (zm. 1952).
- 04.08.1889** (135) Urodził się Stanisław Kardaszewicz, major broni pancernej WP; ofiara zbrodni katyńskiej, (zm. 1940).
- 04.08.1904** (120) Urodził się Witold Gombrowicz, dramaturg, pisarz; od 1939 na emigracji w Argentynie, następnie we Francji; autor utworów: *Ferdydurke*, *Trans-Atlantyk*, *Pornografia*, (zm. 1969).
- 04.08.1944** (80) Zginął w powstaniu warszawskim Krzysztof Kamil Baczyński, pseud. Jan Bugaj, poeta, żołnierz AK, czołowy liryk pokolenia wojennego, (ur. 1921).
- 05.08.2019** (5) Zmarła Toni Morrison, amerykańska pisarka i eseistka, wykładowczyni literatury, feministka. Laureatka wielu nagród literackich, w tym Literackiej Nagrody Nobla w 1993 r. otrzymanej za pokazywanie w swojej twórczości najważniejszych problemów amerykańskiej rzeczywistości. Urodziła się 18 lutego 1931 r.
- 05.08.1864** (160) Został stracony na stokach warszawskiej cytadeli Romuald Traugutt, ostatni dyktator powstania styczniowego, (ur. 1826).
- 05.08.1914** (110) Urodził się Zbigniew Węglarz, komandor podporucznik, dowódca *ORP Błyskawica* w latach 1948-50; Kawaler Orderu *Odrodzenia Polski*, (zm. 2007).
- 05.08.1919** (105) Urodził się Seweryn Chajtman, naukowiec; twórca Alternatywnej Uogólnionej Teorii Organizacji i Zarządzania, (zm. 2012).
- 06.08.1904** (120) Urodził się Aleksander Bocheński, eseista, publicysta, tłumacz, polityk; autor *Dziejów głupoty w Polsce*, (zm. 2001).
- 06.08.1909** (115) Urodził się Michał Sawicki, łucznik; czterokrotny mistrz świata, strzelec sportowy, (zm. 1986).
- 07.08.1779** (245) Urodził się Carl Ritter, niemiecki geograf; zwolennik regionalnego ujmowania zjawisk; obok Aleksandra Humboldta twórca nowożytnej geografii, (zm. 1859).
- 08.08.1909** (115) Urodził się Władysław Jasiński pseud. Jędrus, Kmitas, nauczyciel, organizator i dowódca tajnej organizacji *Odwet* zwanej od 1941 *Jędrusiami*, poległ w walce z Niemcami 9.01.1943 zdradzony przez mieszkańca wsi Tursko Wielkie.

- 08.08.1929** (95) Niemiecki sterowiec LZ 127 GRAF ZEPPELIN rozpoczął lot dookoła świata.
- 08.08.1944** (80) W Warszawie rozpoczęła nadawanie powstańcza radiostacja *Błyskawica*.
- 08.08.1944** (80) Zginął w powstaniu warszawskim Juliusz Kaden-Bandrowski, pisarz, publicysta; żołnierz Legionów Polskich; współtwórca Towarzystwa Krzewienia Kultury Teatralnej w Polsce, (ur. 1885).
- 09.08.1864** (160) Urodził się Roman Dmowski, polityk i mąż stanu; w okresie zaborów działacz polskiego podziemia; współzałożyciel i przywódca Narodowej Demokracji, (zm. 1939).
- 09.08.1914** (110) Urodziła się Tove Jansson, fińska pisarka, malarka, ilustratorka książek; autorka opowieści o Muminkach, (zm. 2001).
- 09.08.1939** (85) Urodziła się Maria Czubaszek, pisarka i satyryczka, scenarzystka, felietonistka; autorka tekstów piosenek: *Rycz, mała, rycz, Wyszłam za mąż – zaraz wracam, Z blondynką w tle*, (zm. 2016).
- 09.08.1944** (80) Rozpoczęła się bitwa 1. Brygady Pancерnej im. Bohaterów Westerplatte z wojskami niemieckimi pod Studziankami; bitwa zakończyła się 16 sierpnia zwycięstwem sił polsko-radzieckich.
- 10.08.1519** (505) Wyprawa pięciu okrętów dowodzona przez portugalskiego żeglarza Ferdynanda Magellana wypłynęła z Sewilli w pierwszą w historii wyprawę dookoła świata.
- 10.08.1889** (135) Urodziła się Zofia Kossak-Szczucka, powieściopisarka, publicystka, działaczka niepodległościowa; autorka powieści historycznej *Złota wolność* oraz prozy wspomnieniowej: *Pożoga, Dziedzictwo*, (zm. 1968).
- 10.08.1914** (110) Urodził się Witold Małcużyński, pianista, laureat Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina w 1937; uczestniczył w akcji odzyskiwania przez Polskę skarbów wawelskich, (zm. 1977).
- 10.08.1979** (45) W Narwiku odsłonięto pomnik Polskiego Żołnierza i Marynarza.
- 10.08.1944** (80) Z kolejowego wagonu radiowego *Pszczółka* w Dęblinie została nadana pierwsza audycja radiowa w wolnej Polsce.
- 11.08.1919** (105) Urodził się Roman Artymowski, malarz, grafik; przedstawiciel abstrakcjonizmu w polskiej sztuce powojennej, (zm. 1993).
- 11.08.1934** (90) Na wyspie Alcatraz w pobliżu San Francisco powstało więzienie federalne o zaostrożnym rygorze; funkcjonowało do 1963.

- 11.08.1994** (30) Zmarł Marek Świącicki, dziennikarz, korespondent wojenny; wieloletni pracownik sekcji polskiej rozgłośni *Głos Ameryki*; autor cyklu *Z mikrofonem przez historię* poświęconego zbrodniom komunizmu, w tym zbrodni katyńskiej, (ur. 1915).
- 12.08.1944** (80) Został zamordowany przez Niemców Stanisław Rostworowski pseud. Prawdzic, Odra, polski generał, publicysta wojskowy, filozof, komendant okręgu krakowskiego AK, (ur. 1888).
- 12.08.1964** (60) Zmarł Ian Fleming, angielski pisarz; twórca serii kryminałów z Jamesem Bondem w roli głównej, (ur. 1908).
- 12.08.1979** (45) IBM wprowadził na rynek pierwszy model komputera osobistego.
- 13.08.1899** (125) Urodził się Alfred Hitchcock, brytyjski reżyser, producent filmowy; mistrz filmów grozy: *Ptaki*, *Psychoza*, *Okno na podwórze*, (zm. 1980).
- 14.08.1914** (110) Urodziła się Halina Bielińska, ilustratorka książek dla dzieci, reżyser filmów animowanych i fabularnych: *Szczęściarz Antoni*, *Godzina pąsowej róży*, (zm. 1989).
- 14.08.2004** (20) Zmarł Czesław Miłosz, pisarz, poeta, eseista, historyk literatury; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1980; autor utworów: *Ocalenie*, *Traktat poetycki*, *Dolina Issy*, *Piesek przydrożny*, *Abecadło Miłosza*, (ur. 1911).
- 15.08.1769** (255) Urodził się Napoleon Bonaparte, pierwszy konsul Francji, cesarz Francuzów, prezydent i król Włoch, (zm. 1821).
- 15.08.1899** (125) Urodził się Franciszek Skibiński, generał; uczestnik czterech wojen: I i II wojny światowej, wojny polsko-ukraińskiej, wojny polsko-bolszewickiej, (zm. 1991).
- 15.08.2009** (15) Na lotnisku Bemowo w Warszawie odbył się pierwszy polski koncert Madonny.
- 16.08.1879** (145) Urodził się Gustaw Bolesław Baumfeld, żołnierz legionów, tłumacz literatury zagranicznej; ofiara zbrodni katyńskiej, (zm. 1940).
- 16.08.1944** (80) Zginął w powstaniu warszawskim Tadeusz Gajcy, poeta, prozaik, dramaturg; redaktor konspiracyjnego pisma *SZTUKA I NARÓD*; żołnierz AK, (ur. 1922).
- 16.08.1949** (75) Zmarła Margaret Mitchell, amerykańska dziennikarka i pisarka, autorka powieści *Przeminęło z wiatrem*, (ur. 1900).
- 17.08.1629** (395) Urodził się Jan Sobieski, król Polski, znakomity wódz i polityk; nazywany przez Turków *Lwem Lechistanu*; w 1684 papież Innocenty XI odznaczył go tytułem *Obrońcy Wiary*, (zm. 1696).

- 18.08.1899** (125) Urodził się Ludwik Sempoliński, aktor, pedagog; mistrz piosenki i monologu; znany z parodii Adolfa Hitlera w piosence *Ten wąsik*; autor wspomnień *Wielcy artyści małych scen*, (zm. 1981).
- 18.08.2004** (20) Zmarł Elmer Bernstein, amerykański kompozytor; twórca muzyki filmowej do filmów: *Siedmiu wspaniałych*, *Zabić drozda*, (ur. 1922).
- 19.08.1909** (115) Urodził się Jerzy Andrzejewski, pisarz, scenarzysta, publicysta; współzałożyciel Komitetu Obrony Robotników i Komitetu Samoobrony Społecznej KOR; autor powieści: *Popiół i diament*, *Ciemności kryją ziemię*, *Nikt*, (zm. 1983).
- 19.08.1994** (30) Sejm RP przyjął ustawę o ochronie zdrowia psychicznego.
- 20.08.1914** (110) Zmarł papież Pius X, święty, inicjator reformy prawa kanonicznego, (ur. 1835).
- 20.08.1944** (80) W Warszawie oddziały powstańcze zdobyły budynek Polskiej Akcyjnej Spółki Telefonicznej (PAST-y).
- 20.08.1944** (80) Poległ Hubert Taczanowski pseud. Hubert, żołnierz AK, plutonowy 2.kompanii „Rudy” batalionu *Zośka*, (ur. 1924).
- 21.08.1944** (80) Poległ Janusz Majewski, starszy strzelec; uczestnik powstania warszawskiego w szeregach batalionu *Miotła*, miał 16 lat, (ur. 1928).
- 22.08.1584** (440) Zmarł Jan Kochanowski, poeta okresu renesansu; nazywany *ojcem poezji polskiej*; autor pieśni, fraszek i trenów oraz pierwszej polskiej tragedii *Odprawa posłów greckich*, (ur. 1530).
- 22.08.1849** (175) Pierwszy atak z powietrza w historii; wojska austriackie za pomocą balonów zbombardowały Wenecję.
- 22.08.1914** (110) Urodził się Bronisław Zieliński, tłumacz; żołnierz AK, po wojnie więziony; przyjaciel Ernesta Hemingwaya, (zm. 1985).
- 22.08.2023** (1) Zmarł Toto Cutugno właśc. Salvatore Cutugno, włoski piosenkarz, zwycięzca 35. Konkursu Piosenki Eurowizji w 1990 z utworem *Insieme: 1992* opowiadającym o doprowadzeniu do jedności państw europejskich. Znany także z przeboju *L'italiano* oraz licznych występów na Festiwalu Piosenki Włoskiej w San Remo, który wygrał w 1980, (ur. 1943).
- 23.08.1859** (165) Urodził się Wacław Szymanowski, rzeźbiarz, malarz; twórca najbardziej znanego na świecie pomnika Fryderyka Chopina, znajdującego się w warszawskich Łazienkach, (zm. 1930).
- 23.08.1944** (80) 250 polskich oficerów wieszonych przez NKWD w byłym obozie hitlerowskim na Majdanku wywieziono do łagrów w ZSRR.

- 25.08.1599** (425) Wydano drukiem *Biblię* w przekładzie z łaciny na język polski ks. Jakuba Wujka.
- 25.08.1819** (205) Zmarł James Watt, angielski inżynier, wynalazca; uznany za twórcę maszyny parowej, (ur. 1736).
- 25.08.1939** (85) Do Gdańska pod pretekstem kurtuazyjnej wizyty wszedł niemiecki szkolny okręt liniowy Schleswig-Holstein.
- 26.08.1914** (110) Urodził się Julio Cortázar, argentyński pisarz; autor powieści *Gra w klasy*, (zm. 1984).
- 26.08.1919** (105) Pierwsze powstanie śląskie zostało stłumione przez niemiecki Grenzschutz.
- 26.08.1974** (50) Zmarł Charles Augustus Lindbergh, amerykański pilot, generał, pionier awiacji; dokonał pierwszego samotnego przelotu nad Atlantykiem w 1927, (ur. 1902).
- 26.08.1989** (35) Zmarł Irwing Stone, amerykański pisarz; autor powieści biograficznych: *Pasja życia*, *Żeglarz na koniu*, (ur. 1903).
- 28.08.1749** (275) Urodził się Johann Wolfgang von Goethe, niemiecki poeta okresu klasycyzmu, dramaturg, prozaik; autor *Cierpień młodego Wertera* oraz dramatu *Faust*, (zm. 1832).
- 30.08.1809** (215) Zmarł Ignacy Potocki, działacz polityczny i oświatowy; współtwórca reform Sejmu Czteroletniego i Konstytucji 3 Maja; współautor dzieła *O ustanowieniu i upadku Konstytucji 3 maja*, (ur. 1750).
- 30.08.1869** (155) Zmarł Piotr Pawłowicz Jerszow, rosyjski poeta; autor opartej na motywach folkloru syberyjskiego baśni *Konik Garbusek*, (ur. 1815).
- 30.08.1919** (105) Urodziła się Ryszarda Hanin właśc. Szarlota Hahn, polska aktorka, pedagog; współzałożycielka i aktorka Teatru i Dywizji im. Tadeusza Kościuszki, (zm. 1994).
- 30.08.1939** (85) Dekretem Prezydenta Ignacego Mościckiego zarządzono powszechną mobilizację.
- 31.08.1939** (85) Prowokacja gliwicka – Niemcy sfingowali napad na radiostację gliwicką, dając sobie pretekst do rozpoczęcia wojny.

WRZESIEŃ

- 01.09.1914** (110) Urodził się Stefan Niedzielak, ksiądz katolicki, prałat, kapelan AK i WiN-u, współzałożyciel Rodziny Katyńskiej, (zm. 1989).

- 01.09.1939** (85) Napaścią hitlerowskich Niemiec na Polskę rozpoczęła się II wojna światowa.
- 01.09.1939** (85) Poległ Konrad Guderski pseud. Konrad, inżynier wodny, dowódca obrony Poczty Polskiej w Wolnym Mieście Gdańsku, podporucznik rezerwy piechoty Wojska Polskiego, (ur. 1900).
- 01.09.1979** (45) Premiera filmu fabularnego *Sekret Enigmy* w reż. Romana Wionczka z udziałem Tadeusza Borowskiego, Piotra Fronczewskiego, Piotra Garlickiego.
- 01.09.1989** (35) Zmarł tragicznie Kazimierz Deyna, piłkarz; 97-krotny reprezentant Polski; król strzelców Igrzysk Olimpijskich w Monachium, trzeci piłkarz Europy w 1974, (ur. 1947).
- 02.09.1914** (110) Urodziła się Stefania Grodzieńska-Jurandot, aktorka estradowa, tancerka, pisarka; więźniarka getta warszawskiego; Mistrz Mowy Polskiej; autorka satyr, felietonów oraz powieści autobiograficznych: *Wspomnienia chałturzystki*, *Już nic nie muszę*, (zm. 2010).
- 02.09.1939** (85) Do obozu koncentracyjnego Stutthof przybył pierwszy transport ok. 200 Polaków aresztowanych w Gdańsku; był pierwszym i najdłużej działającym obozem hitlerowskim, jaki powstał na ziemiach wchodzących w skład państwa polskiego; istniał do 9.05.1945.
- 02.09.1974** (50) Premiera filmu fabularnego *Potop* w reż. Jerzego Hoffmana, z udziałem Daniela Olbrychskiego, Małgorzaty Braunek.
- 03.09.1914** (110) Urodził się Stefan Lichański, eseista, krytyk literacki; długoletni redaktor PIW; więzień obozu koncentracyjnego KL Auschwitz, (zm. 1983).
- 03.09.1939** (85) Powołano dowództwo obrony Warszawy, na czele którego stanął generał Walerian Czumę.
- 04.09.1809** (215) Urodził się Juliusz Słowacki, poeta, dramaturg; twórca filozofii genezyjskiej (pneumatycznej); autor dzieł: *Anielli*, *Balladyna*, *Kordian*, *Beniowski*, (zm. 1849).
- 04.09.1924** (100) Urodził się Jerzy Ficowski, poeta, eseista, tłumacz; badacz i popularyzator kultury Cyganów; autor tekstów piosenek: *Jadą wozy kolorowe*, *Furman*, *Feralna dziewczyna*, (zm. 2006).
- 04.09.1979** (45) Premiera filmu *Panny z Wilka* w reż. Andrzeja Wajdy z udziałem Daniela Olbrychskiego, Anny Seniuk, Mai Komorowskiej.
- 05.09.1914** (110) Rozpoczęła się bitwa pod Marną, jedna z największych bitew I wojny światowej.

- 05.09.1914** (110) W Kielcach Józef Piłsudski utworzył Polską Organizację Narodową.
- 06.09.1904** (120) Urodziła się Maria Krüger, pisarka; autorka utworów dla dzieci i młodzieży: *Godzina pąsowej róży*, *Klimek i Klementynka*, *Karolcia* oraz zbiorów bajek i baśni, (zm. 1999).
- 06.09.1959** (65) Premiera filmu *Pociąg* w reż. Jerzego Kawalerowicza z udziałem Lucyny Winnickiej, Leona Niemczyka, Zbigniewa Cybulskiego.
- 07.09.1764** (260) Stanisław Poniatowski został królem Polski.
- 07.09.1909** (115) Urodził się Elia Kazan, amerykański reżyser, scenarzysta, pisarz; twórca filmów: *Tramwaj zwany pożądaniem*, *Na nadbrzeżach*, *Na wschód od Edenu*; trzykrotny laureat Oscara, (zm. 2003).
- 07.09.1939** (85) Kapitulacja bohaterskiej załogi Westerplatte, dowodzonej przez majora Henryka Sucharskiego.
- 08.09.1919** (105) Zmarł Franciszek Gawełek, etnograf; profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego; autor *Bibliografii ludoznawstwa polskiego* i *Bibliografii ludoznawstwa litewskiego*, (ur. 1884).
- 08.09.1944** (80) Urodziła się Marianna Nalepa znana jako Mira Kubasińska, piosenkarka, wokalistka zespołu *Blackout*, przekształconego w 1968 w *Breakout*; legenda polskiego rocka i bluesa, (zm. 2005).
- 09.09.1569** (455) Zmarł Pieter Bruegel (starszy), niderlandzki malarz i rysownik, ze względu na tematykę obrazów zwano go *Chłopskim*; twórca obrazów: *Zimowy pejzaż z łyżwiarzami i pułapką na ptaki*, *Walka karnawału z postem*, *Upadek zbuntowanych aniołów*, (ur. ok.1525).
- 09.09.1904** (120) W 110. rocznicę bitwy pod Racławicami w Tarnobrzegu odsłonięto pomnik Bartosza Głowackiego.
- 09.09.1939** (85) Początek Bitwy nad Bzurą, największej bitwy podczas wojny obronnej Polski.
- 09.09.1939** (85) W czasie bombardowania Lublina zginął Józef Czechowicz, poeta, prozaik; autor nastrojowych liryków; redaktor *PŁOMYKA* i *PŁOMYCZKA*, (ur. 1903).
- 10.09.1909** (115) Urodził się Witold Henryk Paryski, krajoznawca, taternik, alpinista, przewodnik tatrzański; autor przewodnika taternickiego *Tatry Wysokie* oraz wspólnie z żoną *Wielkiej encyklopedii tatrzańskiej*, (zm. 2000).
- 10.09.1919** (105) Urodził się Jan Rostworowski, poeta, prozaik; autor zbiorów wierszy: *Z okna widać*, *Czas nie zagryza kobiet*, (zm. 1975).

- 10.09.1974** (50) Zmarł Melchior Wańkowicz, pisarz, publicysta; autor monografii *Bitwa o Monte Cassino* oraz powieści: *Ziele na kraterze*, *Na tropach Smętka*, (ur. 1892).
- 11.09.1894** (130) Urodziła się Maria Kownacka, pisarka; autorka książek dla dzieci i młodzieży: *Plastusiowy pamiętnik*, *Kajtkowe przygody*, *Rogaś z doliny Roztoki*, (zm. 1982).
- 11.09.1904** (120) Urodził się Józef Bogusz, chirurg, etyk; twórca i redaktor naczelny *ZESZYTÓW OŚWIECIMSKICH*, (zm. 1993).
- 12.09.1914** (110) Urodził się Janusz Żurkowski, podpułkownik pilot Wojska Polskiego II RP, pilot doświadczalny; as i legenda polskiego lotnictwa, (zm. 2004).
- 12.09.1939** (85) Wojska hitlerowskie zaatakowały Lwów; obrona trwała do 22 września.
- 12.09.1989** (35) Sejm udzielił wotum zaufania rządowi Tadeusza Mazowieckiego, pierwszego niekomunistycznego premiera w powojennej historii Polski.
- 13.09.1894** (130) Urodził się Julian Tuwim, polski poeta pochodzenia żydowskiego, pisarz; autor wodewili, skeczy, librett operetkowych i tekstów piosenek; współzałożyciel kabaretu literackiego *Pod Picadorem* i grupy poetyckiej *Skamander*, (zm. 1953).
- 14.09.1914** (110) Urodziła się Maria Cetys, instruktorka Przysposobienia Wojskowego Kobiet, żołnierz AK; w powstaniu warszawskim łączniczka sztabu zgrupowania *Kryśka*; zginęła w powstaniu 20.09.1944.
- 14.09.1914** (110) Urodził się Michał Spisak, kompozytor; w 1955 zwycięzca międzynarodowego konkursu na *Hymn olimpijski*, (zm. 1965).
- 15.09.1254** (770) Urodził się Marco Polo, wenecki kupiec, podróżnik; jeden z pierwszych Europejczyków, który dotarł do Chin, (zm. 1324).
- 15.09.1789** (235) Urodził się James Fenimore Cooper, amerykański powieściopisarz; autor powieści przygodowych i awanturniczych: *Ostatni Mohikanin*, *Tropiciel śladów*, *Pogromca zwierząt*, (zm. 1851).
- 15.09.1894** (130) Urodził się Zygmunt Mocarski, historyk książki, bibliotekarz, bibliofil; założyciel Towarzystwa Bibliofilów Polskich, (zm. 1941).
- 15.09.1944** (80) Zmarł Faustyn Czerwijowski, bibliotekarz, działacz społeczno-polityczny i oświatowy; współtwórca Biblioteki Publicznej m.st. Warszawy i jej dyrektor w latach 1912-37; prezes Związku Bibliotekarzy Polskich w latach 1924-26, (ur. 1873).
- 16.09.1874** (150) Urodził się Edward Cyprian Puchalski, reżyser, scenarzysta filmowy; pionier polskiej kinematografii, (zm. 1942).

- 16.09.1874** (150) Zmarł Maksymilian Gierymski, malarz; współtwórca polskiego realistycznego malarstwa pejzażowego XIX w., przedstawiciel *szkoły monachijskiej*; twórca obrazów: *Patrol powstańczy*, *Wiosna w małym miasteczku*, *Noc*, (ur. 1846).
- 17.09.1939** (85) Armia Czerwona dokonała agresji na Polskę.
- 17.09.1939** (85) Internowanie w Rumunii Prezydenta Ignacego Mościckiego, Naczelnego Wodza marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza, premiera Felicjana Sławoja-Składkowskiego, którzy wraz z rządem przekroczyli granicę.
- 18.09.1939** (85) Zmarł Stanisław Ignacy Witkiewicz pseud. Witkacy, pisarz, malarz, filozof, teoretyk sztuki; jedna z najbardziej oryginalnych postaci literatury polskiej; autor powieści *622 upadki Bunga, czyli Demoniczna kobieta* oraz dramatów: *Szewcy*, *Janulka*, *córka Fizdejki*, (ur. 1885).
- 18.09.1944** (80) Poległ Leonard Pecyna pseud. Lolek, podharc mistrz, żołnierz AK, podporucznik, powstaniec warszawski, ostatni dowódca plutonu *Alek* w 2. kompanii „Rudy” batalionu *Zośka*, (ur. 1922).
- 18.09.1989** (35) Zmarła Aleksandra Śląska, aktorka teatralna i filmowa; odtwórczyni roli tytułowej w serialu *Królowa Bona*, (ur. 1925).
- 19.09.1939** (85) Padł ostatni bastion obrony lądowej polskiego wybrzeża – Kępa Oksywska.
- 20.09.1939** (85) Zginął Tadeusz Dołęga-Mostowicz, najpopularniejszy polski prozaik 20-lecia międzywojennego; autor powieści: *Kariera Nikodema Dyzmy*, *Znachor*, *Profesor Wilczur*, (ur. 1898).
- 20.09.1939** (85) Rozpoczęła się obrona Helu, zakończona 2 października kapitulacją załogi polskiej.
- 21.09.1689** (335) Urodził się Jan Klemens Branicki, jeden z największych magnatów poł. XVIII w.; pełnił m.in. funkcje hetmana wielkiego koronnego, wojewody krakowskiego; kontrkandydat Stanisława Augusta Poniatowskiego do tronu, (zm. 1771).
- 21.09.1949** (75) Została zamordowana w więzieniu mokotowskim Halina Żurowska, porucznik, kurierka i łączniczka AK i WIN, uczestnik powstania warszawskiego, (ur. 1905).
- 21.09.1954** (70) Urodził się Marian Terlecki, reżyser i producent filmowy; autor reportażu dokumentalnych, zdobywca Polskiej Nagrody Filmowej w 2001 w kategorii najlepszy producent za film *Prymas. Trzy lata z tysiąca*, (zm. 2010).
- 22.09.1944** (80) W walkach powstańczych na Czerniakowie poległ Tadeusz Molenda pseud. Sęp, żołnierz plutonu *Torpedy* i batalionu *Miotła* AK, (ur. 1921).

- 23.09.1909** (115) Urodziła się Stefania Kossowska, pisarka, publicystka, dziennikarka; współpracownik *Radia Wolna Europa*; autorka przewodnika po literaturze emigracyjnej *Od Herberta do Herberta*, (zm. 2003).
- 23.09.1939** (85) Zmarł Zygmunt Freud, austriacki lekarz neurolog, psychiatra; twórca psychoanalizy, (ur. 1856).
- 23.09.1939** (85) Do niemieckiego obozu koncentracyjnego w Ravensbrück przybył pierwszy transport polskich więźniarek.
- 24.09.1944** (80) Została rozstrzelana przez hitlerowców Irena Kowalska-Wuttke pseud. Irka, podharcistrz, łączniczka, uczestniczka powstania warszawskiego w 3. kompanii *Giewont* batalionu *Zośka*, (ur. 1920).
- 24.09.2004** (20) Premiera filmu *Mój Nikifor* w reż. Krzysztofa Krauze z udziałem Krystyny Feldman w roli tytułowej.
- 25.09.1919** (105) Urodził się Stanisław Hadyna, kompozytor, dyrygent, muzykolog, pisarz; założyciel i wieloletni kierownik artystyczny Państwowego Zespołu Ludowego Pieśni i Tańca *Śląsk*, (zm. 1999).
- 25.09.1944** (80) Zginął podczas bombardowania Eugeniusz Lokajski, lekkoatleta, olimpijczyk, czołowy oszczepnik świata okresu międzywojennego, fotograf amator; oficer AK i uczestnik powstania warszawskiego; autor cennych zdjęć powstańczych, (ur. 1909).
- 27.09.1939** (85) Powołano konspiracyjną organizację harcerską – *Szare Szeregi*.
- 27.09.1959** (65) Premiera filmu *Lotna* w reż. Andrzeja Wajdy z udziałem Jerzego Pichelskiego w roli rotmistrza Chodakiewicza.
- 28.09.2019** (5) W Warszawie zmarł Jan Kobuszewski, aktor, artysta kabaretowy. Mistrz niewielkich ról charakterystycznych zapamiętany zwłaszcza z filmów Stanisława Barei (np. hydraulik w *Poszukiwany, poszukiwana*, listonosz w *Nie ma róży bez ognia*), wystąpił w niezliczonych programach telewizyjnych, serialach, programach kabaretowych, słuchowiskach radiowych, stworzył także wielkie role dramatyczne w teatrze. Urodził się 19 kwietnia 1934 r.
- 28.09.1829** (195) Urodził się Jan Kanty Działyński, działacz społeczny i polityczny, bibliofil, wydawca, mecenas kultury; prezes towarzystwa literacko-historycznego, (zm. 1880).
- 28.09.1939** (85) Generał Tadeusz Kutrzeba podpisał akt kapitulacji Warszawy.
- 28.09.1939** (85) ZSRR i Niemcy w Moskwie podpisały traktat o *granicy i przyjaźni*, dotyczący podziału Polski.

- 29.09.1669** (355) Odbyla się koronacja Michała Korybuta Wiśniowieckiego na króla Polski i wielkiego księcia litewskiego.
- 29.09.1939** (85) Kapitulacja twierdzy Modlin, jednego z ostatnich punktów polskiego oporu.
- 29.09.1984** (40) Zmarł Jerzy Wasowski, kompozytor, satyryk, aktor, reżyser; współtwórca *Kabaretu Starszych Panów*, twórca muzyki do wielu popularnych piosenek: *W co się bawić*, *W Polskę idziemy*, *Addio pomidory*, (ur. 1913).
- 29.09.1989** (35) W wypadku samochodowym zginęli Andrzej Kurek i Zdzisław Kamiński, popularyzatorzy nauki; gospodarze programu „Sonda” emitowanego w telewizji Polskiej w latach 1977-89.
- 30.09.1924** (100) Urodził się Truman Capote, amerykański pisarz, scenarzysta; autor powieści: *Letnia przeprawa*, *Śniadanie u Tiffany’ego*, (zm. 1984).
- 30.09.1939** (85) W Paryżu utworzono polskie władze emigracyjne; prezydentem RP na uchodźstwie został Władysław Raczkiewicz, premierem i naczelnym wodzem gen. Władysław Sikorski; po kapitulacji Francji siedzibę rządu przeniesiono do Londynu.
- 30.09.2004** (20) Zmarł Zygmunt Kałuziński, krytyk filmowy; wieloletni publicysta *POLITYKI*, popularyzator historii kina, jeden z ostatnich erudytów; autor książek: *Perły do lamusa?*, *Poławiacze perel*, *Perłowa ruletka*, (ur. 1918).

PAŹDZIERNIK

- 01.10.1684** (340) Zmarł Pierre Corneille, francuski poeta, dramaturg, twórca tragedii klasycystycznej *Cyd*, (ur. 1606).
- 01.10.1869** (155) Urodziła się Stefania Sempołowska, nauczycielka, dziennikarka, pisarka; działaczka oświatowa, bojowniczką o prawa dziecka; autorka dzieł: *Dla przyszłości. Czytania dla młodzieży i dla dorosłych*, *Z tajemnic Ciemnogrodu*, *Warszawa wczoraj i dziś*, (zm. 1944).
- 01.10.1944** (80) W ostatnim dniu powstania warszawskiego poległ Stefan Kwaśniewski pseud. Quas, dziennikarz, felietonista, żołnierz AK; walczył w batalionie *Sokół* w stopniu starszego strzelca, (ur. 1898).
- 02.10.1889** (135) Urodził się Gustaw Orlicz-Dreszer, generał Wojska Polskiego; uczestnik I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej; żołnierz Legionów, członek Polskiej Organizacji Wojskowej, (zm. 1936).
- 02.10.1914** (110) Urodził się Jan Nowak-Jeziorański, polityk, pisarz, dziennikarz; legendarny kurier z Warszawy, żołnierz AK; wieloletni dyrektor rozgłośni polskiej *Radia Wolna Europa*, (zm. 2005).

- 02.10.1939** (85) Kapitulacja Helu.
- 02.10.1944** (80) W Ożarowie koło Warszawy podpisano honorowy akt kapitulacji powstania warszawskiego.
- 03.10.1924** (100) Zmarł Władysław Zamoyski, hrabia, podróżnik, działacz społeczny, kulturalny i oświatowy w Wielkopolsce oraz na Podhalu; twórca fundacji pod nazwą Zakłady Kórnickie, (ur. 1853).
- 03.10.1949** (75) Rozpoczął regularne nadawanie Program Drugi Polskiego Radia; początkowo stacja nadawała na falach średnich, od lat 60. XX w. stopniowo przechodzono na UKF. Obecnie dostępny także w cyfrowym systemie DAB+.
- 04.10.1569** (455) Zmarł Mikołaj Rej, zwany *ojcem literatury polskiej*; autor *Krótkiej rozprawy między trzema osobami, Panem, Wójtem a Plebanem*, traktatu dydaktycznego *Żywot człowieka poczciwego*, moralitetów oraz fraszek, (ur. 1505).
- 04.10.1669** (355) Zmarł Rembrandt Harmenszoon van Rijn, holenderski malarz; przedstawiciel malarstwa flamandzkiego XVII wieku, niezwykle autoportrecista, *mistrz cienia i półcienia*, (ur. 1606).
- 04.10.1894** (130) Urodził się Józef Beck, polityk, dyplomata; minister spraw zagranicznych w latach 1932-39; współpracownik Józefa Piłsudskiego, (zm. 1944).
- 05.10.1864** (160) Urodziła się Jadwiga Dawidowa, nauczycielka, działaczka oświatowa; współtwórczyni legendarnego *Uniwersytetu Latającego*, (zm. 1910).
- 05.10.1924** (100) Urodził się Andrzej Wolski pseud. Jur, harcerz, żołnierz *Szarych Szeregów* i AK, więzień polityczny okresu stalinizmu, działacz polonijny w Kanadzie, (zm. 2011).
- 05.10.1924** (100) Ukazał się pierwszy numer czasopisma *MŁODY LOTNIK*, którego kontynuacją jest wydawana od 1930 *SKRZYDLATA POLSKA*.
- 05.10.1939** (85) Hitlerowcy rozstrzelali 39 obrońców Poczty Polskiej w Gdańsku.
- 05.10.1979** (45) Zmarł Zygmunt Hertz, pisarz; współzałożyciel i pracownik Instytutu Literackiego oraz paryskiej *KULTURY*, (ur. 1908).
- 06.10.1939** (85) Klęską Polaków w bitwie pod Kockiem zakończyła się kampania wrześniowa.
- 07.10.1879** (145) W Krakowie powołano do życia Muzeum Narodowe.
- 07.10.1979** (45) Zmarł Jerzy Petersburski, pianista; kompozytor muzyki rozrywkowej do wielu przebojów: *To ostatnia niedziela, Odrobinę szczęścia w miłości*,

Tango milonga, (ur. 1895).

- 07.10.2004** (20) Zmarł Przemysław Bystrzycki, pisarz, żołnierz armii gen. Andersa, cichociemny, oficer 1. Pułku Piechoty Strzelców Podhalańskich AK; autor pierwszej publikacji poświęconej legendarnym żołnierzom AK: *Znak cichociemnych* wydanej w 1983, (ur. 1923).
- 08.10.1974** (50) Zmarł Marian Falski, pedagog i działacz oświatowy, autor najpopularniejszego elementarza *Nauka czytania i pisanie* (I wyd.1910), (ur. 1881).
- 08.10.1989** (35) Zmarł Emmanuel Rostworowski, historyk; profesor PAN, w latach 1964-89 redaktor naczelny *Polskiego Słownika Biograficznego*, (ur. 1923).
- 09.10.1944** (80) Reichsführer-SS Heinrich Himmler, łamiąc warunki kapitulacji powstania, wydał rozkaz całkowitego zburzenia Warszawy.
- 09.10.1974** (50) Zmarł Oskar Schindler, niemiecki przemysłowiec; zasłynął uratowaniem swoich żydowskich pracowników przed zagładą w obozach koncentracyjnych, (ur. 1908).
- 10.10.2019** (5) Akademia Szwedzka ogłosiła, że Nagrodę Nobla w dziedzinie literatury za 2018 rok przyznano Oldze Tokarczuk.
- 10.10.1794** (230) Bitwa pod Maciejowicami, która zakończyła się klęską wojsk powstańczych oraz wzięciem do rosyjskiej niewoli Tadeusza Kościuszki.
- 10.10.1939** (85) W Warszawie ukazał się pierwszy numer jednego z najpopularniejszych pism konspiracyjnych *POLSKA ŻYJE!*.
- 11.10.1779** (245) Zmarł w wyniku ran odniesionych w bitwie pod Savannah Kazimierz Pułaski, bohater walk o wolność Polski i Ameryki, dowódca i marszałek konfederacji barskiej, generał i bohater wojny o niepodległość USA, wolnomularz, nazywany *ojcem amerykańskiej kawalerii*, (ur. 1745).
- 12.10.1909** (115) Urodziła się Halina Rudnicka, pisarka, publicystka, pedagog; autorka utworów dla młodzieży: *Chłopcy ze Starówki*, *Uczniowie Spartakusa*, (zm. 1982).
- 12.10.1919** (105) W Krakowie założono Polski Komitet Olimpijski.
- 12.10.1964** (60) W Düsseldorfie rozpoczął się tzw. pierwszy proces załogi Treblinki; na ławie oskarżonych zasiadło 10 zbrodniarzy, wśród nich ostatni komendant obozu Kurt Franz; wyroki zapadły 24.08.1965.
- 13.10.1734** (290) Urodził się Maciej Kamieński, polski kompozytor pochodzenia słowackiego; twórca pierwszej zachowanej opery polskiej *Nędza uszczęśliwiona*, (zm. 1821).

- 13.10.2023** (1) Zmarła Louise Glück, amerykańska poetka i eseistka. Laureatka Nagrody Pulitzera w dziedzinie poezji (1993), Nagrody Bollingena (2001), amerykańskiej National Book Award w roku (2014), Nagrody Nobla w dziedzinie literatury (2020), (ur. 1943).
- 14.10.1864** (160) Urodził się Stefan Żeromski, prozaik, publicysta, dramaturg; nazwany *sumieniem polskiej literatury*; pierwszy prezes Polskiego PEN-Clubu; autor powieści: *Ludzie bezdomni*, *Popioły*, *Przedwiośnie*, (zm. 1925).
- 15.10.1814** (210) Urodził się Michaił Lermontow, rosyjski pisarz, poeta; autor powieści *Bohater naszych czasów*, dramatu *Maskarada*, (zm. 1841).
- 15.10.1844** (180) Urodził się Friedrich Wilhelm Nietzsche, niemiecki poeta, filozof; poddał krytyce religię i opartą na niej moralność, stwarzając w zamian ideał *nadczłowieka*, kierującego się *wolą mocy*, (zm. 1900).
- 15.10.1979** (45) Warszawskie Centrum Zdrowia Dziecka przyjęło pierwszego pacjenta.
- 16.10.1854** (170) Urodził się Oskar Wilde, irlandzki poeta, prozaik, dramatopisarz; autor komedii obyczajowych: *Kobieta bez znaczenia*, *Bądźmy poważni na serio*, *Mąż idealny*, (zm. 1900).
- 17.10.1829** (195) Urodziła się Lucyna Ćwierczakiewiczowa z domu von Bachman, publicystka; autorka popularnych książek kucharskich, zwłaszcza *365 obiadów za pięć złotych*, (zm. 1901).
- 17.10.1849** (175) Zmarł Fryderyk Chopin, pianista; wyjątkowy kompozytor w dziejach muzyki, nazywany *poetą fortepianu*, (ur. 1810).
- 17.10.1909** (115) Urodził się Juliusz Wiktor Gomulicki, pisarz, historyk literatury; wybitny norwidolog, edytor, bibliofil i tłumacz poezji, (zm. 2006).
- 18.10.1859** (165) Urodził się Henri Bergson, francuski pisarz, filozof; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1927; autor dzieł: *Materia i pamięć*, *Dwa źródła moralności i religii*, (zm. 1941).
- 18.10.1904** (120) Urodził się Czesław Centkiewicz, pisarz, reportażysta, podróżnik, uczestnik wypraw polarnych; autor książek dla młodzieży: *Biała foka*, *Anaruk, chłopiec z Grenlandii*, (zm. 1996).
- 18.10.1954** (70) Amerykańska firma Texas Instruments wprowadziła na rynek pierwsze tranzystorowe odbiorniki radiowe.
- 19.10.1984** (40) Został zamordowany przez funkcjonariuszy SB Jerzy Popiełuszko, kapelan warszawskich środowisk pracowniczych skupionych w *Solidarności*, bezkompromisowy obrońca prawa do życia w wolności, (ur. 1947).
- 20.10.1349** (675) Papież Klemens VI w bulli *Inter sollicitudines* zakazał popularnych

w średniowieczu procesji biczowników tzw. *flagellanci*.

- 20.10.1854** (170) Urodził się Arthur Rimbaud, francuski poeta, prekursor symbolizmu i surrealizmu; jego twórczość wywarła wielki wpływ na poezję XX w., (zm. 1891).
- 21.10.1854** (170) Zmarła Maria Wirtemberska właśc. Maria Anna z Czartoryskich księżna von Württemberg-Montbéliard, pisarka; autorka najwybitniejszej polskiej powieści sentymentalnej *Malwina, czyli domysłność serca*, (ur. 1768).
- 21.10.2023** (1) Zmarł Wojciech Korda właśc. Wojciech Kędziora, polski wokalista rockowy, gitarzysta i kompozytor. Znany z występów w zespole „Niebiesko-Czarni”, współtwórca muzyki do pierwszej polskiej rock-opery *Naga*, (ur. 1944).
- 22.10.1919** (105) Urodziła się Doris Lessing, brytyjska pisarka; autorka książek psychologicznych i obyczajowych z życia kobiet; uznawana za żywy symbol marksizmu, feminizmu, antykolonializmu i sprzeciwu wobec apartheidu; laureatka Literackiej Nagrody Nobla w 2007, (zm. 2013).
- 22.10.1999** (25) Premiera filmu *Pan Tadeusz* w reż. Andrzeja Wajdy z udziałem Michała Żebrowskiego, Andrzeja Seweryna, Daniela Olbrychskiego.
- 23.10.1944** (80) Utworzono w Lublinie Uniwersytet im. Marii Curie-Skłodowskiej.
- 23.10.1949** (75) Zmarł Stanisław Barabasz, architekt, malarz, pedagog; pionier polskiego narciarstwa – rozpoczął uprawianie sportu jeszcze w XIX w. w Zakopanem, dając początek modzie na jazdę na nartach, (ur. 1857).
- 23.10.1954** (70) Zmarł Józef Grycz, bibliotekarz; dyrektor Naczelnej Dyrekcji Bibliotek w Ministerstwie Oświaty; autor publikacji z zakresu bibliotekoznawstwa, (ur. 1890).
- 24.10.1899** (125) Urodził się Anatol Stern, poeta, prozaik, krytyk literacki i filmowy, tłumacz; współautor manifestu polskiego futuryzmu *Nuż w bżuhu*; w latach 1942-48 w Armii Polskiej na Bliskim Wschodzie, (zm. 1968).
- 24.10.1934** (90) Prezydent Ignacy Mościcki wydał rozporządzenie o utworzeniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS).
- 24.10.1989** (35) Zginął w Himalajach Jerzy Kukuczka, alpinista i himalaista; jako drugi człowiek na świecie zdobył wszystkie, czyli 14 szczytów o wys. ponad 8 tys. m n.p.m., (ur. 1948).
- 25.10.1919** (105) Urodziła się Barbara Skarga, pierwsza dama polskiej filozofii; łączniczka AK; więźniarka łagrów; autorka tomu wspomnień *Po wyzwoleniu 1944-1956*, (zm. 2009).

- 25.10.2023** (1) Zmarła Wanda Półtawska, polska lekarka, doktor nauk medycznych oraz specjalistka w dziedzinie psychiatrii, profesor nadzwyczajny Papieskiej Akademii Teologicznej, harcerka, dama Orderu Orła Białego (2016), (ur. 1921).
- 26.10.1929** (95) Urodziła się Wanda Chotomska, autorka książek dla dzieci i młodzieży; stworzyła jedną z pierwszych dobranoczek telewizyjnych *Jacek i Agatka*, (zm. 2017).
- 27.10.1914** (110) Urodził się Jan Kott, krytyk i teoretyk teatru; poeta, tłumacz, eseista; autor interpretacji dramatów Szekspira: *Szkice o Szekspirze*, (zm. 2001).
- 27.10.1924** (100) W warszawskiej katedrze św. Jana zostały uroczystie złożone prochy Henryka Sienkiewicza, sprowadzone ze Szwajcarii.
- 27.10.1939** (85) Niemieckie władze okupacyjne aresztowały prezydenta Warszawy Stefana Starzyńskiego.
- 28.10.1999** (25) Himalaista Leszek Cichy jako pierwszy Polak zdobył Koronę Ziemi – najwyższe szczyty wszystkich kontynentów.
- 29.10.1864** (160) Powstał Międzynarodowy Komitet Czerwonego Krzyża.
- 29.10.1909** (115) We Lwowie zarejestrowano Tatrzańskie Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe (TOPR), naczelnikiem został Mariusz Zaruski, siedziba towarzystwa mieściła się w Dworcu Tatrzańskim w Zakopanem.
- 29.10.1919** (105) Urodził się Konrad Nałęczki, reżyser filmowy; współtwórca serialu *Czterej pancerni i pies*; żołnierz września 1939, (zm. 1991).
- 29.10.1924** (100) Urodził się Zbigniew Herbert, poeta, eseista, dramaturg; autor słuchowisk, Kawaler Orderu *Orła Białego*, zadebiutował tomem wierszy *Struna światła* w 1956, znany z cyklu utworów o Panu Cogito, (zm. 1998).
- 30.10.1904** (120) We Lwowie odsłonięto kolumnę Adama Mickiewicza, pomnik wieszczą wzniesiony według projektu Antoniego Popiela.
- 31.10.1424** (600) Urodził się Władysław III Warneńczyk, król Polski i Węgier; zginął 10.11.1444.
- 31.10.1884** (140) Urodził się Stanisław Cywiński, inżynier, konstruktor lotniczy; w 1910 zbudował z Czesławem Zbierańskim pierwszy latający samolot w Królestwie Polskim, (zm. 1939).

LISTOPAD

- 01.11.1939** (85) W Warszawie założono organizację konspiracyjną Polska Niepodległa.

- 02.11.1754 (270)** Urodził się Ignacy Zaborowski, matematyk, geodeta, pijar; członek Towarzystwa do Ksiąg Elementarnych; autor podręcznika *Geometria praktyczna* i pierwszych polskich tablic logarytmicznych, (zm. 1803).
- 02.11.1879 (145)** Urodził się Walery Sławek, polityk; trzykrotny premier, marszałek Sejmu RP, pułkownik WP; jeden z najbliższych współpracowników Józefa Piłsudskiego, (zm. 1939).
- 02.11.1944 (80)** Na skutek ran odniesionych w powstaniu warszawskim zmarł Karol Irzykowski, krytyk literacki, teatralny i filmowy, pisarz; autor pierwszej polskiej teorii filmu *Dziesiąta muza*, (ur. 1873).
- 04.11.1794 (230)** „Rzeź Pragi” dokonana przez wojska rosyjskie.
- 04.11.1889 (135)** Zmarł Tytus Chałubiński, lekarz, profesor patologii, miłośnik przyrody; współtwórca Towarzystwa Tatrzańskiego; prekursor klimatycznego leczenia gruźlicy w Polsce, (ur. 1820).
- 05.11.1619 (405)** Urodził się Philips Koninck, holenderski malarz; uczeń Rembrandta ceniony za pejzaże; jego manierą kompozycyjną był dominujący obraz nieba, (zm. 1688).
- 06.11.1879 (145)** Urodził się Stanisław Szober, językoznawca, leksykograf; prezes Towarzystwa Krzewienia Poprawności i Kultury Języka; autor *Słownika poprawnej polszczyzny*, (zm. 1938).
- 07.11.1504 (520)** Zakończyła się czwarta i ostatnia wyprawa Krzysztofa Kolumba (trwająca od 1502), w czasie której odkryto i opłynięto wschodnie wybrzeża Ameryki Środkowej.
- 07.11.1849 (175)** Urodził się Józef Chełmoński, malarz, mistrz wiejskich krajobrazów; twórca obrazów: *Czwórka*, *Babie lato*, *Bociany*, (zm. 1914).
- 07.11.1899 (125)** Urodził się Stanisław Swianiewicz, ekonomista, prawnik, pisarz, sowietolog; wywieziony do Katynia, gdzie wycofano go z transportu, pozostał jedynym żyjącym polskim świadkiem zbrodni katyńskiej, (zm. 1997).
- 07.11.1999 (25)** Na antenie TVP 2 wyemitowano pierwszy odcinek serialu *Na dobre i na złe*.
- 08.11.1674 (350)** Zmarł John Milton, angielski poeta, pisarz; autor *Raju utraconego* największego poematu epickiego nowożytnej Anglii, (ur. 1608).
- 08.11.1909 (115)** Urodził się Józef Charyton, malarz, działacz społeczny; świadek Holocaustu Żydów w getcie w Wysokim Litewskim, po wojnie stworzył cykl obrazów i rysunków dokumentujących sceny zagłady, (zm. 1975).
- 09.11.1839 (185)** Urodził się Tadeusz Korzon, historyk, powstaniec styczniowy; członek

honorowy Towarzystwa Muzeum Narodowego Polskiego w Rapperswilu, (zm. 1918).

- 09.11.1989** (35) Rozpoczęło się burzenie muru berlińskiego; jego obalenie (zakończone 3.10.1990) stało się symbolicznym aktem końca podziałów w Europie i zjednoczenia Niemiec.
- 10.11.1759** (265) Urodził się Fryderyk Schiller, niemiecki poeta, filozof, historyk, dramaturg; autor *Ody do radości*, (zm. 1805).
- 10.11.1884** (140) Urodziła się Zofia Nałkowska, pisarka, publicystka; autorka powieści *Granica*, opowiadań *Medaliony*, (zm. 1954).
- 10.11.1909** (115) Urodził się Paweł Jasienica właśc. Leon Lech Beynar, pisarz historyczny, publicysta *TYGODNIKA POWSZECHNEGO*; autor cyklu historycznych esejów: *Polska Piastów*, *Polska Jagiellonów*, *Rzeczpospolita Obojga Narodów*, (zm. 1970).
- 10.11.1969** (55) Zmarł Tadeusz Peiper, poeta, krytyk literacki, eseista; autor programu poetyckiego *Awangardy Krakowskiej*, (ur. 1891).
- 11.11.1919** (105) Urodziła się Halina Elczewska, działaczka społeczna; więźniarka getta łódzkiego, projektodawczyni Parku Ocalałych w Łodzi, (zm. 2013).
- 11.11.1924** (100) Urodził się Andrzej Łapicki, aktor, pedagog; wieloletni lektor Polskiej Kroniki Filmowej; zagrał ponad 200 ról teatralnych, filmowych i telewizyjnych, m.in. w filmach Andrzeja Wajdy i Tadeusza Konwickiego; reżyserował ponad 100 przedstawień teatralnych i telewizyjnych, (zm. 2012).
- 11.11.1929** (95) Zmarł Mieczysław Sołtys, kompozytor, dyrygent, pedagog muzyczny; twórca opery *Rzeczpospolita babińska*, (ur. 1863).
- 12.11.2004** (20) Zmarł Stanisław Skalski, lotnik, generał, as myśliwski; absolwent Szkoły Podchorążych Lotnictwa w Dęblinie; dowodził Dywizjonem 317. oraz eskadrą zwaną *Cyrkiem Skalskiego*, (ur. 1915).
- 13.11.1889** (135) Urodziła się Jadwiga Falkowska, nauczycielka, współtwórczyni polskiego harcerstwa dziewcząt; żołnierz AK, zginęła w powstaniu warszawskim 7.08.1944.
- 14.11.1799** (225) Urodził się Franciszek Ferdynand Werner, farmaceuta, żołnierz insurekcji kościuszkowskiej i powstania listopadowego; Kawaler Orderu *Virtuti Militari*; sformułował ogłoszoną w 1839 ustawę regulującą działalność aptek, (zm. 1870).
- 16.11.1814** (210) Urodził się Edmund Wasilewski, nauczyciel uznawany za najwybitniejszego krakowskiego poetę przed Stanisławem Wyspiańskim; autor poematu *Krakowiaki*, (zm. 1846).

- 16.11.1944** (80) Zmarła Maria Rodziewiczówna, pisarka; autorka poczytnych powieści i nowel: *Straszny dziadunio*, *Dewajtis*, *Między ustami a brzegiem pucharu*, *Lato leśnych ludzi*, (ur. 1863).
- 17.11.1494** (530) Zmarł Giovanni Pico della Mirandola, włoski humanista, dominikanin; autor manifestu myśli odrodzenia *Mowa o godności człowieka*, (ur. 1463).
- 18.11.1914** (110) W bitwie pod Krzywopłotami poległ Stanisław Paderewski, inżynier górniczy, porucznik Legionów Polskich, przyrodni brat Ignacego Paderewskiego, (ur. 1875).
- 20.11.1989** (35) Zgromadzenie Ogólne ONZ przyjęło Deklarację Praw Dziecka – zbiór zasad dotyczących zapewnienia dzieciom właściwych warunków życia i rozwoju.
- 21.11.1694** (330) Urodził się Wolter właśc. François Marie Arouet, francuski pisarz, filozof, historyk; czołowa postać francuskiego oświecenia w Europie, współtwórca *Wielkiej Encyklopedii Francuskiej*, (zm. 1778).
- 22.11.1869** (155) Urodził się André Gide, francuski prozaik; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1947; autor powieści: *Lochy Watykanu*, *Falszerze*, (zm. 1951).
- 23.11.1914** (110) Urodził się Jerzy Staniszkis, architekt, grafik; uczestnik kampanii wrześniowej, więzień obozów jenieckich, współorganizator i uczestnik *Olimpiady za drutami*; zaprojektował „Pomnik Armii Krajowej” oraz „Podziemnego Państwa Polskiego” w Warszawie, (zm. 2009).
- 24.11.1909** (115) Urodził się Jerzy Toeplitz, historyk kina, krytyk filmowy, pedagog; współtwórca i długoletni rektor Łódzkiej Szkoły Filmowej, (zm. 1995).
- 25.11.1904** (120) Urodziła się Helena Grossówna, aktorka, tancerka; odtwórczyni ról w filmach: *Dodek na froncie*, *Niekochana*, *Królowa przedmieścia*; podczas okupacji oficer AK, w czasie powstania warszawskiego dowodziła oddziałem kobiecym w ramach batalionu „Sokół”, (zm. 1994).
- 26.11.1869** (155) Urodził się Stanisław Estreicher, historyk prawa, bibliograf; profesor i rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego; współzałożyciel Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, (zm. 1939).
- 26.11.1919** (105) Urodził się Ryszard Kaczorowski, polityk, działacz harcerski; ostatni prezydent RP na uchodźstwie, zginął 10.04.2010 w katastrofie polskiego samolotu Tu-154M w Smoleńsku, udając się na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.
- 26.11.1909** (115) Urodził się Eugène Ionesco, awangardowy francuski dramaturg pochodzenia rumuńskiego; współtwórca teatru absurdu; autor dramatów: *Łysa śpiewaczka*, *Szaleństwo we dwoje*, *Kubuś, czyli uległość*, (zm. 1994).

- 27.11.1944** (80) Zginął w Wilnie od bratobójczej kuli Teodor Bujnicki, poeta, satyryk, krytyk literacki związany z czasopismem *ŻAGARY*, (ur. 1907).
- 27.11.2023** (1) Zmarł Paweł Huelle, polski pisarz i poeta. Dyrektor TVP3 Gdańsk (1994–1999), od 2011 kierownik literacki Teatru Miejskiego w Gdyni, od 2016 r. dramaturg. Autor m.in. powieści „Castorp”, „Ostatnia Wieczerza”, „Śpiewając ogrody”, (ur. 1957).
- 28.11.1889** (135) Urodził się Antoni Bogusławski, pisarz, tłumacz, podpułkownik kawalerii WP; od 1927 jeden z pierwszych sprawozdawców sportowych Polskiego Radia, (zm. 1956).
- 28.11.1894** (130) Urodził się Arkady Fiedler, pisarz, podróżnik; Kawaler *Orderu Uśmiechu*; autor powieści: *Dywizjon 303*, *Zwierzęta mego życia*, *Orinoko*, (zm. 1985).
- 29.11.1924** (100) Zmarł Giacomo Puccini, włoski kompozytor; twórca oper: *Cyganeria*, *Madame Butterfly*, *Tosca* oraz niedokończonych *Turandot*, (ur. 1858).
- 29.11.2023** (1) Zmarł Henry Kissinger (ur. jako Heinz Alfred Kissinger), amerykański polityk i dyplomata, z pochodzenia niemiecki Żyd, profesor nauk politycznych na Uniwersytecie Harvarda, doradca ds. bezpieczeństwa narodowego i sekretarz stanu. Laureat Pokojowej Nagrody Nobla (1973) za wkład podczas negocjacji w czasie wojny wietnamskiej, (ur. 1923).
- 30.11.1869** (155) Urodził się Stanisław Wyrzykowski, poeta, pisarz, tłumacz okresu Młodej Polski; autor trylogii powieściowej *Moskiewskie gody*, (zm. 1949).
- 30.11.1874** (150) Urodziła się Lucy Maud Montgomery, kanadyjska pisarka; autorka powieści dla młodzieży, znana z cyklu powieściowego o Ani z Zielonego Wzgórza, (zm. 1942).
- 30.11.1904** (120) Urodził się Andrzej Kuśniewicz, prozaik, eseista, poeta, redaktor *MIESIĘCZNIKA LITERACKIEGO*; autor powieści: *Król Obojga Sycylii*, *Lekcja martwego języka*, (zm. 1993).
- 30.11.1954** (70) Na antenie radiowego programu pierwszego po raz pierwszy pojawiła się *Kronika sportowa*.

GRUDZIEŃ

- 01.12.1734** (290) Urodził się książę Adam Kazimierz Czartoryski, generał ziem polskich, pisarz, krytyk literacki, mecenas sztuki; współorganizator i pierwszy komendant Szkoły Rycerskiej; uczestnik prac w Komisji Edukacji Narodowej, współtwórca Konstytucji 3 Maja, (zm. 1823).
- 01.12.1939** (85) W Warszawie okupacyjne władze niemieckie wydały rozporządzenie nakazujące wszystkim Żydom noszenie opasek z gwiazdą Dawida.

- 01.12.1944 (80)** Ukazało się pierwsze wydanie *Polskiej Kroniki Filmowej*.
- 02.12.1594 (430)** Zmarł Gerhard Mercator właśc. Gerhard Kremer, niderlandzki matematyk, geograf i kartograf; twórca nowoczesnej kartografii, (ur. 1512).
- 02.12.1789 (235)** W Warszawie podczas Sejmu Czteroletniego, miała miejsce tzw. *czarna procesja* – manifestacja w obronie praw mieszczan i przywilejów miast.
- 02.12.1984 (40)** Zmarł Marian Eile, dziennikarz, satyryk; współzałożyciel i wieloletni redaktor naczelny tygodnika *PRZEKRÓJ*, (ur. 1910).
- 03.12.1894 (130)** Zmarł Robert Louis Stevenson, szkocki powieściopisarz, poeta, reportażysta podróżnik; reprezentant neoromantyzmu w literaturze brytyjskiej; autor powieści: *Wyspa skarbów*, *Porwany za młodu*, (ur. 1850).
- 03.12.1919 (105)** Zmarł Auguste Renoir, francuski malarz, rzeźbiarz; współtwórca i czołowy przedstawiciel impresjonizmu; twórca obrazów: *Śniadanie wioślarzy*, *Wielkie kąpiące się*, *Parasolki*, (ur. 1841).
- 04.12.1814 (210)** Urodził się Alojzy Żółkowski, aktor, śpiewak operowy; znakomity odtwórca roli Szambelana w sztuce Aleksandra Fredry *Pan Jowialski*, (zm. 1889).
- 05.12.1484 (540)** Papież Innocenty VIII wydał bullę *Summis desiderantes*, w której nawoływał do polowania na czarownice i przeprowadzania ich procesów.
- 05.12.1914 (110)** Urodził się Stanisław Dygat, pisarz; autor powieści: *Jezioro Bodeńskie*, *Podróż*, *Disneyland*, (zm. 1978).
- 05.12.1929 (95)** Urodził się Stanisław Bareja, reżyser, scenarzysta, aktor; twórca kultowych komedii: *Miś*, *Poszukiwany, poszukiwana*, *Co mi zrobisz jak mnie złapiesz*, (zm. 1987).
- 06.12.1829 (195)** Zmarł Jan Paweł Woronicz, biskup rzymskokatolicki, prymas Królestwa Polskiego, poeta; autor *Hymnu do Boga*, (ur. 1757).
- 07.12.1899 (125)** Zmarł Antoni Kątski, pianista, kompozytor; autor ponad 400 utworów na fortepian oraz opery *Marcello*, (ur. 1817).
- 08.12.1699 (325)** Urodziła się Maria Józefa Habsburżanka, ostatnia królowa Polski, żona króla polskiego i elektora saskiego Augusta III Sasa, (zm. 1757).
- 08.12.1844 (180)** Urodził się Émile Reynaud, francuski nauczyciel, wynalazca; pionier techniki filmowej, prekursor filmu rysunkowego, twórca *Teatru Optycznego*, (zm. 1918).
- 10.12.1924 (100)** Władysław Stanisław Reymont (1867-1925) otrzymał Literacką

Nagrodę Nobla za powieść *Chłopi*.

- 10.12.1989** (35) Premiera cyklu filmowego *Dekalog* w reż. Krzysztofa Kieślowskiego z udziałem Artura Barcisia, Olafa Lubaszenki, Krystyny Jandy.
- 11.12.1994** (30) Zmarł w wieku 102 lat Stanisław Maczek, najstarszy generał Rzeczypospolitej, legendarny dowódca 1. polskiej Dywizji Pancerniej walczącej na froncie zachodnim podczas II wojny światowej, (ur. 1892).
- 12.12.1974** (50) Premiera filmu *Ojciec chrzestny II* w reż. Francisa Forda Coppoli z udziałem Ala Pacino, Diane Keaton, Roberta De Niro.
- 12.12.1999** (25) Zmarł Joseph Heller, amerykański pisarz; autor powieści: *Paragraf 22*, *Gold jak złoto*, *Bóg wie*, (ur. 1923).
- 13.12.1934** (90) Urodził się Czesław Dąbka, jezuita, wieloletni redaktor naczelny polskiego wydania *L'OSSERVATORE ROMANO*, współzałożyciel *Towarzystwa Przyjaciół Trędowatych*, (zm. 2009).
- 13.12.1989** (35) Premiera filmu Ryszarda Bugajskiego *Przesłuchanie*, z udziałem Krystyny Jandy, Adama Ferencgo; uważanego przez władze za najbardziej antykomunistyczny film w historii PRL.
- 13.12.2023** (1) Zmarła Zofia Merle-Mayzel, polska aktorka teatralna i filmowa. Zagrała m.in. w komediach: „Co mi zrobisz, jak mnie złapiesz?”, „Miś”, „Alternatywy 4”, „Zmiennicy” oraz w serialu „Złotopolscy”. Popularność zyskała głównie dzięki filmowym rolom drugoplanowym, (ur. 1938).
- 14.12.1789** (235) Urodziła się Maria Szymanowska, kompozytorka, pianistka; tworzyła nokturny, walce, polonezy, mazurki; wielbicielem jej talentu był Adam Mickiewicz, (zm. 1831).
- 15.12.1859** (165) Urodził się Ludwik Łazarz Zamenhof właśc. Eliezer Lewi Samenhof, polsko-żydowski lekarz okulista, poliglota; twórca międzynarodowego języka esperanto, (zm. 1917).
- 15.12.1939** (85) Premiera filmu *Przeminęło z wiatrem*, melodramatu kostiumowego z udziałem Vivien Leigh i Clarka Gable'a; film zdobył osiem Oscarów spośród trzynastu nominacji.
- 16.12.1859** (165) Zmarł Wilhelm Karl Grimm, niemiecki filolog, zbieracz baśni i podań ludowych; wspólnie z bratem Jacobem zebrali i opracowali utwory znane jako *Baśnie braci Grimm*, (ur. 1786).
- 17.12.1934** (90) Urodziła się Ewa Nowacka, pisarka, autorka popularnych książek dla młodzieży: *Małgosia contra Małgosia*, *Maria z tamtych lat*, *Bożęta i my*, (zm. 2011).

- 18.12.1964** (60) Premiera filmu *Panienka z okienka* w reż. Marii Kaniewskiej z udziałem Poli Raksy, Jadwigi Chojnackiej, Krzysztofa Chamca.
- 18.12.1994** (30) Zmarła Jadwiga Korczakowska, poetka, prozaik, autorka słuchowisk radiowych i książeczek dla dzieci i młodzieży: *Dzieci podwórka*, *Jędrusiowe bajki*, *Dwie Marysie*, (ur. 1906).
- 19.12.1914** (110) Utworzono I Brygadę Legionów Polskich pod dowództwem Józefa Piłsudskiego.
- 19.12.1954** (70) Zmarł Ludwik Solski właśc. Ludwik Napoleon Sosnowski, aktor, legenda polskiego teatru; do historii przeszła jego kreacja Starego Wiarusa w *Warszawiance* Stanisława Wyspiańskiego, (ur. 1855).
- 20.12.1834** (190) Zmarł Maurycy Mochnacki, działacz polityczny, pianista; uczestnik i kronikarz powstania listopadowego; członek Związku Wolnych Polaków oraz Towarzystwa Patriotycznego; autor dzieła *Powstanie narodu polskiego w roku 1830 i 1831*, (ur. 1803).
- 20.12.1919** (105) W Warszawie, podczas zjazdu delegatów z 31 klubów piłkarskich, utworzono Polski Związek Piłki Nożnej – PZPN.
- 21.12.1639** (385) Urodził się Jean-Baptiste Racine, francuski dramaturg, główny przedstawiciel późnobarokowego klasycyzmu; autor prześiąkniętych pesymizmem sztuk, uważanych za mistrzowskie w przedstawianiu kobiecej psychiki, (zm. 1699).
- 21.12.1874** (150) Urodził się Tadeusz Boy-Żeleński, lekarz, krytyk literacki i teatralny, publicysta, poeta; autor tekstów dla kabaretu *Zielony Balonik*; zginął rozstrzelany przez hitlerowców 3.07.1941.
- 22.12.1864** (160) Urodził się Bohdan Dyakowski, przyrodnik, pedagog; współzałożyciel Ligi Ochrony Przyrody, (zm. 1940).
- 22.12.1934** (90) Premiera jednego z najlepszych polskich filmów międzywojennych – *Młodego lasu* w reż. Józefa Lejtesa z udziałem Kazimierza Junoszy-Stępowskiego, Bogusława Samborskiego, Marii Bogdy.
- 22.12.1989** (35) Zmarł Samuel Beckett, irlandzki dramaturg, prozaik, eseista; twórca teatru absurdu; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1969; autor dramatu *Czekając na Godota*, (ur. 1906).
- 23.12.1884** (140) W warszawskim dzienniku *SŁOWO* ukazał się pierwszy odcinek powieści Henryka Sienkiewicza *Potop*.
- 23.12.1959** (65) Premiera filmu „Cafe *Pod Minogą*” w reż. Bronisława Broka z udziałem Adolfa Dymy, Wacława Jankowskiego, Włodzimierza Skoczylasa.

- 24.12.1524 (500)** Zmarł Vasco da Gama, portugalski żeglarz, odkrywca w 1498 drogi morskiej do Indii, (ur. ok. 1460).
- 24.12.1529 (495)** Przyłączono do Polski Mazowsze.
- 24.12.1799 (225)** Urodziła się Maryla Wereszczakówna, szlachcianka, ukochana Adama Mickiewicza, upamiętniona w *Balladach i romansach* i w IV części *Dziadów*, (zm. 1863).
- 24.12.1999 (25)** Zmarł Tomasz Beksiński, dziennikarz muzyczny, prezenter radiowy, tłumacz; autor audycji *Na rockową nutę*, (ur. 1958).
- 25.12.1914 (110)** W warszawskim kinie *Urania* odbyła się premiera filmu *Niewolnica zmysłów* z Polą Negri w roli tytułowej.
- 26.12.1599 (425)** Zmarł Wojciech Oczko, nadworny lekarz Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy, propagator kultury fizycznej; autor publikacji *Cieplice*, (ur. 1537).
- 26.12.1914 (110)** Urodził się Jan Edward Kucharski, pisarz; uczestnik kampanii wrześniowej i powstania warszawskiego; autor utworów dla dzieci i młodzieży: *Moja babcia czarownica*, *Piotruś szuka przyjaciela*, (zm. 1979).
- 26.12.1929 (95)** Pod polską banderą wypłynął w pierwszy rejs żaglowiec *Pomorze*, przemianowany później na *Dar Pomorza*.
- 27.12.1459 (565)** Urodził się Jan I Olbracht z dynastii Jagiellonów, król Polski; na jego polecenie w 1498 wzniesiono krakowski Barbakan, (zm. 1501).
- 27.12.1614 (410)** Zmarł Bartosz Paprocki, heraldyk, nazywany *ojcem heraldyki polskiej i czeskiej*; autor słynnej pracy *Herby rycerstwa polskiego*, (ur. ok.1543).
- 28.12.1894 (130)** Zmarł Henryk Rodakowski, malarz, wybitny portrecista XIX w.; twórca obrazów z dziejów Polski: *Posłowie u Sobieskiego*, *Wojna kokosza*, (ur. 1823).
- 28.12.1904 (120)** We Lwowie odbyła się premiera widowiska jasełkowego *Betlejem polskie* Lucjana Rydla – wyjątkowe wydarzenie artystyczne i patriotyczne.
- 28.12.1944 (80)** Ostatni zrzut cichociemnych do okupowanej Polski.
- 29.12.1809 (215)** Zmarł Stanisław Małachowski, marszałek Sejmu Czteroletniego; jeden z przywódców stronnictwa patriotycznego, brał udział w pracach nad przygotowaniem i uchwaleniem Konstytucji 3 Maja, (ur. 1736).
- 29.12.1904 (120)** Urodził się Witold Zechenter, poeta, satyryk, tłumacz, publicysta; twórca radiowych felietonów i słuchowisk; autor książek dla dzieci i młodzieży: *Bajdy krasnoludkowe*, *W babskim domku*, *Opowieści ptaszące*, (zm. 1978).

- 29.12.1989** (35) Na mocy przeprowadzonej przez Sejm zmiany konstytucji powrócono do dawnej nazwy państwa – Rzeczpospolita Polska.
- 29.12.1999** (25) Zmarł Jerzy Waldorff, pisarz, publicysta, popularyzator muzyki, społecznik; twórca i przewodniczący Społecznego Komitetu Opieki nad Starymi Powązkami, (ur. 1910).
- 30.12.1944** (80) Zmarł Romain Rolland, francuski pisarz, muzykolog; laureat Literackiej Nagrody Nobla w 1915; autor powieści *Jan Krzysztof*, (ur. 1866).
- 30.12.1944** (80) Zmarł Juliusz Gardan właśc. Juliusz Gradstein, reżyser, scenarzysta filmowy; twórca popularnych przedwojennych filmów: *Czy Lucyna to dziewczyna?*, *Wrzos*, *Trędowata*, *Pani minister tańczy*, we wrześniu 1939 dokumentował na taśmie filmowej obronę Warszawy, (ur. 1901).
- 31.12.1514** (510) Urodził się Andreas Vesalius, flamandzki anatom; twórca nowożytnej anatomii; jego odkrycia i nauka nie znalazły uznania w oczach Kościoła; punktem spornym stała się m.in. liczba żeber u mężczyzny – wg nauki kościelnej powinna być z jednej strony mniejsza o jedno, jako że Ewa została stworzona z żebra Adama, (zm. 1564).

KALENDARZ LOKALNY I REGIONALNY

Kalendarz posiada układ chronologiczny. Liczba umieszczona w nawiasie oznacza rocznicę odnoszącą się do daty wydarzenia.

- 20.04.1194 (830)** Zmarł Odon, książę poznański i kaliski, syn Mieszka Starego.
- 1229 (795)** Władysław Odonic wyparł Władysława Laskonogiego z Kalisza oraz z całej Wielkopolski.
- 05.06.1239 (785)** Zmarł Władysław Odonic, książę kaliski (1208-34) i wielkopolski, syn Odon.
- ok. 1244 (780)** Urodziła się Jolanta, córka Beli IV, żona Bolesława Pobożnego księcia kalisko-gnieźnieńskiego. Wspólnie z mężem założyła kilka klasztorów oo. Franciszkanów, m.in. w Kaliszu (ok. 1257). Zmarła w opinii świętości. W 1827 ogłoszona przez Leona XII błogosławioną. Jej relikwie znajdują się w kaliskim kościele oo. Franciszkanów.
- 1249 (775)** Dzielnica kaliska została włączona do dzielnicy poznańskiej.
- 08.08.1259 (765)** Kazimierz, książę kujawski, łęczycki i sieradzki, napadł na ziemię kaliską grabiąc miasto.
- 09.02.1264 (760)** Bolesław Pobożny przyznał Kaliszowi prawo pobierania czwartej części soli od każdego wozu przywożącego ją do miasta.
- 16.08.1264 (760)** Bolesław Pobożny wydał zbiór przywilejów dla Żydów zw. *Statutem Kaliskim*, który regulował podstawowe problemy gospodarcze, organizacyjne oraz religijne ludności żydowskiej.
- 13.04.1279 (745)** Zmarł Bolesław Pobożny.
- 1289 (735)** Przemysław II zezwolił na wybudowanie w rynku kramów i jatek z zastrzeżeniem, iż szósta część pobieranego z nich czynszu należeć będzie do wójta.
- 06.09.1299 (725)** Władysław Łokietek upoważnił obywateli Kalisza, Gniezna i Pyzdr do ścigania i karania przestępców.
- 1299 (725)** Dokonano lokacji Zawodzia na prawie niemieckim.
- 1299 (725)** Władysław Łokietek spędził w Kaliszu święta Bożego Narodzenia.
- 1314 (710)** Władysław Łokietek wcielił dzielnicę kalisko-gnieźnieńską do korony, jako województwo obejmujące do 1768 sześć powiatów tj. kaliski, koniński, pyzdrowski, gnieźnieński, kcyński oraz nakielski.

- 17.06.1349** (675) Kazimierz Wielki zapewnił opiekę mieszczanom przyznając im prawo karania złoczyńców.
- 21.08.1374** (650) Przy dokumencie wydanym pod tą datą zachowała się najstarsza pieczęć większa Kalisza, odcisnięta w wosku niebarwionym i przywieszona na pasku pergaminu.
- 1389** (635) Założono Kolonię Akademicką tj. szkołę pozostającą pod opieką Akademii Krakowskiej. Od tej chwili nauczyciele kaliscy musieli legitymować się wykształceniem uniwersyteckim.
- 21.05.1394** (630) W mieście przebywał Władysław Jagiełło.
- 29.04.1404** (620) Władysław Jagiełło nadał Kaliszowi prawo trzydniowego składu towarów, które zmuszało przejeżdżających kupców do zatrzymywania się w mieście i sprzedawania w wyznaczonym miejscu i czasie wiezionych towarów.
- 1404** (620) Arcybiskup Mikołaj Trąba przełał prawa parafii św. Wojciecha na kolegiatę Najświętszej Maryi Panny. Parafię na Zawodziu przyłączono do parafii Dobrzec.
- 1424** (600) Rafał z Gołuchowa, podkomorzy kaliski, starosta generalny Wielkopolski, ufundował dla kolegiaty obraz *Matki Boskiej od Ognia* (*Madonna Ab Igne*). To najstarsze zachowane w Wielkopolsce dzieło gotyckiego malarstwa tablicowego.
- 1429** (595) Katarzyna, wdowa po słodowniku Mikołaju, ufundowała ołtarz dla kościoła św. Mikołaja.
- 15.07.1444** (580) Władysław Warneńczyk postanowił, aby władze Kalisza nie zezwalały żadnemu szlachcicowi na nabywanie domów w mieście, dopóki ten nie zobowiąże się ponosić świadczeń na rzecz miasta i państwa.
- 16.07.1444** (580) Władysław Warneńczyk potwierdził, że Kalisz lokowany jest na prawie magdeburskim i zakazał sędziom prawa polskiego sądenia spraw przeciwko miastu i jego mieszkańcom pod rygorem nieważności.
- 1539** (485) W Koninie urodził się Jan Zemełka (Zemelius, Zemeli), lekarz. Po 1577 osiadł w Kaliszu, gdzie prócz praktyki lekarskiej sprawował funkcję rajcy miejskiego (1583), wójta (1584, 1585, 1591, 1593) oraz burmistrza (1580, 1586, 1588-89, 1594). Zmarł w Koninie 22 grudnia 1607.
- 1559** (465) W mieście wybuchł pożar.
- 1564** (460) Spłonął zamek kaliski.
- ok. 1564** (460) Urodził się Grzegorz Knapiusz (Cnapius, Knapiusz, Knapski), jezuita,

filolog, poeta. Z Kaliszem związany w latach 1584-87. Tutaj złożył śluby zakonne, a także prowadził zajęcia z retoryki w miejscowym kolegium. Autor m.in. słownika *Thesaurus Polono-Latino-Graecus*. Zmarł w listopadzie 1639 w Krakowie.

- 1569** (455) W Wieluniu urodził się Sebastian Śleszkowski, lekarz. W Kaliszu osiadł ok. 1623. Czterokrotnie wybierany do Rady Miejskiej, wchodził również w skład władz bractwa kupieckiego. Autor dzieła *O ustrzeżeniu i leczeniu morowego powietrza* (1623) będącego pierwszą książką lekarską wydrukowaną w Kaliszu zawierającą także pierwszy wiersz poświęcony miastu. Zmarł 7 maja 1648.
- 1574** (450) W Kaliszu przebywał Henryk Walezy.
- 1579** (445) Ludność Kalisza liczyła 2700 mieszkańców. W posiadaniu miasta znajdowały się wsie: Chełmce, Dobrzec Mały i Wielki, Ostrów, Saczyn, Rajsków, Szale, Takomyśl, Tyniec, Wolica oraz Czaszki.
- 09.1584** (440) Otwarto Kolegium Jezuickie, którego fundatorem był prymas Stanisław Karnkowski. Działalność Kolegium przerwała kasata zakonu oo. Jezuitów w 1773.
- 1584** (440) Elżbieta z Tyńca została oskarżona o czary i wygnana z miasta.
- 15.05.1594** (430) Zmarł Stanisław Herbest, jezuita, nauczyciel, autor wydanej w Kaliszu *Elegii o męce Pańskiej*.
- 1609** (415) Spłonęły kościoły NMP oraz św. Mikołaja, ratusz, a także większość budynków mieszkalnych. Ocalały nieliczne domy przy murze i na przedmieściach oraz kościół św. Stanisława.
- 1624** (400) Urodził się Rabi Jehudah, pseud. Riban, rektor jesziwy, rabin, kaznodzieja, autor nowel komentatorskich do *Tory Talmudu* oraz kilkudziesięciu kazań. W Kaliszu kierował średnią uczelnią talmudyczną, w której wykładał Gemarę (aramejskojęzyczny zbiór rabinicznych komentarzy i objaśnień uzupełniających *Misznę*, czyli kodeks prawa obyczajowego w judaizmie). Zmarł w 1696 w Kaliszu.
- 08.12.1629** (395) Urodził się Kazimierz Jan Biernacki, franciszkanin, historyk, prowincjał, gwardian kaliski. W 1645 wstąpił do zakonu Franciszkanów Konwentualnych w Kaliszu i tu odbył nowicjat. Po studiach we Włoszech i Francji osiadł w Kaliszu, gdzie był lektorem w studium zakonnym. Zmarł 1 czerwca 1725.
- 1629** (395) W rejestrze warsztatów rzemieślniczych znalazło się: 12 rzeźników, 10 piekarzy, 3 cyrulików, 2 złotników, 12 szewców, 7 kuśnierzy, 3 siodlarzy, 3 rymarzy, tokarz, 2 powroźników, 2 puszkarzy, 5 stolarzy, kotlarz, 2 iglarzy, grzebiennik, postrzygacz, farbiarz, sukiennik, 6 kowali, 6 czapników, stelmach, 2 kołodziei, introligator, 2 patynników, 2 malarzy, 13 krawców,

murarz, 7 płócienników, 4 bednarzy, 5 mieczników oraz szklarz.

- 1629** (395) W Poznaniu zmarł Jan Wolrab II, drukarz. W Kaliszu notowany ok. 1602. W 1603 uruchomił drukarnię, w której ukazał się uważany za pierwszy druk kaliski *Katechizm rzymski*. Urodził się w maju 1583.
- 1634** (390) Jezuita weszli w posiadanie drukarni. Pierwszym drukiem sygnowanym przez nich był *Plinius Polonicus* (1639).
- 1644** (380) Rozpoczęto budowę drugiego skrzydła gmachu Akademii Kaliskiej. Prace zakończono w 1652. Fundatorem rozbudowy był arcybiskup Maciej Łubieński.
- 20.01.1649** (375) Jan Kazimierz potwierdził wszystkie prawa i przywileje nadane Kaliszowi przez swoich poprzedników.
- 1649** (375) Przełożonym szpitala św. Trójcy został Stefan Damalewicz (1600-73), biograf, historyk, proboszcz parafii św. Mikołaja.
- 1659** (365) Żydzi zakupili plac pod budowę murowanej bożnicy zw. Wielką.
- 1669** (355) Zakończono odbudowę kościoła oo. Franciszkanów.
- 01.09.1679** (345) Franciszkanie oskarżyli Falkowskiego, właściciela słodowni, o najazd na dom klasztoru i zranienie zakonników. Za ten czyn miał przez miesiąc w dni świąteczne stać przed kościołem przepraszać za napad oraz zapłacić 200 marek odszkodowania.
- 20.04.1689** (335) Stanisław Skrzypek wykonał srebrną infułę (mitrę) umieszczoną na obrazie św. Stanisława w kościele oo. Franciszkanów.
- 1689** (335) W mieście panowała zaraza.
- 06.1704** (320) Wojska szwedzkie zajęły Kalisz.
- 1714** (310) Kapituła kaliska wydała rozporządzenie, aby archiwista oraz sekretarze przy klasztorach spisywali dzieje tutejszych kościołów i klasztorów.
- 25.09.1759** (265) Na polach między Dobrcem a Noskowem rozegrała się bitwa Rosjan z Prusakami. Nazajutrz Rosjanie świętowali w Kaliszu swoje zwycięstwo.
- 1759** (265) Na elewacji kościoła oo. Reformatorów umieszczono figury świętych Piotra z Alkantary i Antoniego z Dzieciątkiem.
- 1764** (260) W kościele oo. Bernardynów rozpoczęto prace nad polichromią. Zakrystię malował o. Wacław Porowski, wewnątrz kościoła o. Walenty Żebrowski, kruchtę o. Paschalis Wołos. Polichromia wypełniła całą powierzchnię sklepienia i ścian prezbiterium, a także nawy kościoła.

- 1764** (260) Stanisław August Poniatowski nadał placówkom pocztowym formy organizacyjne. Z tego okresu pochodzi odcisk stempla tuszowego poczty w Kaliszu.
- 1764** (260) Magistrat sprzedał gminie żydowskiej browar położony przy Końskim Targu i wyraził zgodę na przerobienie go na rzeźnię oraz jatkę.
- 12.02.1769** (255) Urodził się Karol Herzberg, pastor parafii ewangelicko-augsburskiej, radca Konsystorza. Założyciel i członek loży wolnomularskiej *Hesperus*. Zmarł 10 listopada 1812.
- 21.05.1769** (255) Pod Kaliszem konfederaci stoczyli zwycięską bitwę z oddziałem rosyjskim płka Biełolubskiego.
- 1769** (255) W Kaliszu kwaterował marszałek konfederacji wielkopolskiej Ignacy Malczewski.
- 10.02.1774** (250) Stanisław August Poniatowski zatwierdził prawa i przywileje nadane Kaliszowi przez swoich poprzedników.
- 18.03.1774** (250) W Kołdowie urodził się Józef Gabriel Alojzy Biernacki, uczestnik insurekcji kościuszkowskiej, wojen napoleońskich oraz gen. brygady i naczelnik wojenny woj. kaliskiego w powstaniu listopadowym. Poseł z powiatu ostrzeszowskiego na Sejmy Księstwa Warszawskiego (1811, 1812), a także deputowany na sejmy Królestwa Kongresowego (1818, 1820). Za udzielenie pomocy emisariuszom płka Józefa Zaliwskiego skazany na 3 lata więzienia w twierdzy Zamość, gdzie zmarł w 1834.
- 09.1774** (250) Drukarnię jezuicką wydzierżawiono Wiktorowi Wargawskiemu, który prowadził ją do listopada 1781 pod nazwą *Drukarnia J.K.M. i Rzeczypospolitej*.
- 1774** (250) Decyzją Komisji Edukacji Narodowej szkoła jezuicka otrzymała nazwę Podwydziałowej Szkoły Wojewódzkiej. Jej pierwszym przełożonym został Józef Przyłuski. Językiem wykładowym był polski.
- 21.08.1779** (245) Wydano statut zakazujący budowy nowych oraz nakazujący likwidację istniejących chlewów znajdujących się wokół ratusza.
- 1779** (245) Ksiądz Stanisław Kłossowski opracował i wydał drukiem *Cuda i łaski za przyczyną i wzywaniem Mniemanego Ojca Jezusowego Józefa Świętego przy Obrazie tegoż Patryarchy w Kollegiacie Kaliskiej uciekającym się do Opieki Jego od Wszechmogącego Boga miłościwie uczynione* opisującą ponad 500 przykładów uzdrowień za przyczyną św. Józefa.
- 1779** (245) W dzielnicy żydowskiej wybuchł pożar.
- 1779** (245) Władze miasta wydały ustawę w sprawie zakupu sprzętu

przeciwpożarowego. Na ten cel zebrano kwotę 557 zł.

- 05.04.1784 (240)** Urodził się Wincenty Niemojowski, działacz polityczny, publicysta, poseł na sejmy Królestwa Polskiego, główny przywódca i teoretyk opozycji liberalnej *Kaliszan*. Aresztowany po upadku powstania listopadowego, zmarł w drodze na Sybir w 1834.
- 24.12.1784 (240)** W Szczytnikach urodził się Tomasz Andrzej Adam Łubieński, generał, senator, przedsiębiorca. Poseł na sejm z pow. chełmskiego (1820, 1825). Uczestniczył w zawiązaniu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1825) oraz Banku Polskiego (1828). W powstaniu listopadowym wiceprezydent Warszawy i faktyczny dyktator. W okresie grudzień 1830 – styczeń 1831 minister spraw wewnętrznych. Zmarł 27 sierpnia 1870 w Warszawie.
- 1784 (240)** Komisja Dobrego Porządku nakazała wybrukowanie ulic Mariańskiej i Piskorzewskiej.
- 1784 (240)** W Kaliszu pracowało 48 przedstawicieli rzemiosła spożywczego, 8 włókienniczego, 28 skórzanego, 18 drzewnego, 19 metalowego, 16 budowlanego oraz 8 innych cechów.
- 1784 (240)** Komisja Dobrego Porządku zobowiązała miasto do wysłania dwóch uczniów do szkoły lekarskiej Akademii Krakowskiej oraz do utrzymania ich przez okres nauki.
- 22.06.1789 (235)** W Kaliszu pojawił się uzdrowiciel podający się za Cesaria Cagliostro, który zamieszkał w domu Greka Mukułowskiego i rozpoczął praktykę jako alchemik oraz medyk.
- 1789 (235)** Ludność miasta liczyła 4265 osób.
- 06.06.1794 (230)** Urodził się Ernest Modl, pastor parafii ewangelickiej, superintendent diecezji kaliskiej (1828-60). Za czasów jego administrowania gminą ewangelicką oddano do użytku pomieszczenia dla pastora i wikarego przy ul. Piekarskiej oraz założono szkołę.
- 14.08.1794 (230)** Urodził się Piotr Kostecki, lekarz. Ukończył Królewskie Gimnazjum Kaliskie, a następnie studiował na wydziale lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1834-36 pełnił funkcję lekarza więziennego.
- 1794 (230)** Rząd pruski zamknął dawne archiwum grodzkie. W zamian utworzono nowe archiwum z ksiąg ziemskich i grodzkich kaliskich oraz konińskich.
- 1794 (230)** Do Łowicza przeniesiono drukarnię arcybiskupią łącząc ją z tamtejszą drukarnią prymasowską. Typografia przeszła na własność Instytutu XX. Emerytów w Łowiczu.
- 24.06.1804 (220)** Urodził się Robert Chrystowski, adwokat. Ukończył Szkołę

Wojewódzką, a następnie studiował prawo. Patron Trybunału Cywilnego gub. kaliskiej, członek Dyrekcji Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego woj. kaliskiego.

- 1804** (220) Kalisz liczył 7085 mieszkańców, w tym 2686 Polaków, 2220 Niemców, 2113 Żydów i 66 Greków. Garnizon pruski liczył 336 żołnierzy.
- 1804** (220) Franciszkanie wynajęli piekarzom furtę klasztorną do sprzedaży pieczywa.
- 1804** (220) W Kotłowie urodził się Józef Tęsiorowski (Tensiorowski), ksiądz, działacz polityczny, nauczyciel. Uczęszczał do Szkoły Wojewódzkiej w Kaliszu. W latach 1823-24 był pomocnikiem nauczyciela i kandydatem do zawodu nauczycielskiego. Od 1827 pracował w szkołach w Warszawie, Piotrkowie oraz Radomiu. Zmarł 5 czerwca 1841.
- 09.05.1809** (215) Urodził się Juliusz Pfeiffer, aktor, reżyser, dyrektor teatru. Po raz pierwszy do Kalisza przyjechał w 1836. W latach 1831-38 był dyrektorem teatru w Krakowie. Po wygaśnięciu kontraktu wrócił do Kalisza i założył własny teatr. Wystawił kilkanaście sztuk m.in. *Zemstę* oraz *Dożywocie* Aleksandra Fredry. Uznawany za indywidualność teatru prowincjalnego lat 40. i 50. XIX w. Zmarł 22 czerwca 1866 w Krzeszowicach.
- 1809** (215) Powołano radę handlową mającą za zadanie sprawowanie pieczy nad rozwojem miejscowego przemysłu oraz handlu.
- ok. 1809** (215) Urodził się Fryderyk Hintz, budowniczy fortepianów, w Kaliszu notowany początkowo jako stolarz (1849). Od 1854 prowadził wytwórnię fortepianów. Współpracował m.in. z Teodorem Bettingiem, Gustawem Arnoldem Fibigerem oraz Karolem Hetzelem. Zmarł 28 października 1890.
- 31.01.1814** (210) Urodził się Jan Kluczewicz, nauczyciel matematyki oraz z-ca rektora w Wyższej Szkole Realnej, po przemianowaniu jej na 7-klasowe gimnazjum objął funkcję rektora (1864-67).
- 15.06.1814** (210) W Środzie urodził się Piotr Kobyliński, ksiądz, działacz społeczny, publicysta. W latach 1839-42 wikariusz parafii św. Mikołaja, a następnie parafii NMP. W 1844 został proboszczem w Dobrzecu, gdzie zaangażował się w działalność społeczno-patriotyczną i oświatową. Zmarł w Błaszczach 15 maja 1896.
- 1814** (210) Zmarł Jan Karol Horning, prezydent Kalisza w latach 1806-07 oraz 1807-14.
- 04.06.1819** (205) W kościele św. Mikołaja odbyła się konsekracja pierwszego biskupa diecezji kujawsko-kaliskiej ks. Andrzeja Wołłowicza.
- 12.10.1819** (205) W Kaliszu przebywał król Wilhelm I Wirtemberski z królewiczem

angielskim i namiestnikiem Wielkiego Księstwa Poznańskiego ks. Antonim Radziwiłłem.

- 12.1819** (205) Z inicjatywy Waleriana Łukasińskiego powstała filialna łoża Wolnomularstwa Narodowego. Kierował nią Mikołaj Dobrzycki.
- 1819** (205) Zawiazało się Towarzystwo Niemieckie Miłośników Teatru.
- 1819** (205) Powstał Związek Kawalerów Narcyza, tajna organizacja młodzieży kaliskiej, której celem było samokształcenie i doskonalenie moralno-wychowawcze.
- 1819** (205) Urodził się Jan Peszke (Peschke), zecer, właściciel *Hotelu Berlińskiego*. Po wybuchu powstania styczniowego związany z organizacją powstańczą, aresztowany w maju 1863. Zmarł w Kaliszu w 1890.
- 1819** (205) Urodził się Henryk Hurtig, księgarz, nakładca. W latach 1845-73 prowadził przy ul. Warszawskiej księgarnię, skład nut i materiałów piśmiennych. Specjalizował się w sprzedaży podręczników, wydawnictw dla dzieci, książek religijnych, map i atlasów. Od 1872 przy księgarni założył czytelną liczącą kilka tysięcy dzieł polskich, francuskich i niemieckich. Zmarł 11 lutego 1873.
- 1819** (205) Do użytku oddano gmach Szkoły Departamentowej (ob. Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka) zaprojektowany przez Sylwestra Szpilowskiego.
- 1819** (205) Szkołę Departamentową przemianowano na Szkołę Wojewódzką Kaliską.
- 1819** (205) Ukończono budowę szpitala św. Trójcy.
- 01.06.1824** (200) Urodził się Franciszek Kopernicki, dowódca z okresu powstania styczniowego. W maju 1863 otrzymał awans na ppłk. wojsk narodowych woj. kaliskiego i został przydzielony do sztabu gen. Edmunda Taczanowskiego. Od września 1863 mianowany naczelnikiem wojennym woj. kaliskiego. Zmarł 25 listopada 1892.
- 15.07.1824** (200) Zmarł Karol Wilhelm Mehwald, drukarz, wydawca. Jego warsztat zapoczątkował nową epokę w historii kaliskiego drukarstwa, obejmującą cały XIX w. Urodził się 24 marca 1772.
- 1824** (200) Wincenty Przechadzki, właściciel fabryki sukna, ogłosił niewypłacalność i zamknął zakład. Pomieszczenia fabryki zostały przerobione na dom czynszowy stojący do dziś na rogu pl. Kilińskiego i ul. Babinej.
- 1824** (200) Zmarł Godfried Traugott Goerne, właściciel garbarni przy ul. Łaziennej

będącej jedną z najstarszych w Kaliszu.

- 1824** (200) Fryderyk Krauze uruchomił w Kaliszu produkcję muślinów, satyny i wyrobów bawełnianych.
- 1824** (200) Kolegium Jezuickie przebudowano wg. projektu Franciszka Reinsteina na siedzibę władz administracyjnych województwa. Przy tej okazji wyburzono dawny refektarz, dobudowano skrzydło poprzeczne, od frontu ozdobiono budynek portykiem kolumnowym, sytuując wejście od strony kolegiaty. Zmieniono także układ wnętrza gmachu.
- 21.01.1829** (195) Urodził się Julian Miłkowski, pseud. Stach Sandomierzak, literat, tłumacz, nauczyciel, redaktor i dziennikarz. W 1870 osiadł w Kaliszu podejmując pracę jako nauczyciel w Męskim Gimnazjum Klasycznym. Znacząco przyczynił się do rozwoju prasy i ruchu kulturalnego miasta. Współpracował z *KALISZANINEM*, którego przez pewien czas był redaktorem. Zmarł 11 sierpnia 1878.
- 03.1829** (195) Zarząd municypalny przekazał Jakubowi Lubiejewskiemu teren przy alei Józefiny pod budowę teatru.
- 23.08.1829** (195) Zmarł Wojciech Bogusławski, twórca teatru polskiego, aktor, reżyser i dramaturg. W 1801 z własnych funduszy wybudował pierwszy w Kaliszu budynek teatralny. Urodził się 9 kwietnia 1757.
- 10.1829** (195) W Kaliszu zatrzymał się Fryderyk Chopin podróżujący na zaproszenie księcia Antoniego Radziwiłła do Antonina.
- 24.12.1829** (195) W Warszawie urodził się Jan Haberkant, pastor, nauczyciel w Męskim Gimnazjum Klasycznym. Przez wiele lat prowadził remont administrowanego przez siebie kościoła zachowując skrupulatnie ślady działania abp. Stanisława Karnkowskiego oraz zakonu oo. Jezuitów. Zmarł 12 sierpnia 1905.
- 1829** (195) Urodził się Ksawery Balczewski, nauczyciel. W 1866 osiadł w Kaliszu, pracował jako nauczyciel łaciny i historii powszechnej w Gimnazjum Męskim. Zmarł 12 marca 1889.
- 02.05.1834** (190) Urodził się Zygmunt Wyganowski, ziemianin i społecznik. Uczył się w Kaliszu i w Warszawie. Na prośbę ojca objął rodzinny majątek Warszówka. Pełnił szereg funkcji społecznych, m.in. był radcą Komitetu Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1856), członkiem Komitetu Opiekuńczego kaliskiej Szkoły Realnej Konstantego Jerzykowicza (1893), prezesem Dyrekcji Szczegółowej Kaliskiej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego (1893-1903). Zmarł 24 sierpnia 1903.
- 19.09.1834** (190) W Opatówku urodził się Stefan January Giller pseud. Stefan January Sulita, Stefan z Opatówka, nauczyciel, poeta, prozaik. Absolwent Wyższej

Szkoły Realnej, w której nawiązał bliską przyjaźń z Adamem Asnykiem. Pracował m.in. jako adiunkt Archiwum Akt Dawnych łacińsko-polskich w Warszawie oraz pomocnik w archiwum kaliskim. Przez ponad 30 lat uczył języka polskiego i historii literatury w Gimnazjum Męskim, w Gimnazjum Żeńskim oraz Prywatnej Szkole Realnej Edwarda Pawłowicza. Debiutował wierszem *Modlitwa młodej matki* (1859). Zmarł 27 stycznia 1918.

- 1834** (190) Przy szpitalu św. Trójcy powstała Rada Szczegółowa Opiekuńcza.
- 1834** (190) W miejscu rozebranego po pożarze ratusza wzniesiono odwach wg. projektu Franciszka Reinsteina.
- 1834** (190) Urodził się Michał Piotrowicz Daragan, gubernator, rzeczywisty radca stanu, senator. Od 1883 przez blisko 20 lat pełnił funkcję gubernatora w Kaliszu. Okres ten w dziejach miasta charakteryzował się złagodzeniem cenzury oraz wieloma ważnymi inwestycjami tj. budową ratusza, teatru, połączenia kolejowego z Warszawą i innymi miastami imperium.
- 1834** (190) Hieronim Pawłowski przebiegł trasę od Rogatki Wrocławskiej do komory celnej w Szczypiornie w 48 minut.
- 15.07.1839** (185) Urodził się Ignacy Rogowicz, lekarz, wydawca. Nauki pobierał w Wyższej Szkole Realnej. Następnie studiował medycynę w Warszawie. Współredagował i wydawał kilka czasopism medycznych m.in. *PAMIĘTNIK TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO WARSZAWSKIEGO* (1875-76) oraz *ROCZNIK MEDYCyny POLSKIEJ* (od 1879). Autor prac z zakresu ginekologii i położnictwa. Zmarł w 1896.
- 1839** (185) Urodził się Julian Grekowicz, lekarz, od 1872 związany z Kaliszem. Początkowo pełnił funkcję lekarza więziennego (1874-77), a następnie lekarza szpitala św. Trójcy (1878-79). Należał do założycieli Towarzystwa Lekarzy Guberni Kaliskiej. Zmarł w 1888.
- 09.08.1844** (180) Ukazem carskim zniesiono gubernię kaliską. Kalisz spadł do rzędu miast powiatowych.
- 18.10.1844** (180) Urodził się August Repphan, inżynier i przemysłowiec. W 1860 został współwłaścicielem odlewni żeliwa braci Scholtze i Bernarda Ludwika Hantkego, jednego z największych zakładów produkujących maszyny rolnicze. W 1899 fabryka zmieniła nazwę na Towarzystwo Akcyjne Fabryki Maszyn Odlewni i Kociarni August Repphan. Zmarł 15 stycznia 1924.
- 1844** (180) Na Przedmieściu Warszawskim wybudowano więzienie wg projektu Henryka Marconiego i Franciszka Tournelle.
- 1844** (180) Przy szpitalu św. Trójcy wybudowano łaźnię parową, pralnię oraz kostnicę.

- 1844** (180) W parku wybudowano domek alpejski zw. też *Domkiem Szwajcarskim*, w którym mieszkali ogrodnicy.
- 07.05.1849** (175) Zmarł Jerzy Lindemann, budowniczy fortepianów, w Kaliszu notowany od 1823.
- 25.05.1849** (175) W Łęczycy urodził się Feliks Drecki, lekarz, społecznik. Z Kaliszem związany od 1874. Członek m.in. Towarzystwa Wioślarskiego oraz Towarzystwa Dobroczynności. Dla zmniejszenia żebractwa dzieci z jego inicjatywy założono w 1891 salę, w której uczono je zawodu. Współzałożyciel i członek Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego.
- 09.1849** (175) W Kaliszu zamieszkała z rodzicami siedmioletnia Maria Wasiłowska, późniejsza poetka i pisarka Maria Konopnicka.
- 11.10.1849** (175) W Suwałkach urodził się Alfred Jan Maksymilian Wierusz-Kowalski, artysta malarz. W 1865 wraz z rodzicami przeniósł się do Kalisza, gdzie pobierał naukę w Męskim Gimnazjum Filologicznym. Specjalizował się w malarstwie rodzajowym, zwłaszcza związanym z życiem wsi, podejmował również tematykę historyczną. Zmarł 16 lutego 1915.
- 15.11.1849** (175) W majątku Wodzierady urodził się Alfons Parczewski, prawnik, historyk, działacz społeczny i polityczny, profesor uniwersytetów warszawskiego i wileńskiego. W latach 1864-65 uczęszczał do Męskiego Gimnazjum Filologicznego. Po ukończeniu studiów patron przy Trybunale Cywilnym, a następnie adwokat przysięgły. Członek m.in. Kaliskiego Towarzystwa Dobroczynności, prezes Oddziału Kaliskiego Towarzystwa Popierania Przemysłu i Handlu oraz Towarzystwa Muzycznego. W 1906 wybrany na posła do Dumy Państwowej z ziemi kaliskiej. Autor licznych rozpraw historycznych. Zmarł 21 kwietnia 1933.
- 1849** (175) Urodził się Markus Brokman, laryngolog, lekarz naczelny szpitala starozakonnych, członek Towarzystwa Lekarskiego Guberni Kaliskiej. Zmarł 4 marca 1916.
- 1849** (175) Rozwiązano Towarzystwo Dobroczynności, które powstało w 1820 z inicjatywy Józefa Radoszewskiego. Większość funkcji Towarzystwa przejęła Rada Opiekuńcza Zakładów Dobroczynnych.
- 1849** (175) W Kaliszu przebywał car Mikołaj I.
- 12.01.1854** (170) W Ociężu zmarł Teofil Morawski, ziemianin, minister Rządu Narodowego (1831). Współpracował z Wincentym i Bonawenturą Niemojowskimi. Urodził się 23 kwietnia 1793 w Piwonicach.
- 12 lub 15.02.1854** (170) Urodził się Stanisław Zdzitowiecki, ksiądz, biskup. W 1902 mianowany przez papieża Leona XIII ordynariuszem diecezji kujawsko-kaliskiej. Jego staraniem zbudowano wiele domów parafialnych, ognisk

oświatowych, ochronek i domów sierot. W czasie I wojny światowej organizował zbiórki żywności m.in. dla górników cieszyńskich oraz legionistów osadzonych w Szczypiornie. Zmarł 11 lutego 1927.

- 05.08.1854** (170) Miasto nawiedziła powódź. Zalane zostały m.in. park i aleja Józefiny, zerwane mosty Bernardyński i Panny Marii. Woda opadła 2 września.
- 1854** (170) Panowała epidemia tyfusu plamistego.
- 1854** (170) W Paryżu zmarł Alojzy Prosper Biernacki, agronom, działacz społeczny i polityczny, sędzia pokoju departamentu kaliskiego, przewodniczący Rady Obywatelskiej w Kaliszu (1820) oraz Minister Skarbu w Rządzie Narodowym w czasie powstania listopadowego. Urodził się w 1778.
- 24.04.1859** (165) Urodził się Kazimierz Rymarkiewicz, prawnik, działacz społeczny, kulturalny i oświatowy. Po zakończeniu studiów rozpoczął pracę jako sędzia w kaliskim Sądzie Okręgowym, a od 1888 jako adwokat. Aktywnie uczestniczył w życiu społecznym i kulturalnym miasta. Był jednym z założycieli Oddziału Kaliskiego Towarzystwa Popierania Przemysłu i Handlu, Związku Rzemieślników Chrześcijańskich, Publicznej Biblioteki i Czytelni im. Adama Mickiewicza. Zmarł 25 lutego 1918.
- 04.12.1859** (165) Urodził się Alfons Bronisław Hindemith, adwokat. Po studiach pracował jako adwokat przysięgły. Działał m.in. w Towarzystwie Muzycznym, Straży Ogniowej, Kaliskim Towarzystwie Wzajemnego Kredytu. Należał do grupy założycieli 7-klasowej Szkoły Handlowej (1906). Zmarł 24 maja 1909.
- 24.12.1859** (165) W Szczypiornie urodził się Roman Statkowski, kompozytor i pedagog, profesor konserwatorium warszawskiego. Zmarł w 1925.
- 1859** (165) Urodził się Bronisław Olszewski, inżynier, dyrektor Gazowni Miejskiej. W 1912 nabył Zakład Leczniczy w parku tzw. Hydropatię, który rozbudował i wypromował w całym kraju. Był członkiem Zarządu Kaliskiego Towarzystwa Wioślarskiego, Towarzystwa Cyklistów, a także kuratorem szpitala św. Trójcy. Zmarł w Kaliszu 9 czerwca 1931.
- 1859** (165) Urodził się Eizyk (Edward) Beatus, lekarz, członek Towarzystwa Lekarskiego Guberni Kaliskiej. Autor prac naukowych, współautor monografii *Rys historyczny oraz stan obecny szpitala Starozakonnych w Kaliszu* (1904).
- 1859** (165) W Błaszczach urodził się Herszel Solnik, dziennikarz, poeta, pisarz, działacz społeczny i sportowy. Od 1922 redagował tygodnik *KALISCHER BLAT*. Następnie współpracował z *KALISZER LEBEN*, na łamach którego publikował opowiadania, wiersze oraz artykuły krytyczno-literackie. Po zatargu z redaktorem naczelnym przeniósł się do redakcji *KALISZER WOCH*. Wydał kilka tomów opowiadań i wierszy. Zmarł prawdopodobnie w getcie warszawskim w 1942.

- 06.04.1864** (160) Zatwierdzono stowarzyszenie ochotniczej straży ogniowej, pierwszym naczelnikiem wybrano Roberta Puscha.
- 16.07.1864** (160) W Lewkowie zmarł Filip Grodzicki, ziemianin, prawnik, działacz społeczny i polityczny. W 1825 wybrany na Radcę Dyrekcji Szczegółowej Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. Urodził się 1 maja 1801 w Cieni.
- 21.08.1864** (160) Urodził się Wacław Niemojowski, ziemianin, działacz społeczny, właściciel Marchwacza. W latach 1900-10 prezes Towarzystwa Rolniczego, następnie Syndykatu Rolniczego w Kaliszu. Zmarł 14 grudnia 1939.
- 1864** (160) Kalisz przestał być stolicą diecezji kujawsko-kaliskiej.
- 1864** (160) Po upadku powstania styczniowego kasacie uległy zakony oo. Reformatów oraz oo. Bernardynów. Zakonnicy z Kalisza zostali wywiezieni do Kazimierza Biskupiego i Koła. W budynkach klasztornych umieszczono rosyjskie biuro komisji do spraw włościańskich, a także ochronkę dla dzieci wyznania prawosławnego oraz miejską szkołę elementarną.
- 1864** (160) Na Bernardynce rozpoczęto budowę pierwszego w Królestwie Polskim mostu o konstrukcji żelaznej. Most miał długość ok. 32 m. Prace wykonała firma *Poręba* Adolfa Krygiera, materiał sprowadzano z Belgii, Szczecina, Burzenina oraz Strzelina.
- 15.03.1869** (155) Urodził się Stanisław Wojciechowski, działacz spółdzielczy, prezydent RP. W 1888 ukończył Męskie Gimnazjum Klasyczne, a następnie podjął studia na Uniwersytecie Warszawskim. Był jednym z bliskich współpracowników Józefa Piłsudskiego. W styczniu 1919 objął funkcję ministra spraw wewnętrznych. W latach 1922-26 sprawował urząd prezydenta RP. Zmarł 9 kwietnia 1953.
- 21.09.1869** (155) Urodził się Henryk Melcer-Szczawiński, kompozytor, dyrygent, pedagog. W 1890 wyjechał do Wiednia, gdzie pobierał nauki gry na fortepianie. Koncertował w kraju i za granicą. Zmarł 28 kwietnia 1928.
- 29.10.1869** (155) Urodziła się Stanisława Dobrowolska pseud. S. Dziurytówna, S. Doliwa, aktorka, śpiewaczka. Debiutowała w 1889 w przedstawieniu amatorskim zorganizowanym przez Kaliskie Towarzystwo Muzyczne. Występowała na deskach teatrów w Krakowie, Lwowie oraz Warszawie. Zmarła 11 lutego 1952.
- 1869** (155) W Dzierzbiniu urodził się Rafał Władysław Stilter, zegarmistrz. Pod koniec XIX w. nabył w Kaliszu kamienicę wraz z zakładem przy ob. Rynku Głównym. W 1925 z części sprowadzonych z Niemiec skonstruował zegar na wieży ratuszowej. Z okazji 50-lecia pracy zawodowej ufundował zegar na kaliskiej Rogatce. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi. Zmarł w Kaliszu w 1949.

- 19.01.1874** (150) Urodził się Henryk Klimontowicz, aktor, w latach 1913-14 dyrektor teatru w Kaliszu. Zmarł 17 stycznia 1914 w Kaliszu.
- 02.1874** (150) Miasto nawiedziła epidemia odry.
- 26.03.1874** (150) Urodziła się Felicja Morzycka, późn. Rymarkiewiczowa, w Kaliszu rozwinęła szeroką działalność społeczną. Zasiadała w zarządzie Muzeum Ziemi Kaliskiej, Towarzystwa Biblioteki im. Adama Mickiewicza, Kaliskiego Towarzystwa Oświatowego oraz Towarzystwa Dobroczynności. W 1914 opuściła miasto i związała się z Wieluniem. Zmarła 6 stycznia 1947.
- 18.10.1874** (150) Zmarł Walenty Stanczukowski, lekarz, społecznik, powstaniec listopadowy, filantrop. Z Kaliszem związany od 1834. Był lekarzem miejskim i więziennym, aktywnym członkiem Kaliskiego Towarzystwa Dobroczynności. Szczególną troską otaczał ubogie dzieci i młodzież. Wraz z Kazimierzem Asnykiem przy pl. św. Józefa prowadził księgarnię *Nowa*. Urodził się 14 lutego 1807.
- 17.12.1874** (150) W Warszawie urodził się Edward Henryk Wende, pastor. Z Kaliszem związany od 1902 najpierw jako wikariusz, a od 1906 do 1939 jako proboszcz. W czasie swojej pracy zaangażował się w organizację Kaliskiego Ewangelickiego Stowarzyszenia Śpiewaczego, a także budowę domu parafialnego. W 1939 wobec zakazu prowadzenia nabożeństw w języku polskim zrezygnował z pełnionych funkcji i wyjechał do Warszawy. Zmarł 16 czerwca 1949.
- 23.12.1874** (150) W Kaliszu urodził się Robert Karol Bernhardt, dermatolog, redaktor czasopism lekarskich. W 1892 ukończył Męskie Gimnazjum Klasyczne, następnie studiował medycynę. W 1967 Miejska Rada Narodowa nadała jego imię Przychodni Obwodowej na Rogatce, a Kaliskie Towarzystwo Lekarskie ufundowało tablicę poświęconą lekarzowi. Zmarł w 1950.
- 24.12.1874** (150) Urodził się Mieczysław Janowski, ksiądz, publicysta, pedagog. W latach 1901-02 wikariusz parafii św. Mikołaja. Pełnił wiele funkcji społecznych m.in. prezesa wydziału ludowego kaliskiego oddziału Towarzystwa Higienicznego oraz Towarzystwa Czytelni i Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza. W 1925 mianowany proboszczem parafii NMP w Kaliszu. Redagował czasopisma *TYGODNIK PIOTRKOWSKI*, *GŁOS KALISKI* oraz *ZIARNO*. Zmarł 21 grudnia 1949.
- 1874** (150) Urodził się Stefan Różnowski, lekarz. W Kaliszu osiadł w 1913 rozpoczynając pracę jako nadetatowy ordynator szpitala św. Trójcy. Od 1914 tymczasowy lekarz szpitala starozakonnych. W latach 1919-34 pełnił funkcję lekarza miejskiego. Członek Kaliskiego Towarzystwa Przeciwgruźliczego oraz Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Zmarł w 1937.
- 1874** (150) Powstała pierwsza w historii miasta, i jedna z nielicznych w kraju, pracownia rzemieślnicza dla kobiet. Jej inicjatorką i założycielką była

Aleksandra Parczewska. W pracowni odbywały się kursy szycia, kwiaciarstwa, introligatorstwa, kroju, szewstwa damskiego i dziecięcego, haftu, buchalterii oraz rysunku.

- 28.04.1879** (145) Urodził się Zygmunt Charszewski, nauczyciel, działacz oświatowy, bibliotekarz. Z Kaliszem związany od 1918. W latach 1920-26 prowadził bibliotekę Towarzystwa Kursów Popularnych im. Adama Asnyka. Zmarł 21 kwietnia 1958.
- 09.05.1879** (145) Urodziła się Zofia Hieropolitańska, bibliotekarka, działaczka społeczna. Pracowała w Bibliotece Publicznej im. Adama Mickiewicza. Wygłaszała pogadanki i odczyty dla młodzieży oraz wojska. Dzięki jej pracy w okresie międzywojennym Muzeum Ziemi Kaliskiej było jednym z największych i najciekawszych muzeów prowincjonalnych w kraju. Zmarła 16 marca 1966.
- 28.05.1879** (145) Urodził się Józef Raciborski, konserwator zabytków, archiwista, historyk. W 1905 rozpoczął inwentaryzację zabytków sztuki w Królestwie Polskim, a także badania archiwalne i historyczne nad dziejami Kalisza. Udzielał się przy odbudowie zniszczonego centrum miasta. Wyniki swoich badań publikował m.in. na łamach *GAZETY KALISKIEJ*. Zmarł 7 grudnia 1935.
- 14.09.1879** (145) W Choryni zmarł Edmund Taczanowski, dowódca z okresu powstania styczniowego. W czerwcu 1863 mianowany generałem i naczelnikiem wojennym w Kaliskiem i Mazowieckiem. Po upadku powstania udał się na emigrację. Do Wielkopolski powrócił w 1868. Urodził się w 1822.
- 25.11.1879** (145) Zmarł Józef Szaniawski, archiwista, historyk. Autor prac i artykułów publikowanych m.in. w *KALISZANINIE*. Pracę zawodową i naukową łączył z działalnością społeczną. Był aktywnym członkiem Rady Opiekuńczej Zakładów Dobroczynnych Powiatu Kaliskiego. Urodził się 1805.
- 1879** (145) Działalność wznowiła Resursa Kaliska.
- 06.02.1884** (140) Urodziła się Melania Mamroth (późn. Brokmanowa), dr filozofii, nauczycielka, działaczka społeczna i oświatowa, uczestniczka kaliskich *piątek literackich*. Członkini zarządu Polskiego Stowarzyszenia Równouprawnienia Kobiet, a także zarządu Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza. W okresie międzywojennym uczyła historii w Gimnazjum im. Adama Asnyka. Po wojnie pełniła funkcję dyrektora departamentu w Ministerstwie Szkolnictwa Wyższego. Zginęła w 1958 w Warszawie.
- 06.11.1884** (140) W Turku urodził się Mieczysław Cichocki, chirurg. Po zakończeniu I wojny światowej pracował w szpitalu św. Trójcy oraz w więzieniu. Wykładał anatomię i chirurgię na kursach dla pielęgniarek Polskiego Czerwonego Krzyża. Zmarł 9 stycznia 1940.

- 30.11.1884** (140) Urodził się Hieronim Kindler, lekarz internista. W latach 1909-10 przebywał w Kaliszu pracując jako sekretarz sekcji wychowawczej kaliskiego oddziału Warszawskiego Towarzystwa Higienicznego. W 1940 aresztowany przez gestapo i wywieziony do obozu koncentracyjnego w Dachau, gdzie zginął 9 stycznia 1941.
- 1884** (140) Urodził się Stanisław Pacholski, pseud. Zeus (Cojs), pedagog. W latach 1916-31 dyrektor Miejskiego Gimnazjum Filologicznego (od 1923 Państwowego Gimnazjum Humanistycznego im. Adama Asnyka). W lutym 1932 zawieszony w czynnościach dyrektora za obronę uczniów, którzy zorganizowali w parku wiec popierający protesty studenckie przeciwko polityce ministra oświaty. Działacz Towarzystwa Biblioteki i Czytelni Publicznej im. Adama Mickiewicza. W 1924 radny Rady Miejskiej. Zginął w 1945 w łódzkim Radogoszczu.
- 1884** (140) Gotfryd Galewski zbudował parostatek, który miał wozić kaliszan po Prośnie. W czasie pierwszego rejsu pękł kocioł parowy i poparzył pasażerów.
- 14.07.1889** (135) Uroczyscie poświęcono nowo wybudowany ratusz. Z tej okazji firma Bronisława Szczepankiewicza wydała album z 14 widokami miasta.
- 04.05.1889** (135) W Warszawie zmarł Józef Jabłkowski, członek Kaliskiego Towarzystwa Rolniczego, radca kaliskiego oddziału Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego. W 1883 założył w Warszawie Stowarzyszenie Rodziny Jabłkowskich, które utworzyło *Towarzystwo Akcyjne „Bracia Jabłkowscy” - Dom Handlowy* (1913-50). Urodził się 16 lipca 1817 we wsi Cielce w pow. tureckim.
- 19.05.1889** (135) Urodził się Jan Michalski, nauczyciel, działacz społeczny. W latach 1933-35 działał w Stowarzyszeniu Drobnych Kupców i Przemysłowców Chrześcijan Kalisza i pow. kaliskiego. Prowadził budowę obiektu szkolnego przy ul. Legionów, w którym znalazły miejsce 4-klasowe Koedukacyjne Gimnazjum Kupieckie Zgromadzenia Kupców w Kaliszu oraz Liceum Handlowe. Zmarł 7 marca 1951.
- 06.10.1889** (135) W Russowie urodziła się Maria Szumska późn. Dąbrowska, pisarka i działaczka społeczna. W swoich utworach często nawiązywała do rodzinnych stron. Autorka m.in. powieści *Noce i dnie*, której akcja toczy się w Kaliszu i Russowie. W 1960 otrzymała tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Zmarła 19 maja 1965.
- 1889** (135) Zbudowano most drewniany łączący ulicę Towarową i Ciasną.
- 1889** (135) Urodziła się Roza Jakubowicz, poetka, swoje utwory publikowała m.in. w tygodniku *KALISZER LEBEN*. W 1943 wywieziona do Trebłinki, gdzie zginęła.
- 1889** (135) W Kaliszu funkcjonowało: 12 fabryk haftów i koronek, 2 odlewnie

żeliwa, 2 fabryki fortepianów, 2 browary, 6 garbarni, 2 fabryki lalek, 2 młyny, 2 fabryki pończoch, 4 drukarnie, a także gazownia, fabryka tasiemek oraz fabryka sukna.

- 02.01.1894 (130)** Zmarł Edmund Idzikowski, pseud. Edmund Proсна, adwokat, publicysta, literat. Już na studiach współpracował z *KALISZANINEM*, gdzie zamieszczał m.in. korespondencje z Warszawy, artykuły publicystyczne oraz recenzje teatralne. Był sekretarzem Towarzystwa Kredytowego Miejskiego i inicjatorem powstania Kasy Pożyczkowej Przemysłowców. Urodził się 26 stycznia 1850 w Błaszczach.
- 13.01.1894 (130)** Urodził się Feliks Karśnicki, działacz społeczno-polityczny, poseł. Od 1921 gospodarował w rodzinnym majątku Majków biorąc aktywny udział w życiu społeczno-gospodarczym Kalisza i pow. kaliskiego. Był m.in. komendantem Ochotniczej Straży Pożarnej, członkiem Zarządu Związku Ziemian, a także wydawcą i redaktorem *GOŃCA KALISKIEGO*. Zmarł 9 marca 1961.
- 14.04.1894 (130)** Zmarł Józef Cytwic, lekarz szpitala św. Trójcy, jeden z założycieli Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Urodził się w 1830.
- 02.06.1894 (130)** Urodził się Antoni Krawczyk, drukarz, wydawca. W 1923 objął stanowisko kierownika Drukarni Ziemi Kaliskiej, którą kupił (1937) i prowadził pod nazwą Chrześcijańska Drukarnia Ziemi Kaliskiej. W czasie II wojny światowej wysiedlony z miasta, do którego powrócił w 1945. Zmarł w Kaliszu 8 grudnia 1950.
- 28.07.1894 (130)** Zmarł Edward Pawłowicz, nauczyciel, działacz społeczny. W 1873 założył 4-klasowe progimnazjum, przekształcone wkrótce w 6-klasową Prywatną Szkołę Realną, która należała do najlepszych na terenie Królestwa Polskiego. Był członkiem m.in. Towarzystwa Dobroczynności, Towarzystwa Muzycznego w Kaliszu, a także Towarzystwa Zachęty Sztuk Pięknych w Warszawie. Urodził się 30 marca 1837.
- 1894 (130)** Przy ul. Niecałej powstała Fabryka Lalek i Zabawek Drewnianych Adama Szrajera.
- 1894 (130)** Zarejestrowano Cesarskie Towarzystwo Ratowania Tonących. W latach 1894-1906 obok turystyki pod egidą towarzystwa zaczęto uprawiać sport wioślarski oraz organizować regaty klubowe. W 1906 dokonano zmiany nazwy na Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie. Według statutu towarzystwo miało za zadanie rozwój sportu wioślarskiego, niesienie pomocy tonącym oraz nauczanie pływania.
- 18.03.1899 (125)** We Francji zmarła Izabela Elżbieta z Czartoryskich Działyńska, właścicielka dóbr gołuchowskich, kolekcjonerka dzieł sztuki, twórczyni muzeum i ordynacji gołuchowskiej. Urodziła się 14 grudnia 1830 w Warszawie.

- 04.1899** **(125)** Kasa Pożyczkowa Przemysłowców Kaliskich została przekształcona w Towarzystwo Wzajemnego Kredytu.
- 01.05.1899** **(125)** W Warcie urodził się Stanisław Skarżyński, pilot. W latach 1916-17 pracował w szeregach Polskiej Organizacji Wojskowej, pełniąc funkcję konwojenta jeńców zbiegłych z niemieckich obozów. W 1918 wcielony jako sierżant sztabowy do 29. Pułku Strzelców Kaniowskich. W 1931 odbył lot dookoła Afryki. Z chwilą wybuchu II wojny światowej objął szefostwo Sztabu w Dowództwie Lotnictwa i Obrony Przeciwlotniczej Armii *Pomorze*. Zginął 26 czerwca 1942.
- 18.05.1899** **(125)** Urodził się Witold Józef Jarnutowski, bankowiec, działacz sportowy. W 1908 podjął naukę w Męskim Gimnazjum Klasycznym. Utworzył pierwszą gimnazjalną drużynę piłki nożnej (1917). Był współzałożycielem Towarzystwa Sportowego PROSNA. Za jego kadencji powstał w Kaliszu pierwszy stadion z krytymi trybunami. Do 1953 pracował w Kaliskim Oddziale Warszawskiego Banku Handlowego S.A. Był współzałożycielem Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka. W 1992 nagrodzony odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza. Zmarł 14 grudnia 1995.
- 13.11.1899** **(125)** Urodził się Tadeusz Kulisiewicz, artysta grafik, Honorowy Obywatel miasta Kalisza. Studia artystyczne odbył w Państwowej Szkole Sztuk Dekoracyjnych w Poznaniu oraz w Szkole Sztuk Pięknych w Warszawie. Od 1926 należał do Stowarzyszenia Artystów Grafików *Ryś*. Swoje prace prezentował na wystawach w Europie, Azji i Ameryce. Na mocy testamentu wyposażenie pracowni artysty wraz z ok. 1300 pracami stało się własnością Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej (1988). Zmarł w Warszawie 18 sierpnia 1988.
- 1899** **(125)** W Łodzi urodził się Jakub Zeejw Awtalion Litman, nauczyciel, działacz polityczny i społeczny. W 1918 objął stanowisko rabina w Kaliszu. Był m.in. kierownikiem szkoły powszechnej *Tachkemoni*, w której wykładał język hebrajski i historię Żydów, a także nauczycielem w kaliskim gimnazjum żydowskim. Współpracował z redakcją tygodnika *KALISZER WOCH*. Zmarł 18 lipca 1956.
- 1899** **(125)** Powstało Kaliskie Towarzystwo Pożyczkowo-Oszczędnościowe, które służyło zaspokajaniu potrzeb kredytowych średniego i drobnego przemysłu, kupiectwa i rzemiosła.
- 1899** **(125)** Przy ul. Polnej założono Fabrykę Fortepianów i Pianin A. Fibiger, która produkowała instrumenty do 1939.
- 1899** **(125)** Na Chmielniku przy ul. Skarszewskiej wybudowano dom schronienia dla sierot i starców.
- 04.01.1904** **(120)** W Kaliszu przebywał Henryk Sienkiewicz. Dochód z wygłoszonych przez pisarza odczytów został przeznaczony na rzecz powodzian.

- 02.1904** (120) Zmarł August Bertelmann, malarz, nauczyciel rysunku w Wyższej Szkole Realnej, autor obrazów w kościele ewangelickim (ob. Garnizonowym) oraz w kolegiacie. Do Kalisza przybył w 1874.
- 03.04.1904** (120) W Moskwie urodziła się Maria Wiłkomirska, pianistka, pedagog. W latach 1915-19 wraz z braćmi Kazimierzem i Michałem koncertowała w Rosji i w Polsce. W 1923 rozpoczęła pracę jako nauczycielka gry na fortepianie w szkole muzycznej przy Towarzystwie Muzycznym w Kaliszu. Miasto na stałe opuściła w połowie lat 30. XX w. Zmarła w 1995.
- 22.05.1904** (120) Zmarł Leon Nencki, lekarz, bakteriolog, biochemik. W 1866 ukończył Gimnazjum Filologiczne. Następnie studiował na wydziale lekarskim Warszawskiej Szkoły Głównej. Był współorganizatorem dwóch wystaw higienicznych w Warszawie w 1887 i 1896. Urodził się 28 kwietnia 1848.
- 05.06.1904** (120) Urodziła się Janina Kunig późn. Broniewska, pisarka, autorka powieści dla dzieci i młodzieży, pedagog. W 1926 poślubiła w Kaliszu Władysława Broniewskiego. W latach 1934-37 była redaktorem pisma *PŁOMYK*. Zmarła 17 lutego 1981.
- 06.08.1904** (120) Urodził się Michał Dobriak, artysta plastyk. Do szkół uczęszczał w Kaliszu, Moskwie i Warszawie. W latach 1926-27 odbył służbę wojskową w 29. Pułku Strzelców Kaniowskich. Następnie studiował na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie. Po ukończeniu studiów powrócił do Kalisza. Po wojnie pracował m.in. jako nauczyciel rysunku w Ognisku Kultury Artystycznej, kreślarz na wykopaliskach archeologicznych w okolicach Kalisza oraz malarz tkanin w Spółdzielni Ludowo-Artystycznej. Malował głównie Kalisz, jego mieszkańców, architekturę i pejzaże. Zmarł 31 maja 2001.
- 09.1904** (120) Ukazał się pierwszy numer *KALISKIEGO KURIERA ROBOTNICZEGO*, organu prasowego tutejszego komitetu PPS. Funkcję redaktorów objęli Jan Michalski oraz Leon Wasilewski.
- 04.10.1904** (120) W opinii świętości zmarł Konstanty Księski (Księdzki), ksiądz, działacz charytatywny. W Kaliszu pełnił funkcję rektora kościoła pobernardyńskiego (1872-73). Z własnych funduszy organizował m.in. półkolonie i żłobki dla dzieci. Urodził się 8 marca 1841 w Błaszczach.
- 25.11.1904** (120) W Kaliszu urodził się Kazimierz Kibler, lekarz, społecznik. Wnioskodawca i współtwórca sanatorium przeciwgruźliczego w Wolicy. Organizator prewentoriów przeciwgruźliczych w Sokołówce i Krzyżówkach. Od 1979 Honorowy Obywatel miasta Kalisza. Zmarł 1 września 1979.
- 1904** (120) Utworzono kaliski komitet Polskiej Partii Socjalistycznej. Na jego czele stanął Kazimierz Lipczyński.
- 01.01.1909** (115) Uruchomiono pierwsze stałe kino *Oaza* (ob. al. Wolności).

- 02.01.1909** (115) Prasa odnotowała pierwszy w mieście wypadek samochodowy, w którym poszkodowana została ośmioletnia dziewczynka.
- 10.01.1909** (115) W majątku Biała pod Rzeszowem urodziła się Krystyna Findeisen późn. Tustanowska, pedagog, specjalista filologii angielskiej. Do 1939 pracowała w Polskim Radiu jako ekspert języków obcych. W czasie II wojny światowej uczestniczyła w tajnym nauczaniu w Warszawie. W 1945 zamieszkała w Kaliszu. Pracowała m.in. w Liceum ss. Nazaretanek, Liceum im. Tadeusza Kościuszki oraz Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka. W 1992 wpisana do księgi Zasłużonych dla Miasta Kalisza. Zmarła 10 grudnia 1994.
- 30.03.1909** (115) Zmarł Ludwik Smogorzewski, nauczyciel m.in. w Męskim Gimnazjum Klasycznym, Gimnazjum Żeńskim oraz w Prywatnej Szkole Realnej Edwarda Pawłowicza. Urodził się w 1838.
- 01.04.1909** (115) W Zduńskiej Woli urodził się Janusz Teodor Dybowski, pisarz. W latach 1919-27 uczęszczał do Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. Pierwsze opowiadania i artykuły publikował pod pseud. Abstraktor w piśmie *GŁOS HARCERZA*. W latach 1925-27 redagował miesięcznik młodzieży gimnazjalnej *ŚWIT* oraz publikował w czasopiśmie *GONIEC KALISKI*. W swojej twórczości odwoływał się często do tradycji narodowych, do przeszłości miasta i regionu. Kaliszowi zadedykował m.in. powieści *Gorące wici* oraz *Saga grodu nad Prosną*. W styczniu 1970 wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Zmarł 28 czerwca 1977.
- ok. 23.06.1909** (115) W Chicago zmarł Gustaw Hejman (Heiman, Heyman), bankier, artysta malarz. W 1884 powołał w Kaliszu spółkę artystów zajmującą się wykonywaniem portretów przenoszonych z fotografii na płótno. W 1877 kaliskiej cerkwi podarował obraz przedstawiający Zmartwychwstałego Chrystusa.
- 21.08.1909** (115) W Kokaninie urodził się Ludwik Bartosik, imię zakonne Pius, błogosławiony, franciszkanin, publicysta, więzień Oświęcimia. Absolwent Gimnazjum Męskiego im. Adama Asnyka. Po otrzymaniu święceń kapłańskich w 1936 skierowany do klasztoru w Niepokalanowie, gdzie został najbliższym współpracownikiem o. Maksymiliana Marii Kolbego. Aresztowany 19 września 1939. Zmarł w nocy z 12 na 13 grudnia 1941 w obozowym szpitalu. Beatyfikowany przez Jana Pawła II w 1999.
- 13.09.1909** (115) Urodziła się Halina Sutarzewicz, nauczycielka, popularyzatorka literatury związanej z Kaliszem, animatorka życia kulturalnego. W latach 1919-27 uczęszczała do Państwowego Gimnazjum im. Anny Jagiellonki w Kaliszu. Następnie ukończyła studia polonistyczne na Uniwersytecie Poznańskim. Pracowała m.in. w Prywatnym Gimnazjum i Liceum Zgromadzenia Kupców w Kaliszu (1945), Państwowym Liceum Pedagogicznym (1953) oraz w Studium Nauczycielskim (1960). Utworzyła Koło Terenowe Towarzystwa im. Marii Konopnickiej. Za swoją pracę

wielokrotnie nagradzana i wyróżniana m.in. tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Zmarła 12 lipca 1991.

- 30.09.1909** (115) Urodził się Edmund Łuczak, ginekolog, członek Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. W 1938 rozpoczął pracę jako asystent ordynatora Oddziału Ginekologiczno-Położniczego Szpitala Miejskiego w Kaliszu. Kampanię wrześniową odbył w wojskach łączności następnie trafił do Liskowa, gdzie pracował jako lekarz w szpitalu Sierocińca św. Wacława, a następnie prowadził prywatną praktykę. Za uratowanie życia żydowskiej dziewczynce Natalii Landau (Rachelii Nelken) otrzymał tytuł *Sprawiedliwego Wśród Narodów Świata* (1984). Wieloletni społeczny opiekun cmentarza żydowskiego, za co otrzymał w 1990 Honorowe Obywatelstwo Izraela. Za swoją pracę wielokrotnie wyróżniany i nagradzany m.in. tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza (1987). Zmarł 29 grudnia 2000.
- 1909** (115) Włodzimierz Tetmajer ozdobił Kaplicę Matki Boskiej Pocieszenia (zw. też Polską lub Pod Orłami) w kościele św. Mikołaja polichromią religijno-patriotyczną.
- 1909** (115) Uruchomiono komunikację samochodową na traktach z Kalisza do Turku, Koła i Warszawy.
- 18.01.1914** (110) W Łodzi zmarł Franciszek Sellin, kupiec. W Kaliszu ukończył 4-klasowe gimnazjum. Od 1851 mieszkał i pracował w Łodzi, gdzie w latach 1861-64 prowadził pierwszą w tym mieście resursę kupiecką. Zasłynął jako budowniczy m.in. Teatru Wielkiego w Łodzi. Urodził się 24 lipca 1831 w Kaliszu.
- 30.01.1914** (110) Urodził się Tadeusz Pniewski, lekarz, założyciel kaliskiej i łódzkiej stacji krwiodawstwa. Absolwent Gimnazjum im. Adama Asnyka. Od 1946 kierował pracownią Diagnostyki Laboratoryjnej Szpitala Miejskiego w Kaliszu, a następnie Zakładem Diagnostyki Laboratoryjnej w Łódzkim Ośrodku Chorób Płuc (1966-79). Opublikował kilkadziesiąt prac naukowych oraz artykułów. Zafascynowany Kaliszem poświęcił mu kilka tomików poezji m.in. *Krajobraz serdeczny* (1991). W 1947 zorganizował pierwszy powojenny zjazd *Asnykowców*. Od 1981 Honorowy Obywatel miasta Kalisza. Zmarł 26 kwietnia 1994.
- 04.1914** (110) W pomieszczeniach pałacu Puchalskich przy ob. pl. Kilińskiego otwarto Muzeum Ziemi Kaliskiej gromadzące zbiory archeologiczne i etnograficzne.
- 30.05.1914** (110) Urodził się Stanisław Piątkowski, ortopeda, traumatolog. Uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. Adama Asnyka. Studiował na wydziale lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego, a następnie Uniwersytetu Warszawskiego. W latach 1953-54 pełnił funkcję adiunkta w szpitalu w Korei Północnej. Odbył staże naukowe w klinikach ortopedii i traumatologii narządów ruchu m.in. w Paryżu, Bordeaux i Lyonie. Zmarł 20 sierpnia 1988.

- 14.07.1914** (110) W Kaliszu urodził się Jerzy Koźmiński, lekarz. Absolwent Państwowego Gimnazjum im. Adama Asnyka. Uczestnik kampanii wrześniowej. W nieznanych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Przebywał w obozie w Kozielsku. Wiosną 1940 zamordowany przez NKWD w Lesie Katyńskim.
- 1914** (110) Przed zburzeniem miasta Kalisz liczył ponad 65 tys. mieszkańców. Działało 16 instytucji i stowarzyszeń społeczno-dobroczyńnych, 25 kulturalno-oświatowych, 12 finansowo-przemysłowych. Funkcjonowały fabryka nici, fabryka pluszu, 5 fabryk pończoch i rękawiczek, 3 fabryki fortepianów, fabryka trykotaży, 2 fabryki lalek, browar, 2 rektyfikacje spirytusu, 7 drukarni, 4 garbarnie, 4 cegielnie, 5 młynów, 62 fabryczki haftów oraz 8 fabryk koronek.
- 02.08.1914** (110) Wojska rosyjskie opuściły Kalisz podpalając magazyny wojskowe, dworzec kolejowy oraz niszcząc most na Prośnie w Piwonicach. Władzę w Kaliszu przejął Komitet Obywatelski.
- 03.08.1914** (110) W nocy do miasta wkroczyła 5. kompania 155 pułku piechoty z Ostrowa Wlkp., a następnie reszta batalionu pod dowództwem mjr Hermana Preuskera, który objął stanowisko komendanta miasta.
- 3/4.08.1914** (110) Na ulicach miasta doszło do strzelaniny, w której zginęło 21 osób cywilnych i 6 żołnierzy. O strzelanie do żołnierzy niesłusznie oskarżono mieszkańców Kalisza.
- 04.08.1914** (110) Pruskie władze wojskowe wzięły 6 zakładników i nałożyły na miasto kontrybucję w wysokości 50 tys. rubli. W godzinach popołudniowych wojska wycofały się z Kalisza, który został ostrzelany z dział rozlokowanych na okolicznych wzgórzach.
- 07.08.1914** (110) W skutek paniki wywołanej na Głównym Rynku doszło do bezładnej strzelaniny. Po tym zajściu rozpoczęto ponowne ostrzeliwanie miasta. Zginęło około 100 osób cywilnych.
- 09.08.1914** (110) Do miasta ponownie wkroczyły oddziały piechoty i rozpoczęły systematyczne podpalanie i burzenie. Rozstrzelano również kilku zakładników. Stan ten utrzymywał się do 22 sierpnia. Szacuje się, że spłonęło ponad 400 budynków, 9 zakładów przemysłowych, 5 gmachów publicznych (ratusz, teatr, kościół reformacki, hotel i poczta).
- 19.10.1914** (110) Zmarł Wincenty Szatkowski (Szadkowski), pseud. W. Łęczycki, aktor, dziennikarz, pisarz. Grywał na deskach teatrów w Poznaniu, Lublinie, Piotrkowie i Warszawie. Współpracował m.in. z *GAZETĄ KALISKĄ* oraz *KURIEREM KALISKIM*, do których pisywał recenzje teatralne. Urodził się 27 marca 1858.
- 13.11.1914** (110) W Warszawie zmarł Ludwik Neugebauer, ginekolog, badacz etiologii

kręgozmyku. Członek redakcji periodyków ginekologicznych niemieckich, francuskich i polskich. Należał do kilkudziesięciu towarzystw naukowych w tym Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Urodził się 13 czerwca 1856 w Kaliszu.

- 24.12.1914** (110) Urodził się Szaja Jakubowicz, działacz młodzieżowy i charytatywny. Nauki pobierał w Gimnazjum im. Adama Asnyka. Po uzyskaniu matury wyjechał do Francji, gdzie po wojnie założył fabrykę trykotażową. W 1988 wraz z Baruchem Kolskim i Aleksandrem Pakentregerem zaangażował się w ratowanie resztek kultury materialnej ludności żydowskiej Kalisza. Zmarł w kwietniu 1994.
- 1914** (110) Urodził się Manas Kott pseud. i krypt. Maciek Kopytko, M.K., poeta i publicysta. Uczęszczał do Państwowego Gimnazjum im. Adama Asnyka. W 1934 opublikował tomik wierszy *Na trapezie. Poezje*. Studiował w Warszawie oraz na paryskiej Sorbonie. Po ukończeniu nauki powrócił do Kalisza. Zginął prawdopodobnie w 1942.
- 01.01.1919** (105) W drodze do Warszawy na stacji kolejowej w Kaliszu zatrzymał się Ignacy Jan Paderewski witany przez władze i mieszkańców miasta.
- 08.02.1919** (105) Zmarł Rudolf Otton Fibiger, przedsiębiorca. W 1896 założył przy ul. Garncarskiej odlewnię, w której wykonywano m.in. ramy żeliwne do fortepianów i pianin, a także ruszty piecowe. Urodził się 13 lipca 1852.
- 08.02.1919** (105) W Berlinie zmarł Władysław Seideman, kantor synagogi, artysta śpiewak. Występował na scenach teatrów operowych Europy i Ameryki. Urodził się 1 marca 1848 w Kaliszu.
- 25.02.1919** (105) Powstał kaliski oddział Związku Zawodowego Nauczycielstwa Polskich Szkół Średnich. W roku szkolnym 1919/20 oddział przejął pensję Wandy Motylewskiej, a później Haliny Radolińskiej, z których powstało Gimnazjum im. Marii Konopnickiej. W 1929 placówkę przekształcono w Seminarium Nauczycielskie.
- 17.03.1919** (105) Poświęcono kamień węgielny pod nowy gmach teatru. Projekt odbudowy powierzono architektowi Czesławowi Przybylskiemu.
- 20.03.1919** (105) Kaliskie Towarzystwo Muzyczne zorganizowało pierwszy po wojnie koncert. Uzyskany dochód przeznaczono na pomoc dla niezamożnych uczniów Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki.
- 04.1919** (105) Rada Miejska dokonała wyboru nowego prezydenta miasta. Został nim inż. Jan Michalski.
- 19.05.1919** (105) Zmarł Stanisław Chodyński, ksiądz, historyk kościoła. Absolwent Wyższej Szkoły Realnej. Autor prac z zakresu historii kościoła. W uznaniu zasług naukowych w 1901 otrzymał tytuł Doctora Honoris Causa Akademii

Duchownej w Petersburgu.

- 25.05.1919 (105)** W salonce pociągu stojącego na peronie dworca w Kaliszu Józef Piłsudski spotkał się z generałami Józefem Dowbor-Muśnickim oraz Józefem Hallerem ustalając szczegóły odnoszące się do scalenia sił zbrojnych.
- 16.06.1919 (105)** Nuncjusz apostolski w Polsce Achilles Ratti w towarzystwie biskupa kujawsko-kaliskiego Stanisława Zdzitowieckiego poświęcił odbudowany po zniszczeniach 1914 kościół poreformacki.
- 01.09.1919 (105)** Rozpoczęła działalność szkoła powszechna przy ul. Polnej ufundowana przez Emila Repphana.
- 22.10.1919 (105)** Urodziła się Kazimiera Wilgusz, późn. Starzycka-Kubalska, pseud. artyst. Jaka, aktorka związana z teatrami Krakowa, Kielc i Radomia. W 1957 wraz z mężem Tadeuszem Kubalskim przyjechała do Kalisza. Za swoje kreacje sceniczne nagrodzona w II, III oraz XXX Kaliskich Spotkaniach Teatralnych. Zagrała w ponad 150 sztukach. Zmarła w Kaliszu 20 kwietnia 2005.
- 09.11.1919 (105)** Uroczyscie obchodzono rocznicę wyzwolenia kraju odsłaniając z tej okazji tablicę pamiątkową umieszczoną na pomniku stojącym na placu św. Józefa: *Na tem miejscu, gdzie przed 84 laty najwięksi nasi wrogowie zawarli sojusz na wieczne czasy w celu zagłady Ojczyzny, w dniu pierwszego obchodu wypędzenia Niemców z niepodległej i zjednoczonej Polski na cześć bohaterów, co krwią i życiem walczyli o wolność, na wieczną tej rzeczy pamiątkę kładą tę tablicę wdzięczni Kaliszanie - 9 XI 1919.*
- 11.12.1919 (105)** W Kaliszu odbył się zjazd przedstawicieli sejmików powiatowych zwołany dla wskrzeszenia województwa kaliskiego. Uczestniczyli w nim przedstawiciele powiatów konińskiego, sieradzkiego, słupeckiego, tureckiego, wieluńskiego, pleszewskiego i kaliskiego, a także delegat z Poznania.
- 26.12.1919 (105)** Zmarł Józef Szafnicki, ksiądz, działacz społeczny, prefekt szkół. W 1890 objął probostwo w Kokaninie, gdzie dokończył budowę kościoła, założył straż ogniową oraz orkiestrę. Dzięki jego inicjatywie w 1910 powstał murowany kościół na Rypinku. Urodził się 8 marca 1855.
- 1919 (105)** Kościół i klasztor pobernardyński przejęli oo. Jezuici.
- 26.10.1924 (100)** Urodził się Stanisław Kuczyński, pseud. Cyk, ppor., żołnierz Armii Krajowej, wiceprezes Światowego Związku Żołnierzy AK. W czerwcu 1944 ścigany przez gestapo uciekł z Kalisza do Warszawy. Walczył w powstaniu warszawskim w rejonie ulic Marszałkowskiej, Mokotowskiej i Natolińskiej. Przebywał w obozach jenieckich m.in. w Ożarowie i Hamburgu. Zmarł 7 września 2002 w Kaliszu.

- 30.11.1924** (100) Tomasz Łysek, nauczyciel w Gimnazjum im. Adama Asnyka, przy pomocy aparatu radiowego zbudowanego wspólnie z uczniami nawiązał łączność z niemieckimi stacjami radiowymi.
- 02.01.1929** (95) Urodziła się Barbara Marszel, aktorka teatralna, filmowa, telewizyjna i estradowa. Absolwentka Gimnazjum im. Anny Jagiellonki. Przez całe życie zawodowe związana ze scenami warszawskimi. Dużą popularność przyniosły jej występy estradowe i radiowe m.in. w *Podwieczorku przy mikrofonie*. Zmarła 10 stycznia 1988.
- 15.01.1929** (95) Przy pl. 11 Listopada (ob. Główny Rynek) otwarto salon samochodowy firmy *Auto Żarnecki*, w którym sprzedawano samochody firmy General Motors.
- 11.03.1929** (95) Urodził się Ziemowit Glabiszewski, działacz antykomunistyczny, przywódca Polskiej Organizacji Podziemnej. W 1947 będąc uczniem Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki utworzył 6-osobową młodzieżową Polską Organizację Podziemną. Za zabójstwo dwóch funkcjonariuszy Milicji skazany na karę śmierci. Wyrok wykonano 6 lipca 1948 w kaliskim więzieniu.
- 07.04.1929** (95) Poświęcono kamień węgielny pod budowę nowej świątyni prawosławnej, która stała przy ul. Niecałej. Świątynię zaprojektował Michał Zenowicz, budowę prowadził inż. Albert Nestrypke. Kaliska parafia obejmowała miasta: Kalisz, Konin, Koło, Turek, Łask, Sieradz oraz Poznań.
- 25.04.1929** (95) Urodził się Marek Kiersnowski, geodeta, działacz niepodległościowy. Współzałożyciel Związku Więźniów Politycznych Okresu Stalinowskiego oraz Koła Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka przy Towarzystwie Miłośników Kalisza. Radny Rady Miejskiej w latach 1990-94. Zmarł 19 grudnia 1994 w Kaliszu.
- 04.05.1929** (95) W salach ratusza otwarto wystawę prac Artura Szyka, na której zaprezentowano 42 miniatury ilustrujące *Statut Kaliski*. Referat poświęcony *Statutowi* wygłosił dyrektor Galerii Miejskiej Marian Dienstl-Dąbrowa.
- 05.1929** (95) Z okazji Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu Agencja Propagandowa przystąpiła do realizacji filmu *Historia miast polskich*. Jego pierwsza część nosiła tytuł *Kalisz i jego historia*.
- 01.07.1929** (95) Magistrat przejął pod swoją opiekę Muzeum Ziemi Kaliskiej udostępniając na jego potrzeby pomieszczenia ratusza.
- 24.08.1929** (95) Na pomniku legionistów w Szczypiornie, w obecności prezydenta Mieczysława Szarrasa, umieszczono popiersie Józefa Piłsudskiego.
- 30.09.1929** (95) Na Powszechnej Wystawie Krajowej Kalisz otrzymał złoty medal za dorobek na polu gospodarki miejskiej.

- 28.11.1929** (95) Zmarł Zygmunt Mrowiński, właściciel składu aptecznego, komendant Straży Pożarnej, działacz społeczny. Był jednym z założycieli 7-klasowej Szkoły Handlowej (1906), a także Towarzystwa Powstańców i Wojaków w Kaliszu. Reaktywował kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych.
- 24.12.1929** (95) W Pińsku urodził się Tadeusz Grzelak, pięściarz. Z boksem związał się w kaliskiej *Bielarni*. W 1951 po raz pierwszy został Mistrzem Polski. Brał udział w Igrzyskach Olimpijskich w Helsinkach, gdzie dotarł do ćwierćfinału (1952). Stoczył 385 walk, przegrywając tylko 49. Walczył w barwach *Legii Warszawa* i *Prosnego Kalisz*, w której zakończył karierę w 1960. Następnie pracował jako trener. Zmarł 15 października 1996.
- 1929** (95) Z wieży kolegiaty w miejsce *Roty* zaczęto grać hejnał mariacki. Spowodowało to protesty kaliszan i sprzeciw Krakowa.
- 1929** (95) Otwarto nowy zakład leczniczy. Mieścił się on w budynku zakładu hydropatycznego w parku. Właścicielami lecznicy byli Bolesław Jan Cegłowski, Stanisław Radwan i Tadeusz Pawłowski.
- 1929** (95) W Poznaniu na powszechnej Wystawie Krajowej Kalisz wystąpił z własnym pawilonem zaprojektowanym przez architekta Witolda Wardęskiego. Złote medale otrzymały m.in. Fabryka Biskoptów i Pierników Kazimierza Mystkowskiego, Fabryka Fortepianów i Pianin Arnolda Fibigera oraz Fabryka Zabawek Adama Szrajera.
- 03.03.1934** (90) Urodził się Andrzej May, aktor, reżyser teatralny, dyrektor i kierownik artystyczny teatrów polskich. W 1953 ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki. Grał m.in. w filmach *Krzyż Walecznych*, *Zamach*, *Rewizor* oraz w serialu *Rodzina Połanieckich*. Zmarł 7 grudnia 1993.
- 01.08.1934** (90) Zmarł Piotr Maszyński, kompozytor, dyrygent, pedagog, dyrektor Towarzystwa Śpiewaczego *Lutnia*. Kilkakrotnie przebywał w Kaliszu, szczególnie bliskie stosunki utrzymywał z Kaliskim Towarzystwem Muzycznym. Po zniszczeniu miasta w 1914 dał dobroczynny koncert z którego honorarium przeznaczył dla kaliszan. Urodził się 3 lipca 1855.
- 29.10.1934** (90) W Białobłotach urodził się Marian Cezary Abramowicz, prozaik i poeta. Debiutował w 1965 wierszem *Wrzosowisko*. W latach 1975-79 pełnił funkcję dyrektora Gminnego Ośrodka Kultury w Gizałkach k. Kalisza. Od 1969 należał do Związku Literatów Polskich. Zmarł 5 marca 1997.
- 11.12.1934** (90) Zmarł Feliks Krzymuski, lekarz, społecznik. W 1896 ukończył Gimnazjum Filologiczne. Następnie wyjechał na studia lekarskie do Warszawy. Z Kaliszem ponownie związany od 1905. Aktywnie działał w Towarzystwie Higienicznym, Towarzystwie Dobroczynności oraz Kaliskim Towarzystwie Lekarskim. W 1913 wraz z Alfredem Dreszerem i Stanisławem Orgelbrandem wystąpił z petycją do władz w sprawie zatwierdzenia statutu Towarzystwa do Walki z Gruźlicą w Kaliszu. Urodził się w 1877.

- 1934** (90) Kalisz liczył ponad 67 tys. mieszkańców. Obszar miasta wynosił 2413 ha.
- 07.01.1939** (85) W Warszawie urodził się Zbigniew Uszycki, lekarz. W 1966 rozpoczął pracę w Stacji Krwiodawstwa w Kaliszu. Następnie był kierownikiem Przychodni Obwodowej (1970-72) jednocześnie pracując w szpitalu miejskim. Członek Krajowego Zespołu Specjalistycznego ds. Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa, Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, działacz PCK. Zmarł 17 stycznia 1992. Pośmiertnie wyróżniony tytułem Zasłużony dla Miasta Kalisza.
- 08.02.1939** (85) Na posiedzeniu Rady Miejskiej z udziałem premiera Feliksa Sławoja Składkowskiego, poła ziemi kaliskiej, postanowiono zabudować teren po cerkwi przy pl. Kilińskiego, a gmachowi nadać imię Józefa Piłsudskiego.
- 03.03.1939** (85) Zmarł Litman Wolf Feifer, właściciel garbarni, działacz społeczny, radny miejski, inicjator budowy nowego cmentarza żydowskiego przy ul. Podmiejskiej. W latach 1924-31 członek rady żydowskiej gminy wyznaniowej. Urodził się 7 marca 1857 w Kaliszu.
- 10.03.1939** (85) Urodził się Zygmunt Samosiuk, operator filmowy. W 1957 ukończył Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka. Rok później rozpoczął studia na Wydziale Operatorskim Państwowej Wyższej Szkoły Teatralnej i Filmowej im. Leona Schillera w Łodzi. W latach 1965-71 zatrudniony jako operator w Wytwórni Filmów Dokumentalnych w Warszawie, od grudnia 1971 w Przedsiębiorstwie Realizatorów Filmowych *Zespoły Filmowe*. Realizował tematy do *Polskiej Kroniki Filmowej*, był współautorem zdjęć do filmów dokumentalnych *Maraton* (1965) i *Bal w Pieskowej Skale* (1966). W 1966 zadebiutował filmem *Jeden z sześciu tysięcy*. Zmarł w Warszawie 24 listopada 1983.
- 04.1939** (85) Władze przystąpiły do likwidacji staniczki ukraińskiej przy ul. Obozowej, która od czasu wojny polsko-bolszewickiej stanowiła schronienie dla żołnierzy byłej armii atamana Szymona Petlury.
- 05.1939** (85) Kalisz nawiedziła powódź.
- 24.06.1939** (85) Urodził się Jan Czerkawski, historyk filozofii, profesor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, członek Komitetu Nauk Filozoficznych Państwowej Akademii Nauk oraz komitetu redakcyjnego *ROCZNIKÓW FILOZOFICZNYCH*. Autor prac naukowych, w tym m.in. *Z dziejów myśli św. Tomasza z Akwinu* (1978), *Zagadnienie godności człowieka* (1994). Zmarł 11 stycznia 2007.
- 03.09.1939** (85) W sztabie 25. Dywizji Piechoty w Kaliszu odbyła się odprawa dowódców Armii *Poznań* z gen. Tadeuszem Kutrzebą na czele. Oddziały opuściły miasto wysadzając mosty na Bernardynce i Swędrni.

- 04.09.1939** (85) Do Kalisza wkroczyły oddziały 30. Dywizji Piechoty Wehrmachtu pod dowództwem gen. von Briesena.
- 28.09.1939** (85) W wileńskim szpitalu zmarł Janusz Staszewski, archiwista, historyk wojskowości. W 1923 ukończył gimnazjum w Kaliszu. Następnie podjął studia prawnicze w Warszawie. Był jednym z najaktywniejszych badaczy i popularyzatorów militarnych dziejów Polski XIX i XX w. Autor artykułów publikowanych w prasie poznańskiej oraz na łamach *ZIEMI KALISKIEJ*. Urodził się 26 kwietnia 1903.
- 09.1939** (85) W nieznanych okolicznościach został rozstrzelany Józef Krokowski, aktor, felietonista, reżyser. Występował na scenach Kijowa, Torunia, Warszawy i Kalisza, gdzie w sezonie 1934-36 pełnił funkcję dyrektora teatru. Publikował na łamach *ECHA KALISKIEGO ILUSTROWANEGO*. Pod jego kuratelą odbył się latem 1939 pierwszy formalny 50-godzinny kurs na przewodników miejskich PTTK po Kaliszu.
- 18.10.1939** (85) Na placu św. Józefa rozstrzelano proboszcza parafii Chocz ks. Romana Pawłowskiego. Pretekstem do aresztowania i stracenia była „znaleziona” podczas rewizji amunicja.
- 30.10.1939** (85) Na cmentarzu żydowskim przy ul. Podmiejskiej stracono i pochowano 11 Polaków.
- 10 lub 11.1939** (85) W nieznanych okolicznościach zginął Ignacy Bujnicki, pseud. Demon, dyrektor elektrowni, prezydent Kalisza. Początkowo nauki pobierał w Szkole Realnej, z której w 1905 został relegowany za udział w strajku szkolnym. Następnie uczeń Szkoły Handlowej. Od 1923 dyrektor Elektrowni Miejskiej. Za jego kadencji zmodernizowano zakład działający w dawnym foluszu, a także wybudowano Elektrownię Miejską w Piwonicach. Działał w wielu organizacjach społecznych, m.in. w Towarzystwie Przyjaciół Teatru Polskiego w Kaliszu, Bractwie Kurkowym oraz w Towarzystwie Cyklistów. W kwietniu 1937 wybrany na prezydenta miasta. Funkcję tę pełnił do września 1939. Urodził się 23 lipca 1891.
- 01.11.1939** (85) Wojskowe władze okupacyjne przekazały miasto administracji cywilnej. Kalisz został wcielony do Rzeszy, zmieniono nazwy ulic, usunięto pomniki, zakazano używania języka polskiego w urzędach. Z miasta wysiedlono ok. 30 tys. osób, na przymusowe roboty do Niemiec wywieziono ponad 3 tys. mieszkańców.
- 08.11.1939** (85) Na terenie cmentarza żydowskiego przy ul. Podmiejskiej rozpoczęły się masowe egzekucje wykonywane przez tzw. Einsatzgruppe. Do 1945 rozstrzelano ponad 400 osób, kolejne 100 stracono na cmentarzu tyńckim.
- 11.1939** (85) Władze hitlerowskie zorganizowały getto dla ludności żydowskiej istniejące do 1940, tj. do momentu wywiezienia Żydów do Łodzi oraz do obozu w Chełmnie nad Nerem. Getto położone było między ulicami

Targową, Polskiej Organizacji Wojskowej (ob. ul. Złota), Chopina i Wodną.

- 16.12.1939** (85) W lesie winiarskim rozstrzelano lekarza Karola Niepokojczyckiego. Do Kalisza przybył w 1925 jako specjalista chorób skóry i wenerycznych. Pracował w szpitalu św. Trójcy, a następnie w Szpitalu Powszechnym im. Przemysława II. Aktywnie uczestniczył w pracach Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego oraz Towarzystwa Przeciwgruźliczego. Urodził się 29 października 1890.
- 22.12.1939** (85) W lesie winiarskim rozstrzelano i pochowano w zbiorowych mogiłach ok. 700 Polaków przywiezionych z więzień w Kaliszu i Ostrowie Wielkopolskim. Do 1940 w lesie rozstrzelano ok. 1100 osób.
- 1939** (85) Powstała pierwsza organizacja podziemna Narodowa Organizacja Wojskowa. Jej komendantem na terenie miasta został Tadeusz Kusiński.
- 1939** (85) Rozpoczęto edycję pisma urzędowego niemieckiej landratury *KREISBLATT DES KREISES KALISCH*. Pismo ukazywało się do 1943.
- 25.03.1944** (80) Zmarł Alfred Edward Dreszer, lekarz. Po ukończeniu szkoły średniej w Kaliszu studiował medycynę w Wojskowej Akademii Medyko-Chirurgicznej w Petersburgu. Od 1913 z przerwami pełnił funkcję naczelnego lekarza szpitala św. Trójcy. Był współzałożycielem Kaliskiego Towarzystwa do Walki z Gruźlicą oraz wiceprezesem Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. Urodził się 2 marca 1871 w Tyńcu pod Kaliszem.
- 26.05.1944** (80) Urodził się Jerzy Rubiński, dziekan Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM. Założyciel i dyrygent chórów, w tym Akademickiego Chóru *Polifonia*. Autor *Śpiewnika dla chórów szkolnych*. W latach 1998-2002 przewodniczący Rady Miejskiej Kalisza. Wielokrotnie wyróżniany m.in. Brązowym Krzyżem Zasługi oraz Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza. Zmarł 18 września 2007.
- 05.1944** (80) W czasie walk na Polesiu zginął Mojżesz Edelsztajn, pseud. Miska, d-ca żydowsko-polskiego oddziału partyzanckiego. Urodził się 21 czerwca 1924 w Kaliszu.
- 31.07.1944** (80) W kaliskim więzieniu zmarł Franciszek Stryjas, katecheta. Od 1942 prowadził tajne nauczanie religii w parafiach Chełmce, Godziesze, Iwanowice, Opatówek i Dębe. W 1999 ogłoszony przez Jana Pawła II błogosławionym. W 2001 relikwie Stryjasa umieszczono w jednym z bocznych ołtarzy w kościele św. Mikołaja. Urodził się 26 stycznia 1882 w Popowie k. Szczytnik.
- 05.08.1944** (80) W powstaniu warszawskim zginął Jerzy Wronowski, artysta malarz. Od 1920 mieszkał w Kaliszu, gdzie uczęszczał do Szkoły Handlowej. Następnie studiował na Wydziale Malarstwa Dekoracyjnego w Szkole Sztuk Zdobniczych i Przemysłu Artystycznego w Poznaniu. W 1932 powrócił

do Kalisza i do wybuchu II wojny światowej pracował jako nauczyciel w Gimnazjum Kupieckim. Z lat 1933-34 przetrwało kilka obrazów poświęconych Kaliszowi m.in. *Domy na Tyńcu*, *Kościół Garnizonowy od strony parku*, *Park-Kogutek*. Urodził się 16 czerwca 1908 w Łodzi.

- 19.08.1944** (80) W powstaniu warszawskim zginął Tadeusz Semadeni, działacz Armii Krajowej. W 1922 utworzył i prowadził Polski Związek Pływacki. Należał do Sztabu Głównego Konfederacji Zbrojnej. Był sędzią w Sądzie Specjalnym Obszaru Warszawa AK. Urodził się w Kaliszu 4 czerwca 1902.
- 22.08.1944** (80) W powstaniu warszawskim zginął Włodzimierz Pietrzak, pseud. Balk, Andrzej Ados, Juliusz Wolden, poeta, prozaik, krytyk literacki. W 1931 ukończył Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki, w którym w latach 1928-31 redagował szkolne pismo *ŚWIT*. W czasie okupacji aktywnie działał w podziemnym życiu kulturalnym. Urodził się 7 lipca 1913 w Warszawie.
- 21.10.1944** (80) W Częstochowie zmarł Wacław Bliziński, ksiądz, działacz społeczny i polityczny, twórca *wzorowej wsi Lisków*. W styczniu 1902 założył w Liskowie Spółkę Rolno-Handlową *Gospodarz*, która stała się zapleczem organizacyjnym i finansowym dla późniejszych przedsięwzięć. Dokonania mieszkańców wsi zostały zaprezentowane na dwóch ogólnopolskich wystawach: *Wieś Polska* (1925) oraz *Praca i Kultura Wsi* (1937). Z chwilą wybuchu II wojny światowej ukrywał się w sierocińcu w Chotomowie k. Warszawy, z którym został w 1944 ewakuowany do Częstochowy. Urodził się 28 lipca 1870.
- 27.10.1944** (80) Zmarła Tekla Trapszo-Krywultowa, aktorka teatralna i filmowa. W latach 1891-99 występowała w Teatrze Miejskim w Krakowie, gdzie szybko stała się ulubienicą publiczności. Należała do grona najwybitniejszych polskich aktorek-amantek przełomu XIX i XX w. Urodziła się 23 października 1873 w Kaliszu.
- 30.11.1944** (80) Zmarł Marian Lenk, aktor, reżyser. Był pierwszym spikerem utworzonego w 1930 Radia *Łódź*. W sezonie artystycznym 1938/39 pełnił funkcję dyrektora Teatru Miejskiego im. Wojciecha Bogusławskiego. W swojej aktorskiej karierze grywał role charakterystyczne, m.in. Cześnika w *Zemście*, Czepca w *Weselu*, czy Grzegorza w *Kordianie*. Urodził się 1 września 1887.
- 1944** (80) W obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu zginęła Debora Gross-Schinagel, lekarka, dyrektor szpitala żydowskiego w Kaliszu, członkini Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego. W czasie wojny wykazała się niespotykaną energią, zdolnościami organizacyjnymi oraz troską o pacjentów, których nie zaprzestała leczyć nawet w zaawansowanej ciąży. W 1942 wywieziona do getta w Łodzi, a następnie do Oświęcimia. Urodziła się 5 grudnia 1908 w Londynie.
- 02.02.1949** (75) Zmarł Zeejw Wolf Mozes, kupiec, fabrykant, przewodniczący sądu rabinicznego. Od 1900 związany z Kaliszem, gdzie zajął się wraz z bratem

produkcją i handlem wyrobami hafciarskimi. Miasto opuścił na stałe w 1935. Urodził się 13 maja 1863.

- po 06.1949** (75) Zmarł Maksymilian Jasiński, księgarz. W latach 1923-25 pełnił funkcję dyrygenta Chóru Męskiego *Echo*. Był członkiem Stowarzyszenia Spożywczego *Ognisko* oraz Stowarzyszenia Rzemieślników Chrześcijańskich pw. św. Józefa. W latach 1917-18 prowadził wraz z Mieczysławem Krauckim księgarnię *Feniks*. W 1933 zorganizował w Kaliszu wystawę książki pedagogicznej. Urodził się 4 października 1880.
- 1949** (75) W Kaliszu przebywał prezydent Bolesław Bierut.
- 1949** (75) Utworzono Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne.
- 09.1954** (70) Z inicjatywy Gustawa Arnolda Fibigera otwarto Technikum Budowy Fortepianów.
- 1954** (70) Zmarła Emilia Bohowiczowa, nauczycielka, działaczka społeczna i oświatowa, publicystka. Wchodziła w skład zarządu Towarzystwa Dobroczynności oraz zarządu Muzeum Ziemi Kaliskiej. Była aktywną uczestniczką *piątków literackich*. Współpracowała z *GAZETĄ KALISKĄ* na łamach której publikowała recenzje, sprawozdania z odczytów, reportaże i artykuły. Stanowiła pierwowzór Stefanii Holszańskiej z powieści *Noce i dnie* Marii Dąbrowskiej. Urodziła się w 1862.
- 1954** (70) Oddział Chorób Płucnych Szpitala Miejskiego w Wolicy został przekształcony w Państwowy Szpital Przeciwgruźliczy im. dra Bronisława Koszutkiego.
- 1954** (70) Zmarł Stanisław Pstrokoński-Poraj, artysta malarz. W latach 1896-97 pracował nad odnowieniem ołtarzy w kościele oo. Franciszkanów. Urodził się w 1871.
- 1954** (70) Powstała Stacja Archeologiczna Instytutu Historii Kultury Materialnej Polskiej Akademii Nauk, którą przez długie lata kierował Krzysztof Dąbrowski.
- 12.02.1959** (65) Zmarł Iwo Gall, scenograf, malarz, reżyser, autor książek poświęconych teatrowi. W latach 1936-38 był dyrektorem Teatru im. Wojciecha Bogusławskiego. Urodził się 1 kwietnia 1891.
- 12.02.1959** (65) W Londynie zmarł Jerzy Świrski, wiceadmirał, współtwórca Polskiej Marynarki Wojennej. W czasie I wojny światowej zajmował stanowisko oficera nawigacyjnego Floty Czarnomorskiej. Urodził się 5 kwietnia 1882 w Kaliszu.
- 13.07.1959** (65) Zmarł Tadeusz Miłobędzki, chemik, dydaktyk. Od 1883 uczył się w Męskim Gimnazjum Klasycznym, po ukończeniu którego wyjechał

do Warszawy na studia chemiczne. Opublikował ok. 90 prac, w tym podręczniki z klasycznej analizy chemicznej. Redagował m.in. *CHEMIKA POLSKIEGO* (1917-18) oraz *ROCZNIKI CHEMII* (1935-39). Był założycielem Polskiego Towarzystwa Chemicznego (1920) oraz członkiem wielu towarzystw, m.in. Towarzystwa Wzajemnej Pomocy b. Wychowawców Szkół Średnich Kaliskich w Warszawie. Urodził się 16 czerwca 1873 w Kole nad Wartą.

- 31.10.1959** (65) W Londynie zmarł Juliusz Ulrych, polityk, działacz Polskiej Organizacji Wojskowej. Uczęszczał do Miejskiego Gimnazjum Klasycznego, a po strajku szkolnym w 1905 do Szkoły Handlowej. W 1914 wstąpił jako porucznik do Legionów. W listopadzie 1918 kierował z ramienia POW akcją rozbrajania oddziałów niemieckich w Kaliszu. W latach 1935-39 minister komunikacji w rządach Mariana Zyndrama Kościalkowskiego i Felicjana Słwoja Składkowskiego. W 1939 udał się wraz z całym rządem RP na emigrację. Urodził się w Kaliszu 9 kwietnia 1888.
- 1959** (65) Tadeusz Osiński odnalazł plan fundamentów zamku kaliskiego pochodzący z 1802. Plan ten stał się podstawą do badań archeologicznych prowadzonych przez Tadeusza Poklewskiego.
- 1964** (60) Z inicjatywy inż. Janusza Kazimierowskiego powstała Dostrzegalnia Astronomiczna objęta opieką przez Kaliski Dom Kultury.
- 1964** (60) Oddano do użytku budynek Klubu Międzynarodowej Prasy i Książki wzniesiony ze środków Społecznego Funduszu Odbudowy Stolicy.
- 10.07.1969** (55) Zmarł Stefan Łusakowski, nauczyciel, harcmistrz, działacz ZHP. Absolwent Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. W 1948 wystąpił przed Sądem Okręgowym w Kaliszu jako świadek w procesie przeciwko Heinrichowi Nolte – zastępcy szefa kaliskiej placówki gestapo. Pracował w szkołach w Dobrzeczu, Kokaninie oraz Kaliszu. Urodził się 12 września 1903.
- 12.10.1969** (55) Przed budynkiem Studium Nauczycielskiego odsłonięto pomnik Marii Konopnickiej dłuta Stanisława Horno-Popławskiego. Pomnik powstał z inicjatywy dzieci szkół kaliskich przy wsparciu mieszkańców miasta.
- 02.02.1974** (50) Zmarł Stefan Martuzalski, ksiądz, działacz społeczny. W latach 1922-39 proboszcz parafii św. Gotarda. W czasie II wojny światowej zmuszony do osiedlenia w Generalnej Guberni. Po powrocie w 1945 objął parafię św. Mikołaja. Za odczytanie listu episkopatu polskiego o upaństwowieniu Caritas aresztowany i skazany na 6 lat więzienia. Jego zasługą jest sprowadzenie do Kalisza ss. Magdalenek, stworzenie Zakładu Opieki św. Józefa, utworzenie domu wychowawczego dla biednych chłopców na Rypinku oraz wybudowanie szkoły powszechnej kierowanej przez ss. Felicjanki. Urodził się 1 lipca 1887 w Stawiszynie.

- 24.06.1974 (50)** Zmarł Witold Wardęski, architekt, działacz społeczny. Po ukończeniu nauki w 1914 osiadł w Kaliszu. W czasie I wojny światowej wcielony do wojska, pracował przy budowie fortyfikacji. Następnie podjął pracę w urzędzie Naczelnika Powiatu Kaliskiego, jako kierownik Wydziału Spraw Społecznych. Po 1919 objął stanowisko architekta powiatowego na Kalisz, Turek i Konin. Do jego najważniejszych osiągnięć należą: kierownictwo budowy wieży ratuszowej (1923-24), rekonstrukcja barokowej wieży kościoła św. Józefa, kierownictwo budowy Teatru Miejskiego oraz projekt sanatorium dla chorych na gruźlicę w Wolicy. Urodził się 2 maja 1888.
- 14.07.1974 (50)** Zmarł Józef Urpsza, jezuita, działacz charytatywny zw. *Samarytaninem Kalisza*. W 1952 wstąpił do zakonu oo. Jezuitów w Kaliszu, gdzie poświęcił się bez reszty chorym i ubogim. Do współpracy pozyskiwał zarówno duchownych, jak i osoby świeckie m.in. lekarzy oraz prawników. Urodził się 10 sierpnia 1880.
- 01.09.1974 (50)** Przy Kaliskim Towarzystwie Muzycznym działalność rozpoczęła Kaliska Orkiestra Symfoniczna pod batutą Andrzeja Bujakiewicza.
- 02.12.1974 (50)** W Warszawie zmarła Adamina Dąbkowska, bibliotekarka. W 1919 wraz z rodziną przybyła do Kalisza. Maturę uzyskała w Gimnazjum Państwowym im. Anny Jagiellonki. W 1927 podjęła pracę w Bibliotece Miejskiej im. Adama Asnyka. W czasie II wojny światowej internowana w obozie na terenie Gimnazjum Handlowego, a następnie przewieziona do obozu w Jaśle. W kwietniu 1945 ponownie zatrudniona na stanowisku bibliotekarki. Urodziła się 4 kwietnia 1906 w Kijowie.
- 12.1974 (50)** Odbył się I Międzynarodowy Festiwal Pianistów Jazzowych.
- 1974 (50)** Rozpoczęto modernizację ulic ze szczególnym uwzględnieniem tras wjazdowych. Kolejno przebudowano i unowocześniono ulice: Łódzką, Górnośląską, Wrocławską, Poznańską, 23 Stycznia (ob. ul. Stawiszyńską) i Częstochowską.
- 31.01.1979 (45)** Na stanowisko prezydenta miasta powołano Andrzeja Spychalskiego.
- 27.07.1979 (45)** Zmarł Kazimierz Paszyn, nauczyciel. W czasie okupacji pracował jako robotnik przymusowy w jednej z fabryk w Niemczech. W 1945 rozpoczął naukę w Gimnazjum i Liceum dla Dorosłych im. Tadeusza Kościuszki. Po ukończeniu studiów o specjalności sportowej podjął pracę w Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka (1956) przyczyniając się do podniesienia poziomu sportowego szkoły. Przez kilka lat pracował również jako instruktor wioślarstwa w Kaliskim Towarzystwie Wioślarstwu. Urodził się 24 listopada 1925.
- 02.11.1979 (45)** Zmarł Mieczysław Leń, pseud. i krypt. Jerzy Brzozowski, J.B., Jan Kantecki, (I), (I.), I.m., (m.I.), (M.L.), M.L., nauczyciel, dziennikarz i krytyk teatralny. W 1952 otrzymał skierowanie do pracy w Kaliszu początkowo

w Szkole Ogólnokształcącej stopnia Podstawowego i Licealnego Towarzystwa Przyjaciół Dzieci, a od 1954 w Liceum Ogólnokształcącym im. Adama Asnyka. Był współzałożycielem *ZIEMI KALISKIEJ*, w której pełnił funkcję sekretarza redakcji (1957-79). Urodził się 28 czerwca 1928.

- 25.11.1979** (45) W Londynie zmarł Krzysztof Dąbrowski, archeolog, prekursor zastosowania metod geofizycznych w polskiej archeologii. Najważniejszy przedmiot badań Dąbrowskiego stanowiła identyfikacja Kalisza z Calisią Ptolemeusza oraz problematyka Kalisza wczesnośredniowiecznego. Przez kilkadziesiąt lat kierował licznymi wykopaliskami, m.in. w Piwonicach, Wesółkach, Zagorzynie i Zawodziu. W 1966 otrzymał tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Urodził się 25 maja 1931 w Lublinie.
- 1979** (45) Rozpoczęto napełnianie zbiornika retencyjnego w Szaleńcu.
- 1979** (45) Na zewnętrznej ścianie kościoła poreformackiego odsłonięto płaskorzeźbę projektu Wiesława Andrzeja Ożminy upamiętniającą funkcjonowanie w klasztorze obozu germanizacyjnego dla dzieci.
- 06.01.1984** (40) Zmarł Józef Borowiak, specjalista zarządzania przemysłem, działacz gospodarczy i społeczny, nauczyciel. W latach 1954-58 dyrektor WSK w Kaliszu. Następnie zatrudniony w Kaliskim Przedsiębiorstwie Sprzętu Rolniczego jako z-ca dyr. ds. technicznych (1960-62). Inicjator i pierwszy dyrektor Miejskiego Biura Projektów Miasto-projekt w Kaliszu (1963). Realizator strategicznej dla miasta inwestycji tj. budowy ujęcia i Stacji Uzdatniania Wody w Lisie. Wielokrotnie odznaczany i nagradzany m.in. tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza (1984). Urodził się w Gostyniu 20 grudnia 1922.
- 13.01.1984** (40) Zmarł Władysław Rymkiewicz, pseud. i krypt. Arystarch, Lektor, Obserwator, W.R., wr., prawnik, pisarz, prozaik i publicysta. Łączył pracę adwokata z twórczością literacką. Debiutował w 1925 nowelą *Zdrada* opublikowaną w *BLUSZCZU*. Urodził się 17 maja 1900 w Kaliszu.
- 04.07.1984** (40) W Urzędzie Wojewódzkim w Kaliszu podpisano porozumienie między Zbigniewem Radwańskim, rektorem Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, a Kazimierzem Buczmą, wojewodą kaliskim, o powołaniu, prowadzeniu i rozwijaniu Zakładu Nauczania Początkowego UAM w Kaliszu. W 2002 uchwałą Senatu UAM w miejsce Instytutu Pedagogiczno-Artystycznego utworzono Wydział Pedagogiczno-Artystyczny UAM w Kaliszu.
- 13.10.1984** (40) Zmarł Krzysztof Marks, pseud. Jan Nadel, plastyk. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka. Uprawiał malarstwo portretowe, grafikę warsztatową i użytkową, zajmował się projektowaniem oraz wystrojem wnętrz. Swoje prace prezentował na wystawach w Kaliszu, Wrocławiu i Łodzi. Współpracował z redakcją *ZIEMI KALISKIEJ* ilustrując opowiadania Tadeusza Pniewskiego oraz Eligiusza Kor-Walczaka. Urodził się

27 lipca 1946.

- 12.1984** (40) Wyruszyła Studencka Wyprawa Naukowa *Afryka 84/85* zorganizowana przez Koło Naukowe Etnografów przy Instytucie Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Warszawskiego oraz Muzeum Narodowe w Szczecinie. Uczestnicy wyprawy udali się do Sudanu w celu przeprowadzenia badań i pozyskania eksponatów muzealnych do polskich kolekcji afrykańskich. W efekcie do Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej trafiło 350 zabytków oraz bogaty materiał ikonograficzny. Idea wyprawy nawiązywała do pierwszej polskiej wyprawy do Afryki zorganizowanej przez Stefana Szolca-Rogozińskiego w 1882.
- 1984** (40) W Warszawie zmarł Władysław Kwiatkowski, nauczyciel, bibliofil, działacz społeczny. W latach międzywojennych uczył w Szkole Powszechnej im. 3 Maja. Należał do najaktywniejszych działaczy Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych w Kaliszu. Był jednym z członków założycieli Towarzystwa Przyjaciół Książki (1927-36), współredaktorem miesięcznika *ZIEMIA KALISKA* (1930-32) oraz członkiem Towarzystwa Biblioteki Publicznej im. Adama Mickiewicza. Opublikował kilka prac poświęconych miastu m.in. *325 lat drukarstwa kaliskiego* (1928), *Obraz Rubesna w Kaliszu* (1929). Urodził się w 1903.
- 1984** (40) Kalisz i Erfurt zawarły porozumienie o współpracy.
- 22.01.1989** (35) Zmarł Gustaw Arnold III Fibiger, budowniczy fortepianów. W latach 1922-30 uczęszczał do Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki. W połowie lat 30. XX w. rozpoczął praktykę w należącej do rodziny fabryce fortepianów. W 1954 zainicjował działalność Technikum Budowy Fortepianów, którym następnie kierował (1955-64). Za swoją pracę wielokrotnie wyróżniany m.in. odznaką Zasłużonego Działacza Kultury oraz Zasłużonego dla Kaliskiej Fabryki Fortepianów i Pianin *Calisia*. Urodził się 23 września 1912 w Kaliszu.
- 01.1989** (35) Przy ul. Poznańskiej rozpoczął pracę Wojewódzki Szpital Zespolony im. Ludwika Perzyny.
- 24.04.1989** (35) Podpisano umowę o współpracy między Kaliszem a Preston.
- 08.09.1989** (35) W Warszawie zginęła Zofia Dybowska-Aleksandrowicz, reżyserka teatralna, dubbingowa i dźwiękowiec. Ukończyła Wydział Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego oraz Wydział Reżyserii PWSF w Łodzi. Była promotorką polskiej szkoły dubbingowej. Urodziła się 17 stycznia 1928 w Kaliszu.
- 23.11.1989** (35) W Sztokholmie zmarł Bogusław Śliwa, prawnik, działacz opozycji demokratycznej, wiceprzewodniczący Zarządu Regionu NSZZ Solidarność Wielkopolska Południowa. W latach 80. XX w. zaangażowany w protesty robotnicze m.in. w Fabryce Wyrobów Runowych *Runotex* i w Kaliskich Zakładach Koncentratów Spożywczych *Winiary*. Od lutego do września 1982

internowany. W 1983 zdecydował się na emigrację polityczną. Urodził się 6 października 1944 we Lwowie.

- 13.12.1989 (35)** W Podkowie Leśnej zmarł Michał Wiłkomirski, skrzypek, pedagog. W 1921 rozpoczął pracę jako nauczyciel gry na skrzypcach w szkole muzycznej w Kaliszu. Urodził się w 1902 w Moskwie.
- 1989 (35)** W Kaliszu uruchomiono Instytut Wyższej Kultury Religijnej będący filią Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.
- 1989 (35)** Biskup włocławski Henryk Muszyński wydał dekret powołujący parafię pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny na Zagorzynku oraz bł. Michała Kozala Biskupa i Męczennika na Winiarach.
- 1989 (35)** Fundacja im. Rodziny Nissenbaumów usunęła żydowskie płyty nagrobne ze skarp Kanału Rypinkowskiego położone tam przez Niemców w czasie likwidacji cmentarzy żydowskich i przewiozła je na cmentarz przy ul. Podmiejskiej.
- 08.01.1994 (30)** W Warszawie zmarła Aniela Karolina Wende, długoletnia nauczycielka historii w kaliskich liceach, a także prezes kaliskiego oddziału Polskiego Towarzystwa Historycznego. Urodziła się 13 lipca 1906.
- 16.01.1994 (30)** Powstał Kaliski Klub Amazonek zrzeszający kobiety, które w wyniku schorzeń onkologicznych przeszły amputację piersi. Jego pierwszym prezesem została Anna Gmerek.
- 11.04.1994 (30)** Metropolita Poznański arcybiskup Jerzy Stroba i biskup kaliski Stanisław Napierała dokonali wmurowania aktu akrecyjnego oraz poświęcenia budynku Wyższego Seminarium Duchownego.
- 25.06.1994 (30)** Długodystansowiec Andrzej Jabłoński w ciągu 20 dni przebiegł trasę między Kaliszem a Heerhugowaard.
- 28.08.1994 (30)** Miejski Zakład Komunikacyjny przekształcono w Kaliskie Linie Autobusowe, autobusy otrzymały barwy żółto-granatowe.
- 25.09.1994 (30)** W pomieszczeniach dawnych szkół jezuickich przy ul. Łaziennej otwarto Centrum Rysunku i Grafiki im. Tadeusza Kulisiewicza.
- 09.11.1994 (30)** W czasie robót ziemnych przy ul. Śródmiejskiej, w pobliżu mostu Kamienego, odkryto fragmenty fundamentów bramy Wrocławskiej. Wydobyto także resztki drewnianego mostu sprzed 1824.
- 1994 (30)** Na Międzynarodowych Targach *Polagra* w Poznaniu wśród wyróżnionych złotymi medalami znalazły się kaliskie firmy: Przedsiębiorstwo Przemysłowo-Handlowe *Hellena*, Kaliskie Przedsiębiorstwo Produkcji Chłodniczej *Augusto* oraz Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowe

Miromark.

- 1994** (30) Do Kalisza przybyły siostry ze Zgromadzenia Sióstr Nauczycielek św. Doroty – Córek Najświętszego Serca.
- 1994** (30) Nagrodę miasta Kalisza otrzymała: s. Maura – Barbara Otto. Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza zostali wyróżnieni: Klub Kaliszan w Warszawie oraz Marceli Jezierski. Tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza przyznano Józefowi Garlińskiemu.
- 01.01.1999** (25) W wyniku reformy administracyjnej Kalisz stracił status miasta wojewódzkiego stając się powiatem grodzkim. Powiat ziemski kaliski utworzyły gminy: Blizanów, Brzeziny, Ceków Kolonia, Godziesze Wielkie, Koźminek, Lisków, Mycielin, Opatówek, Stawiszyn, Szczytники oraz Żelazków.
- 30.05.1999** (25) Na placu św. Józefa odsłonięto pomnik Jana Pawła II upamiętniający wizytę Ojca Świętego w Kaliszu w czerwcu 1997. Pomnik o wysokości ponad 3 metrów został wykonany z brązu. Autorem monumentu jest prof. Jan Kucz.
- 05.1999** (25) Rada Europy przyznała Kaliszowi Flagę Honorową stanowiącą dowód uznania za aktywność w kontaktach międzynarodowych.
- 06.1999** (25) W czasie pielgrzymki do Polski Jan Paweł II beatyfikował kaliszana ks. Henryka Kaczorowskiego, wykładowcę Seminarium Duchownego we Włocławku, zamordowanego w czasie II wojny światowej w obozie koncentracyjnym.
- 15.07.1999** (25) Premier Jerzy Buzek podpisał decyzję o powołaniu w Kaliszu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej kształcącej na kierunkach ekonomicznych i technicznych. Pierwszym rektorem uczelni został prof. dr hab. Czesław Glinkowski.
- 07.1999** (25) Zmarł Józef Ożmin, artysta malarz, wywodzący się z Kalisza, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej, odznaczony Honorową Odznaką Miasta Kalisza.
- 02.08.1999** (25) W Sopocie zmarł Zygmunt Karolak, artysta malarz, grafik, nauczyciel kaliskich szkół, profesor Akademii Sztuk Pięknych w Gdańsku. Ukończył Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Kościuszki, następnie studiował malarstwo na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W latach 1932-39 pracował jako wykładowca rysunku w kaliskich gimnazjach. W tym czasie rozpoczął również działalność artystyczną. Swoje prace wystawiał w Kaliszu, Poznaniu, Krakowie oraz Lwowie. Podczas pobytu w oflagach malował portrety współwięźniów. W 1947 osiedlił się na stałe w Sopocie. Uprawiał malarstwo olejne, akwarele, rysunek oraz grafikę. Za swoją pracę wielokrotnie nagradzany i wyróżniany m.in. Honorową Odznaką Miasta Kalisza.
- 30.09.1999** (25) W Szczypiornie uroczystie otwarto zrekonstruowany cmentarz ukraiński.

Na cmentarzu, założonym przez Niemców w 1914, pochowani zostali jeńcy alianccy, a także legioniści i żołnierze armii rosyjskiej. W latach 20. XX w. pochowano tam także żołnierzy ukraińskich.

- 1999** (25) Nagrodę miasta Kalisza otrzymała Drużyna Siatkarek *Augusto*. Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza zostali wyróżnieni: Bogusław Brzostowski, Irena Hołysiak, Eugeniusz Kałużny, Wincenty Nawrocki oraz Huub Rovers. Z kolei Henryk Jedwab oraz Jan Ptaszyn Wróblewski otrzymali tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza.
- 1999** (25) Po raz drugi Rada Europy wyróżniła Kalisz Flagą Honorową przyznawaną za aktywność w kontaktach międzynarodowych.
- 26.12.2004** (20) Zmarł Stefan Miecznikowski, ksiądz, jezuita, honorowy członek NSZZ Solidarność, duszpasterz piłsudczyków i harcerzy. W Kaliszu przebywał w latach 1960-66 oraz 1970-78. Kierował tzw. *szkołą jezuicką*, do której należeli działacze kaliskiej opozycji demokratycznej. Stworzył i prowadził Duszpasterstwo Inteligencji na bazie którego powstał Klub Inteligencji Katolickiej. Wielokrotnie aresztowany i szykanowany za *działalność antypaństwową*. Opublikował m.in. *Kazania stanu wojennego* (1992) oraz *Rozważania o Ojczyźnie* (1998). Urodził się 25 sierpnia 1921.
- 2004** (20) Nagrodę miasta Kalisza otrzymała Firma Budowlana *Marek Antczak*. Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza zostali wyróżnieni: ks. Aleksander Jacyniak, Stanisław Lorenc, Jerzy Nowicki, Elżbieta Szmaja oraz Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja. Ksiądz biskup Stanisław Napierała został wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza.
- 30.05.2009** (15) W Warszawie zmarła Krystyna Borowicz, aktorka. Debiutowała w 1956 rolą Pleciugi w filmie *Warszawska syrena*, grała m.in. w *Kochajmy syrenki*, *Wojna domowa*, *Nie lubię poniedziałku*, *Poszukiwany, poszukiwana*, *Stawiam na Tolka Banana*. Urodziła się 25 stycznia 1923 w Kaliszu.
- 08.08.2009** (15) W Warszawie zmarł Jan Tarasin, malarz, grafik, rysownik, fotograf. Debiutował w 1948 na Pierwszej Wystawie Sztuki Nowoczesnej w Krakowie. W 1976 został uhonorowany Nagrodą Krytyki im. Cypriana Kamila Norwida za najlepszą wystawę malarską. Równolegle z działalnością plastyczną tworzył literaturę poruszającą zagadnienia warsztatu artysty oraz kwestię historii i filozofii sztuki. Urodził się 11 września 1926 w Kaliszu.
- 25.08.2009** (15) Zmarł Jan Derdoń, żołnierz, ratownik WOPR. W czasie II wojny światowej służył w 34. Eskadrze Lotniczej. Po wojnie aktywnie działał w związkach kombatanckich, był też działaczem sportowym, ratownikiem i instruktorem WOPR. Współzałożyciel kaliskiego oddziału Związku Piłsudczyków. Urodził się 24 czerwca 1914.
- 25.09.2009** (15) Zmarł Wacław Klepandy, krajoznawca oraz miłośnik historii. Wczesne lata dzieciństwa spędził we Francji. W czasie II wojny światowej walczył

w szeregach Poznańskiego Okręgu Armii Krajowej (pseud. *Parys*). W 1953 został kierownikiem Muzeum Ziemi Kaliskiej. Dwa lata później objął funkcję prezesa zarządu Kaliskiego Koła Przewodników. Współtwórca pisma *ZIEMIA KALISKA*, inicjator utworzenia Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk oraz pomysłodawca popularnych w latach 1995-98 noworocznych spacerów po mieście. Za swoją pracę wyróżniony tytułem Honorowego Obywatela miasta Kalisza. Laureat Nagrody miasta Kalisza oraz plebiscytu *ZIEMI KALISKIEJ* Honorowy Kaliszanin Roku 2004. Urodził się 17 września 1925 w Czachorach k. Kotowiecka.

- 2009** (15) Nagrodę miasta Kalisza otrzymał Stanisław Tyc. Odznaką Zasłużony dla Miasta Kalisza zostali wyróżnieni: Mirosław Jurek, Bożenna Pietniunas, ks. Bolesław Stefaniak, a także Uniwersytet im. Adam Mickiewicza i Filharmonia Kaliska. Z kolei Antoni Pietkiewicz oraz prof. dr hab. Czesław Glinkowski otrzymali tytuł Honorowego Obywatela miasta Kalisza.
- 07.01.2014** (10) Zmarła Barbara Bobowska, wieloletnia przewodnicząca Międzyzakładowej Komisji NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty Wychowania w Kaliszu. W latach 1998-2002 radna Rady Miejskiej Miasta Kalisza. Urodziła się w 1939.
- 01.2014** (10) Zmarł Wincenty Tomalak, działacz społeczny, pracownik Urzędu Miejskiego, wyróżniony Honorową Odznaką Miasta Kalisza. Aktywnie działał w Związku Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych, Związku Inwalidów Wojennych RP, Stowarzyszeniu Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę oraz Fundacji Polsko-Niemieckie Pojednanie. Urodził się w 1919.
- 18.03.2014** (10) Zmarła Irena Wieczorek, nauczycielka Szkół Ekonomicznych, Liceum Pedagogicznego w Kaliszu, działaczka Związku Nauczycielstwa Polskiego oraz Towarzystwa Miłośników Kalisza, członek honorowy Stowarzyszenia im. Haliny Sutarzewicz. W latach 1980-91 pełniła funkcję kustosa Izby Muzealnej im. Marii Konopnickiej. Urodziła się 24 maja 1924.
- 16.04.2014** (10) Zmarł Stanisław Olejnik, ksiądz współzałożyciel i nestor Klubu Kaliszan w Warszawie, członek Stowarzyszenia Wychowanków Gimnazjum i Liceum im. Adama Asnyka w Kaliszu. Święcenia kapłańskie przyjął w 1944. Autor prac naukowych i popularnonaukowych z zakresu filozofii i teologii, zwłaszcza teologii moralnej. Swoje wspomnienia zebrał w tomie *Takie to były czasy, tacy to byli ludzie. Karty dziennika*. Urodził się 28 kwietnia 1920 w Kaliszu.
- 12.10.2014** (10) Zmarł Zbigniew Kledecki, lekarz, działacz społeczny, członek honorowy i prezes Kaliskiego Towarzystwa Lekarskiego, poseł na Sejm (1976-85). Poza pracą w szpitalu pełnił funkcję wojewódzkiego konsultanta ds. kardiologii. W latach 1973-78 kierował Wojewódzkim Ośrodkiem Doskonalenia Kadr Medycznych w Kaliszu. Za swoją działalność wyróżniony Honorową Odznaką Miasta Kalisza, medalem Honorowy Przyjaciel Kalisza oraz najwyższym odznaczeniem lekarskim *Gloria Medicinae*. Członek

Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, Polskiego Związku Filatelistów oraz Światowego Związku Żołnierzy AK. Autor prac naukowych popularnonaukowych. Redaktor *ZESZYTÓW NAUKOWYCH KALISKIEGO TOWARZYSTWA LEKARSKIEGO*. Urodził się 15 lutego 1921 w Poznaniu.

- 12.11.2014** (10) Zmarła s. Maura Barbara Otto, społeczniczka, założycielka Oddziału „Caritas” Diecezji w Kaliszu (1992). Była członkinią Zgromadzenia Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi. W latach 1984-91 pracowała w parafii Opatrzności Bożej w Kaliszu organizując m.in. stołówkę dla najbiedniejszych mieszkańców miasta i okolic. W 1994 uhonorowana Nagrodą Miasta Kalisza. Urodziła się w 1938.
- 17.11.2014** (10) Zmarł Piotr Kisieliński, lekarz, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i wieloletni dyrektor Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Kaliszu. Urodził się w 1964.
- 20.11.2014** (10) Zmarł Zbigniew Białek, samorządowiec, nauczyciel, wiceprezydent Miasta Kalisza (1998-2002), radny Rady Miejskiej Kalisza I, II, III i IV kadencji. Absolwent Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka. W latach 1986-98 dyrektor Szkoły Podstawowej nr 1. Przez wiele lat kierował Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym. Urodził się w 1941.
- 24.02.2019** (5) Zmarł Józef Edward Jaworowicz, ur. 18.02.1937 r. w Kaliszu, asnykowiec, inżynier elektryk, absolwent Politechniki Poznańskiej. Mistrz Polski juniorów w boksie, tytuł wywalczył w 1955 roku, na mistrzostwach w Stalinogrodzie (Katowicach). Działacz solidarnościowego podziemia, zmuszony do emigracji w czasie stanu wojennego, wyjechał do Nowego Jorku. Po powrocie do Kalisza angażował się w działalność społeczną: w latach 2011-2015 był członkiem Rady Osiedla Czaszki, działał w zarządzie Okręgu Wielkopolskiego Związku Piłsudczyków RP, był prezesem Stowarzyszenia Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kaliszu.
- 17.10.2019** (5) Zmarł nagle w wieku 58 lat Piotr Szymański, kaliski dziennikarz, nauczyciel, pasjonat sportu. Ukończył polonistykę na Uniwersytecie Wrocławskim, przez wiele lat pracował jako nauczyciel języka polskiego w SP nr 2 w Kaliszu, pełnił tam również funkcję wicedyrektora. Jako dziennikarz współtworzył redakcję sportową tygodnika „Życie Kalisza”, był komentatorem sportowym na antenie Radia Centrum, współpracował z „Gazetą Poznańską”. Przez kilka lat pełnił funkcję prezesa Miejskiego Klubu Sportowego. Był aktywnym działaczem Kaliskiego Towarzystwa Kolarskiego, którego był sekretarzem, i Kaliskiego Towarzystwa Wioślarskiego. Autor wielu publikacji na tematy sportowe, za swoją działalność wielokrotnie nagradzany. W lutym 2019 r., podczas gali podsumowującej wydarzenia sportowe, otrzymał za pracę dziennikarską wyróżnienie od Prezydenta Miasta Kalisza.
- 23.10.2019** (5) Zmarł Wacław Kazimierz Majchrzak, nauczyciel, wychowawca, wieloletni wicedyrektor II Liceum Ogólnokształcącego im. Tadeusza Kościuszki

w Kaliszu. Był opiekunem kilkunastu laureatów Ogólnopolskiej Olimpiady Wiedzy o Prawach Człowieka, w 2014 r. odznaczony został Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski za wybitne zasługi w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego oraz działania na rzecz upowszechniania idei europejskiej. W latach 1986-1991 uczestniczył w pracach Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich w Polsce, jego pasją była archiwistyka oraz regionalna historia czasów II wojny. Był radnym trzeciej kadencji Rady Miasta Kalisza. Był także współtwórcą Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Gołuchowie. Urodził się 21 grudnia 1944 roku w Miechnicach koło Kępna.

- 09.11.2019** (5) Zmarł Stanisław Szponder, doktor nauk medycznych, specjalista pediatra, wieloletni ordynator Oddziału Chorób Dziecięcych w Kaliszu. Urodzony w byłym województwie nowogrodzkim (26 stycznia 1927 roku w Baranowiczach), zdał po maturze egzamin na medycynę w Mińsku, zaś ukończył studia w Warszawie. W Kaliszu osiadł w 1970 roku, kiedy w wyniku konkursu objął stanowisko ordynatora w Szpitalu Miejskim. Poza pracą zawodową jego wielką pasją było pisarstwo, tworzył opowiadania i bajki dla dzieci. Działalność na rzecz dzieci przyniosła mu zaszczytny Order Uśmiechu, zaś udział w społeczno-kulturalnym życiu Kalisza odznaczenie Zasłużony dla Miasta Kalisza (2003).
- 03.01.2023** (1) Zmarł Kazimierz Madziała, dr hab. sztuk muzycznych, emerytowany profesor UAM w Poznaniu, pedagog, popularyzator muzyki organowej. Urodził się w 1944.
- 04.04.2023** (1) Piłkarze nożni II-ligowego Kaliskiego Klubu Sportowego po raz pierwszy w historii zagrali w półfinale Pucharu Polski, w którym ulegli późniejszemu triumfatorowi Legii Warszawa 0:1. Wcześniej wyeliminowali Wigry Suwałki (4:0), Widzew Łódź (3:3, po dogrywce 5:5, karne 4:3), Olimpię Elbląg (2:0), Górnik Zabrze (3:3, karne 5:3) i Śląsk Wrocław (3:0).
- 15.04.2023** (1) Zmarł Mieczysław Wiśniewski, żołnierz Armii Krajowej w Kaliszu, członek Towarzystwa Miłośników Kalisza. Wyróżniony tytułem Zasłużony dla Miasta Kalisza. Urodził się 29 sierpnia 1925 roku.
- 06.07.2023** (1) Zmarł Romuald Bartosik, mecenas kultury i przyjaciel artystów, organizator plenerów malarskich, koncertów. Prowadził kawiarnię „Muzealna” w gołuchowskim parku.
- 07.09.2023** (1) Zmarła Beata Matusiak, wieloletnia kierowniczką Delegatury w Kaliszu Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Poznaniu. Odznaczona Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Urodziła się w 1958 roku.
- 25.11.2023** (1) Zmarł Paweł Kołeczko, prezes kaliskiego koła Towarzystwa Pomocy im. św. Brata Alberta, prowadzący schronisko dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Warszawskiej.

INFORMATOR ADRESOWY

ADMINISTRACJA RZĄDOWA I SAMORZĄDOWA

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego

Punkt Kancelaryjny Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34

tel. 61-626-66-66

fax 61-626-69-69

e-mail: kancelaria@umww.pl

www.umww.pl

Departament Edukacji i Nauki

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34

tel. 61-626-65-70

fax 61-626-65-71

e-mail: edukacja@umww.pl

Departament Kultury

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34

tel. 61-626-68-80

fax 61-626-68-81

e-mail: dk.sekretariat@umww.pl

Departament Sportu i Turystyki

61-714 Poznań, al. Niepodległości 34

tel. 61-626-68-40

fax 61-626-68-41

e-mail: ds.sekretariat@umww.pl

Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Wielkopolski

61-823 Poznań, al. Piekary 17

tel. 61-224-07-97, 61-225-54-47

fax 61-851-53-95

e-mail: office@sgipw.wlkp.pl

www.sgipw.wlkp.pl

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu

61-713 Poznań, al. Niepodległości 16/18

tel. 61-854-10-00 (centrala)

e-mail: wuw@poznan.uw.gov.pl

Punkt Obsługi Obywatela

tel. 222-500-117

e-mail: informacje@poznan.uw.gov.pl

sekretariat.wojewody@poznan.uw.gov.pl
www.poznan.uw.gov.pl

Delegatura Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Kolegiarna 4

tel. 62-760-83-02

fax 62-760-83-06

e-mail: del-kalisz@poznan.uw.gov.pl

Delegatura Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kaliszu obejmuje zasięgiem działania powiaty: jarociński, kaliski, kępiński, krotoszyński, ostrowski, ostrzeszowski, pleszewski oraz miasto Kalisz

Wielkopolska Izba Turystyczna

60-813 Poznań, ul. Zwierzyniecka 13/9

tel. 785-876-999, 61-853-68-39

e-mail: wit@wit.com.pl

www.wit.com.pl

Wielkopolska Organizacja Turystyczna

61-823 Poznań, ul. Piekary 17

tel. 61-664-52-34

e-mail: kontakt@wot.org.pl

www.wot.org.pl

Rada Miasta Kalisza

przewodniczący – Tadeusz Skarżyński

wiceprzewodniczący – Eskan Darwich, Mirosław Gabrysiak, Kamila Majewska

Kancelaria Rady Miasta

62-800 Kalisz, al. Wolności 4, Villa Calisia

tel. 62-765-43-48, 62-765-43-49, 62-765-43-50, 62-765-43-82

fax 62-504-97-14

e-mail: krm@um.kalisz.pl

www.bip.kalisz.pl

www.kalisz.pl

Komisja Edukacji, Kultury i Sportu Rady Miasta Kalisza

przewodniczący – Marian Durlej, **wiceprzewodniczący** – Leszek Ziąbka, **członkowie** – Grzegorz Chwiałkowski, Elżbieta Dębska, Dariusz Grodziński, Artur Kijewski, Kamila Majewska, Marcin Małecki, Tadeusz Skarżyński, Tomasz Wasiak

Urząd Miasta Kalisza

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 62-765-43-00

fax 62-764-20-32

e-mail: umkalisz@um.kalisz.pl

www.kalisz.pl

Rzecznik Prasowy

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-66
Katarzyna Ciupek
e-mail: kciupek@um.kalisz.pl

Biuro Obsługi Interesantów

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 1A
tel. 62-504-97-96
e-mail: boi@um.kalisz.pl

prezydent: Krystian Kinastowski

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-01
fax 62-764-20-32
e-mail: prezydent@um.kalisz.pl

wiceprezydent: Grzegorz Kulawinek

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-03
fax 62-765-43-61
e-mail: wiceprezydent@um.kalisz.pl

wiceprezydent: Mateusz Podsadny

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 1A
tel. 62-765-44-01
fax 62-504-97-74
e-mail: wiceprezydent2@um.kalisz.pl

Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20 (kultura), tel. 62-765-43-77, 62-765-43-59
62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 1A (sport), tel. 62-504-97-01/04
e-mail: wksit@um.kalisz.pl
naczelnik: Grażyna Dziedziak

Miejski Rzecznik Konsumentów

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 1A
tel. 62-765-43-23
e-mail: rzecznikkonsumentow@um.kalisz.pl
rzecznik: Anna Zaradna

Starostwo Powiatowe w Kaliszu

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 5
tel. 62-501-42-00
fax 62-757-26-22
e-mail: powiat@powiat.kalisz.pl
www.powiat.kalisz.pl, www.bip.powiat.kalisz.pl
starosta: Krzysztof Nosal

Archiwum Państwowe w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207
tel./fax 62-767-10-22
e-mail: sekretariat@archiwum.kalisz.pl
www.archiwum.kalisz.pl
dyrektor: Grażyna Schlender

**Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Poznaniu
Delegatura w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Juliana Tuwima 10
tel. 62-767-23-21
e-mail: kalisz.sekretariat@poznan.wuoz.gov.pl
poznan.wuoz.gov.pl/delegatura-w-kaliszu
kierownik: Tomasz Talar

Fundusz Rozwoju i Promocji Województwa Wielkopolskiego S.A.

60-589 Poznań, ul. Piękna 58
tel. 61-671-04-81, 61-671-04-82, 61-853-29-78
e-mail: fundusze@fripww.pl, biuro@fripww.pl, wadia@fripww.pl
www.fripww.pl

**Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Kaliszu
Eurocentrum Innowacji i Przedsiębiorczości**

62-800 Kalisz, ul. Zacisze 2
tel. 62-595-69-47, 62-766-40-22
e-mail: kalisz.fe@wielkopolskie.pl

BIURA POSELSKIE I SENATORSKIE**Jan Dziejczak** (Prawo i Sprawiedliwość)

64-100 Leszno, ul. Słowiańska 55 (biuro podstawowe)
tel. 65-520-42-77
e-mail: leszno@dziedziczak.pl
62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20
tel. 661-779-606
e-mail: jan.dziejczak@sejm.pl

Andrzej Grzyb (Trzecia Droga)

63-500 Ostrzeszów, ul. Kaliska 8 (biuro podstawowe)
tel. 62-732-07-57, 724-620-555
e-mail: andrzej.grzyb@sejm.pl, biuro@andrzejgrzyb.eu
62-800 Kalisz, ul. Piskorzewska 1

Piotr Kaleta (Prawo i Sprawiedliwość)

62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20
tel. 508-444-829
e-mail: kaleta.biuroposelskie@wp.pl, piotr.kaleta@sejm.pl, kaleta.piotr@poczta.fm

Marlena Małag (Prawo i Sprawiedliwość)
63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Raszkowska 54/4
tel. 783-331-335
e-mail: marlena.malag@sejm.pl

Ewa Matecka (Koalicja Obywatelska)
63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Wrocławska 10
tel. 537-400-166, 537-600-199
e-mail: biuro@matecka.senat.pl

Jan Mosiński (Prawo i Sprawiedliwość)
62-800 Kalisz, ul. Zamkowa 18-20
tel. 733-882-540
e-mail: jan.mosinski@sejm.pl, jan.mosinski.biuro@gmail.com
www.janmosinski.com

Barbara Oliwiecka (Trzecia Droga)
62-800 Kalisz, ul. Mariańska 5
e-mail: barbara.oliwiecka@sejm.pl

Karolina Pawliczak (Koalicja Obywatelska)
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 69a
tel. 667-528-302
62-800 Kalisz, ul. Legionów 46
e-mail: karolina.pawliczak@sejm.pl, biuro@karolinapawliczak.pl

Janusz Pęcherz
62-800 Kalisz, ul. Adama Asnyka 50A
tel. 571-260-633
e-mail: biuro@januszpecherz.pl, senator@januszpecherz.pl

Grzegorz Rusiecki
64-100 Leszno, ul. Bolesława Chrobrego 22
tel. 782-181-003, 607-655-663
e-mail: gurus@wp.pl, grzegorz.rusiecki@sejm.pl

Katarzyna Sójka (Prawo i Sprawiedliwość)
63-510 Mikstat, ul. Krakowska 5 lok. 6
tel. 691-101-020
e-mail: katarzyna.sojka@sejm.pl

Wiesław Szczepański (Nowa Lewica)
64-100 Leszno, ul. Bolesława Chrobrego 22B lok. B – I p. (biuro podstawowe)
tel. 65-549-09-95
e-mail: wieslaw.szczepanski@sejm.pl, biuro.szczepanski@wp.pl
63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Henryka Sienkiewicza 1a
tel. 533-933-051
e-mail: biuroostrowwlkp@gmail.com

Jarosław Piotr Urbaniak (Koalicja Obywatelska)

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Henryka Sienkiewicza 1

tel. 726-210-728

e-mail: jaroslaw.urbaniak@sejm.pl, platformaostrow@gmail.com

Mariusz Witczak (Koalicja Obywatelska)

62-800 Kalisz, ul. Fryderyka Chopina 1a

tel. 509-151-816

fax 62-501-50-50

e-mail: mariusz.witczak@sejm.pl

WYBRANE INSTYTUCJE KOŚCIELNE**Kuria Diecezjalna**

62-800 Kalisz, ul. Widok 80-82

tel. 62-766-78-55

fax 62-757-15-16

e-mail: kuria@kalisz.opoka.org.pl

www.diecezja.kalisz.pl

Rzecznik Prasowy – ks. mgr Michał Włodarski

tel: 510-268-108

e-mail: rzecznik@diecezja.kaliska.pl

Kancierz Kurii

ks. kanonik Marcin Papużyński

tel. 62-766-07-11

e-mail: kancierz@diecezja.kalisz.pl

Dom Formacji Duchowej Księża Jezuitów w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2

tel. 62-768-24-33 sekretariat (10.00 – 15.30), 505-895-141

e-mail: dfdkalisz@jezuici.pl

dfdkalisz.jezuici.pl

koordynator DFD: o. Wojciech Nowak SJ

Duszpasterstwo Akademickie Diecezji Kaliskiej**Kościół Katedralny św. Mikołaja w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Kanonicka 5

tel. 660-789-679

e-mail: skworzec@vp.pl

duszpasterz akademicki: ks. Łukasz Skworzec

Msza święta akademicka:

Kościół Katedralny św. Mikołaja w Kaliszu – niedziela, godz. 20.30

Spotkania studenckie:

salka przy katedrze – czwartki, godz. 19.30

Rzymskokatolicka Parafia Katedralna pw. św. Mikołaja

62-800 Kalisz, ul. Kanonicka 5

tel. 507-639-859

tel. 603-940-782 (proboszcz)

e-mail: moad1@poczta.onet.pl

www.katedra.kalisz.pl**Rzymskokatolicka Parafia NMP Królowej Polski**

62-800 Kalisz, ul. Stefana Żeromskiego 26-28

tel. 510-050-055

www.krolowapolski.prv.pl**Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Matki Teresy z Kalkuty**

62-800 Kalisz, ul. Szewska 1

tel. 62-590-81-52

e-mail: parafia@matkateresa.pl

matkateresa.pl**Parafia Rzymskokatolicka****Diecezjalne Sanktuarium Miłosierdzia Bożego**

62-800 Kalisz, ul. Adama Asnyka 54-56

tel. 62-766-50-01

e-mail: milosierdzieboze.kalisz@gmail.com

www.milosierdzieboze.kalisz.pl**Rzymskokatolicka Parafia pw. bł. Michała Kozala**

62-800 Kalisz, ul. Chocimska 8

tel. 62-767-04-22

e-mail: parafiawiniarykalisz@gmail.com

www.facebook.com/people/Parafia-pw-b%C5%82-Micha%C5%82a-Kozala-Winiary-Kalisz/100064878153168**Rzymskokatolicka Parafia pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła**

62-800 Kalisz, pl. Bohaterów Westerplatte 1-3

tel./fax 62-765-31-01 (kancelaria)

e-mail: stanto@parafiapiotrapawla.kalisz.pl

www.parafiapiotrapawla.kalisz.pl**Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Gotarda**

62-800 Kalisz, ul. Augustyna Kordeckiego 3

tel. 62-766-62-80

e-mail: biuro@parafiagotarda.pl

www.parafiagotarda.pl**Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Stanisława BM****Kościół i Klasztor oo. Franciszkanów**

62-800 Kalisz, ul. Sukiennicza 7

tel. 62-757-38-74 (klasztor)

tel. 62-767-73-20 (kancelaria parafialna)
e-mail: kalisz@franciszkanie.pl
www.kalisz.franciszkanie.pl

Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Michała Archaniola

62-800 Kalisz, ul. Dobrzecka 193
tel. 62-764-91-80 (kancelaria parafialna)
e-mail: koscielnynet@vp.pl
kaliszarchaniola.parafialnastrona.pl

Rzymskokatolicka Parafia pw. św. Brata Alberta

62-800 Kalisz, ul. Szeroka 47
tel. 502-861-551
e-mail: parafia.albert@scj.pl
bratalbert.scj.pl

Sanktuarium Serca Jezusa Miłosiernego

Kościół pw. Nawiedzenia NMP

oo. Jezuici

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2
tel. 62-757-34-46
fax 62-768-24-30
e-mail: sanktuarium@jezuicikalisz.pl
www.jezuicikalisz.pl

Sanktuarium Świętego Józefa

Rzymskokatolicka Parafia Wniebowzięcia NMP

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7
tel. 62-757-58-22
fax 62-767-51-70
e-mail: kancelaria@swietyjosef.kalisz.pl
www.swietyjosef.kalisz.pl

Rzymskokatolicka Parafia pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny

62-800 Kalisz, ul. Beskidzka 5
tel. 62-766-88-06
e-mail: parafiazagorzynek@wp.pl
www.parafia.zagorzynek.org

Rzymskokatolicka Parafia Opatrzności Bożej

62-800 Kalisz, ul. Polna 8
tel/fax: 62-766-87-33
e-mail: parafia@orione.kalisz.pl
www.orione.kalisz.pl
www.facebook.com/parafia.orione.kalisz

Centrum Księdza Orione

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 24

tel. 62-502-53-50
fax 62-502-53-50 w. 62
e-mail: cko_kalisz@onet.eu
kaliszcentrum.orione.pl
dyrektor: ks. Paweł Żelichowski FDP

Warsztat Terapii Zajęciowej
62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 24
tel. 62-502-53-50
e-mail: wtzorione@gmail.com

Rzymskokatolicka Parafia Podwyższenia Krzyża Świętego
62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 209
tel. 509-529-529
www.facebook.com/ParafiaSzczypiorno/

**Kościół Boży w Chrystusie
Społeczność w Kaliszu**
62-800 Kalisz, ul. Towarowa 1
tel. 62-767-80-17
e-mail: kalisz@kbwch.pl
kbwch.kalisz.pl/

Kościół Chrześcijan Baptystów w Kaliszu
62-800 Kalisz, ul. Podgórze 1
tel. 506-091-772
e-mail: baptyscikalisz@gmail.com
baptyscikalisz.pl/
www.facebook.com/baptyscikalisz/?locale=pl_PL

Parafia Ewangelicko-Augsburska
62-800 Kalisz, ul. Niecała 10
tel. 62-757-22-29, 62-501-80-39
Proboszcz administrator
ks. Michał Kühn
e-mail: kalisz@luteranie.pl
www.luteranie.pl/kalisz

Greckokatolicka placówka duszpasterska w Kaliszu
62-800 Kalisz, ul. Kanonicka 5 (katedra św. Mikołaja)
grekokatolicy.pl/grekokatolicy/parafie-ukgk/.../cerkiew-w-kaliszu
ks. Roman Wozniak

Parafia Prawosławna pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła
62-800 Kalisz, ul. Niecała 1
tel. 503-185-696
e-mail: mirosław.antosiuk@wp.pl
pl-pl.facebook.com/people/Parafia-prawos%C5%82awna

Sala Zgromadzeń Wyznania Świadków Jehowy

62-800 Kalisz, ul. Garncarska 16

apps.jw.org/ui/P/meeting-search.html#/weekly-meetings/search/P/Kalisz,%20Polska/

INSTYTUCJE ARTYSTYCZNE

Filharmonia Kaliska

62-800 Kalisz, al. Wolności 2

sekretariat: 62-767-64-90

e-mail: sekretariat@filharmoniakaliska.pl

tel. 62-757-07-48 (kasa)

e-mail: bilety@filharmoniakaliska.pl

filharmoniakaliska.pl

Dyrektor naczelny i artystyczny: Ruben Silva

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Teatr im. Wojciecha Bogusławskiego

62-800 Kalisz, pl. Wojciecha Bogusławskiego 1

tel. 62-760-53-02 (sekretariat)

tel. 62-760-53-14 (kasa biletowa)

e-mail: sekretariat@teatr.kalisz.pl

e-mail: kasa@teatr.kalisz.pl

www.teatr.kalisz.pl

Dyrektor naczelny i artystyczny: Bartosz Zaczekiewicz

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

INSTYTUCJE I PLACÓWKI UPOWSZECHNIANIA KULTURY

BIBLIOTEKI

Miejska Biblioteka Publiczna im. Adama Asnyka

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 3B

tel. 62-757-34-30 (sekretariat)

e-mail: biblio@mbp.kalisz.pl

mbp.kalisz.pl

Elektroniczny Katalog Księgozbioru MBP w Kaliszu

www.kalisz-mbp.sowwwa.pl/sowacgi.php?KatID=0

dyrektor: Robert Kuciński

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Biblioteka Główna

62-800 Kalisz, ul. Legionów 66

tel. 62-753-02-63

e-mail: bg@mbp.kalisz.pl

Dział Udostępniania i Przechowywania Zbiorów**Czytelnia**

e-mail: bg.czytelnia@mbp.kalisz.pl

Wypożyczalnia

e-mail: bg.wypożyczalnia@mbp.kalisz.pl

Wypożyczalnia międzybiblioteczna

e-mail: bg.wyp.miedzybib@mbp.kalisz.pl

Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów

e-mail: bg.gromadzenie@mbp.kalisz.pl

Dział Informacji Naukowej i Zbiorów Specjalnych

e-mail: bg.zbspec@mbp.kalisz.pl, bg.dib@mbp.kalisz.pl

Filie:**Filia nr 1 z Oddziałem Dziecięcym**

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 29

tel. 62-753-47-63

e-mail: filia1@mbp.kalisz.pl

Filia nr 2

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 25

tel. 62-753-17-53

e-mail: filia2@mbp.kalisz.pl

Filia nr 3

62-800 Kalisz, ul. Krótka 3

tel. 62-757-59-12

e-mail: filia3@mbp.kalisz.pl

Filia nr 4

62-800 Kalisz, al. Wolności 27

tel. 62-757-38-70

e-mail: filia4@mbp.kalisz.pl

Filia nr 5 z Oddziałem Dziecięcym

62-800 Kalisz, ul. Złota 26-28

tel. 62-757-68-14

e-mail: filia5@mbp.kalisz.pl

Filia nr 6 z Oddziałem „Izba Pamięci Szczypiorna”

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 189a

tel. 798-846-141

e-mail: filia6@mbp.kalisz.pl

Filia nr 7

62-800 Kalisz, ul. Juliana Tuwima 10

tel. 62-760-17-46

e-mail: filia7@mbp.kalisz.pl

Filia nr 9 z Oddziałem Dziecięcym

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 1a

tel. 62-753-04-92

e-mail: filia9@mbp.kalisz.pl

Filia nr 12 (szpital)

62-800 Kalisz, ul. Toruńska 7

tel. 62-757-90-10

e-mail: filia12@mbp.kalisz.pl

Filia nr 16

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 15

tel. 62-764-01-48

e-mail: filia16@mbp.kalisz.pl

Biblioteka Naukowa Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62 (w siedzibie Książnicy Pedagogicznej)

tel. 62-767-68-83 (wypożyczalnia)

e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl

www.ktpn.org

katalog online księgozbioru dostępny na stronie:

www.kp.kalisz.pl

prezes: Krzysztof Walczak

Biblioteka Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 12

tel. 62-757-16-08 (prosić o kontakt z biblioteką)

e-mail: biuro@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl

**Biblioteka Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego
Kaliski Oddział im. Stanisława Graeveggo**

62-800 Kalisz, ul. Towarowa 2

tel./fax 62-598-24-33 (PTTK), 509-360-171

**Biblioteka Uniwersytetu Kaliskiego
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-95-07

dyrektor: Elżbieta Steczek-Czerniawska

e-mail: biblioteka@akademia.kalisz.pl

biblioteka.akademia.kalisz.pl

Dział Gromadzenia i Opracowania Zbiorów

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 149

tel. 62-767-95-52

e-mail: z.szurek@uniwersytetkaliski.edu.pl,

e.obala@uniwersytetkaliski.edu.pl,

m.mikolajczyk@uniwersytetkaliski.edu.pl,

z.bonczyk@uniwersytetkaliski.edu.pl

Czytelnia główna

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-95-49

e-mail: m.napadlek@uniwersytetkaliski.edu.pl,

b.lesna@uniwersytetkaliski.edu.pl

Wypożyczalnia

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

tel. 62-767-96-49

e-mail: b.lesna@uniwersytetkaliski.edu.pl

Czytelnia Wydziału Politechnicznego

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

tel. 62-767-95-77

e-mail: e.szczurek@uniwersytetkaliski.edu.pl

Wypożyczalnia Wydziału Politechnicznego

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

tel. 62-767-95-87

e-mail: m.aulich@uniwersytetkaliski.edu.pl, m.szurek@uniwersytetkaliski.edu.pl

Wypożyczalnia i Czytelnia Wydziału Nauk o Zdrowiu

62-800 Kalisz, ul. Kaszubska 13

tel. 62-767-96-08

e-mail: g.matuszczak@uniwersytetkaliski.edu.pl, k.raubo@uniwersytetkaliski.edu.pl

Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu

Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

tel. 61-829-64-48 (wypożyczalnia)

fax 61-829-64-47

e-mail: bwpa@amu.edu.pl

wpa.amu.edu.pl/biblioteka/biblioteka

kierownik: Bartosz Kujawiński

Biblioteka Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. 62-767-24-58 w. 138

e-mail: bibliotekawsdkalisz@gmail.com

www.powolaniakalisz.pl/Biblioteka

www.fides.org.pl/index.php/bazy-on-line/bazy-bibliotek/46-kalisz-biblioteka-wsd-diecezji-kaliskiej

**Centralna Biblioteka Więziennictwa
Akademii Wymiaru Sprawiedliwości
Kampus mundurowy WSKiP**

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 193-195

tel. 62-766-95-72

e-mail: biblioteka@awf.edu.pl

aws.edu.pl

**Publiczna Biblioteka Pedagogiczna
Książnica Pedagogiczna im. Alfonsa Parczewskiego**

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62

tel./fax 62-757-13-21 (sekretariat)

e-mail: biblioteka@kp.kalisz.pl

tel. 62-767-68-83 (wypożyczalnia, czytelnia)

e-mail: wypożyczalnia@kp.kalisz.pl

kp.kalisz.pl

dyrektor: Jolanta Nowosielska

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Dział gromadzenia, uzupełniania i opracowania zbiorów

tel. 62-767-68-58

e-mail: m.antczak@kp.kalisz.pl

Dział udostępniania zbiorów

tel. 62-767-68-83

e-mail: a.zimna@kp.kalisz.pl

Dział magazynów i konserwacji zbiorów

tel. 62-767-68-64

e-mail: a.sradomska@kp.kalisz.pl

Dział informacyjno-bibliograficzny (informatorium)

tel. 62-767-68-83

e-mail: r.pomiecinska@kp.kalisz.pl

Dział zbiorów specjalnych

tel. 62-767-68-58

e-mail: b.celer@kp.kalisz.pl

Filie:

63-200 Jarocin, ul. Tadeusza Kościuszki 16

tel. 62-747-22-63

e-mail: kp.jarocin@kp.kalisz.pl

63-600 Kępno, ul. Henryka Sienkiewicza 26

tel. 62-782-27-28

e-mail: kp.kepno@kp.kalisz.pl

63-700 Krotoszyn, ul. Adama Mickiewicza 11

tel. 62-725-34-73

e-mail: kp.krotoszyn@kp.kalisz.pl

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Bolesława Limanowskiego 17

tel. 62-736-68-54

e-mail: kp.ostrow@kp.kalisz.pl

63-500 Ostrzeszów, ul. Walerego Gorgolewskiego 3

tel. 62-730-30-09

e-mail: kp.ostrzeszow@kp.kalisz.pl

63-300 Pleszew, ul. Ogrodowa 13

tel. 62-742-16-54

e-mail: kp.pleszew@kp.kalisz.pl

MUZEA I GALERIE

Muzeum Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. 62-767-10-77

www.diecezja.kalisz.pl

Muzeum Historii Przemysłu

62-860 Opatówek, ul. Kościelna 1

tel. 62-761-86-26 (sekretariat)

centrala – 62-761-80-54

fax 62-761-80-78

e-mail: muzeum@muzeumopatowek.pl

www.muzeumopatowek.pl

z-ca dyrektora: Jolanta Golicka

e-mail: dyrektor@muzeumopatowek.pl

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Powiatu Kaliskiego

Muzeum Okręgowe Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 12

tel. 62-757-16-08

e-mail: biuro@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl

dyrektor: Marcin Magdziński

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

Oddziały:**Dworek Marii Dąbrowskiej w Russowie**

62-817 Żelazków, Russów 49

tel. 62-769-12-65

tel. 669-996-518

e-mail: zietek@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl/dworek-marii-dabrowskiej-w-russowie.html

Rezerwat Archeologiczny w Kaliszu-Zawodziu

62-800 Kalisz, ul. Bolesława Pobożnego 87/105

tel. 62-741-30-05

tel. 691-996-528

e-mail: walczak@muzeumwkaliszu.pl

www.muzeumwkaliszu.pl/rezerwat-archeologiczny-w-kaliszu-zawodziu.html

Muzeum w Lewkowie – Zespół Pałacowo-Parkowy

63-410 Ostrów Wielkopolski, ul. Kwiatkowska 6c (Lewków)

tel. 62-733-87-92, 721-699-521

e-mail: info@muzeumwlewkowie.pl

www.muzeumwlewkowie.pl

dyrektor: Sylwia Nowicka

Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

**Muzeum Techniki i Uzbrojenia Wojskowego w Kaliszu
przy Stowarzyszeniu Strzeleckim „Bellona”**

62-800 Kalisz, ul. Marii Konopnickiej 2-4

tel. 668-805-684 – biuro, 885-867-867 – prezes Stowarzyszenia

e-mail: 497elf@elf.onet.pl, ssbellonakalisz@gmail.com

www.bellona.kalisz.pl/muzeum.html

prezes: Grzegorz Namysł

**Centrum Baśni i Legend Kaliskich
oraz Lokacji Miasta**

wraz ze Skarbcem Sanktuarium św. Józefa (czynne sezonowo)

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7

tel. 571-315-110

e-mail: it@um.kalisz.pl

www.kalisz.pl/dla-turysty

**Galeria i Pracownia Portretu Reporterskiego
„TWARZE SŁOWA I CZAS”**

62-800 Kalisz, ul. Niecała 2/12

tel. 504-154-477

e-mail: krenz.twarze.slowa@wp.pl

Józef Wojciech Krenz

Galeria „Szatnia”**Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego**

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3

tel./fax 62-767-25-21

e-mail: boguslawa.kowalczyk@mdk.kalisz.pl, beata.solinska@mdk.kalisz.pl

sekretariat.mdk@mdk.kalisz.pl

www.mdk.kalisz.pl

Bogusława Kowalczyk, Beata Solińska

Galeria Sztuki im. Jana Tarasina

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 5

tel./fax 62-767-40-81

tel. 572-453-402

e-mail: galeria@tarasin.pl

e-mail: dyrektor.tarasin@tarasin.pl

www.tarasin.pl

dyrektor: Joanna Dudek

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Galeria w Hallu**Centrum Kultury i Sztuki**

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-765-25-35,

e-mail: plastyka@ckis.kalisz.pl

ckis.kalisz.pl

Wieża ratuszowa – taras widokowy**Urząd Miasta**

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 571-315-110

e-mail: it@um.kalisz.pl

bilety.kalisz.pl

www.kalisz.pl/dla-turysty

**Galerie wystawiennicze Uniwersytetu Kaliskiego
im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego****Galeria „Politechnik”****Collegium Oecologicum**

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

Galeria „Nowy Świat”**Gmach Główny**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4

Galeria „Novum”**Collegium Novum**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

**Galeria „Medyk”
Collegium Medicum**
62-800 Kalisz, ul. Kaszubska 13

**Galeria „Za Sceną”
Collegium Novum**
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4a

**Uniwersytecka Galeria Sztuki im. Profesora Andrzeja Niekrasza
Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza**
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
tel. 501-356-844
e-mail: kasiamaniewska@gazeta.pl
kurator: Katarzyna Maniewska

**Galeria 66
Biblioteka Główna Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka**
62-800 Kalisz, ul. Legionów 66
tel. 62-753-02-63
e-mail: bg@mbp.kalisz.pl

Galeria Sztuki Napora
62-800 Kalisz, ul. Polna 26
tel. kom.: 667-470-509, 691-735-593
e-mail: napor@poczta.onet.pl

OŚRODKI KULTURY

Centrum Kultury i Sztuki
62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6
tel. 62-765-25-01, 62-765-25-52 (kasa)
fax 62-767-23-18
e-mail: ckis@ckis.kalisz.pl
ckis.kalisz.pl
dyrektor: Dariusz Grodziński
Instytucja finansowana ze środków Samorządu Województwa Wielkopolskiego

**Pałac Myśliwski Książąt Radziwiłłów
Centrum Kultury i Sztuki**
63-421 Antonin, ul. Pałacowa 1 (Antonin)
tel. 62-734-83-00
tel. 602-267-796
e-mail: recepca@palacantonin.pl
www.palacantonin.pl

Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3

tel./fax 62-767-25-21

e-mail: sekretariat.mdk@mdk.kalisz.pl

www.mdk.kalisz.pl

dyrektor: Beata Paszak

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

Ośrodek Kultury Plastycznej „Wieża Ciśnień” im. Bogdana Jareckiego

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 66A

tel. 62-766-43-40

tel. 516-424-942

e-mail: galeria@wiedzacisnien.kalisz.pl

www.wiedzacisnien.kalisz.pl

dyrektor: Piotr Bigora

Akcelerator Kultury

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 2A

tel. 62-751-90-99

tel. 735-021-616

e-mail: koordynator@akceleratorokultury.pl

www.akceleratorokultury.pl

Instytucja finansowana z budżetu Miasta Kalisza

KINA**Kino Centrum i Poniedziałkowy Klub Filmowy**

Centrum Kultury i Sztuki

62-800 Kalisz, ul. Łazienna 6

tel. 62-765-25-04 (biuro)

tel. 62-765-25-01 (sekretariat)

tel. 62-765-25-52 (kasa)

tel. 62-765-25-00 (portiernia)

ckis.kalisz.pl/kino

kierownik: Weronika Hynas

Multikino Galeria Tęcza

62-800 Kalisz, ul. 3 Maja 1

tel. 62-598-01-62 (rezerwacja)

e-mail: kalisz@cinema3d.pl

multikino.pl/repertuar/kalisz

Kalisz Helios Galeria Amber

62-800 Kaliszu, ul. Górnośląska 82

tel. 62-761-18-67, 62-761-18-71, 62-761-18-72 (informacja)

fax 62-761-19-44

e-mail: kalisz@helios.pl

www.helios.pl/40,Kalisz

KLUBY

Klub Osiedlowy „Błaszak”

Kaliska Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa

62-800 Kalisz, ul. Marii Konopnickiej 2-4

tel. 62-766-39-48

e-mail: klub.blaszak.kalisz@wp.pl

www.ksmlw.kalisz.pl/kluby/klub-osiedlowy-blaszak/kontakt-blaszak

kierownik: Agnieszka Dobrzańska

Klub Osiedlowy „Serbinów”

Kaliska Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 25

tel. 62-764-47-37

e-mail: klub.ksm@wp.pl

www.ksmlw.kalisz.pl/kluby/klub-osiedlowy-ul-serbinowska/kontakt-serbinowska

kierownik: Marta Florczyk

Klub „Promonta”

Spółdzielnia Mieszkaniowa „Dobrzec”

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 39

tel. 62-765-35-45

e-mail: spoldzielnia@dobrzec.pl

e-mail: spoleczno-wychowawczy@dobrzec.pl

www.dobrzec.pl/strona.php?pokaz=sekcje

www.facebook.com/KlubPromonta

kierownik: Anna Mroczkowska-Walczak

CAFE CALISIA.PL

62-800 Kalisz, al. Wolności 6

tel. 535-110-064

e-mail: cafe@calisia.pl

www.facebook.com/kawiarenka

Elżbieta Magnuszewska

Dyskusyjny Klub Książki „Dialogi Literackie”

Organizator: Filia nr 1 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka

ul. Górnośląska 29

jeden poniedziałek w miesiącu, godz. 17.00

mbp.kalisz.pl/a,1455,f1-dkk#skip

Klub gier planszowych „Solaris”

Organizator: Biblioteka Główna Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka

ul. Legionów 66

środy, godz. 17:00 – 20:00

mbp.kalisz.pl/a,1347,klub-gier-planszowych-solaris#skip

Klub gier planszowych „Cubus”**Organizator: Filia nr 2 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka**

Miejsce: Klub Osiedlowy Serbinów, ul. Serbinowska 25

wtorki, godz. 16:30 – 20:00

mbp.kalisz.pl/a,1348,klub-gier-planszowych-cubus#skip**Szkoła Kaligrafii****Organizator: Filia nr 3 Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Adama Asnyka**

ul. Krótka 3, 62-800 Kalisz

wtorki, środy i piątki (obowiązują zapisy)

INSTYTUCJE NAUKOWO-BADAWCZE I STOWARZYSZENIA**Instytut Archeologii i Etnologii PAN****Ośrodek Interdyscyplinarnych Badań Archeologicznych****Zespół do Badań Regionalnych****Kaliskie Stanowisko Archeologiczne**

62-800 Kalisz, ul. Młynarska 33

tel. 62-766-68-21

e-mail: aked1@o2.pliaepan.edu.pl

kierownik: Adam Kędzierski

Kaliski Klub „Gazety Polskiej”

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 64/8

tel. 509-707-813

e-mail: kaliskiklub.gp@interia.plwww.klubygp.pl/kategoria/kluby/kalisz

przewodniczący: Grzegorz Roszkowski

Kaliskie Bractwo Strzelców Kurkowych

62-800 Kalisz, Wał Jagielloński 9

tel. 606-627-182

e-mail: kontakt@bractwokurkowe.kalisz.plwww.bractwokurkowe.kalisz.pl

Starszy Bractwa: Jerzy Wypych

Kaliskie Ewangelickie Towarzystwo Śpiewacze

62-800 Kalisz, ul. Niecała 10

tel. 62-757-22-29

tel. 792-804-808

e-mail: michalkuhn@wp.pl

prezes: ks. Michał Kühn

Kaliskie Stowarzyszenie Edukacji Kulturalnej**Dzieci i Młodzieży „Schola Cantorum”**

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3

tel./fax 62-767-25-21

e-mail: scholacantorum@vp.pl
www.scholacantorum.kalisz.pl
prezes: Łukasz Pieniążek

Kaliskie Stowarzyszenie Oświatowe EDUKATOR
Niepubliczna Szkoła Podstawowa KSO EDUKATOR
62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 29
tel. 62-500-59-35
tel. 733-431-551
e-mail: edukatorkalisz@interia.pl
edukator-kalisz.pl
prezes stowarzyszenia: Zbigniew Czelusta
dyrektor szkoły: Małgorzata Górską

Kaliskie Stowarzyszenie Pomocy dla Zwierząt „HELP ANIMALS”
62-800 Kalisz, ul. Adama Asnyka 58/42
tel. 603-948-690
e-mail: animals.kalisz@wp.pl
www.helpanimals.pl
prezes: Sylwester Piechowiak

Kaliskie Towarzystwo Genealogiczne „Kalisia”
62-800 Kalisz, ul. Świętokrzyska 3
tel./fax 62-598-44-56, 62-598-44-56
tel. 502-463-001, 608-176-086
e-mail: info@genealogia.kalisz.pl
genealogia.kalisz.pl
przewodniczący: Andrzej Grzegorek

Kaliskie Towarzystwo Lekarskie
62-800 Kalisz, ul. Poznańska 64
tel. 62-300-01-66
e-mail: kti@gulip.pl
kti.gulip.pl
prezes: Piotr Suda

Kaliskie Towarzystwo Muzyczne im. Alfreda Wiłkomirskiego
62-800 Kalisz, ul. Stanisława Staszica 7
tel. 601-356-887
prezes: Grażyna Bartoszek-Szłapak

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Archiwaliów
62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207
tel. 791-386-193
pl-pl.facebook.com/pages/category/Non-Governmental-Organization--NGO-/Kaliskie-Towarzystwo-Przyjaci%C3%B3w-Archiwali%C3%B3w-KTPA-143839656380017
prezes: Mariusz Kurzajczyk

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 2-4

tel. 880-305-312

e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl

www.ktpn.org

prezes: Krzysztof Walczak

Klub Kaliszan w Warszawie

00-195 Warszawa, ul. Zygmunta Słomińskiego 15/34

tel. 22-637-51-13

prezes: Bogdan Bladowski

Lions Club CALISIA (LC Kalisz CALISIA)**Strefa Wielkopolska**

62-800 Kalisz, ul. Kresowa 18

tel. 602-593-706

e-mail: lkaliszcalisia@lions.org.pl

www.lions.org.pl

www.facebook.com/people/LIONS-CLUB-Calisia/100068322562215

prezydent: Wiktor Jędrzejak

Polski Związek Filatelistów**Okręg Kaliski**

62-800 Kalisz, ul. Legionów 66

tel. 603-522-969

e-mail: bukmaciej@interia.pl

zgpf.pl/struktura-zwiazku/okregi-pzf?id=49

prezes: Maciej Bukczyński

Polski Związek Głuchych**Koło Terenowe PZG w Kaliszu****Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących**

62-800 Kalisz, ul. Mikołaja Kopernika 9

tel. 600-980-642 (wtorek 16.00-19.00)

e-mail: kalisz_pzg@interia.pl

prezes: Krzysztof Korach

www.facebook.com/pzgkalisz1950

PZG Oddział Wielkopolski

61-541 Poznań, ul. Przemysłowa 45/49

tel. 61-649-77-11 wew. 203

sms: 601-839-268

e-mail: biuropzg@pzg-wielkopolska.pl

pzg-wielkopolska.pl

Polski Związek Niewidomych**Koło Kalisz**

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel. 516-129-226 (wtorek 9.00 – 12.00)
e-mail: pznkalisz@wp.pl
prezes: Józef Tymek

Polskie Towarzystwo Historyczne**Oddział w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 10
e-mail: pthkalisz@wp.pl
pthkalisz.wixsite.com/oddzial-kalisz
prezes: Anna Narewska

Rada Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych**Naczelna Organizacja Techniczna w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Zacisze 2
tel. 502-397-918 (sekretariat)
tel. 62-757-34-49
fax 62-757-79-67
e-mail: biuro@not.kalisz.pl
www.not.kalisz.pl
prezes: Adam Błochowiak

Regionalny Związek Pszczelarzy**Wielkopolski Południowej w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. 3-go Maja 13a
tel./fax 62-757-44-85
e-mail: pszczelarze_kalisz@op.pl
www.pszczelarze.kalisz.pl
prezes: Kazimierz Zaleski

Stowarzyszenie Aktywni

62-862 Szale, ul. Kaliska 80
e-mail: krzysztof@malaplaza.pl
www.facebook.com/aktywni.stowarzyszenie
prezes: Krzysztof Gorzkiewicz

Stowarzyszenie „anima e corpo”

62-800 Kalisz, ul. Serbinowska 1
tel. 883-244-342
e-mail: animaecorpo@wp.pl
pl-pl.facebook.com/Stowarzyszenie-anima-e-corpo-195060143867304
prezes: Iwona Banasiak

Stowarzyszenie Archiwistów Polskich**Oddział w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207
tel./fax 62-767-10-22
e-mail: kalisz@sap.waw.pl
prezes: Anna Bestian-Zajac

Stowarzyszenie „Bractwo Rycerskie Ziemi Kaliskiej”

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 13-15 (MDK)

tel. 601-197-156

e-mail: bractwokaliskie@op.pl

prezes: Andrzej Gałdusiński

Stowarzyszenie Edukacyjne „Kopernik”

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.pl

kopernik.kalisz.pl/kontakt-2/

prezes: Zbigniew Miśkiewicz

Stowarzyszenie Godzina dla Kalisza

62-800 Kalisz, ul. Ułańska 2-4

tel. 501-534-681

e-mail: kontakt@godzinadlakalisza.pl

www.facebook.com/godzinadlakalisza

prezes: Mikołaj Marucha

Stowarzyszenie im. Haliny Sutarzewicz

62-800 Kalisz, ul. Karpacza 3

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 49/98

tel. 513-053-621

e-mail: elstad@gazeta.pl

kaliszaniepishacy.blogspot.com

prezes: Elżbieta Stadtmüller

Stowarzyszenie „Kaliska Inicjatywa Miejska”

62-800 Kalisz, ul. św. Stanisława 6/5A

e-mail: kim@kaliskainicjatywamiejska.pl

pl-pl.facebook.com/KaliskaInicjatywaMiejska

prezes: Marek Tworek

Stowarzyszenie „Kalisz Literacki”

62-800 Kalisz, ul. Adama Asnyka 69/36

tel. 502-633-646

e-mail: kalisz.literacki@gmail.com

prezes: Erwin Krzysztof Rząd

Stowarzyszenie Kalisz XXI

62-800 Kalisz, ul. Mariańska 3/2

tel. 607-171-532

e-mail: stodolni@wp.pl

www.facebook.com/kaliszXXI

prezes: Marek Stodolny

Stowarzyszenie „Kolovrat”

62-800 Kalisz, ul. Ogrodowa 22/17

tel. 601-981-297

e-mail: kolovrat@kolovrat.pl

www.kolovrat.pl

prezes: Jakub Broniecki

Stowarzyszenie „Multi-Art”

62-800 Kalisz, ul. Korczak 16/42

tel. 793-910-333

e-mail: stowmultiart@gmail.com

multiart.org.pl

prezes: Ewelina Knajdek-Marcinkowska

Stowarzyszenie „Poza Kadrem”

62-800 Kalisz, al. Wolności 17A/35

tel. 606-472-338

e-mail: biuro@pozakadrem.pl

pozakadrem.org

przewodniczący: Sergiusz Różański

Stowarzyszenie „Polacy Dookoła Świata”

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 15/4

tel. 602-257-524, 531-760-383

e-mail: kontakt@polacydookolaswiata.pl

polacydookolaswiata.pl

prezes: Paweł Czarciński

Stowarzyszenie na rzecz**Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. w Kaliszu TRYTON**

62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9

tel. 785-505-577, 606-133-145

e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl

www.psm.kalisz.pl/stowarzyszenie-tryton

prezes: Mirosław Skowroński

Stowarzyszenie Orkiestry Dętej „Gród nad Prosną”

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30 lok. A 319

tel. 509-018-167, 62-753-67-01

e-mail: autokal@op.pl

prezes: Zbigniew Urbaniak

dyrygent: Wojciech Zieleziński

Stowarzyszenie „Pro Kalisia”

62-800 Kalisz, ul. Juliusza Słowackiego 5

tel. 606-250-780

e-mail: mblziabka@wp.pl

prezes: Sławomir Gralka

Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Dwojga Imion Anny Jagiellonki i Mikołaja Kopernika

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

tel. 502-594-035

e-mail: kopernik@kopernik.kalisz.pl

www.kopernik.kalisz.pl

prezes: Anna Utecht

Stowarzyszenie „Samorządny Kalisz”

62-800 Kalisz, ul. Bankowa 8

tel. 786-037-106

e-mail: biuro@samorzadnykalisz.pl

pl-pl.facebook.com/samorzadnykalisz

prezes: Krystian Kinastowski

Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Kaliszanie 2000”

62-800 Kalisz, ul. Piekarska 5/3

tel. 606-255-304

prezes: Kazimierz Matusiak

Stowarzyszenie „Stacja Inspiracja”

62-800 Kalisz, ul. Stefana Żeromskiego 10

adres do korespondencji: 62-800 Kalisz, ul. Marii Konopnickiej 27/8

tel. 796-405-157

e-mail: ewam74@o2.pl

prezes: Ewa Mąkowska

Stowarzyszenie Wielkopolskie Centrum Chopinowskie – Antonin

63-400 Ostrów Wielkopolski, pl. Stefana Rowińskiego 2

tel. 62-591-81-23

fax 62-591-84-20

e-mail: chopinantonin@op.pl, maria.fraszczak@o2.pl

www.facebook.com/chopin.ostrow.antonin

prezes: Cezary Nowakowski

Stowarzyszenie „Wszystko dla Kalisza im. prof. Jerzego Rubińskiego”

62-800 Kalisz, ul. Polna 29

tel. 607-599-375, 509-597-111

tel./fax 62-753-15-29

e-mail: biuro@wdk.kalisz.pl

www.wdk.kalisz.pl

prezes: Jacek Konopka

Stowarzyszenie Wychowanków Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Adama Asnyka

62-800 Kalisz, ul. Grodzka 1
e-mail: asnykowcy@o2.pl
www.asnyk.kalisz.pl
prezes: Janusz Wysogład

**Stowarzyszenie Wychowanków Liceum Ogólnokształcącego
im. Tadeusza Kościuszki**
62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5
tel./fax 62-767-66-57
e-mail: sekretariat@2lo.kalisz.pl
www.2lo.kalisz.pl
prezes: Małgorzata Rudowicz

**Towarzystwo Opieki nad Zabytkami
Oddział w Kaliszu**
62-800 Kalisz, ul. Pułaskiego 8/12
tel. 600-067-956
e-mail: tonz.kalisz@gmail.com
prezes: Halina Marcinkowska

Towarzystwo Polsko-Brytyjskie im. Josepha Conrada
62-800 Kalisz, ul. Adama Asnyka 57/13
tel. 604-286-140
e-mail: malgorzata.wrotkowska@gmail.com
prezes: Małgorzata Wrotkowska

**Towarzystwo Przyjaciół Dzieci
Oddział Okręgowy w Kaliszu**
62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10
tel./fax 62-757-45-99
e-mail: tpd25@wp.pl
www.tpdkalisz.drl.pl
dyrektor: Bożena Juszczak

**Ośrodek Adopcyjny
Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Kaliszu**
62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10
tel. 62-757-21-06
fax 62-757-45-99
e-mail: oa.tpdkalisz@wp.pl
dyrektor: Halina Tarasewicz

Towarzystwo Przyjaciół Książki w Kaliszu
62-800 Kalisz, ul. Południowa 62
tel. 62-767-68-83
tel. 608-046-362
e-mail: eandrysiak@interia.pl
kaliskietowarzystwo.wixsite.com/tpkkalisz

prezes: Ewa Andrysiak

Towarzystwo Przyjaciół Ziemi Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Legionów 46

tel. 784-048-330

prezes: Kazimierz Wojciechowski

Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Chińskiej

Oddział Wielkopolski w Kaliszu

adres do korespondencji:

Biuro EJ s.c.

62-800 Kalisz, ul. Piekarska 2b/ m. 3

62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35

tel. 502-626-394, 604-838-118, 604-404-284

e-mail: inalecz@op.pl

www.tppch.pl

prezes: Izabela Nałęcz

Towarzystwo Śpiewacze „Echo”

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7

tel. 532-139-455

e-mail: chor@chorbazyliki.kalisz.pl, asia.walczak78@gmail.com

www.chor.ha.pl

prezes: Joanna Walczak

Związek Kynologiczny w Polsce

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 10B

tel./fax 62-757-43-15 (środy 16.00 – 20.00)

e-mail: zk-kalisz@o2.pl

pl-pl.facebook.com/people/ZKw-P-Oddzia%C5%82-Kalisz/100068789527480/

przewodniczący: Grzegorz Galus

Uniwersyteckie Stowarzyszenie na rzecz

Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu

ARTEM DOCENDI

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30 (pok. E239)

tel. 618-296-481

e-mail: stowarzyszeniewpa@amu.edu.pl

www.facebook.com/StowarzyszenieArtemDocendi

prezes: Dorota Młyńska-Oganiaczyk

STOWARZYSZENIA I ZWIĄZKI KOMBATANCKIE

Kaliska Rada Pamięci Narodowej

Obsługa Rady: Urząd Miasta, Wydział Kultury i Sztuki, Sportu i Turystyki

62-800 Kalisz, Główny Rynek 20

tel. 62-765-44-86

przewodniczący: Grzegorz Kulawinek

Stowarzyszenie „Rodzina Katyńska”

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2 (Zakon Ojców Jezuitów)

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, ul. Mieczysława Starego 6

tel. 530-066-330

e-mail: pzniki2001@gmail.com

prezes: Przemysław Zych

Światowy Związek Żołnierzy AK

Okręg Wielkopolska – Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Stawiszyńska 2

tel. 62-757-34-46

prezes: Kazimierz Wiktorowicz

**Zarząd Koła Miejskiego Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych
w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10/28

tel. 62-753-25-16 (wtorek, czwartek 9.30 – 12.30)

tel. 503-986-793

prezes: Ryszard Maciejewski

Związek Inwalidów Wojennych RP

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Babina 1 (Centrum Organizacji Pozarządowych)

tel. 601-356-926

prezes: Józef Pawłowski

Związek Sybiraków

Oddział w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Wąska 13

Związek Żołnierzy Wojska Polskiego

Zarząd Rejonowy

Koło nr 1 w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Babina 1 (Centrum Organizacji Pozarządowych)

tel. 603-124-768

e-mail: rmuszynski@interia.pl

prezes zarządu: ppłk Andrzej Krupiński

prezes koła: kmdr ppor. w st. spocz. Roman Muszyński

sekretarz: Janusz Kowalski

Komisja Pamięci Historycznej Miasta Kalisza

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 207

tel./fax 62-767-10-22

przewodnicząca: Grażyna Schlender

www.archiwum.kalisz.pl/aktualnosci/600

FUNDACJE

Fundacja „Bread of Life”**Oddział w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Śródmiejska 24a

tel. 536-232-825, 791-990-575

e-mail: tomek@breadoflife.pl

breadoflife.pl

kierownik oddziału: Tomasz Jeżyk

Fundacja Inwalidów i Osób Niepełnosprawnych „Miłosierdzie”

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 6

tel./fax 62-757-07-78

e-mail: poczta@fm.kalisz.pl

www.fm.kalisz.pl

prezes: Stanisław Bronz

Warsztat Terapii Zajęciowej

62-800 Kalisz, ul. Graniczna 20, ul. Złota 21

tel. 62-593-16-00

tel. 783-995-659

e-mail: wtz@fm.kalisz.pl

www.wtz.fm.kalisz.pl

kierownik: Marek Konwiński

Fundacja na Rzecz Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym**„Nowa Nadzieja” w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Bażancja 7A

tel./fax 62-741-45-58

tel. 693-887-884

Infolinia: 801-011-794

e-mail: fundacja@nowanadzieja.com.pl

www.nowanadzieja.com.pl

prezes: Piotr Tomankiewicz

Fundacja „Pomaganie jest trendy”

62-800 Kalisz, ul. Cypriana Godebskiego 2d

e-mail: prezes@pomaganiejesttrendy.com.pl

www.pomaganiejesttrendy.com.pl

www.facebook.com/PomaganieJestTrendy?locale=pl_PL

prezes: Krzysztof Gorzkiewicz

Fundacja Rozwoju Inicjatyw Kreatywnych

62-800 Kalisz, ul. św. Stanisława 7/2

tel. 514-554-022

e-mail: monika.fratczak@gmail.com

prezes: Monika Frątczak

Kaliska Fundacja Kultury

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 2a
tel. 607-232-990
e-mail: pawlak_@wp.pl
prezes: Maciej Pawlak

SZKOLNICTWO ARTYSTYCZNE**Centrum Nauki i Biznesu „Żak”**

62-800 Kalisz, Główny Rynek 2
tel. 62-767-68-40
e-mail: kalisz@zak.edu.pl
kalisz.zak.edu.pl
dyrektor: Grzegorz Jakubowski

Centrum Tańca Wypych

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 50
tel. 606-281-820, 608-205-990
e-mail: info@centrumtancawypych.pl
www.centrumtancawypych.pl
Ewelina i Maciej Wypych

Diecezjalne Studium Organistowskie im. św. Cecylii

62-800 Kalisz, ul. Złota 144
tel. 605-069-848
e-mail: niegowski.krzysztof@gmail.com
dyrektor: Krzysztof Niegowski

Fabryka Tańca Różańscy

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 76
tel. 608-498-059
e-mail: fabrykatancarozanscy@spoko.pl
facebook.com/fabrykatancarozanscy
Tomasz Różański

Liceum Plastyczne im. Tadeusza Kulisiewicza**Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2**

62-800 Kalisz, ul. Rzemieślnicza 6
tel. 62-767-76-50
e-mail: lsp@zspp.kalisz.pl
liceumplastyczne.kalisz.pl
dyrektor: Janusz Matuszewski

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Henryka Melcera

62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9
tel. 62-757-16-86 (sekretariat)
tel./fax 62-766-44-24

e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl

www.psm.kalisz.pl

dyrektor: Magdalena Nowak

Policealne Studium Animatorów Kultury

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 25a

tel. 62-766-04-46

e-mail: sekretariat@studium.kalisz.pl

studium.kalisz.pl

dyrektor: Bogna Boch-Czwordon

Prywatna Szkoła Artystyczna

62-800 Kalisz, ul. Piekarska 5/2

tel. 602-579-391, 62-767-50-65

e-mail: pszart.kalisz@wp.pl

dyrektor: Izabela Pietrzak

Stowarzyszenie „Anima e Corpo”

62-800 Kalisz, ul. Skalmierzycka 10

tel. 883-244-342

e-mail: animaecorpo@wp.pl

prezes: Iwona Banasiak

Studio Wokalno-Artystyczne „Piano Song”

62-800 Kalisz, ul. Wiatraki 13A

tel. 604-826-900

e-mail: aniaoligny@wp.pl, piano-song@wp.pl

www.pianosong.pl

Anna Kowalkiewicz-Oligny

Stowarzyszenie Muzyczny Świat

62-800 Kalisz, ul. Przemysłowa 8

tel. 605-287-956

e-mail: szkola@musicstore.com.pl

www.facebook.com/stowarzyszeniemuzycznyswiat

Szkoła Muzyczna „Music Store”

62-800 Kalisz, ul. Przemysłowa 8

tel. 62-764-47-00

tel. 605-287-943

e-mail: szkola@musicstore.com.pl

www.szkoламusicstore.pl

dyrektor: Izolda Huchla

Szkoła Tańca „Bogdan”

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22

tel. 608-402-039

e-mail: kontakt@szkolatanca-bogdan.pl

www.szkolatanca-bogdan.pl

Mariola i Przemysław Bogdan

Szkoła Tańca Sieraszewski Dance-Studio

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 60-62

tel. 503-698-562

e-mail: sieraszewski-dance@wp.pl

sieraszewskidance.pl

Piotr Sieraszewski

AGENCJE ARTYSTYCZNE

Moose Productions sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 149-153/13

tel. 62-590-07-07

e-mail: bilet@mooseproductions.pl, lukasz@mooseproductions.pl

www.mooseproductions.pl

Robert Kowalski

Stowarzyszenie „Poza Kadrem”

62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35

tel. 606-472-338

e-mail: biuro@pozakadrem.pl

pozakadrem.org

prezes: Sergiusz Różański

CHÓRY

Chór „Cantate Deo”

adres do korespondencji

62-800 Kalisz, ul. Porzeczkowa 5

tel. 693-282-962

e-mail: katarzynakubera@wp.pl

www.facebook.com/people/Ch%C3%B3r-Cantate-Deo/100064696404074

dyrygent: Katarzyna Kubera

Chór Bazyliki Kaliskiej

Towarzystwa Śpiewaczego „Echo”

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 7

tel. 532-139-455 Joanna Walczak

e-mail: chor@chorbazyliki.kalisz.pl

www.chor.ha.pl

prezes: Joanna Walczak

dyrygent: Małgorzata Piotrowska

Chór Kaliskiego Ewangelickiego Towarzystwa Śpiewaczego

adres do korespondencji:

62-800 Kalisz, ul. Niecała 10

tel. 792-804-808
dyrygent: Renata Ceroń

Chór „Kopernik”**III Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika**

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.pl

e-mail: iglewskamocek@wp.pl

kopernik.kalisz.pl/kopernik-ssm/chor

dyrygent: Maria Szczap

Chór Szkolny**Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Henryka Melcera**

62-800 Kalisz, pl. Jana Pawła II 9

tel. 62-757-16-86

tel./fax 62-766-44-24

e-mail: sekretariat.muzyczna@wp.pl

www.psm.kalisz.pl

dyrektor: Magdalena Nowak

Chóry akademickie Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego**Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

tel. 62-767-07-30, 62-767-07-31

fax 62-764-57-21

e-mail: wpa@amu.edu.pl

wpa.amu.edu.pl

Chór Kameralny Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu

dyrygent: Beata Szymańska, tel. 606-425-924

Studencki Chór Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w Kaliszu

dyrygent: Joanna Piech-Sławecka

Kaliski Chór Nauczycielski**Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego**

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3

tel./fax 62-767-25-21

tel. 507-064-820

e-mail: mdk.konkursy@op.pl

www.mdk.kalisz.pl/?pl_kaliski-chor-nauczycielski,319

dyrygent: Małgorzata Błaszczyk

Południow Wielkopolski Związek Chórów i Orkiestr

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Ludwika Waryńskiego 29

tel./fax 62-736-64-15

e-mail: pzchio@vp.pl

pl-pl.facebook.com/pzchio

prezes: Karol Marszał

**Towarzystwo Śpiewacze „Lira”
przy Parafii Zagorzynek**

62-800 Kalisz, ul. Beskidzka 5

tel. 62-766-88-06

prezes: Stanisław Włodarczyk

opiekun: ks. Robert Lewandowski

dyrygent: Józef Czerniak

WYBRANE ZESPOŁY ARTYSTYCZNE

Niepubliczny Teatr Impresaryjny „SCENA TAM2”

62-800 Kalisz, ul. Widok 102/8

tel. 601-790-688

e-mail: tam2@tam2.pl

www.facebook.com/scenatam2

Orkiestra Dęta Ochotniczej Straży Pożarnej Kalisz – Piwonice

62-800 Kalisz, ul. Łużycka 1

e-mail: edwurbaniak@gmail.com

prezes: Edward Urbaniak

Teatr Pieśni i Tańca „Patrimonium”

Młodzieżowy Dom Kultury im. Władysława Broniewskiego

62-800 Kalisz, ul. Teatralna 3

tel./fax 62-767-25-21

tel. 885-532-225

tel. 507-064-820

e-mail: choreograf.mdk@op.pl

www.mdk.kalisz.pl/?pl_teatr-piesni-i-tanca-patrimonium-,122

Zespół Folklorystyczny „Piwonice”

62-800 Kalisz, ul. Ptolemeusza 13

tel. 607-123-154

e-mail: wisia305@wp.pl

kierownik: Wiesława Machowska

WYBRANE INSTYTUCJE OŚWIATOWE

I Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka

62-800 Kalisz, ul. Grodzka 1

tel. 62-757-34-03

fax 62-764-52-69

e-mail: loasnyk@gmail.com

asnyk.com.pl

dyrektor: Urszula Janczar

II Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki

62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5

tel./fax 62-767-66-57

e-mail: 2lo@um.kalisz.pl

www.2lo.kalisz.pl

dyrektor: Maria Żubrowska-Gil

III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika

62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 10

tel. 62-767-20-36

e-mail: sekretariat@kopernik.kalisz.pl

www.kopernik.kalisz.pl

dyrektor: Anna Narewska

IV Liceum Ogólnokształcące im. Ignacego Jana Paderewskiego w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Widok 96A

tel. 62-766-85-34

fax 62-766-79-76

e-mail: 4lo@um.kalisz.pl

www.4lo.kalisz.pl

dyrektor: Joanna Dolna

V Liceum Ogólnokształcące im. Jana III Sobieskiego

62-800 Kalisz, ul. Piskorzewie 6

tel./fax 62-501-61-61

e-mail: 5liceumkalisz@wp.pl

5lo.kalisz.pl

dyrektor: Beata Szulc

Uniwersytet Kaliski**im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4

tel. 62-767-95-00, 62-757-26-18

fax 62-767-95-10

e-mail: rektorat@uniwersytetkaliski.edu.pl

uniwersytetkaliski.edu.pl

rektor: Andrzej Wojtyła

Brait. Szkoła korepetycji

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 1

tel. 515-125-983

e-mail: kalisz@brait.pl

bebright.pl

Piotr Litwicki

Akademia Wymiaru Sprawiedliwości**Kampus mundurowy**

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 193-195

tel. 62-766-95-10, 22-602-44-14
fax 62-766-96-60
e-mail: sekretariat.kalisz@aws.edu.pl
aws.edu.pl
rektor-komendant: Michał Sopiński

ProfiLingua Kalisz

62-800 Kalisz, al. Wolności 6
tel. 663-509-739, 627-572-520
e-mail: kontakt@profilingua.pl
www.profi-lingua.pl/szkola-jezykowa/kalisz
dyrektor: Dorota Bartoszczyk

Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 182
tel./fax 62-767-63-01
tel. 887-081-843
e-mail: sekretariat@odn.kalisz.pl
odn.kalisz.pl
dyrektor: Jarosław Wujkowski

**Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 1
im. Janusza Korczaka**

62-800 Kalisz, ul. Augustyna Kordeckiego 17a
tel./fax 62-502-33-60, 62-502-33-90

**Branżowa Szkoła Zawodowa I Stopnia nr 5
Szkoła Przysposabiająca do Pracy**

e-mail: sosw1.kalisz@gmail.com
sosw1kalisz.pl

dyrektor: Małgorzata Kędzierska

**Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2
im. Plutonu Głuchoniemych AK**

62-800 Kalisz, ul. Augustyna Kordeckiego 19
tel. 62-502-35-55
fax 62-502-32-67
e-mail: info@os-w.pl
os-w.pl
dyrektor: Katarzyna Hybś

**Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30
tel. 61-829-64-20
fax 61-829-64-21
e-mail: sekr.wpa@amu.edu.pl
wpa.amu.edu.pl
dziekan: Piotr Łuszczkiewicz

**Wyższa Szkoła Finansów i Informatyki
im. prof. Janusza Chechlińskiego w Łodzi****Wydział w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Widok 96a

tel. 62-753-56-53

tel. 501-016-529

e-mail: kalisz@wsfi.plwsfi.pl

rektor: Ewa Maciaszczyk

Szkoła Podstawowa**Sióstr Nazaretanek**

62-800 Kalisz, ul. Harcerska 1

tel. 62-502-55-01, 507-720-641

e-mail: kalisz.nazaret.szkola@gmail.comwww.nazaret.kalisz.pl

dyrektor: s. Agnieszka Ciszewska

Technikum im. św. Józefa

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. 506-962-840, 604-097-098

e-mail: sekretariat@technikum.kalisz.plwww.technikum.kalisz.pl

dyrektor: ks. Adam Kraska

Duszpasterstwo Powołań Diecezji Kaliskiej

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. 62-767-24-58

www.powolaniakalisz.pl**Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Kaliskiej**

(czasowo zamknięte)

62-800 Kalisz, ul. Złota 144

tel. 62-767-24-58

diecezja.kalisz.pl/obiekt/seminarium-duchowne

OŚRODKI SPORTU, OBIEKTY SPORTOWO-REKREACYJNE

AQUAPARK KALISZ Sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Sportowa 10

tel. 62-598-67-09, 62-598-67-00

e-mail: biuro@park-wodny.kalisz.plwww.aquaparkkalisz.pl

prezes zarządu: Michał Jackowski

Kryta Pływalnia Delfin

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 20a

tel. 62-598-67-35
e-mail: delfin@park-wodny.kalisz.pl

Lodowisko

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24
tel./fax 62-599-81-48
e-mail: lodowisko@park-wodny.kalisz.pl

Ośrodek Sportu, Rehabilitacji i Rekreacji

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29
tel. 62-767-22-08, 62-767-10-08 (kasa), 62-757-32-67 (sekretariat)
fax 62-757-32-68
e-mail: sekretariat@osir.kalisz.pl
www.osir.kalisz.pl
dyrektor: Ewelina Fabiańczyk-Kustosz

Boisko Orlik

62-800 Kalisz, ul. Graniczna 56-58

Hala „KALISZ-ARENA”

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24
tel. 62-598-27-30
fax 62-598-27-27
e-mail: arena@osir.kalisz.pl

Hala lekkoatletyczna

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19

Hala widowiskowo-sportowa

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29

Majkowskie Wembley

62-800 Kalisz, ul. Juliana Tuwima 2

Stadion Miejski

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29

Stadion Sportowy

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2-4
tel. 62-757-53-50

ZWIĄZKI I STOWARZYSZENIA SPORTOWE

Kaliski Okręgowy Związek Żeglarski

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 9
tel. 530-743-411
e-mail: biuro@ozz.kalisz.pl
www.ozz.kalisz.pl

prezes: Krzysztof Nowakowski

Kaliski Szkolny Związek Sportowy

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 9A

e-mail: kaliskiszs@op.pl

kaliskiszs.pl

tel. 535-748-010

przewodniczący: Waldemar Olszyna

Kaliskie Towarzystwo Kolarskie

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2

tel. 62-757-55-68

tel. 692-492-195

e-mail: ktk.kalisz@wp.pl

ktk.kalisz.pl

prezes: Krzysztof Dąbrowski

Kaliskie Towarzystwo Szachowe

Szkoła Szachowa SzachMistrz

SP 8 Kalisz, ul. Serbinowska 22a

tel. 793-733-396

e-mail: maciej@szachmistrz.pl

www.szachmistrz.pl

prezes: Maciej Sroczyński

Kaliskie Towarzystwo Tenisowe

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19

tel. 691-968-296

e-mail: k.lipinski@akew.pl

ktt.kalisz.pl

prezes: Konrad Lipiński

Kaliskie Towarzystwo Wioślarskie

62-800 Kalisz, Park Miejski 2

tel. 62-757-46-69

e-mail: ktw.kalisz@interia.pl

ktw.kalisz.pl

prezes: Lech Burchard

Przystań Letnia KTW

62-800 Kalisz, Wał Piastowski 1

tel. 62-757-33-79

Przystań Sportowa KTW

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 84

Polski Związek Wędkarski

Koło „Kalisz Miasto”

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 74

tel. 663-097-876
e-mail: pzwkaliszmiasto@gmail.com
www.pzw.org.pl/home
prezes: Paweł Powałowski

Polskie Stowarzyszenie Yawara – Jutsu

62-800 Kalisz, ul. Hoża 9/25
tel. 692-427-269
e-mail: atwardy@op.pl, p.s.yawarajutsu@gmail.com
www.facebook.com/people/Polskie-Stowarzyszenie-Yawara-Jutsu/100057412512232
prezes: Adam Twardy

Stowarzyszenie Strzeleckie „Bellona”

62-800 Kalisz, ul. Marii Konopnickiej 2-4
tel. 668-805-684 – biuro, 885-867-867 – prezes
e-mail: 497efl@efl.onet.pl
www.bellona.kalisz.pl
www.facebook.com/BellonaKalisz
prezes: Grzegorz Namysł

Stowarzyszenie Szczypiorniak

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 189A
adres do korespondencji: 62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 127
tel. 601-846-767
e-mail: tomaszchajduk@gmail.com
szczypiorno.info
prezes: Edward Prus

Terenowy Związek Brydża Sportowego

62-800 Kalisz, ul. Legionów 15-17
tel. 512-090-098
e-mail: hotelubogdana@wp.pl
prezes: Bogdan Białoszyński

Wielkopolski Związek Kolarski

62-800 Kalisz, Wał Matejki 2
tel. 62-757-23-41
fax 62-767-77-84
e-mail: wzkol1@wp.pl
www.wzkol.pl
prezes: Lucjusz Wasielewski

Wielkopolski Związek Piłki Nożnej**Biuro w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29
tel. 62-757-15-18
e-mail: violetta.jablonska@wielkopolskizpn.pl

KLUBY SPORTOWE

Aeroklub Ostrowski, Lotnisko Michałków

63-400 Ostrów Wielkopolski, skr. poczt. 126

tel./fax 62-735-20-23 (sekretariat)

tel. dyrektor: 793-474-312

e-mail: dyrektor@michalkow.pl, biuro@michalkow.pl

michalkow.pl

prezes: Piotr Kucharski

Kajakowy Klub Sportowo-Turystyczny

62-800 Kalisz, ul. Ułańska 2-4/50

tel. 500-836-628

prezes: Andrzej Skweres

Kaliski Klub Kendo

62-800 Kalisz, ul. Armii Krajowej 9/16

tel. 608-757-697

e-mail: arturozanski@wp.pl

Kaliski Klub Kyokushin-kan**Karate David Club**

62-800 Kalisz, ul. Fabryczna 13-15 (SP nr 16)

tel. 506-091-772

e-mail: karatekalisz@wp.pl

www.karatekalisz.com

prezes: Tomasz Jeżyk

Kaliski Klub Sportowy 1925 Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29

tel. 726-516-812

e-mail: biuro@kkskalisz.com.pl

www.kkskalisz.com.pl

prezes: Robert Trzęsała

Kaliskie Towarzystwo Koszykówki Młodzieżowej i Amatorskiej

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 34/10

tel. 691-767-603

e-mail: jjasiukiewicz@o2.pl

kosz.kalisz.pl

www.facebook.com/ktkosz

prezes: Jarosław Jasiukiewicz

Klub Jeździecki „Wolica”

62-872 Godziesze Małe, Wolica 1G

tel. 62-761-25-64

tel. 602-400-102

e-mail: kjwolica@gmail.com

www.obozykonne.com.pl

prezes: Andrzej Kuświk

Klub Piłkarski Calisia 14

62-800 Kalisz, Wał Jagielloński 13

tel. 601-315-878

e-mail: sekretariat@calisia14.pl

www.calisia14.pl

prezes: Elżbieta Antczak

Klub Rugby Husaria Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 29/27

tel. 509-952-416, 503-321-365

e-mail: husaria.kalisz@gmail.com

www.facebook.com/RugbyKalisz

Marcin Żelaziński, Szczepan Zentel

Klub Sportowy „Amnezja” Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Młynarska 41

tel. 62-764-06-33

e-mail: centrum@amnezja.kalisz.pl

www.amnezja.kalisz.pl

Klub Sportowy „Prosna Kalisz”

Hala Pilawa – Sekcja boksu i kickboxingu

62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 99

Boisko piłkarskie

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29a

tel. 512-090-098

e-mail: ksproсна1922@gmail.com

ksprosnakalisz.klubowo24.pl

prezes: Piotr Piechota

Klub Sportowy „Kalisia Nordic Team”

62-800 Kalisz, ul. Babina 1

tel. 533-574-632, 601-630-140

e-mail: kntkalisz@wp.pl

www.fb.com/knt.kalisz

prezes: Artur Raczyński

Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego

Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego

62-800 Kalisz, ul. Poznańska 201-205

tel. 62-767-95-08

e-mail: kgorny@uniwersytetkaliski.edu.pl

prezes: Krzysztof Górny

Miejski Klub Sportowy Kalisz Sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24

tel. 576-650-350

e-mail: biur@mks-kalisz.pl

mks-kalisz.pl

prezes: Błażej Wojtyła

MORKA – Szkoła Żeglarsstwa

62-800 Kalisz, ul. Wał Piastowski 3

tel. 62-767-18-67

e-mail: biuro@morka.pl

morka.pl

Piotr Lewandowski

Pierwszy Kaliski Klub Golfowy**Golf Park Jantar**

62-800 Kalisz, ul. Wiankowa 63-67

tel. 791-557-656

e-mail: sekretarz@golf.kalisz.pl

golf.kalisz.pl

prezes: Karol Kąkol

Strzelnica golfowa Driving Range

Golf Park Jantar S.C.

62-800 Kalisz, ul. Wiankowa – Rajsków (przy trasie rowerowej)

tel. 601-557-655, 791-557-656

Policyjny Klub Biegacza KMP Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Ogrodowa 20/9

tel. 609-802-531

prezes: Witold Goździelewski

Szkoła Sportów Wodnych i Zimowych

62-811 Kościelna Wieś, ul. Spacerowa 9/1

tel. 601-525-425

e-mail: biuro@szkolanarciarstwa.pl

szkolanarciarstwa.pl

Adam Jakubek

Szkoła Kadetów Jiu-Jitsu Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Szkolna 5 (II LO)

tel. 501-477-834

e-mail: jiujitsudareksensei@o2.pl

www.facebook.com/SKJJJKalisz

trener: Dariusz Kaczmarek

Yacht Klub Polski Kalisz

62-860 Opatówek, Szale ul. Kaliska 82

tel. 664-410-466
e-mail: biuro@ykp.kalisz.pl
www.ykp.kalisz.pl
wicekomandor: Krzysztof Kurek
wicekomandor: Jan Gracz

Klub Strzelectwa Sportowego Ligi Obrony Kraju „Bursztyn”

62-800 Kalisz, ul. Rzemieślnicza 6
tel./fax 62-502-68-87
tel. 513-184-475
e-mail: kssbursztyn@op.pl
www.kssbursztyn.pl
prezes: Leszek Bartczak

Strzelnice KSS LOK „Bursztyn”:

- Strzelnica w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 (pneumatyczna)
62-800 Kalisz, ul. Rzemieślnicza 6 (wejście od ul. Przemysłowej)
- Strzelnica w Zespole Szkół Gastronomiczno-Hotelarskich (pneumatyczna)
62-800 Kalisz, ul. Wodna 11-13 (dojazd samochodem tylko od ul. Długosza)
- Strzelnica Myśliwska Polskiego Związku Łowieckiego (kula/śrut)
Wolica gm. Godziesze Wielkie (dojazd samochodem od m. Borek)
- Strzelnica Kaliskiego Bractwa Strzelców Kurkowych (kula)
Kalisz, Wał Jagielloński 9 (dojazd samochodem tylko od ul. Łódzkiej)

UCZNIOWSKIE KLUBY SPORTOWE (UKS)**Międzyszkolny UKS „Tenis Max”**

Kaliskie Korty Tenisowe „Park Przyjaźni”
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 61A/25
tel. 539-934-386
e-mail: radeklotki@onet.pl
prezes: Radosław Nowaczyk

MUKS AMBER Kalisz

Zespół Szkół nr 9
62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 22-24
tel. 62-768-54-70 wew. 488
fax 62-768-54-80
e-mail: zs9@zs9.kalisz.pl
www.zs9.kalisz.pl
trener: Daniel Przybylski

MUKS GROM Kalisz

Szkoła Podstawowa nr 18
62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 9A
tel. 62-753-11-32
prezes: Krzysztof Odziemski

Uczniowski Jacht Klub Sportowy „Szturwał”

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29

tel. 609-801-469

e-mail: szturwal@szturwal.pl

www.ozz.kalisz.pl/wspolpraca/kluby/35-uczniowski-jacht-klub-sportowy-szturwal.html

m.facebook.com/people/UJKS-Szturwa%C5%82-Kalisz/

komandor: Monika Niewiadomska

UKS „17” Kalisz

Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddziałami Integracyjnymi

62-800 Kalisz, ul. Prymasa Stefana Wyszyńskiego 3B

tel. 62-765-34-33

e-mail: stonka-77@o2.pl

prezes: Andrzej Waldemar Kuświk

UKS „Augustynki”

Szkoła Podstawowa nr 18

62-800 Kalisz, ul. Podmiejska 9

tel. 62-753-11-32

prezes: Piotr Przybylak

UKS „Dziewiątka” OSRiR

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 19-29

tel. 791-845-045

e-mail: plywanie@uks9kalisz.pl

www.uks9kalisz.pl

prezes: Ewa Kochanek

UKS „Nike”

Szkoła Podstawowa nr 10

62-800 Kalisz, ul. Karpacka 3

tel./fax 62-501-17-27

e-mail: uks.nike.kalisz@wp.pl

prezes: Tomasz Wasela

UKS przy Szkole Podstawowej nr 12 w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Jana Długosza 14

tel. 62-757-48-07

e-mail: allenatore66@gmail.com

prezes: Krzysztof Kisiel

INNE

Kaliski Klub Campingu i Carawaningu CALTUR

62-800 Kalisz, ul. Wrocławska 53

tel. 62-766-51-71

tel. kom. 509-053-781, 506-584-276

e-mail: caltur@calturkalisz.pl

www.calturkalisz.pl

Mirosław Wojdziak

Rada Osiedla Majków

62-800 Kalisz, ul. Stefana Żeromskiego 10

tel. 602-712-846

przewodnicząca: Anna Lisewska

Ratownictwo Wodne Rzeczpospolitej

41-800 Zabrze, ul. Jana Matejki 6

tel. 784-362-669

e-mail: biuro@rwr.pl

www.rwr.pl

prezes: Dawid Lipiński

TURYSTYKA

Informacja Turystyczna

62-800 Kalisz, ul. Główny Rynek 20

tel. 571-315-110

e-mail: it@um.kalisz.pl

www.facebook.com/CIT.Kalisz

www.kalisz.pl/dla-turysty/zabytki/informacja-turystyczna-ratusz,1314

Kaliski Oddział PTTK im. Stanisława Graeveg

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2

tel./fax 62-598-24-33

tel. 509-360-171

e-mail: pttk.kalisz@poczta.fm

e-mail: info@pttk.kalisz.pl

www.pttk.kalisz.pl

prezes: Mateusz Przyjazny

Klub Turystyki Rowerowej „Cyklista” w Kaliszu

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2

e-mail: cyklista@cyklista.kalisz.pl

www.cyklista.kalisz.pl

prezes: Marek Glapiński

**Koło Przewodników Miejskich i Terenowych im. Adama Chodyńskiego
przy Oddziale PTTK w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Targowa 2

tel. 62-598-24-33

tel. 665-653-663

e-mail: jadziarn36@interia.pl

prezes: Andrzej Matysiak

Regionalna Pracownia Krajoznawcza O/PTTK Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Łódzka 29a
tel. 62-598-24-33

Związek Harcerstwa Polskiego

**Komenda Hufca ZHP im. ks. hm. Stanisława Piotrowskiego
w Kaliszu**

62-800 Kalisz, ul. Legionów 42

tel. 508-777-870

e-mail: kalisz@zhp.wlkp.pl

www.kalisz.zhp.wlkp.pl

komendantka: phm. Marta Goździelewska

PRASA, RADIO, TELEWIZJA

PRASA

„BLIŻEJ BIBLIOTEKI”

Pismo bibliotekarzy Wielkopolski południowo-wschodniej

62-800 Kalisz, ul. Południowa 62 (w siedzibie Książnicy Pedagogicznej)

tel. 62-506-59-73

e-mail: blizejbiblioteki@interia.pl

ksiaznica70.wixsite.com/blizej-biblioteki

redaktor naczelna: Bogumiła Celer

**„DZIEDZICTWO KULTUROWE MIASTA KALISZA
I REGIONU POŁUDNIOWEJ WIELKOPOLSKI”**

62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 28-30

redaktor naukowy: Samanta Kowalska

„GŁOS WIELKOPOLSKI”

Dziennik społeczno-polityczny

60-782 Poznań, ul. Grunwaldzka 19

tel. 61-869-41-00

e-mail: wydawca@glos.com

gloswielkopolski.pl

redaktor naczelny: Anna Raczyńska

Oddział w Kaliszu

Mariusz Kurzajczyk tel. 502-499-351

Bartłomiej Hypki tel. 502-499-743

„KALISZANIE W WARSZAWIE”

Kwartalnik Klubu Kaliszan w Warszawie

00-195 Warszawa, ul. Zygmunta Słomińskiego 15/34

tel. 22-637-51-13

fax 22-637-51-14

e-mail: leguinn@wp.pl

redaktor naczelny: Piotr Majewski

„OPIEKUN”

Dwutygodnik Diecezji Kaliskiej
62-800 Kalisz, ul. Widok 80-82
tel./fax 62-766-07-07
e-mail: opiekun@post.pl
www.opiekun.kalisz.pl
redaktor naczelny: ks. Andrzej Antoni Klimek

„POLONIA MAIOR ORIENTALIS”

Studia z dziejów Wielkopolski Wschodniej
62-510 Konin, ul. Zagórska 3a
e-mail: poloniamaiorientalis@gmail.com
www.ejournals.eu/PMO/
Wydawca: Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 2-4
redaktor naczelny: Piotr Góldyn

„ROCZNIK KALISKI”

Polskie Towarzystwo Historyczne
62-800 Kalisz, ul. Tadeusza Kościuszki 10
e-mail: rocznik.kaliski@wp.pl
rocznik-kaliski.wixsite.com/rocznik-kaliski
redaktor naczelna: Monika Sobczak-Waliś

„7 DNI KALISZA”

Tygodnik niezależny
KALISKA GRUPA MEDIALNA S.C.
62-800 Kalisz, ul. Owsiana 20/8
tel. 62-501-86-06
tel. 601-809-977
e-mail: redakcja@7dnikalisza.com
www.7dnikalisza.com
redaktor naczelny: Krzysztof Ścisły

„STUDIA KALISKIE. STUDIA CALISIENSIA”

Kaliskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk
62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 2-4
e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl
Wydawnictwo Uczelniane
Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego
62-800 Kalisz, ul. Nowy Świat 4
tel. 62-500-07-42
e-mail: wydawnictwo@akademia.kalisz.pl
wydawnictwo.akademia.kalisz.pl/studia-kaliskie

„TYGODNIK NASZ RYNEK”

Bezpłatna Gazeta Powiatu Kaliskiego i Ostrowskiego

63-400 Ostrów Wlkp., ul. Starotargowa 6
tel./fax 62-501-21-21
e-mail: redakcja@naszrynek.pl
www.facebook.com/naszrynek
redaktor naczelny: Piotr Kalusiński

„ZESZYTY KALISKIEGO TOWARZYSTWA PRZYJACIÓŁ NAUK”

62-800 Kalisz, pl. św. Józefa 2-4
zeszytyktpn.wixsite.com/zeszytyktpn
e-mail: ktpn.kalisz@wp.pl
www.ktpn.org
redaktor naczelny: Artur Kijas

„ZESZYTY KALISKIEGO TOWARZYSTWA GENEALOGICZNEGO KALISIA”

Kaliskie Towarzystwo Genealogiczne *Kalisia*
62-800 Kalisz, ul. Świętokrzyska 3
tel. 502-463-001
fax. 62-598-44-56
e-mail: info@genealogia.kalisz.pl
genealogia.kalisz.pl
redaktor naczelny: Jan Marczyński

„ZIEMIA KALISKA”

(ukazuje się z piątkowym wydaniem dziennika „Głos Wielkopolski”)
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 10
tel. 502-499-351
e-mail: ziemiakaliska@glos.com
www.facebook.com/ZiemiaKaliska/?locale=pl_PL
szef redakcji lokalnej: Mariusz Kurzajczyk

„ŻYCIE KALISZA”

Tygodnik regionalny
62-800 Kalisz, ul. Spółdzielcza 6
tel. 62-768-33-33, 62-501-11-81
e-mail: redakcja@zyciekalisza.pl
zyciekalisza.pl
redaktor naczelny: Piotr Piorun

RADIO

Radio Centrum

Centrum Kultury i Sztuki
62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 12
Redakcja:
tel. 62-503-11-55
fax 62-503-10-25
e-mail: redakcja@rc.fm
rc.fm

częstotliwość: 106,4 FM
redaktor naczelny: Piotr Krysiak

Radio ESKA Ostrów Wielkopolski/Kalisz

63-400 Ostrów Wielkopolski, ul. Krotoszyńska 35
tel. 62-735-65-11
fax 62-735-65-10
e-mail: sekretariat.ostrow@eska.pl
62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 64/3
tel. 62-767-77-68
fax 62-767-77-70
www.eska.pl

częstotliwość: 101.1 FM i 89.3 FM
redaktor naczelna: Karina Mozolewska

Radio Rodzina Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Złota 144
tel. 62-766-89-09 (emisja)
tel. 62-767-37-02 (redakcja)
fax 62-767-37-03
e-mail: rodzina@radiatorodzina.kalisz.pl
e-mail: intencje@radiatorodzina.kalisz.pl
www.radiatorodzina.kalisz.pl
częstotliwość: 103,1 FM
dyrektor: ks. Mateusz Puchała

Radio Poznań

60-765 Poznań, ul. Ryszarda Berwińskiego 5
tel. 61-664-49-57 (sekretariat)
tel. 61-865-82-88 (biuro anteny)
e-mail: radiopoznan24@radiopoznan.fm
radiopoznan.fm
częstotliwość: Poznań 100,9 FM
częstotliwość: Kalisz 91,1 FM
prezes: Maciej Mazurek

TELEWIZJA**Multimedia Polska S.A.**

Operator sieci telewizji kablowych
81-341 Gdynia, ul. Tadeusza Wendy 7/9
www.multimedia.pl

Biuro Obsługi Klienta Multimedia i Vectra

62-800 Kalisz, al. Wojska Polskiego 53A
Infolinia: 244-244-244

Telewizja Kalisz

62-800 Kalisz, ul. Fryderyka Chopina 9

tel. 607-942-977

www.faktykaliskie.info/materialy-wideo

e-mail: media@fundacja-reakcja.pl

Telewizja Polska S.A.

00-999 Warszawa, ul. Jana Pawła Woronicza 17

tel. 22-547-44-50 (kontakt dla widzów)

tel. 22-547-80-00 (centrala)

www.tvp.pl

Oddział w Poznaniu

61-144 Poznań, ul. Serafitek 8

tel. 61-850-64-00

e-mail: sekretariat.poznan@tvp.pl

poznan.tvp.pl

DARMOWY DOSTĘP DO INTERNETU

Kalisz, Główny Rynek

Login: netland

hasło: kalisz

e-mail: internet@netlandcomputers.pl

KALISZ NA WYBRANYCH STRONACH INTERNETOWYCH

calisia.pl

Portal Calisia.pl

62-800 Kalisz, al. Wolności 17a/35

tel. 62-767-77-99

e-mail: redakcja@calisia.pl

www.ecentrum.pl

Portal regionalny

e-mail: redakcja@centrum.pl

ULISSES Sp. z o.o.

62-800 Kalisz, ul. Górnośląska 69A

tel. 62-501-54-54

e-mail: biuro@ulissess.pl

www.faktykaliskie.info

62-800 Kalisz, ul. Fryderyka Chopina 9

tel. 573-950-125

e-mail: media@fundacja-reakcja.pl

Agnieszka Gierz, Marcin Spętany

www.galeriawielkopolska.info/kalisz

Portal poświęcony popularyzowaniu dziedzictwa historycznego Wielkopolski

kalisz24.info.pl

tel. 535-229-225, 509-188-322

e-mail: redakcja@kalisz24.info.pl, napiszdonas@kalisz24.info.pl

www.kalisz.pl

Portal Urzędu Miasta Kalisza
62-800 Kalisz, Główny Rynek 20
tel. 62-765-43-00
fax 62-764-20-32
e-mail: umkalisz@um.kalisz.pl

www.kaliszonline.pl

e-mail: kontakt@mediatrafic.pl

www.kalisz.info

Portal poświęcony historii Kalisza
e-mail: dawny@kalisz.info

latarnikkaliski.pl

Portal regionalny
62-800 Kalisz, ul. Kazimierza Pułaskiego 26
tel. 792-424-249
e-mail: redakcja@latarnikkaliski.pl

kalisz.naszemiasto.pl

Portal regionalny
tel. 502-499-351
e-mail: mariusz.kurzajczyk@polskapress.pl

www.kaliszak.pl

Ogłoszenia w Kaliszu
tel. 693-090-206
e-mail: ogloszenia@Kaliszak.pl

www.wmf.kalisz.pl

Wirtualne Muzeum Fotografii Kalisza
tel. 506-666-041
e-mail: kontakt@wmf.kalisz.pl

rc.fm

Portal Informacyjny Radia Centrum,
62-800 Kalisz, ul. Częstochowska 12
tel. 62-503-11-55 (redakcja)
fax 62-503-10-25
e-mail: redakcja@rc.fm

wkaliszu.pl

62-800 Kalisz, ul. Fryderyka Chopina 8
tel. 605-486-785, 607-347-768
e-mail: redakcja@wkaliszu.pl